

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

*Sixteenth day of the Second Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 9th March, 1969.

The House met at Half past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

CONFERENCE TO DISCUSS DROUGHT IN THE STATE

362 --

*561 (7645) Q. Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Chief Minister convened a meeting of Legislators on September 6th and 7th to discuss the drought situation in the State; and

(b) if so, who are the legislators invited and what are the decisions arrived at and the decisions that were implemented?

The Minister for Revenue & Civil Supplies Sri V. B. Raju :—
(a) The meeting was convened on 7th September 1968.

A statement showing the names of the Members of Parliament and members of the State Legislature who were invited to the sitting and a copy of the important conclusions arrived at the meeting are laid on the table of the House. Steps are being taken to implement the decision.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

[(VIDE CLAUSE (a) OF L. A. Q. No. 362 (*561)]

1. *Names of the Members of Parliament and the State Legislature who were invited to the meeting expressed by the Chief Minister on 7-9-1968 during the drought situation in the State.*

- (1) Sri N. P. Chengalraya Naidu, M. P.
- (2) „ M. Narayana Reddy, M. P.
- (3) „ P. Venkatasubbiah, M. P.
- (4) „ R. Desaratharami Reddy, M. P.

- (5) Sri Raja Rameshwari Rao M. P.
- (6) „ D. K. L. Rao M. P., Union Minister for Irrigation and Power.
- (7) „ K. Ramchandra Reddy, M. L. C.
- (8) „ V. Rama Rao, M. L. C.
- (9) „ G. Bapannayya, M. L. C.
- (10) „ N. Krishna Murthy Naidu, M. L. C.
- (11) „ V. P. Raghavachary M. L. C.
- (12) „ P. Basi Reddy, M. L. A.
- (13) „ G. Latchanna, M. L. A.
- (14) „ K. Ramanatham, M. L. A.
- (15) „ Ch. Rajeswara Rao, M. L. A.
- (16) „ B. Papi Reddy, M. L. A.
- (17) „ T. Nagi Reddy, M. L. A.
- (18) „ Vavilala Gopala Krishnayya, M. L. A.
- (19) „ S. Vamayya, M. L. A.
- (20) „ Kakani Venkatarathnam, M. L. A.
- (21) „ B. Sri Vishal Pitti, M. L. A.
- (22) „ Sultan Salahudin Owaisi, M. L. A.
- (23) „ N. Ramachandra Reddy, M. L. A.
- (24) „ J. Chokka Rao, M. L. A.
- (25) „ J. Vengal Rao, M. L. A.
- (26) „ Dr. M. V. Laxminarasiah M. L. A.
- (27) „ Smt. Iswari Bai, M. L. A.

II. IMPORTANT CONCLUSIONS ARRIVED AT THE MEETING CONVENED BY THE CHIEF MINISTER ON 7-9-1968 TO DISCUSS THE DROUGHT SITUATION IN THE STATE.

In acceptance of a request made at the meeting, it was decided to issue instructions for the convening of monthly (instead of quarterly) meetings of the Zilla Parishads where at the District Collectors should be present and review the progress of the various relief measures undertaken in the drought affected area in their respective charges. They should take into consideration suggestions which might be made regarding villages and areas which could be treated as drought effected, the type of works which might be undertaken and the process of their execution so as to provide adequate and speedy relief to all people in distress.

The Collectors should be requested to send invariably copies of their tour programmes to all Legislators and prominent non-officials in the Districts. They should make themselves easily accessible to all and also secure the co-operation of representative non-officials towards a proper speedy and effective implementation of the programme of relief measures.

The Chief Minister observed that the fullest advantage should be taken of the recent rains and short term crops for food and fodder in the context of the local conditions in each district.

The Director of Agriculture was requested to supply seeds in the requisite quantities in all areas for the raising of such crops notwithstanding the financial implications. It was also impressed on him that as a general rule he should avoid correspondence in this regard and concentrate on contacting the Collectors personally and over telephone as frequently as possible.

4. Work on the excavation of canals and distributaries etc., in all drought affected areas falling within the ayacut under the first stage of the Nagarjunasagar should be taken up right now to provide employment to the people in distress.

5. Highest priority should be given to the sinking of bore wells in villages which have no adequate water supply facilities at present in the drought affected areas. The rigs procured from various agencies including Government of India should be pressed into service for this purpose by suitable employment.

6. On an instance brought to notice by Sri G. Latchanna M. L. A., that Forest Officials had obstructed grazing by cattle in the reserve forests in the drought affected areas in Srikakulam and had also subjected the owners of the cattle to harassment, the Chief Minister called upon the Chief Conservator of Forests to go into this matter and also ensure in Srikakulam and elsewhere that orders of Government permitting free grazing by cattle in all reserve forests during the continuance of the drought were fully implemented without demur on the part of forest officials at any levels.

7. It was decided that, wherever possible and necessary, irrigation wells should be sunk in the tank bed lands so that they could have the crops in any emergency like drought conditions this year.

8. It was accepted in principle that the bailing of water from natural sources like rivers, streams etc., for irrigation purposes should not normally be penalised. It was also decided that the practice of revenue officials in levying penalties in cases where crops were irrigated with water drawn from certain wells sunk in the ayacut should also be gone into thoroughly and the cause for complaint, removed.

9. It was agreed that depending on the degree of distress caused by the drought conditions in areas inhabited predominantly by fishermen, suitable relief works like construction of roads should be taken up and fair price shops also opened.

10. It was accepted that there should be utmost expedition on the part of the Collectors in opening fair price shops in all scarcity areas covering preferably convenient groups of villages. It was agreed that the existing procedures relating to the grant of dealers licences etc., deserved to be streamlined so as to facilitate a speedy opening of shops. It was considered desirable to permit the village panchayats to invest their funds temporarily in purchasing food grains and running the fair price shops as may be decided by the Collectors. Such shops should be exempted from the payment of licence fees etc. The Minister for Revenue and Civil Supplies stated that fair price shops would be increased from the existing number of 5000 to 10,000 expeditiously.

11. The possibility of streamlining the existing procedures relating to the procurement of food-grains was also considered. The main objective was to minimise the cost of the food-grains at the consumers end. The Minister for Revenue and Civil Supplies promised to convene a meeting and invite thereto knowledgeable non-officials for arriving at a workable scheme.

12. The overall position of the availability of rice, milo and jawar in the State was considered in the light of information given at the meeting by the Regional Manager. Food corporation of India and it was felt that there was no cause for alarm. It was explained, among other things, that there was no difficulty whatever in regard to the supply of the requisite quantities of wheat, milo and jawar.

Sri C. V. K. Rao : Can you explain briefly what are the decisions taken at that time, Sir?

Sri V. B. Raju : The Collector should convene monthly meetings of the Zilla Parishads instead of quarterly meetings and take action in the light of suggestions by members ;

(2) The Collectors should send their tour programmes to all legislators and to prominent non-officials in the districts ;

(3) Should be taken to popularise short-term crops for food and fodder ;

(4) Excavation of canals in the Nagarjunasagar Project area should be taken up ;

(5) Highest priority should be given to the sinking of bore wells and the rigs should be pressed into service for the purpose ;

(6) Permission should be given for free grazing by cattle and irrigation wells should be sunk in the tank bed lands, and baling of water from natural sources like rivers, streams etc. for irrigation purposes should not normally be penalised.

(7) In the areas predominantly inhabited by fishermen, suitable relief works like construction of roads on a large scale should be undertaken.

(8) Supply of foodgrains through fair-price shops at reasonable rates should be made.

శ్రీ వి.పెన్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా) :—మంచి నీటి సరఫరాకు వావుల ప్రవృత్తికానికి ప్రతి జిల్లానుంచి ప్లాన్లు తయారుచేసి పంపడం జరిగింది; జిల్లా పరిషత్తులు ఆమోదించడంకూడ జరిగింది. కాని ప్రభుత్వం డబ్బు పంపనందున ఆ ప్రాంతాల్లో పంట బట్టాగే పెట్టివుంచాడు. అది వాస్తవమా?

శ్రీ సి. వి. రాజు :—ప్రభుత్వం డబ్బు పంపలేదన్నది వాస్తవం కాదు.

శ్రీ పి. వి. రాజు (పల్నాటి) :—మంచి నీటి కొరత ఉన్న ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాను. కాని అది గాలికి పుట్టిన పిల్లం, గిట్టకపోయింది. పొడిలో నీటి ప్రాంతాల్లో మంచి

నీటికి కలకటగా ఉంది. తెలంగాణమున వంపిస్తున్నప్పటికీ రిగ్స్ సప్లయ చేయ లేదు. ఈ అనావృష్టి పరిస్థితులలో ప్రజలు మంచినీటికికూడ నోచుకోలేదా? రిగ్స్ సప్లయ చేయడానికి ఏలులేదా; డబ్బులేదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మంచినీటి బావుల కొరకు రాష్ట్రం మొత్తంమీద 78 Reary rigs supply చేశారు— 1-4-68 నుంచి 28-2-69 వరకు— వీటి ద్వారా 2125 బావులు క్రొత్తగా త్రవ్వడంగాని, లేదా లోతు తీయడంగాని జరి గిందని ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టు. ప్రత్యేకం కర్నూలు జిల్లాకు 4 రిగ్స్ పంపారు. క్రిందటి వారంలో ప్రభుత్వం 50 లక్షల రూపాయలు మంచినీటి కొరకు ప్రత్యే కంగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది; ఒక్కొక్క జిల్లాకు 2½ లక్షలు పంపడం జరి గింది.

Mr. Speaker :—On account of failure of rains in almost all districts of Telangana and also Rayalaseema and Srikakulam District there is going to be scarcity of drinking water in summer months. With regard to this matter I have so far received about 10 or 12 motions under Rule 74. I am disallowing these motions and I want the Government to take special notice of this matter. I am sure that most of the members will try to focus the attention of Government with regard to the imperative necessity of attending to this most important thing.

Sri V. B. Raja :—I assure you, Sir,...

Mr. Speaker :—Not now....

Sri D. Venkatesham (Kuppam) :—From the decisions taken by the Government, it appears that the Collectors were asked to convene monthly meetings and see that necessary steps are taken. Specially in Chittoor no steps have been taken so far and I would request the Minister to enlighten us as to how many districts have been affected by drought—and the steps taken, specially in Chittoor.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరు మీటింగు విలవడం తేదని allegation—I take note of it and I will write. చిత్తూరు జిల్లాకు 4 రిగ్స్ సప్లయ చేశారు. ఆ కార్యక్రమం Agro Industries వారి అధ్యర్థంక్రింద జరుగుతోంది. కలెక్టరు కోరిన ప్రకారం వారు వెంపిస్తు పంపుతారు; వాడే ఇల్లు పంపుతారు. వారు యీ పని చేస్తున్నారు. ఇంకా ఏమైనా లోటుపాట్లు ఉంటే గౌరవ సభ్యులు details చెబితే—I will address the Collector.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (వలమనేరు) :—మంత్రిగారు చెప్పిన సౌకర్యాలు drought-affected area గా డిక్లార్ చేసిన తరువాత యివ్వడానికి వీలుంటుంది. కాని ఆ విధంగా డిక్లార్ చేయడానికి ఒక తరంగం ఉన్నది. ప్రభుత్వ ప్రెజిడెంట్ రిపోర్టు ప్రకారం అక్టోబరు వరకు ఫర్మాలు లేవని ఉన్నది. కాని కాన్సిల్లోర్ లెక్కలలో ఫర్మాలు ప్రతిచోట రూపాయి వంట చేచ్చినట్లు వాయడంవల్ల కొన్ని drought-affected areas ప్రకటించబడినవి. Drought affected area నిర్ణయించబడ్డప్పుడు crop cutting అంటే జరిగిందన్నాడు. అప్పుడు కావడం సమ్యక్ అవుతుంది. చిత్తూరులో జరిగిందే మరెవరినో కోరుకున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ప్రభుత్వం, క్రిందినుంచి యిచ్చిన రిపోర్టు మీద ఆధారపడి నిర్ణయాలు తీసుకొంటుంది. 0-4-0 శుష్క పంట పంపిణీగా వండితే పూర్తిగాను, ఆరడాలు నాలుగరాల మధ్యవండితే 50% రెమిషన్ యివ్వాలని ప్రభుత్వం అర్థమవుతుంది. అపీథంగా కలెక్టర్లు, క్రింది అధికారులు ఏ ఏ గ్రామాలు ఆపరిస్థితిలోకి వస్తాయో రిపోర్టు రెవిన్యూ అధికారులు పంపితే వారు వెంటనే పంపించుకున్నారు. ఏపాలము, పనశ్యేయరు బనేదానికి క్రింది లభికారులమీదనే ఆధారపడాలి. జిల్లాపరిషత్తులు సమీక్షలుకూడ ఏ ఏ గ్రామాలు drought effected అవుతున్నవి అనేది స్పష్టమని, కాసనసభకు లిస్టుపంపమని ప్రభుత్వం ఆదేశం అవుతుందని జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. వీరరాఘవరావు (పత్తిపాడు) :— గతనవంబరు కాసనసభలో ప్రభుత్వం తరపున ఎవర్న మెంటు యిచ్చిన వాగ్దానంలో ఫిబ్రవరి నెలాఖరుకు 15 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి కరువుప్రాంతాలలోని ప్రజానీకాన్ని కాపాడే వాగ్దానం చేశారు. కాని యీనాడు కరువుప్రాంతాలలో — అన్ని జిల్లాలలో గ్రామాలస్థాయిలో నీరు లేదు. కరువు పనులులేవు. ఎవర్న మెంటు డబ్బు పంపిస్తున్నామని చెబుతున్నారు అక్కడ చూస్తే కలెక్టరు—డబ్బులేనని, లేదు, లేదు, అంటున్నాడు. ప్రభుత్వం ఉద్దేశం ఏమిటి?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఇప్పుడు కరువు ప్రాంతములో ఖర్చు అయిన డబ్బు మనవిచేస్తాను. 1-4-68 దగ్గర నుంచి 31-1-69వ తేదీవరకు 18 కోట్ల 82 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. అందులో మూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 69 లక్షల 38 వేల రూపాయలు ఖర్చు అయింది.

శ్రీ ఎమ్. వి. రాఘవరావు :— కాసనసభా సమావేశంలో ఎవర్నరుగారి ఉపవాసం అయిన తరువాత.....

Sir V. B. Raju :— I can only give information. I cannot enter into an argument మూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 61 లక్షల 38 వేల రూపాయలు పనుల మీద 8 లక్షల 38 వేల రూపాయలు డిస్ ప్లెన్డ్ తక్కువి మీద మొత్తం 69 లక్షల 38 వేల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. మొన్నకూడ కోటి రూపాయలు పంచాయితీరాజ్ సంస్థలద్వారా ఖర్చు పెట్టమని, అందులో 50 లక్షల రూపాయలు ముఖ్యమంత్రి కొరకు అని యిస్తూ మొత్తం 17 కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలు యింత వరకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాలక్రమేణా చేసింది. దాని బాపతు ఖర్చు అయినది యిప్పుడు నేను మనవిచేసినట్లు 18 కోట్ల 82 లక్షల రూపాయలు. ఇంకా దాదాపు 4 కోట్ల రూపాయలు వరకు జిల్లాల నుంచి లెక్కలు రావాలి. ఈ సందర్భంలో గవర్నరు మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు 11 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు యిప్పటి వరకు అప్పుగాను గ్రాంటుగాను యిచ్చారు. ఈ నేలాఖరులోపల వారి బృందం వచ్చి పరిశీలనలు చేసింది గవర్నరు మెంటు ఆఫ్ ఇండియా వారు అలోచిస్తారు.

[Many members rose in their seats]

శ్రీ ఎమ్. వి. రాఘవరావు :— అయితే అప్పుడు దాదాపు 30 members want to speak. It is already 12 minutes. I do not know what

(శ్రీ) ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నల్లగొండ).—ఈ మీటింగ్ జరిగిన నడుమ కలెక్టరుకు ఏవో ఆదేశాలు ఉచ్చాయి అని చెప్పారు. ఈ మీటింగ్ జరిగిన తరువాతనే అసలు ఫండ్స్ ఖర్చుపెట్టడం ముగిసారు. ఎంగుకంటె యిది సెప్టెంబరులో జరిగింది. సెప్టెంబరులో వడ్డీలు పడినాయనే కారణం చెప్పి ఆపేశారు. ఇప్పటికి నల్లగొండ జిల్లాలో కరువుకు గురిఅయిన ప్రాంతాలు చాలా వున్నా దాదాపు 50 లక్షలు కావాలని కలెక్టరుగారు అడిగినప్పటికి ఒక నయ్యాపై న యంతవరకు కేటాయించలేదు. మంచినీళ్ళకు కూడ చాల అవస్థ పడుతున్నటు వంటివి ఉన్నాయి. నల్లగొండక జనపం మంచి యిప్పటివరకు ఎంత కేటాయించారో చెప్పమని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. లేవోతే యిప్పటికైనా కేటాయించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని చెబుతున్నాను.

(శ్రీ) వి. వి. రాజు :—నల్లగొండ జిల్లాలో యంతవరకు రు. 74,18,000 ల పైన అయినది.

(శ్రీ) ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—నేను చెబుతున్నది జనవరి తరువాత.

(శ్రీ) వి. వి. రాజు :—సెప్టెంబరు నెలలో తెలంగాణాలో ఎక్కడైనా వర్షం కురిసినది అంటే అది నల్లగొండలోనే. 50,00 చెరువులు తెగిపోయాయి. ఇప్పుడు మా ప్రాజెక్ట్ నీటివనతి కాదు; చెరువులు కాగుచేయించడం. అంటే నల్లగొండ అంతా సంపత్తు కలిగి ఉన్నదనికాదు. ఇంకా ఎక్కువ చేయవలసి యున్నది. కానీ తక్కిన చాటితో పోల్చినప్పుడు నల్లగొండలో జరిగింది. అప్పులు బావులు లోతు చేయించడం కోసం అని ఆపేశారు. బావులలో నీళ్లు ఉంటాయి. నీళ్ళు తీయడం కష్టం కనుక ఏప్రిల్ మంచి అప్పులు యివ్వమన్నారు. రాఘవరెడ్డి గారు చెప్పినదే రైతులు కోరినారు. ఇప్పుడే లోతుచేస్తే యింకా నీరు ఎక్కువ వస్తుంది, పంట వస్తుందని చెప్పడం వల్ల మెటనే ఋణాలు ఫిబ్రవరి నుంచి ఇవ్వమని కూడ చెప్పినాము.

(శ్రీ) వి. పాలవెల్లి (చోడవరం) :—7-9-38 న తీసుకున్న నిర్ణయాలు ఎంతవరకు అమలు చేశారు? ప్రభుత్వం వారికి ఇన్ ఫర్మేషన్ ఉన్నదా? విశాఖ పట్టణం జిల్లాలో మంచినీళ్ళకు చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. గత నవంబరు సెషన్ లో కూడ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. మాకు రిగ్స్ సప్లయ చేయలేదు. ఇప్పుడు ఏమైనా రిగ్స్ సప్లయ చేశారా? విశాఖపట్టణం జిల్లాలో రైతి తద్దు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినదా. in view of the drought conditions prevailing there?

(శ్రీ) వి. వి. రాజు :—తీసుకున్న నిర్ణయాలు చాలవరకు అమలు అయినాయి. పడిచేలవరకు థెయిర్ వైస్ షాప్స్ పెట్టాలి అనుకుంటే 12 వేల వరకు పెట్టారు. అన్ని జిల్లాలకన్న ఎక్కువ విశాఖపట్టణంలో చే ఖర్చు అయింది. (interruption) నేను ఎప్పుడైనా అబద్ధం చెబితే జమీనదారు కోరుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

(శ్రీ) కె. గోవిందరావు (అవకావల్లి) :— $\frac{1}{2}$ hour డిస్ కషన్ యిస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ వి. వి. రాజు : — 15 సిముహాలు యిప్పుడు అందుబోయింది. ఏకీ 15 నిముహాలు యిప్పుడే అయితే సరిపోతుంది. 1 hour డిస్ పచ్ ఎందుకు? ఇప్పుడే చెప్పినదే అప్పుడు చెప్పడం. విశాఖపట్టణంలో రు. 1,95,000 లు. Highest in Vishakhapatnam రు. 1,44,18,000 లు పనుల క్రింద రు. 31,37,000 లు డిస్ క్రెన్ డ్ తక్కువి క్రింద అయింది. చిన్న చూపు ఈ మాటలు అన్నీ ఉపన్యాసాలకు పనికి వస్తాయి గాని ఫ్యాన్సుకు చాలి దూరం. ఒక మాట మాత్రం నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. ఒక్కటే రిగ్ వంపించబడింది. ఇంకా కావాలని కోరినారు. అగ్రి ండ స్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ వారిని కోరినాము. విశాఖపట్టణానికి ప్రత్యేక క్రెడిట్ చూపించమని మంత్రినిటి కొరత ఉన్నదని చెప్పినాము. తప్పకుండా అది ఏదో ప్రయత్నం జరుగుతుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) : — బాబట్ల తాలూకాలో కొమ్మమూరి కెనాల్ నీటి మీద ఆధారపడి చెరువులు నింపుకుంటే తప్ప మంచి నీరు త్రాగడానికి వసతిలేదు. గతంలో చాలినంత వర్షాలు లేనందువల్ల చెరువులు ఎండిపోయినాయి. కొమ్మమూరి కెనాల్ మెయిన్ లైన్ లో 6 పేర్స్ కోసం గత నెలలోనే నిలుపుదల చేశారు. పని కొంచెం ఉద్యతంగా సాగించి మార్చి ఆఖరులోవల పూర్తి చేయించి కొమ్మమూరి కెనాల్ నుంచి ఏప్రిల్ వస్తు విక్ లో చెరువులు నింపుకొనే చానికే నీరు వడలిపెడతారా? ప్రత్యేకంగా చీఫ్ ఇంజనీరుగారిలో ఆ పని చేయించవలసి యున్నది.

శ్రీ వి. వి. రాజు : — ఈ సూచన తప్పకుండా పీర్ గారికి తెలియ జేస్తాను.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూరలపాడు) : — Drought conditions relief కోసం ఒంగోలు తాలూకాలో రోడ్ల నిమిత్తం ఎంత ఖర్చు పెట్టారు?

శ్రీ వి. వి. రాజు : — ఆ డిటెయిల్స్ లేవు. ప్రత్యేకంగా ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చరామకేశవయ్య శ్రేణి (జగ్గయ్యపేట) : — కృష్ణా జిల్లాలో కృష్ణానది ఉన్నదని ప్రభుత్వంచూ నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కృష్ణా జిల్లా అంతా కృష్ణానది నీరు ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశం లేకుండా యున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో 17 బ్లాక్ లలో 8 బ్లాక్ లలో నీరు లేకపోగా త్రాగడానికి మంచి నీరు కూడా లేక పోతే పోతున్నటువంటి ప్రదేశాలు కూడా ఉన్నవి. తిరుపూర్, వండిగామ, జగ్గయ్యపేట, గన్నవరం, మైలవరం, మొదలైన బ్లాకులలో మంచి నీరు లేక మూడు మూసాల క్రితమే కలెక్టరుగారు దృష్టికి తెస్తే తప్పకుండా పోము రిగ్స్ వర్షాలుచేస్తున్నాడు. ఇంతవరకు రక్షణ చేయలేదు. మంచినీరు లేక బాధపడుతున్న ప్రదేశాలకు రక్షణ కలిగించవలసిందిగా ప్రభుత్వం పోలని కోరుతున్నాను. పోలని జవాబు చెప్పవలసిందని ప్రభుత్వం హామీ.

శ్రీ వి. వి. రాజు : — కలెక్టరుగారు ఉభయ మూట్లాడారో తెలియదు. కానీ కృష్ణా జిల్లాలో 17 బ్లాక్స్ మంచినీరులేదని, తొమ్మిది ప్రాంతం అంతా పోము రిగ్స్ వర్షాలుచేస్తున్నది. పోము ప్రాంతమే తెలిసివచ్చింది. పల్లిమ ప్రాంతం

కొరకే ముఖ్యంగా నూజిగిడు, తిరువూరు, గన్నవరం తాలూకాల కొరకే 87 లక్షల 17 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబడ్డది. 5 రిగ్స్ పంపించబడ్డాయి. కొరత ఉన్నట్లయితే ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :— ఆనంతపురం జిల్లాలో ముంగారు పంటలు అంతా పోయినాయి. రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు వచ్చినప్పుడు మేము రిప్రజెంట్ చేసి ఉంటామి. ఇంటిరియర్ ప్లేసెస్ కు గాకుండా వెళ్ళి పోయిన దానిని నుంచి యన మంచి పంటలు పండినట్లుగా రిపోర్టు ఇచ్చారు. నేను అనెంబ్లీలో మాట్లాడి మినిష్టరుగారితో మాట్లాడి యంత తక్కువగానే మినిష్టరు గారు, రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు యిద్దరు వచ్చారు. పంటలు అంతా పోయినట్లు యిద్దరు ఒప్పుకొన్నారు. ఇప్పుడు చూస్తే మాకు పంటలు పండినట్లు రెవెన్యూ రికార్డు తయారు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. అన్ని శిస్తులు వసూలు చేయవలసిందని నుక బాకీలు కూడా వసూలు చేయవలసిందని లిస్టు తయారుచేసి విలేజ్ ఆఫీసర్స్ కు పంపించారు. దానిని ఒక దఫా దర్యాప్తుచేసి రెడ్ పాయింట్స్ లో ముంగారు క్రాప్స్ కు, మీరు చూసి వచ్చిన మాదిరి, రెమిషన్ ఇచ్చేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— శేను యదివరకు మనవి చేశాను. ఎక్కడెక్కడ ఏ గ్రామంలో ఏ పంట పోయిందో ప్రభుత్వంపై నుంచి చేసే విషయం కాదు. అది క్రింద గ్రామాధికారులు, రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు, తాసిల్దారు, కలెక్టరులెవరో లోనే అయిపోతుంది. కనుక ఏ గ్రామాలలో రెమిషన్ ఇవ్వడానికి వీలు ఉన్నదో ఆ గ్రామాలకు ఎందుకు యిన్ స్పెక్టర్ కు కనుక్కోవడం లేకపోతే తెలియ పరచినట్లయితే కలెక్టరుగారికి చాస్తాను. ఏ గ్రామాలకు యివ్వలేదు, ఏ గ్రామాలకు అర్హత ఉన్నది తెలియపరచమని యిప్పటికి కూడా ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పితాపురం) :— మంత్రిగారు తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో చాలా ఖర్చుపెట్టమని అన్నారు. కాని అనుకున్నదానికంటే చాలా తక్కువగా ఖర్చుపెట్టారనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసో, తెలియదో! రెండవది— యిప్పటికి ఏడేనిమిది సంవత్సరాల నుంచి మహా కరువుతో, దుర్భర దారిద్ర్యాన్ని అనుభవించే మెట్ట తాలూకాలలో కనీసం త్రాగడానికి నీళ్లకొరకు రిగ్స్ పంపుతామన్నారు. ఆ రిగ్స్ వస్తున్నాయా? అక్కడ లేబర్స్ తినడానికి తిండిలేక, దుర్భర దారిద్ర్యంతో ఆ గ్రామాలు విడిచి వెళ్ళిపోతున్నారు. వారికి కరువు పనులు కల్పించడానికిగాను ఎటువంటి సలహాలు కలెక్టరుకు ఇచ్చారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు 4 రిగ్స్ పంపించబడ్డాయి. ఇంతకుముందే సమాధానం చెప్పాను — యంత డబ్బు ఖర్చయింది కూడా. తూర్పు గోదావరికంటే యింకా వాదకు గురి అయిన ప్రాంతాలు వున్నాయి — అవిధంగా అలోచిస్తే. ఓడు ఓడు అంటే కంచమంతా ఓడు అన్నట్లుగా— అన్ని షోట్లా అట్లాగే వందని చెప్పుకుంటే, కష్టం. ఇప్పటికి 4 రిగ్స్ పంపించాము. అక్కడ వని అరుగుతున్నది.

శ్రీ వి. నరసారెడ్డి (విర్జుల్) :— ఇంతకుముందు ఆదిలాబాద్ జిల్లాకు 8 రిగ్స్ allot చేశామన్నారు. జెల్లంపల్లి కంరిస్ ట్రీ షోరింగ్ వెట్స్—

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎన్ని పంపిచారనేది ప్రశ్నకారు—ఎనిదే పేరెస్స్ ఒకటి రెండు యిచ్చివాచాలు పని చేయబడినవి ఎన్ని పనిచేయలేదు.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—పంపించామని చెప్పారుగాని. అక్కడికి ఒక్కటి కూడా రాలేదని చెబుతున్నాను.

Sri V. B. Raju :—More supplementaries will come after the Speaker's observation. (Laughter)

Mr. Speaker :—That is what I have learnt. I have learnt that many rigs are not working.

Sri V. B. Raju :—I admit that a lot of rigs are not working. That is the complaint I have received. According to the information supplied by the Agro-Industries Corporation, 5 rigs have been supplied by the Agro-Industries Corporation. 5 rigs have been supplied to Adilabad and I do not have information how many are working. But Government have taken a serious view of the situation and are going to enter into a dialogue with the Agro-Industries Corporation. One point that I would like to submit is we could not import many machines. We have collected them from various places from Bihar and other places. The number is about 78. We shall see what could be done.

శ్రీ జి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (పీలేరు) :—చిన్నారు జిల్లాలో రెమిషన్ యివ్వడానికి నాలుగవాల లోపల పంటవున్నది : రవాలు, తహశీల్దారులు తయారుజేసిన లెక్కలను బాధ్యతతో కూడిన ఉద్యోగులు తిరిగిరాయించి, ఎక్కువ పంట పండినదని రాయించి, జకాయీలు వసూలు చేయడం మంత్రి గారి చృష్టికి వచ్చిందా, దానిపై ఏమి చర్యతీసుకున్నారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఒటువంటి Complaints చాలా వోట్ల నుండి వచ్చాయి. కలెక్టర్స్ కు వ్రాయడం జరిగింది. ఏదయినా ఒక మార్గం ప్రభుత్వానికి చూపించినట్లయితే, సలహా ఇచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వం తప్ప కుండా ఆలోచిస్తుంది. ఈ లెక్కలు క్రిందనే తయారు కావాలి. ప్రభుత్వానికి ఎన్ని ఆర్థిక యిబ్బందులున్నప్పటికీ, ఎంతో లిబరల్ గా రెమిషన్ యివ్వడం జరుగుతున్నది. డ్రాట్ రిలిఫ్ కోరకు 17 కోట్లు ఒక్క సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఆ విషయం సభ్యులు మరచిపోకూడదు.

శ్రీ ఎన్. అప్పలనాయుడు :—విశాఖపట్నం జిల్లా, శృంగవరపు కోట తాలూకాలో రెవిన్యూ అధికారులు లెక్కలు తయారుజేసేటప్పుడు ధాన్యాన్ని క్వంటాల్స్ లో కాకుండా మణుగులలో వ్రాయడం వలన కొన్ని పంట పండని ప్రాంతాలలో కూడా రైతులు లెవీ యివ్వవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అందుకే, దీనిపై ఎంక్వయరీ చేయించి యీ తప్పును అరికట్టడానికి ఆలోచిస్తారా.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఎక్కడ పంట సరిగాపండలేదో అక్కడ దానికి సంబంధించే కలెక్టర్స్ కు సంపూర్ణంగా అధికారం యివ్వబడింది. They can exempt. Let this matter be brought to the notice of Government. We shall certainly write to the Collectors and see that they take a liberal view of things.

(శ్రీ) జి. బి. సుబ్బరామిరెడ్డి (కాళహస్తి) :—ప్రతి సంవత్సరం వర్షం ఫెయిల్ అయినప్పుడు స్టాట్స్ కౌన్సిలం, ఎస్టిమేటు వేయడం, తరువాత గవర్నమెంటు గ్రాంటు ఇచ్చింది అనడం, మరల వర్షం పడింది లాప్స్ అయి పోయింది అనడం తప్ప అసెలాండ్ తాలుకాలలో రాయలసీమ, నర్కూర్ జిల్లాలలో శ్రాగడానికీకూడా నీళ్లులేక ప్రజలు అనస్తాడుతుంటే వారిని ఆ పరిస్థితిని పర్యవేక్షగా తొలగించడానికి మౌనం మీ ప్రయత్నంచడంలేదు. ఇప్పటికైనా సమీచేస్తున్నారో తెలియజేయవలసినవిగా కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) వి. బి. రాజు :—పర్యవేక్ష రిలీఫ్ కొరకుకూడా ఏర్పాట్లు జరుగు తున్నవి. అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్స్ సుబంధించి ఏర్పడవున్నది. ఎంతలోతున వున్నది పూర్తిగా తెలుసుకొనడం కొరకు ఒక ఆఫీసర్ నువే ప్రపంచ సంస్థ యొక్క సహాయ కూడా తీసుకుని అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్స్ కొరకు టాప్ చేయడమనేది ఒక పెద్ద కార్యక్రమంగా ప్రభుత్వం తలపెట్టి తీసుకోబోతున్నది. దానికి సాంకేతిక సిఫ్టరులూకూ కావాలి. ఆగ్రికల్చరల్ కార్పొరేషన్ ద్వారా దీనిని చేయించాలని దీనికి పెట్టుబడికూడా సేరించడం జరిగింది. కాస్త ఓపిక పడితే, వచ్చే సంవత్సరమే యీ కార్యక్రమం ప్రారంభం అవుతుంది. రాయలసీమలో, ముఖ్యంగా, అనంతపురంలో యీ సంవత్సరం సాధించిన ఫలితాలు ఎప్పుడు సాధించబడలేదు. సూటికి 70, 80 శాతంలలో గొట్టపు బావులు నఫలమయినాయి. ఈ కార్యక్రమం ఎక్స్ ప్రెమెంటల్ స్టేజ్ దాటింది. ఇకముందు దీనిని ప్రాజెక్టుగా తీసుకుని, చేయాలని లాంగ్ రేజ్ ప్లాన్ కూడా వేయడం జరిగింది.

(శ్రీ) బి. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి) :—ఈ బోరింగ్ సెట్స్, యీ రిగ్స్ రాజులు మహారాజులు కథలాగావున్నది. మా జిల్లాలో సెప్టెంబర్ లో వర్షాలు పడకపోయినప్పటికీ, జిల్లా అంతా కరువు తాండవమాడుతున్నప్పటికీ, పున్నశిస్తు కూడా మాఫీ చేయలేదు. వి. ఎల్. డబ్ల్యుస్ వర్షాలు పడలేదని వ్రాస్తే, మళ్ళీ వాళ్ళ ఆఫీసుర్లు వర్షాలు పడినవని తిరగ వ్రాసి, మాఫీ చేయకుండా కూర్చున్నారా. వర్షాలు పడలేదనేది జగద్విదితమైవుండగా, శిస్తు ఎందుకు మాఫీ చేయలేదు? కాసన సభ్యులయొక్క రిపోర్టులు విలువలేదా మంత్రిగారి దృష్టిలో?

(శ్రీ) వి. బి. రాజు :—ఫలానా ఊరిలో వర్షంపడలేదు, పంటలు పండ లేదని....

(శ్రీ) బి. నరసింహారెడ్డి :—ఊరుకాదు, జిల్లాలో అత్యధిక భాగం....

(శ్రీ) వి. బి. రాజు :—స్పెసిఫిక్ గా చెలితే బాగుంటుంది. నల్గొండ జిల్లాలో వర్షం పడలేదా, అని యిక్కడ నుంచి చెప్పేయ్యవచ్చు.....

(శ్రీ) ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—సెప్టెంబర్ 7 వరకూ పడలేదనేది అందరికీ తెలిసిన సత్యం గదా. ఎప్పుడోకే రెండు క్రాప్స్ పోయినవి.

(శ్రీ) వి. బి. రాజు :—చెప్పేందుకు ఎంత కుతూహలం వుంటుందో విసేందుకుకూడా అంత ఓపిక వుండాలి. నల్గొండ జిల్లాలో, ఏ గ్రామంలో....

ఇప్పుడే మనవిజేశాను....నల్గొండ జిల్లాలో ఏ గ్రామంలో ఉన్నట్లుగాను రెమిషన్ యిచ్చారో ఆ లిస్టుకూడా శాసనసభ్యులకు పంపించమని చెప్పాను. ఒకటి అట్లా లిస్టుగనుక ప్రకటన కాలేదని చెబితే ఆ లెక్కల్ని ప్రకటించమని చెబుతే చెబుతాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—లిస్టుకాదు, రెమిషన్ అని మీరు చెబుతున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—రెమిషన్ విషయమే నేను చెబుతున్నాను. ఏ గ్రామాలకు యివ్వాలి? రాఘవరెడ్డిగారు, నరసింహరెడ్డిగారు, వి. బి. రాజు యిక్కడ కూర్చుని ఫలానా గ్రామానికి రెమిషన్ ఇవ్వమని చెప్పగలమా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—నేను వారికి యిచ్చిన మొమొళాండంకు విచారణ కూడా జరగలేదు. దానిని కనీసం విచారించే నాశుడు కూడా లేడు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :—ఏ గ్రామాలకు యివ్వాలి? అని వారు అడుగుతున్నారు. నాకు గుర్తువున్నంతవరకు ఆ రోజు కాన్ఫరెన్స్లో వారు ప్రోపోజింగ్స్లో ఏమి ప్రానుకున్నారో తెలియకాని నాకు గుర్తువున్నంత వరకు, నాలుగణాలకంటే తక్కువ పంటవుంటే డ్రాట్ గా నిర్ణయిస్తామని, నాలుగణాలకు తక్కువవుంటే ఫుల్ రెమిషన్ యిస్తామని, డ్రాట్ ప్రాంతాలలో శిస్తులు వసూలు చేయమని ఆ రెండు ప్రిన్సిపుల్స్ ఆ రోజున యాక్సెప్ట్ చేయడం జరిగింది. దానికి వ్యతిరేకంగా, రెండు అణాలకంటే తక్కువ అయితేనే ఫుల్ రెమిషన్ యిస్తామని ఒక జి. బి. యిస్యూ చేయడం జరిగింది. దానిని నేను తమ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఇంతవరకు ఫైనల్ యాక్షన్ ఏగిటో నాకు తెలియ లేదు. నాలుగణాలపంటకు తక్కువ వున్నచోట్ల శిస్తులు వసూలు చేయకూడదని పంపించారా? అది ముందు మనవిజేస్తే ఎక్కడో దానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన గ్రామాల విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తాం.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ప్రభుత్వం నాలుగణాలకంటే తక్కువ పంటవున్న చోట్ల ఫుల్ రెమిషన్ యివ్వవలసిదని ఆర్డర్స్ పంపించింది. ఆరణాల పంట గనుక వుంటే ఫిఫ్టీ పర్సెంట్ రెమిషన్ అని దానిలో రెండవ భాగంకూడా వున్నది. ఈ క్రాప్ కటింగ్ ఎక్స్ చరిమెంటులో నాలుగణాల పంట అంటే ఎంత? అనే విషయమున్నది స్టాటిస్టిక్స్ డిపార్టుమెంటువారు రాండమ్ కాంపుల్ సర్వేచేసి, కోతకోసి, నాలుగణాలు అంటే ఎన్ని మణుగులు, ఆరణాలు అంటే ఎన్ని మణుగులు అని వారి లెక్కల ప్రకారం యిచ్చారు. ఆ లెక్కలలో ఏదయినా తేడా వున్నదని గౌరవసభ్యులు అంటే....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నేను జి. బి. కాపీ పంపించాను. మరొక లెటర్ పంపించాను. ఆ జి. బి. లో స్పష్టంగా 12 పైసలలోపల అని స్పష్టంగా వ్రాయబడివున్నది. మూడు నెలలైంది, అక్కడ వసూళ్లయిపోతున్నాయి, జవులయిపోతున్నాయి, యిక్కడ మాత్రం మంత్రిగారు ధర్మోపన్యాసం చేస్తున్నారు. 25 నయాపైసలకు తక్కువవున్నచోట్ల క్షమాలు చేయవద్దని డైరెక్ట్ యివ్వమని గదా మా ప్రార్థన.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— నాలుగణాలలోపల పంట పున్నట్లయితే పుల్ రెమిషను యివ్వాలనే గవర్నమెంటు నిర్ణయం నేను పంపిస్తాను.

Mr. Speaker :— I do not like the Minister to answer when I do not call a member to put the question. Similarly, I do not want Members to put questions when I do not call them. If a member just stands up and puts questions, I cannot do justice at all. This is a matter in which I am trying to give opportunity to everyone.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఎవరిమట్టుకు వారు నిలబడడం తప్ప అని మేము అంగీకరిస్తున్నాము కాని మంత్రిగారు చాచకట్టంగా అడిగినదానిని ప్రక్కకు పెట్టి సమాధానం చెబుతుంటే పదిమంది ఒకసారి తేస్తూ వుంటారు.

Mr. Speaker :— You are the Leader of Opposition and when you get up I must give you preference. వారు నరసింహారెడ్డిగారు అడిగిన దానికి సమాధానం చెబుతున్నారు. వారు చెప్పింది ఏమంటే స్పెసిఫిక్ గా అడిగితే నేను చెప్పేస్తానని లేదు, జనరల్ గా అడిగితే చెప్పగలను. స్పెసిఫిక్ గా ఏదై వుంటే నాకు పంపించండి, నేను ఎక్స్ ప్లైట్ చేయించుతాను, అవ్యాయం జరిగివుంటే సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను అంటున్నారు, మీరు యింకొక విషయం వారిదృష్టికి తెచ్చారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— నేను ప్రెసిడెంట్ గురించి అడిగాను. ఆ డైరెక్షను వుంటే ఎవరికైనా న్యాయం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, తమరు మంత్రిగారికి ఒక అదేజమివ్వాలని మిమ్ములను ప్రార్థిస్తున్నాము మేము అడిగే ప్రశ్నలకు సంబంధంలేని సమాధానాలు యిచ్చి, హావుస్ ను, మిమ్ములను యిబ్బంది పెడుతున్నానని మా ఉద్దేశం. జిల్లాలలో అత్యధిక భాగం వర్షాలులేవని మొత్తకుంటూవుంటే ఏ వూళ్ళలో లేవు అని మంత్రిగారు అడుగుతారు

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అసలు గ్రామాలలో ఏమి జరుగుతుందంటే— పంటల అంచనాలు రెడ్లు, కరణాలు వేయాలి. వారు సాధారణంగా పొలం మీదకు పోయి అబమాయిషీ చేసి అంచనాలు వేయరు. ఇంట్లో కూర్చునే అంచనాలు వేస్తారు. రెండణాల పంట పండితే నాలుగణాల పంట అని, ఎనిమిదణాల పంట పండిందని వ్రాయమని ప్రభుత్వం వారు చెప్పరు. అది బ్రిటిష్ వారి హయాములో వుండేది, ఇప్పుడు ఆ రోజులు పోయాయి న్యాయంగా పంట పండనప్పుడు రెమిషను యివ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది. అయినా ఆ మహానుభావులు యీ విధంగా చేయడం జరుగుతోంది. నేను కొన్ని గ్రామాలకు పోయినప్పుడు ఎంత పండిందో అంత న్యాయంగా చేయండి అని చెబుతున్నాను సంఘంలో వున్న విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని వారు అక్రమం చేసినప్పుడు మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే వెంటనే విచారణ చేయించి న్యాయం చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) :— శాసన సభలో మంత్రులు చెప్పేది ఒకటి, అక్కడ జరిగేది ఒకటి అవుతోంది. ఇది అన్ పార్డనబుల్. ప్రతి

సంవత్సరం ఇదేమూచిరిగా ఇక్కడ చెబుతూ వుంటారు, అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు వారు తెలియదు అంటున్నారు.

Mr. Speaker:— Mr. Sivaiah has given notice for half an-hour discussion. I am allowing it.

(Many members rose).

Mr. Speaker:— If you want one full hour discussion, I shall give it.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— తమరు శెప్పినట్లు రెండు గంటల చర్చ అయితే చాలా బాగుంటుంది. నేను అందుకు నోటిను యిస్తాను. ప్రభుత్వాన్ని యీ సందర్భంగా ఒక క్లారిఫికేషను కోరుతున్నాను. నార్మల్ గా డ్రాటు పరిస్థితులపై ప్రతి వారంలోను ఎంత పంట పండిందనేది పతేలు, పట్నారీలు, గిద్దావరు, తహశీల్దారులు వెళ్ళికొలతలు కొలిచి చహశీల్దారు లెక్కలకు ప్రాప్త కలెక్టరు చెబిన్యూ బోర్డుకు ప్రాప్త ప్రాసీజరు ప్రకారం, దుబ్బు ప్రకారం మాఫీలు వస్తూ వుంటాయి. ఈ సంవత్సరం సర్వసాధారణంగా పండిన ఎరుగ నంతటి డ్రాట్ వచ్చింది కాబట్టి, అదే పద్ధతిని యీ సంవత్సరంకూడా కంటిన్యూ చేయడం కంటే ఇన్ని ప్రాంతాలలో వచ్చింది, ఇన్ని తాలూకాలో వచ్చింది కాబట్టి రెమిషను యివ్వాలని ప్రకటన చేయాని కమిటీలో కోరడం జరిగింది. ప్రభుత్వం తమ ప్రాసీజరుకు కట్టుబడివుండటం వల్ల పతేలు, పట్నారీలు, గిద్దావరు వారి దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడవలసివస్తోంది. రెమిషను యివ్వబడిన చాలా తాలూకాలలో పతేలు, పట్నారీల రిపోర్టు రాలేదు. గవర్నమెంటు జనరల్ గా నిర్ణయం చేయవలసిన సందర్భంలో పాతి పద్దతులే అనుసరించడంవల్ల చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఒక జనరల్ నిర్ణయం చేసి డ్రాటుకు గురైన తాలూకాలకు, సమీతులకు రెమిషను యిస్తే సమస్య సుఖంగా పరిష్కారం అవుతుంది. ఇది ప్రభుత్వం గమనించి చర్య తీసుకుంటుందా?

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు):— ఇంతవరకూ అందరూ గ్రామాల గురించి చెప్పారు. రెండు లక్షల జనాభాగల మా వరంగల్లులో మంచి నీరు రోజుకు అరగంటసేపు, గంటసేపు వస్తున్నది నవంబరు నెలనుంచి దీనిని గురించి అర్రీలు పంపించుకుంటూ వుంటే రెండు రిగ్స్ పంపిస్తాము అన్నారు. ఒకటి త్రోవలో ఎక్కడో పడిపోయి విరిగిపోతే, ఒకటి వచ్చింది. పంపించమని చెప్పామని నీరు అంటారు. అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషనువారు ఇదిగో, అదిగో అనడం తప్ప పంపించడం జరగడం లేదు. 2½ పాయింట్లు తయారుచేసి పెట్టారు రిగ్స్ వర్క్ చేయడం కోసం. రెండు నెలలకు కలిపి 6 పాయింట్లు. అప్పుడే మార్చి వచ్చింది. ఇప్పుడే రోజులో అరగంట, గంటో సప్లయ వస్తుంటే మే, జూన్ నెలల్లో మేము ఏమైపోవాలో? ఇక్కడ జవాబు ఒకటి, అక్కడ జరిగే పని ఒకటి, రిగ్స్ వస్తే సమర్థుల పంప్స్ లేవంటారు, సమర్థుల పంప్స్ వుంటే రిగ్స్ లేవంటారు. డబ్బు శాంక్షను కాగితం మీద అవుతుంది, బ్రెజికి వెడితే పైసలు రావు. ఏ విధంగా యీ సమస్య గురించి ఆలోచిస్తారో నాకు అర్థం కావడంలేదు.

Mr. Speaker:—I would like to know one thing. Does the House want one full-hour for this question?

Sri C. V. K. Rao :—One hour in the question hour, and separately another hour for discussing the matter.

Sri G. Siviah (Puttur):—I have given notice to discuss on this kist remission affair. Kindly allot us 2 hours discussion on that. Then I have given another notice to discuss about drinking water position in the State. It is very serious. You kindly allow us two hours' discussion on drinking water position.

Mr. Speaker :—If it is a question of allotting another half an hour, I have no objection. During the general discussion on the Budget all the members can refer to it, and I am going to impress upon the government the necessity of providing drinking water facilities for summer particularly. No separate discussion is necessary on that.

Sri G. Siviah :—During budget discussion we may hardly get a few minutes to speak. How can we do justice to the people? Let there be a separate discussion.

Mr. Speaker :—By making speeches we are not doing justice. After all you want some work to be done and for that you must see that government do something.

Sri G. Siviah :—They will only hear other points and not about drinking water.

Mr. Speaker :—If they don't give satisfactory reply, I will consider what I should do.

Sri G. Siviah :—You kindly allow two hours discussion.

Mr. Speaker :—I must find time to allow two hours discussion.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెవపల్లి):— ఆ గృహా! డ్రింకింగ్ వాటరు యిస్యూ మీద గవర్నమెంటు ఏమి చేసినది వివరాలతో ఒక పేపరు యిస్తే ఆ వివరాలు సంతృప్తికరంగా ఉంటే చర్చ అనవసరంలేదు. అవి సంతృప్తికరంగా లేకపోతే చర్చకు అవకాశం యివ్వవచ్చును. అందుచేత దీనిమీద రేపు కూలంకషంగా ఒక ప్లేటుమెంటు యివ్వాలి.

శ్రీ వి. వి. రాజు:— మంచినీటి విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా ప్రాముఖ్యత యిచ్చి 50 లక్షల రూపాయలు, ప్రతి జిల్లాకు రెండున్నర లక్షల రూపాయలు కేటాయించినది. ఇది ప్రావిజనలుగా ఏర్పాటుచేయబడినది. ఇంకా ఎక్కువ కావాలంటే తరువాత చూద్దామని చెప్పాము. మంచినీటి విషయంలో డబ్బు లేదనే మాటలేదు. పంచాయత్ రాజ్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా ఏర్పాటు చేశాము. రెవెన్యూబోర్డు దగ్గర డబ్బు యిచ్చినాము. మంచినీటి కొరకు డబ్బు లేదనే మాట లేకుండా ఏర్పాటు చేస్తున్నాం.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి:— కాగితం మీద యివ్వడం తప్ప డబ్బు ఛావడంలేదు.

Sri G. Sivaiah:—They sit in Hyderabad and don't go to villages. The Collectors don't give money. There are no drinking water wells. They simply give statements on the floor of the House. When we go back we are not treated well.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రశ్నించారు ప్రభుత్వం ఏమి చేయబోతున్నదని....

Sri G. Sivaiah:—Let him not try to evade by asking from us the list. Every village is involved. He wants to by pass the entire discussion by asking us to give a list.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—50 లక్షలు కూపాయలు యిచ్చినాము. తక్కిన వసులు కూడా ఆపేసి దీనికొరకు డబ్బు వినియోగపరచడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉంది. అంతకంటే యిచ్చే సూచనలు ఏమున్నాయి?

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు):—క్రిందటి సంవత్సరం చేయించిన వసులకే డబ్బు యివ్వలేదని వశ్యమ గోదావరి జిల్లా కలెక్టరుగారు చెప్పారు. మంత్రిగారు డబ్బు యిచ్చామంటున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—మంచినీటి కొరకు ఫలానా గ్రామాలలో బావులు లేవని చెప్పండి.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—ఎక్కడా లేవు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—మంచినీటికి కలెక్టరు డబ్బు లేదంటే వ్రాసి యివ్వండి. డబ్బు చాలకపోతే కలెక్టరుగారు అడగాలి. అడగకుండా ఏమీ లేకుండా యిక్కడ నుంచి ఎట్లా పంపించాలి?

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—మా జిల్లాలో క్రిందటి సంవత్సరానిదే చెల్లించి లేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—డబ్బు కావలి పై మాకు వ్రాస్తే పంపిస్తాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—డబ్బు పంపించడానికి ఎంత ఉంది?

Mr. Speaker:—It looks as though all of you have forgotten my presence here.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మంత్రిగారు మరిచిపోయారు.

Sri Ch. Rajeswar Rao:—The problem is so acute, Sir.

Mr. Speaker:—I realise the importance of the problem. I am considering as to how to focus the attention of the Government whether by 2 hours discussion or otherwise. I cannot do justice in 10 minutes or 15 minutes.

Sri Ch. Rajeswar Rao:—Let the government say categorically that so many crores of rupees are ear-marked for this.

Mr. Speaker:—After hearing so many members, let the government come forward with a reply.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లానెడ్డి) :—రాజుగారు యిక్కడ కూర్చుని కథలు మాట్లాడుతున్నారు. పల్లెటూర్లకు మేము వెళ్ళినప్పుడు మమ్ములను కొట్టడానికి వస్తారు. తిట్టడానికి వస్తారు మాకున్న బాధలు మినిష్టర్లకు తెలియవు. కరువు ప్రాంతాలను కాపాడతామన్నాడు. డ్రాట్ ఏరియాస్ గురించి తెలుగు వ్రాస్తే కలెక్టు చేయవద్దని కలెక్టర్లకు వ్రాశామన్నారు. అయినప్పటికీ కలెక్టు చేశారు. పర్సనలుగా చెప్పాను. తెలుగు వ్రాశాను. దీనివల్ల కలెక్టర్లకు కూడ మినిష్టర్లు మాటకు విలువ లేకుండా పోతున్నదని అర్థమవుతున్నది. నిజామాబాదు జిల్లాలో ఎంత డబ్బు కేటాయించారు? ఎన్ని రిగ్స్ యిచ్చారు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రశ్న వేయకుండా ఉపన్యాసం యిస్తున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—తెలుగుకు విలువ లేకుండా పోతున్నది. నిజామాబాదుకి ఎన్ని రిగ్స్ యిచ్చారు? డబ్బు ఎంత కేటాయించారు? ఒక్కొక్క రిగ్ వల్ల ఎంత పని జరుగుతుంది?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—నిజామాబాదులో యింతవరకు ఆయన ఖర్చు 69,22,000 రూపాయలు నిజామాబాదుకు యిచ్చిన రిగ్స్ 2.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—దేని కొరకు యిచ్చారు?

శ్రీ వి. వి. రాజు :—65,91,000 రూపాయలు పనులక్రింద ఖర్చయినవి 3,81,000 రూపాయలు అప్పు యివ్వబడినవి. 69,22,000 రూపాయలు ఖర్చయినవి. నల గొండ తరువాత తెలంగాణాలో ఎక్కువ ఖర్చయినది నిజామాబాదు జిల్లాలోనే.

Mr. Speaker.—I will consider allowing either half an-hour or two hour discussion on this matter. We will go to the next question.

UNAUTHORISED OCCUPATION OF LANKA LANDS

363—

*404 (6762) Q.—Sri R. Mahananda (Darsi):—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether there are any representations from the President of the Krishna District Ryots Sangham and others about the unauthorised occupation and enjoyment of lanka lands by the Ex-zamindar of Challapalli in Krishna district; and

(b) for how many acres did the Ex-zamindar of Challapalli apply for pattas to the Settlement Officer under section 12 of the Estates Abolition Act and how many acres are given on patta by the Krishna District Estates Abolition Tribunal?

Sri V. B. Raju :—(a) Yes, Sir.

(b) The Rajah of Challapalli claimed patta for an extent of Acs. 3783-80. The Estates Abolition Tribunal Krishna allowed the claim of the Zamindar for an Extent of Acs. 1166-75 only.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, యీ భూములు వాటిక్రింద ఎన్ని సంవత్సరాలనుంచి వున్నవి? వారు పట్టా కోరుతున్నంతే గవర్నమెంటు protest చేసి అతేవడా పిటిషన్ ను దాఖలు చేయలేదా? లోగడ ఆ యీ భూములను ఎవరు సాగు చేసుకొంటున్నారు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ప్రభుత్వమునుంచి వార్షికంగా ఉన్నతో తెలియదు కాని వారి క్రిందనే ఉంటున్నది. Estates Abolition Tribunal వారు 1168 ఎకరాల 75 సెంటుకు వట్టా దొరుకుతుంది, తక్కిన 2 వేల ఎకరాల చిల్లరకు వట్టా దొరకు అని నిర్ణయము యిచ్చిన తరువాత హైకోర్టులో ఆపీందారుగారు రిట్ పిటిషన్ వేసి stay order తెచ్చుకొన్నారు. ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేసి ఆ stay ని vacate చేయించినది. Stay order vacate అయిన తరువాత ఆ భూములను అక్రమణలోకి తీసుకోవలసినదని కలెక్టరుకు ప్రభుత్వ సూచనమిచ్చినది. తహశీల్దారు ఆ భూములను అక్రమణలోకి తీసుకొన్నారని తెలియబడినది. ప్రభుత్వానికి తెలియపరిచారు. మరల ఆ ఆపీందారుగారు హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ వేశారు. ఇప్పుడు ఆ దంటను ప్రభుత్వమును మట్టుకోవడని కోర్టు stay ఇచ్చినది. The Collector, Krishna at Chilikalapudi is hereby restrained either by himself or by subordinates or successors.... ఆ stay order ని vacate చేయించడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తున్నది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, కొన్ని వేల ఎకరాలకు సంబంధించినది. ఆయన వట్టాకు వెళ్ళేటప్పుడే ఆ తేవణ చెప్పి పుండవలసినదికదా!

మిస్టర్ స్పీకర్ :—స్వాధీనము చేసుకొన్న తరువాత the zaminder has gone to the High Court and obtained stay. What can Government do now?

Sri R. Mahananda :—What was the Government doing in the first instance, when the Abolition Act came into force?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ఇవి ప్రభుత్వ లంకభూములు. 1000 ఎకరాలు ఆయన స్వాధీనములో ఉన్నట్లు ఎలా తెక్కలోకి వచ్చినది? 12 సంవత్సరాల నుంచి రైతుల స్వాధీనములో వుంటే ఆ భూములు రాజాగారికి దఖలుపరచడానికి ఎట్లా రికార్డును కల్పించారు? దాన్ని గురించి ఎన్నోసార్లు రైతులు ప్రభుత్వానికి పిటిషన్లు యిచ్చారు. ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసుకున్నది?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—చాలసార్లు కౌన్సిల్ లో కూడ చర్చకు వచ్చినది. ఇది Estates Abolition Act క్రిందకు వస్తుందన్న విషయము తెలుసు. 483 ఎకరాలకు ఆయనకు వట్టా ఇవ్వడానికి వీలు వుంటుందని, తక్కిన భూమి అగతా ప్రభుత్వానికి చెందవలసి వుందని అసిస్టెంటు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరు నిర్ణయము ఇచ్చారు దానిమీద వారు Estates Abolition Tribunal కు appeal వేసుకొంటే 1168 ఎకరాల 75 సెంటుకు వారికి వట్టా వుంటుందని, తక్కినదానికి వట్టా లేదని ట్రిబ్యునల్ వారు నిర్ణయము యిచ్చారు. దానిమీద వారు హైకోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకొన్నారు. దానిని vacate చేయించడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేసి vacate చేయించినది. కలెక్టరు మిగతా భూములను అక్రమణలోకి తీసుకొన్నారు. మరల వారు హైకోర్టుకు వెళ్ళి crop మట్టుకోవడని stay order తీసుకునివచ్చారు. అంతకన్న ప్రభుత్వము చేయగలిగినది ఏమీ వున్నదో చూడే ప్రభుత్వము చేస్తుంది. ఇది శాసనముక్రింద జరిగే విషయము. ఇది ఆఫ్. Estates abolition ఇదిగి 10, 15 సంవత్సరాలనుంచి వస్తున్న విషయము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, 500 ఎకరాలు నుంచి 1000 ఎకరాలు అని ట్రిబ్యూనల్ నిర్ణయము ఇచ్చిన వెంటనే ప్రభుత్వము అపీలుకు వెళ్ళినదా? ఇప్పుడు వెళ్ళవుంటే ఈ విక్రయాలు వచ్చివుండేవి కావు. అపీలుకు ఎందుకు వెళ్ళలేదు?

శ్రీ వి. వి. రాజు :— Estates Abolition Tribunal 1168 ఎకరాలకు పట్టా ఇచ్చినది. 2 వేల ఎకరాల చిల్లరకు పట్టా కావని నిర్ణయము ఇచ్చిన మీద ఆయన కోర్టుకు వెళ్ళారు. కోర్టునుంచి stay order తెచ్చుకొన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Tribunal చెప్పిన ఆ 1000 ఎకరాల గురించి question చేశారా? దీన్ని గురించి question చేసివుంటే ఆ 2 వేల ఎకరాలకు కోర్టుకు వెళ్ళినారు వారు.

శ్రీ వి. వి. రాజు :— ఆ information ఇక్కడ లేదు. ట్రిబ్యూనల్ 1000 ఎకరాలకు వాటి పట్టావున్నదని చెప్పిన విషయము మీద ప్రభుత్వము అపీలుకు వెళ్ళినదా? తేలిపోతే ఎందుకు వెళ్ళలేదు అనేది : నుకొంటాను. మొత్తము భూమి సేనదే అని ప్రాజెక్టుకు పోయి stay order తెచ్చుకొన్నారు. దానిని ప్రభుత్వము vacate చేయించి వారికి 1133 ఎకరాలు వుండేట్లు తక్కిన 2 వేల ఎకరాలు ప్రభుత్వము ఆధీనములోకి తీసుకొనే ప్రయత్నము జరిగింది. అది వేల ఎకరాలను గురించు స్వాధీనము చేసుకొన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడున్న పంటను ఆయన తీసుకోకుండా receiver కి hand over చేయాలని ప్రభుత్వము అడిగితే claim ప్రభుత్వముపై వుంటుంది ఆ రకముగా అడుగుతారా?

శ్రీ వి. వి. రాజు :— ఈ సలహాను ప్రభుత్వ స్టేడరు ముందువుంచి ఈ విధంగా చేయడానికి చిలుపుంటే చూడాలని చెబుతాను.

SITE FOR AIRSTRIP AT TIRUPATHI

364 -

*568 (7632) Q.—Sri A. Eswara Reddy (Pattikonda) :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a 200 acres site has been given to a private party by the Tirumala Tirupathi Devasthanam Trust Board to develop an airstrip at Tirupathi ; and

(b) if so, on what terms?

Sri V. B. Raju :—(a) The Tirumala Tirupathi Devasthanam Board did not give any land belonging to it. A plot of 168 acres of Government land in Chittoor District was ordered to be leased to M/S Southern Air, Madras for a period of 2 years to construct an Air Strip at Tirupathi and to run air flights connecting Tirupathi to Hyderabad, Madras and Bangalore. But now, as the Government of India desired to construct an aerodrome themselves and run the flights through the Indian Airlines Corporation action is being by the Government to resume possession of the land from M/S Southern Air and to hand it over to the Civil Aviation Department of the Government of India.

(b) The following are some of the important terms of the lease given M/S Southern Air in addition to other usual terms and conditions :—

1. The lease is for a period of 2 years.
2. The leases shall pay a monthly rental of Rs. 200.
3. The lease is terminable by the Government at any time on giving three months' notice without paying any compensation to the lessee.
4. The lease is subject to M/s Southern Air obtaining a licence from the Director General of Civil Aviation within a period of 6 months.
5. The lease shall stand automatically cancelled, should the licence be terminated by the Director General of Civil Aviation.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇది air strip కాకుండా aerodrome చేస్తామని మంత్రిగారు శలవిచ్చారు. అది ఎప్పటికీ పూర్తి అవుతుంది ? నిర్దుష్టమైన ప్రణాళికను ఏదైనా కాయాచరణా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా Civil Aviation Department వారు దీనిని చేపట్టడానికి సుముఖముగా వున్నారు. We hope in the winter schedule of 1970 the services actually may be taken up. 1970 జనవరి, ఫిబ్రవరి మాసాలలో ఇది పూర్తి కావడానికి అవకాశం వుంది. తిరుపతి చేపట్టానమువారు contribution ఇవ్వడానికి ఒప్పుకొన్నారు. Land ని ఉచితముగా ఇండియా గవర్నమెంటుకు ఇవ్వడానికి మన ప్రభుత్వము ఒప్పుకొన్నది.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు (విజయవాడ ఈస్ట్) :— అధ్యక్షా, దీని కయ్యే ఖర్చు ఎంత ? ఆ ఖర్చులో తిరుపతి చేపట్టానము ఎంత భరిస్తుంది ? ప్రభుత్వము ఎంత భరిస్తుంది ? ఏదో Southern Air ways కి ఇస్తున్నట్లు చెప్పారు. మరల private company కి ఇవ్వబోతున్నారా ? Indian Airlines Corporation వారు ఈ రూట్ ని operate చేస్తారా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— Southern Air ways వారికి ఇచ్చినట్లు ఇస్తున్నట్లు లేదు. ఇండియా గవర్నమెంటు Civil Aviation Department వారికి aerodrome నిర్మాణము చేస్తారు. Indian Airlines Corporation వారు service నడుపుతారు. దీని నిర్మాణమునకు రు. 33, 11, 650 లు ఖర్చు అవుతుంది అని అంచనా వేయబడినది. తిరుపతి చేపట్టానమువారు 15 లక్షలు వరకు contribution ఇవ్వడానికి తయారుగా వున్నారు.

Mr. Speaker :— Answers to all the other questions except on Nos. 379, 380 & 381 will be placed on the Table of the House.

ACTIVITIES OF VIGILANCE CELL

379—

* 935 (7686) Q.— Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) what are the activities of the Vigilance Cell during the last 6 months and how much paddy and foodgrains were seized ; and

(b) whether hoarding and smuggling of foodgrains is controlled and if so, to what extent ?

Sri V. B. Raju :—(a) The Vigilance Cell has been conducting anti-smuggling, anti-hoarding and anti-blackmarketing operations. It seized a quantity of 42,814 quintals of foodgrains which includes 13,234 quintals of paddy.

(b) Yes, to an appreciable extent.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, ఇందులో పంట స్టోక్ లింగు అని, పంట హోర్డింగు అని, పంట బ్లాక్ మార్కెటింగు అని మూడు రకాలయిన చర్యలను విజిలెన్సు సెల్ చేస్తుంది. ఆ లెక్కలు చెప్పగలరా? ఎంతవరకు పంట బ్లాక్ మార్కెటింగు చేశారు? పంట స్టోక్ లింగు ఎంత? పంట హోర్డింగు ఎంత యీ 42 వేల బస్తాలవిషయంలో?

శ్రీ వి. బి. రాజు :— విడివిడిగా లేవు. యీ మూడింటికొంద మూడు కేటగిరీస్ క్రింద విభజించలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆయనకు అందచేయండి.

AMERICAN WHEAT

380—

* 152 (Z) Q.—Sarasri A. Punna Reddy (Alair), C. V. K. Rao and P. Govardhan Reddy (Mungole) :— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state ;

(a) the nature of the programmes being carried out with the wheat obtained from America as free gift through CASA (Christian Agency for Social Action) under the auspices of An Ihra Free Health Centre, Vedaparthi village, Bhongiri taluk, Nalgonda district ;

(b) the nature of the connection of Sri Habeeb Shams, Ex. Jagirdar and a high retired reserve police officer and his wife with this institution ;

(c) whether it is a fact that recently the vigilance police officers have seized eight thousand bags of wheat from them while they indulged in large scale misappropriation of the wheat obtained by the Institution ; and

(d) if so, the action taken against them ?

Sri V. B. Raju :—(a) (b) (c) and (d) :—A statement is placed on the Table of the House.

FOOD & AGRI. (CS. IV) DEPT.

STATEMENT TO BE PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide clauses (a), (b), (c) & (d) of S. N. Q. No. 380 (*1524-Z)]

(a) Under the Indo-American Agreement of July 1951 since 1952 food supplies have been received in India. The Church World Service which is one of the recognised agencies under this agreement, is represented in India by CASA (Christian Agency for Social Action).

The CASA distributes free food supplies and other gift articles through Contract Persons. The objective is stated to be raising the nutritional levels in schools, hostels, orphanages, child and maternity welfare centres, promoting community development programmes through its "Food for Work" programme and helping the needy and poor without any distinction.

However, the exact nature of programmes being carried out with gift wheat from the CASA under the auspices of the Andhra Free Health Service, Wadaparthi village of Bhongir Taluk, Nalgonda district is not known.

(b) Shri Habeeb Shams is a Senior Reserve Inspector of the Andhra Pradesh Special Armed Police, 1st battalion. He deserted the battalion from 10-6-1968. He is the husband of Smt. Qamarunnisa Begum who is styled as the Hony. Secretary of the Andhra Free Health Service.

(c) The Vigilance Cell, in the Civil Supplies Department seized 8,413 bags of American Bulgar gift wheat from six (6) godowns under their control.

(d) Smt. Qamarunnisa Begum and her husband Sri Habeeb Shams along with two (2) others were arrested in this connection for selling gift wheat. Cases against them are being vigorously pursued.

(శ్రీ) పి. గోవర్ధనరెడ్డి:— అధ్యక్షా, అమెరికానుంచి లభ్యమైన గోధుమలు ఇతర వస్తువులుగాని మొత్తం కొంటాటి ఎంత? ఏ ఏ కార్యక్రమాలు నిర్వహించగా ఆమలు చేశారు? దానివల్ల ప్రజలకు కలిగే లాభ మేమిటి?

(శ్రీ) వి. బి. రాజు:— మనకు సంబంధం లేదండి. Under the Indo-American Agreement of July 1951 since 1952 food supplies have been received in India. The Church service is one of the recognised agencies under this Agreement, is represented in India by CASA (Christian Agency for Social Action.) The CASA distributes free food supplies and other gift articles through Contract Persons. The objective is stated to be raising the nutritional levels in schools hostels orphanages, child and maternity welfare centres, promoting community development programmes through its 'Food for Work' programme and helping the needy and poor without any distinction.

(శ్రీ) సి. వి. కె. రావు:— అధ్యక్షా, యీ ఫ్రీ ఫుడ్ సప్లయ్ సర్వీస్ మిగతా గిఫ్ట్ ఇటెమ్స్ కంటే కూడా కాంట్రాక్టు పెరసన్లు ద్వారా సప్లయ్ చేస్తారన్నారు. కాంట్రాక్టు పెరసన్లు అంటే ఏమిటి? ఎన్ని గిఫ్ట్ ఇటెమ్స్ సప్లయ్ చేశారు? వివరాలు చెప్పగలరా?

(శ్రీ) వి. బి. రాజు:— ఆర్ ఎక్కువపడి వుంటుంది. అది కాంట్రాక్టు పెరసన్లు అనుకుంటాను. కాంట్రాక్టు పెరసన్లు అంటే ఏమిటి? దానిని తిలకిస్తే వారు. లోకల్ మేన్ అనే పద్యంలో ఎంతవారు సప్లయ్ చేశారో భారతదేశం మొత్తం మీద వస్తుంది. అమెరికానుంచి కాని ఈ రాష్ట్రంలో ఈ సంవత్సరంలో పట్టుబడ్డది పదివేల చిల్లర బస్తాలు దొంగతనంగా, దోచగ మార్కెటులో అమ్మే తువ్వారని సప్లయ్ వడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. జంగారెడ్డి (పర్యట):—అసలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కాంటాక్టు పెరసన్న ఎవరు? యీ కాంటాక్టు పెరసన్నతో మిస్టర్స్ కు ఏమయినా సంబంధమున్నదా?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—యీ కాంటాక్టు పెరసన్న ఒక పదిమందిని ఇంత వరకు అరెస్టు చేశారు.

శ్రీ సి. హెచ్. జంగారెడ్డి :—మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో యీ కాంటాక్టు పెరసన్న ఎవరు?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—1. శ్రీమతి సమరున్నిసా బేగం, 2. శ్రీ హబీబ్ షాజా, 3. శ్రీ గులాం హుస్సేన్, 4. శ్రీ యం. సత్యనారాయణ, 5. శ్రీ హెచ్. పి. సుందర్; 6. శ్రీ రాజేందర్, 7. శ్రీ యం. డి. షాజా, 8. శ్రీ మియా లాడ్డీల్ మియా, 9. శ్రీ నిర్మల కుమార్, 10. శ్రీ సుబ్బయ్య—యీ పదిమందిని విజిలెన్స్ సెల్ వారు అరెస్టు చేశారు.

శ్రీ ఎ. పున్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, బ్లాకు మార్కెటు చేసినపుడు పట్టుకున్న బస్తాలు ఎన్ని? దాలో ఎవరె? సంబంధం ఉంది? పంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంటుకుగాని ఇతరులకు గాని ఏమయినా సంబంధం ఉందా? వివరాలు కావాలి.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఏ యే పనిమీద ఖర్చు చేశారో వివరాలు లేవండి. పిజిలెన్సు సెల్ వారు పట్టుకున్నది భువనగిరి ప్రాంతంలోనే ఎక్కువ జరిగింది. ఇంతవరకు భువనగిరిలోగాని, హైదరాబాదులోగాని పట్టుకోబడవి 10,874 బస్తాలు. యీ పది మంది అరెస్టు చేయబడ్డారు. ఇంకా ఏమయినా ఉన్నచేమో విజిలెన్సు సెల్ వారు పరీక్షిస్తున్నారు. ఏ యే పనిమీద ఖర్చయినదో ఆ లోగిట్టా లేదు.

PAY SCALES OF MEDICAL OFFICERS OF RURAL DISPENSARIES

381—

*1349-(A) Q.—Sri A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

whether the Government is aware that the pay scales and status of Medical Officers in Rural Dispensaries are lower than that of allopathic compounders and if so, the reasons therefor ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Yes, Sir.

The Rural Medical Practitioners working in subsidised Rural Dispensaries of Indian Medicine are paid a fixed subsidy of Rs. 120 p m. The compounders are paid in the scale of Rs. 80-4-100-5-150.

The Rural Medical Practitioners are given subsidy only as they are part time employees and they are entitled to have private practice. They work only in the morning hours. The compounders are full time Government servants.

Sri A. Madhava Rao :—Whether the Government will consider to convert them as full-time workers while revising their pay scales as is being done in other cases ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—As the compounders are not Government employees, we are only subsidising to the Panchayat Samithis which are bearing the expenses.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

JAIL REFORMS

365—

*65 (6325) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Law be pleased to state :

(a) whether there are proposals before the Government to introduce Jail Reforms in our State ;

(b) whether a copy of the details would be placed on the Table of the House ; and

(c) when are they likely to be implemented ?

A :—

(a) and (b) A statement is placed on the Table of the House.

(c) They are likely to be implemented as and when the financial position of the State improves.

Statement placed on the Table of the House [Vide clauses (a) and (b) of S. Q. No. 365 (* 65)]

The following are the important proposals before the Government to introduce Jail Reforms.

1. Introduction of integrated diet scales in Jails in Andhra and Telangana.

2. Increase in scale of clothing to prisoners.

3. Setting up of Aluminium Plant at Central Jail, Rajahmundry and District Jail, Secunderabad.

4. Expansion of Agricultural Colonies at Moula Ali, Anantapur and Karimnagar.

5. Library Book for Jails and staff.

6. Provision for detention of prisoners sentenced upto 3 years in District Jails.

7. Expansion of Jail Industries.

8. Opening of Special Jail for hardboiled criminals at Asifabad.

9. Introduction of wages system in prisons.

Probation Wing.

In the IV Plan 11 schemes as noted below are included by the Inspector General of Prisons on the probation side of the Jail Department :—

1. Probation Hostels.

2. Opening of 4 Junior Certified Schools.

3. Opening of 2 Senior Certified Schools.

4. Opening of 18 Reception Homes.
5. Appointment of Case workers.
6. Appointment of 4 Regional Inspectors of probation.
7. Appointment of 15 District Probation Officers.
8. Advance Training Programme.
9. Big Brother Scheme.
10. Opening of Children Homes.
11. Head Quarters Establishment for Probation Wing.

All the above schemes have been included in the Report of the Inspector General of Prisons for the Fifth Finance Commission.

COLLECTION OF ADMISSION FEE BY RANGARAYA MEDICAL COLLEGE 366—

* 938 Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether Government is aware that Rangaraya Medical College, Kakinada has been collecting Rs. 10,000 for admission from each student and if so, what is the total amount that is collected for admissions since the inception of the college in Kakinada ;

(b) whether the College authorities collected funds from public and if so

(c) what are the villages in Narasannapeta taluk to which the above items were supplied and the quantity in each variety ; and

(d) who are retail dealers that are allotted and issued permits for each item in Narasannapeta taluk ?

A ;—

(a) Yes, Sir. The total amount collected is Rs. 85,62,200.

(b) Yes; Rs. 7,74,438.14 Ps.

(c) No.

(d) It is reported to be higher Sir. No steps have been taken by the Government since the College is a private Medical College.

GOVERNING BODY OF RANGARAYA MEDICAL COLLEGE 367—

* 938-(A) Q.—Sri C.V.K. Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :—

(a) whether the Rangaraya Medical College is manned by Private individuals, if so who are they and what are their qualifications ; and

(b) whether the accounts of the Rangaraya Medical College are audited, and if so, by which authority. When was the latest audit done and what are the audit remarks for the latest audit ?

A :—

(a) Yes Sir. The following are the members of the Governing Body of Rangaraya Medical College Kakinada.

1. Dr. P.V.N Raju, F.R.C.S. (G) President, Governing Body of Rangaraya Medical College, Kakinada-4.

2. Dr. E. Venkataraju, M.B.B.S., Vice-President, Governing Body of Rangaraya Medical College, Samakot.
3. Dr. M. V. Krishna Rao, B.A., M.B.B.S., 47-10-14 Dwarkanagar, Visakhapatnam-4.
4. Dr. G. Somaraju B. Sc., M.B.B.S., Treasurer, The Medical Education Society, Tanuku, West Godavari District.
5. Sri N. Bhagwandas, I.A.S., Secretary to Government of Andhra Pradesh Health, Housing and Municipal Administration Department.
6. Dr. I. Bhooshan Rao, M.D., Director of Medical and Health Services, Andhra Pradesh, Hyderabad.
7. Sri P.S. Krishnan, I.A.S., District Collector, East Godavari District, Kakinada.
8. Dr. A. Bhavanarayana Rao, M.B.B.S.T.D.D., Superintendent, Government General Hospital, Kakinada-1.
9. Dr. B. Shanmukheswara Rao, M.S., Principal and Secretary, Governing Body of Rangaraya Medical College, Kakinada-3.
10. Dr. T. Kanakaraju, F.R.C.S. (E) FICS., University Representative Andhra University, Danavaipet, Rajahmundry-3.
11. Dr. M.S. Sastry, M.B.B.S D.O. University Representative, Andhra University Bhimavaram, West Godavari District.
12. Sri K. Venkannah, Palms, Church square, Jagannaickpur, Kakinada-2.
13. Dr. B. V. L. N. Raju, M. B. B. S., Lingamurthy Hospital, Nidadavolu, West Godavari District.
14. Dr. A. Peri Sastri, L. M. & S. Main Road, Amalapuram.
15. Sri Bolla Bulli Ramayya M. Sc., (Wis) Director and Technical Adviser, The Andhra Sugars Ltd., Tanuku, West Godavari district.

(b) The accounts of the Rangaraya Medical College, Kakinada were audited by a chartered Accountant on 6-3-68 and the audit report reveals that the accounts of the College upto 31-3-1968 are correct.

UN-TOUCHABILITY OFFENCES

368 —

* 999 (6530) - (Z) Q — Sri Tulabandula Nageswara Rao :— Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

the position as regards the number of cases registered with the police under untouchability (Offences) Act 1935 and the number of cases convicted and acquitted of the same during the years 1965, 1966 and 1967 ?

A :—

(a) The information is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE
[(Vide L. A. Q. No. 368 (*999)]

Year	No. of Cases Registered.	No. of Cases ending in conviction	No. of cases ending in acquittal	Remarks
1965	8	2	6	
1966	1	—	—	Treated as mistake of fact.
1967	1	—	—	The case is pending trial.

THE DETAILS FOR EACH CASE ARE GIVEN BELOW :

Sl. No.	Name of District	Crime No. and Law	Brief facts of the case
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Visakhapatnam North.	Crime No. 23/65 u/s 4 (1) (6) of untouchability (Offences) Act 1955 of Ponduru Police Station.	On 3-4-65 one Patnana Dalayya a Harijan of Chettipodilam village went to a Coffee Hotel of Isakalapalli Laxmaiah at Ponduru. A server of the hotel by name Appa-rao objected to the entry of Dalayya into the Hotel and refused to serve Coffee. When Dalayya demonstrated to it, the server beat him up. The Judicial First Class Magistrate, Cheepurupalli acquitted the accused giving benefit of doubt to the accused.
2.	East Gadavari District	Crime No. 10/65 u/s 7 (1) B (1) and (ii) of the Untouchability (offences) Act 1955 of Katrenikona Police Station.	One Gangamalla Ramulu Proprietor of a Coffee hotel at Uppalagupatnam refused to serve coffee and insulted two harijans namely Pupusugan'i Ramachandra Rao and Barapati Ramakrishna of Munipalli village by using abusive language. The accused were acquitted by the Judicial First Class Magistrate, Amalapuram stating that no case was made out against them under the Untouchability (Offences) Act.

(1)	(2)	(3)	(4)
3.	West Godavari District	Crime No. 38/65 of Tadepalligudem Rural Police Station u/s 4 (1) of the untouchability Act, 1955.	One Hotel Proprietor (Caste Hindu) of Muddapuram village refused admission to a Harijan into his hotel. The proprietor of the Hotel was convicted and fined Rs. 50
4.	West Godavari District	Crime No. 184/65 of Kovvur Police Station under Untouchability (Offences) Act, 1955.	Two villagers (Caste Hindus) of Duddukrassau- lled a Harijan when he wanted to take tiffin in a Hotel. One accused was convicted and fined Rs. 30 and the other was acquitted.
5.	Guntur District	Crime No. 33/65 of Parchur Police Station Under Untouchability (Offences) Act, 1955.	On 9-5-65 the village Munsiff of Devarapalli village and his brother-in-law obstructed the harijans of the village from taking drinking water from the tank and from using a foot-path through the Main Bazar due to disputes on account of Panchayat Elections. The Judicial Second Class Magistrate, Bapatla acquitted accused.
6.	Guntur District	Crime No. 48/65 of Peddanandipadu Police Station Under Untouchability (Offences) Act, 1955.	On 7-8-65 complainant Bhupathi Prakasam of Ananvaram village went to a Hotel of Sikhakolly Gourtkantham for taking Coffee and sat on a bench. Hotel keeper refused to serve coffee saying that he was a 'Mala' by caste and directed him to go out and sit on the floor. The complainant refused to take coffee accordingly. The Hotel keeper and 4 others kicked the complainant and necked him out. The accused were acquitted by the Judicial Second Class Magistrate, Ponnur.

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	Adilabad District	Crime No. 40/65 of Mudhole Police Station under Untouchability (Offences) Act, 1955.	On 8-9-65 one Jangam Nagappa Hotel Proprietor of Elvi village beat two Harijans Rama and Vithoba with shoes for having taken tea in his hotel. He gave away the four glasses in which they took water and tea and Col'ected Rs. 5 from them as fine. The case ended in acquittal.
8.	Cudjapah District	Crime No. 10/65 u/s 7 (i) of the Untouchability (Offences) Act, 1955 of Badvel Police Station.	On 11-1-65 in a common dinner arranged for 30 members of the Panchayat Board in T. B. at Badvel one Bijuve mula Abbi Reddy S/o Nathi Veeraiah left his seat stating that he did not like to dine as he was seated with the Harijan members, thereby showing discrimination. He was acquitted by the Judicial Second Class Magistrate, Badvel.
9.	Anantapur District.	Crime No. 87/66 u/s 5 (B) of the Untouchability (Offences) Act, 1955 of Tanakal Police Station.	In this case it was alleged that the Harijan students of the Social Welfare School of Cheekatimane-palli, Anantapur district were not allowed by the teacher of the School to sit with other students. The investigation disclosed that no such discrimination was made by the teacher. Hence the case was treated as mistake of fact.

(1)	(2)	(3)	(4)
10.	Nalgonda District	Crime No. 60/67 u/s 4 of Untouchability (Offences) Act of 1955 and u/s 323 I. P. C. of Suryapet Police Station	On 18-12 67 two Harijan ladies by name Boda Ramakka and Chintamani Deenamma of Teknatla village went to the well located in the field of one Mulappapaiah and fetched water from the well for drinking purpose. Seeing this Mulappapaiah and his son Tanaih abused them in a filthy language and assaulted them. The case is pending trial in Court.

TAPPERS SOCIETIES IN TELANGANA

369—

* 452 (7052) Q.—Sarvasri Teegala Satyanarayana Rao, R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the number of toddy tappers co-operative societies functioning in Telangana area now ;

(b) whether the rest of the toddy shops will be entrusted to the Co-operative Societies next year ;

(c) the reasons for not entrusting all shops to the Societies so far ;

(d) whether it is a fact that some group shops are intended to be split up and put to auction before the auctions of new year and the department has prepared a list of them and whether the said list will be placed on the Table of the House ;

(e) whether the Government will declare that the shop split up would be entrusted to the co-operative societies ; and

(f) in view of the fact that 27 villages surrounding Warangal have been constituted into a single group so far, whether the Government intend to split up these into the villages and entrust each village to a Society ?

A :—

(a) 1,744 for 1968-69.

(b) Government will consider this matter at the appropriate time.

(c) Two aspects are taken into consideration before a shop is allotted to a Society viz., (1) whether the society is well established and is capable of undertaking and successfully working the lease ; and (2) whether giving of such lease is actually going to help the poor tappers.

It is not possible to give all the shops through out the State to the Societies at a stretch.

(d) Yes. statement is placed on the Table of the House separately.

(e) The request of Tappers Co-operative Societies will be considered as far as practicable.

(f) Warangal group has not been split up as Government would sustain loss of revenue owing to fall of rental.

STATEMENT SHOWING THE GROUPS SPLIT UP FOR 1968-69.

[(VIDE ANSWER TO (d) OF L. A. Q. No. 369 (*452)]

Sl. No.	Name of the District,	Name of the big group split up for 1968-69.	Name of the group after split up into small unit for 1968-69.	No. of shops in split up group.
1.	Adilabad	1. Bellampalli of (30) shops.	i) Bellampalli (23) Shops	
			ii) Mandamarri (9) „	
		2. Nirmal of (12)	i) Nirmal (10) „	
			ii) Beevelli (4) „	
2.	Warangal	1. Warangal (45)	i) Warangal (4) „	
			ii) Uras (5) „	
			iii) Matwada (16) „	
			iv) Haramkonda (6) „	
			v) Kazipet (8) „	
			vi) Paidpalli (3) „	
			vii) Hasanpanoti (3) „	
		2. Jangaon (15)	i) Jangaon (11) „	
			ii) Nelutla (4) „	
3.	Nalgonda	1. Bhongir (15)	i) Bhongir (7) „	
		2. Miryalaguda (8)	i) Miryalaguda (2) „	
		3. Nalgonda (26)	i) Nalgonda (18) „	
		4. Ramannapet (6)	ii) Ramanna-pet. (2) „	
		5. Suryapet (9)	i) Suryapet (4) „	
4.	Karimnagar	Nil	Nil	
5.	Medak	1. Patancheru (21)	i) Patancheru (12) „	
			ii) Manmode (9) „	
		2. Toopran (20)	i) Toopran (10) „	
			ii) Ghanpoor (10) „	
		3. Siddipet (11)	i) Siddipet (7) „	
			ii) Metpalli (4) „	
		4. Narsapur (14)	i) Narsapur (8) „	
			ii) Kagazimadur (6) „	

	5. Alladurg	(11)	i) Alladurg	(6)	Shops	
			ii) Mahmadapur	(5)	„	
6. Nizamabad	Nil		Nil	—		
7. Mahbubnagar	1. Boimanpalli	(10)	i) Boomanpalli	(4)	„	
			ii) Penulla	(4)	„	
			iii) Korutla	(2)	„	
	2. Kodangal	(14)	i) Kodangal	(5)	„	
			ii) Balmur	(9)	„	
	3. Kaitoor	(16)	i) Kaitoor	(6)	„	
			ii) Marmongle	(10)	„	
	4. Mahboob-nagar.	(82)	i) Mahabub-nagar.	(38)	„	
			ii) Kolkonda	(9)	„	
			iii) Gundial	(9)	„	
			iv) Hamanwada	(6)	„	
			v) Appanapalli	(5)	„	
			vi) Kurud	(5)	„	
			vii) Yenmangulla	(10)	„	
8. Khammam.	Nil		Nil	—		
9. Hyderabad (South)	1. Lal Darwaza	(11)	i) Lal Darwaza	(5)	„	
			ii) Chandrayan. gutta	(6)	„	
	2. Pul-e-Kohna	(3)	i) Pul-e-Kohna	(2)	„	
			ii) This group was split up			
	3. Idi Bazar	(5)	into individual shops.			
10. Hyderabad (North)	1. Musheerabad	(5)	i) Musheerabad	(3)	„	
			ii) Kabudiguda	(2)	„	
	2. Nal agutta	(9)	i) Nallagutta	(5)	„	
			ii) Ba amrai	(4)	„	
	3. Walker tour	(6)	i) Walkertoun	(1)	„	
			ii) Muchabollak	(2)	„	
	Total.	(24)	group Split up into	(51)	Units.	

DISTRICT FOOD BUDGETS

370—

*915 Q.— Sri C.V.K. Rao:— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether Government decided at Collector's Conference held in April, 1967 at Hyderabad that District Food Budget be prepared ;

(b) if so, for how many districts Food Budgets were prepared and in how many districts it was a deficit food budget and the reasons therefor ?

A:—

(a) As decided at the Collector's Conference in 1967 the Government asked the Collectors of the districts to estimate on a realistic basis, production, requirements and deficit or surplus of food-grains from April, 1967 onwards till the end of the crop year i.e. till November, 1967.

(b) Such food budgets were prepared for eighteen districts. Eight districts had shown deficit budget in rice and three districts in millets. The reason was that the district production was not found sufficient to meet the district requirements.

ALLOTMENT OF RICE ETC TO SRIKAKULAM DISTRICT

371 -

*743 (6568) Q.— Sri K. Krishna Murthy:— Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) the quantity of Rice, Maize, Sugar and wheat allotted to Srikakulam District during the year 1967 and so far in 1968;

(b) the taluk-wise allotment of each item?

(c) what are the villages in Narasannapeta taluk to which the above items were supplied and the quantity in each variety; and

(d) who are retail dealers that are allotted and issued permits for each item in Narasannapeta taluk?

A:—

(a), (b), (c) & (d) :— A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(a), (b), (c) & (d) of L. A. Q. No. 371 (* 743)

Showing the quantity of Rice and Wheat and Sugar allotted to Srikakulam District for the period from January, 1967 to October, 1968.

Year	Month	Allotment in tons		
		Rice	Wheat	Sugar
1967	January	1000	22	680
	February	1000	22	680
	March	1000	22	683
	April	1000	22	480
	May	1000	50	480
	June	1000	150	270
	July	1000	175	376
	August	1000	175	376
	September	1000	50	3.5
	October	1000	50	724
	November	1000	45	
	December	3500	45	230
1968	January	3000	35	230
	February	3000	65	230
	March		130	230
	April	3000	138	215
	May	—	158	235
	June	—	125	235
	July	2000	150	205
	August	2000	125	205
	September	3500	100	305
	October	3000	150	205

Maize is not required in this District and hence allotment was not made.

STATEMENT A-I.

Showing the allotment and distribution of Sugar in 1967 (in quintals)

T a l u k	January February 67	February March, 67	March April, 67	April May, 67	May June, 67	June July, 67	July August 67	August September 67	September October 67	October November 67	November December 67
Ichapuram	200	205	1120	1120	1039	1039	1029	1009	1998		750
Sompeta	300	315									
Mandasa	150	150									
Palasa	225	325									
Tekkali	300	300									
Pathapatnam	150	150									
Hiramandalam	260	260									
Narasannapeta	675	525									
Srikakulam	955	1675	1840	1840	1437	1337	1337	1307	2554		750
	710										
Ponduru	225	225									
Chipurupalli	450	450									
Saluru	300	350									
Botbili	480	480	1350	1340	1184	1184	1184	1154	2288		750
Parvathipur	450	450									
Kurapam	75	75									
Palakonda	445	445									
Rajam	450	450	Cr. 490	500	100	200	200	Cr. 180	400		50

During March, 1967 to February, 1968 the allotment was made to Revenue Division-wise for distribution among Taluks.

STATEMENT A-2

Showing the allotment and distribution of Sugar in 1968 (in quintals)

Taluk	December, 67 January 68	January February 68	February March 68	March April 68	April May 68	May June 68	June July 68	July August 68	August September 68	September October 68	October November 68
Ichapuram	740	600	600	75	80	80	70	70	100	70	70
Somapeta				80	85	85	75	75	125	75	75
Mandasa				40	45	45	35	35	65	35	35
Palasa				65	85	85	75	75	125	75	75
Tekkali				100	100	100	85	85	135	85	85
Pathapatnam				150	140	140	120	120	170	120	120
Hiramandalam	790	800	800	70	75	75	65	65	115	65	65
Narasannapeta				150	160	160	145	145	195	145	145
Srikakulam				410	400	400	350	350	610	350	350
Ponduru				70	120	120	105	105	130	105	105
Rajam				90	135	135	120	120	170	120	120
Chipurupalli				170	150	150	135	135	200	135	135
Saluru	770	900	900	150	170	170	145	145	195	145	145
Bobbili				230	235	235	205	205	205	205	205
Parvathipur				150	170						
Kurapam				50	55	225	195	195	245	195	195
Palakonda				120	145	145	125	125	175	125	125

S T A T E M E N T B - I

Showing the distribution of Rice made in 1967 (in quintals) to the Taluks (Srikakulam District)

Name of the Taluk	Jana-uary	Febr-uary	March	April	May	June	July	August	Septem-ber	October	Novem-ber	December
			(Quin- tals)						Qtls.	Qtls.	Qtls.	Qtls.
Srikakulam Narasannapeta Cheepurupalli	Locally procured stocks were used during these months and there was no release from Food Corporation of India godowns.		500 } 100 } 70 }	Locally procured stocks were used during this period and hence there was no release from Corporation of India godowns.				1700	3000	1000	1540	
Tekkali Sompeta Ichapuram Pathapatnam			160 } 50 } — } — }					1000	1000	1000	1240	
Parvathipur Palakonda Bobbili Salur			70 } 10 } 50 } 200 }					2615	1000	1000	1330	
Total:—			1150					5315	5000	3000	4110	

233

9th March, 1969.

Write Answer to Questions.

S T A T E M E N T B - II

Showing the distribution of Rice made to Taluks in 1968 (Srikakulam District) (in quintals)

Name of the Taluk	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Srikakulam	(*)	(*)	Locally procured stocks were used during these months and hence there was no release from F.C.I. godowns.			1050	3850	4280	5755	5835	5535	—
Narasannapeta	2500	6100				750	550	820	920	1795	1995	—
Cheepurupalli						—	1400	1800	1600	3250	3800	—
Tekkali						—	400	850	850	1950	1950	—
Sompeta	(**)	(**)				—	300	400	600	1450	1555	—
Ichapuram	2000	5000				—	100	250	200	425	425	—
Pathapatnam						—	200	550	300	850	850	—
Parvathipur						—	1100	1000	1175	2775	2890	—
Palakonda	(***)	(***)				—	700	600	700	1595	1795	—
Bobbili	2000	7900				—	800	800	800	2550	2625	—
Salur						—	900	900	1100	2230	2230	—
Total.—	6500	19000				1800	10300	11750	18600	24705	25650	—

(*) Allotted to Revenue Divisional Officer, Srikakulam.

(**) Allotted to Sub-Collector, Tekkali.

(***) Allotted to Sub-Collector, Parvathipuram.

STATEMENT B-3

Showing the distribution of Wheat made to the Divisional Officers in the District for the period from January, 1967 to October, 1968 (in tonnes).

Year and month	Distribution made to:		
	Srikakulam Division Revenue Divisional	Parvathipur Division Sub-Collector, Parvathipur	Tekkali Division Sub-Collector Tekkali
	Tonnes	Tonnes	Tonnes
1967			
January	8	7	7
February	8	7	7
March	8	7	7
April	8	7	7
May	20	15	15
June	50	40	60
July	86	44	45
August	72	52	51
September	26	12	12
October	26	12	12
November	24	10	11
December	24	10	11
1968			
January	16½	9	9½
February	32	16	17
March	40	50	40
April	52	62	44
May	52	62	44
June	40	50	35
July	67½	45	37½
August	42½	45	37½
September	44	28	28
October	52	49	49

Statement showing the names of Villages and the quantities of Rice, Sugar and wheat supplied to the villages in Narasannapeta taluk.

Sl. No.	Name of village	Rice		Sugar		Wheat	
		1967-68	1967-68	1967-68	1967-68	1967-68	1967-68
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	Narasannapeta	.		280-00	298-75	232-00	101-00
2.	Bor.givalsa			16-60	12-50		
3.	Revulavalsa		1-00	9-75	4-00		
4.	Dukalapadu			6-85	4-25		
5.	Satyavaram		10-00	7-15	4-50		
6.	Gottipalli	3-60	24-00	10-25	8-20		
7.	Kilam			14-25	5-10		
8.	Goapalapenta			5-75	3-80		
9.	Mabagam			13-85	6-20		
10.	Vanithamandalam			5-20	2-00		
11.	Devadi			13-25	10-70		
12.	Pothayyavalsa			6-75	2-15		
13.	Madapam			13-75	4-85		
14.	Komarphi			13-75	6-50		
15.	Yarabadu			13-75	5-70		
16.	Sreerampuram			5-75	1-00		
17.	Makivalsa			13-75	7-60		
18.	Urham			49-50	18-90		
19.	Varahanarasimhapuram			7-50	3-10		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
20.	Gokayyavalsa			5-25	2-00		
21.	Balaseema			5-25	3-50		
22.	Basivalsa			5-25	3-50		
23.	Lukulam			29-75	8-50		
24.	Kambakaya		15-00	15-00	5-75		
25.	Narasingurayudupeta			5-25	3-80		
26.	Kcthapolavalsa	7-00		5-25	1-90		
27.	Chenulavalsa			4-75	2-00		
28.	Ampalam		5-00	4-25	4-50		
29.	Narasingupalli		15-00	4-25	2-25		
30.	Karagam		21-00	4-25	4-50		
31.	Narayanavalsa		10-00	4-25	2-25		
32.	Kuddam			4-25	4-75		
33.	Chikualavalsa				2-00		
34.	Mamidivalsa			4-75	1-00		
35.	Basivada			7-25	3-00		
36.	Guggila	7-00	10-00	5-25	3-00		
37.	Gundivalsa			5-25	2-50		
38.	Feulavalsa			5-25	2-00		
39.	Thallavalsa			5-25	2-00		
40.	Nadagam			28-75	18-75		
41.	Badam			5-25	3-00		
42.	Thelagavalsa			4-25	2-00		
43.	Thotada			4-75	1-20		
44.	Kobagam			4-25	2-71		
45.	Venkatapuram			3-75	2-70		
46.	Sundarapuram			3-25	6-10		
47.	Poiaki			95-00	28-50	6-00	

48. Urjam	15-00	15-00	4-70
49. Chellayavalsa		8-50	2-60
50. Gongivalsa		8-50	2-40
51. Kondalakkivalsa		4-80	1-30
52. Santhalaxmipuram	61-00	14-00	8-20
53. Vodepadu	15-00	7-00	3-60
54. Thotada		5-10	2-80
55. Talasamudram		16-00	2-10
56. Jonnam	10-00	3-50	1-80
57. Gajapathinagaram		4-80	1-10
58. Kollivalsa		3-50	1-20
59. Dola		8-50	5-30
60. Darghasi		19-00	7-80
61. Gollalavalsa		10-00	5-10
62. Edulavalsa		14-00	7-70
63. Kusumpolavalsa		8-00	3-00
64. Rallapadu	10-00	8-00	2-10
65. Ampalam		15-00	8-50
66. Nandigam		1-10	2-50
67. Tilapu		18-00	5-50
68. Ravipadu	15-00	9-20	4-25
69. Yenetikoturu		6-10	4-50
70. Jammu		8-70	2-00
71. Tamarapalli	3-00	8-70	3-80
72. Tekkalipadu	—	8-10	2-50
73. Dasumanthapuram		8-50	1-00
74. Vadarada	3-00	9-20	4-20
75. Narasingupalli		8-70	1-20
76. Peddadugam		5-00	2-85
77. Rana	9-00	16-55	5-10
78. Gotuyapalli		8-15	3-10

1-30
9-30

2-50

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
79.	Narayanavalsa		17-00	17-55	4-20		
80.	Sowdam		5-00	19-20	4-00		
81.	Dariwada	3-00	63-00	19-20	4-80		
82.	Taltaria	—	59-00	20-80	3-40		
83.	Kasturipadu	5-00	28-00	2-80	3-40		
84.	Jarjangi			8-80	1-80		
85.	Kothapeta			6-20	1-70		
86.	Ana ndampuram			5-75	1-10		
87.	Patupuram		52-00	26-80	7-60		1-00
88.	Akkayavalsa		63-00	22-20	4-20		0-50
89.	Viswanadhapur	9-00	5-00	—	3-80		
90.	Makasahebpetta	7-00	30-00	8-75	6-10		
91.	Regulapadu		87-00	19-00	7-20		
92.	Duppalapadu		11-00	8-10	3-10		
93.	Yethurallapadu		18-00	8-10	2-00		
94.	Seethadripuram				6-70		
95.	Julumuru		61-00	57-50	15-70		
96.	Allada		27-50	28-75	6-10		3-00
97.	Andhavaram			13-15	6-50		
98.	Chodavaram			29-50	6-00		
99.	Paraselli			6-75	4-50		
100.	Relivalsa			7-25	4-50		
101.	Lingalavalsa	15-00	39-00	37-50	5-25		1-00
102.	Jonanki	1-00		15-00	3-50		
103.	Venkatapuram		19-00	15-00	4-10		
104.	Karavanja			14-75	4-00		
105.	Akkurada			12-25	5-10		0-50
106.	Chennayavalasa			5-25	2-70		

107. Timadam		15-00	5-80	0-50
108. Syrigam		15-00	8-90	
109. Makivalasa		6-50	5-00	
110. Parlam	10-00	12-25	8-80	0-50
111. Ramayyavalasa	27-50	9-75	3-2	
112. Kuranadhapuram	1 00	12-25	3-25	
113. Mahamadapuram		3-25	3-25	
114. Pagodu	10-00	8-50	3-0	0-50
115. Velusoda	3-00	2-50	1-40	
116. Kothuru		2-50	1-40	
117. Gotivada		12-25	8-80	
118. Harischandrapuram	38-00	81-00	46-50	11-50
119. Kotabommali		110-00	80-00	23-50
120. Gunjalova		8-00	1-20	
121. Jaduru		5-25	2-60	
122. Piruvada		5-00	2-60	
123. Yatlabasivalasa		4-25	2-60	
124. Kondakothapeta		4-25	2-60	
125. Rallagodayavalasa		5-25	5-60	
126. Cheedivalasa	3-00	4-25	3-15	0-50
127. Jilleduvalasa		4-25	2-75	
128. Makivalasa		4-25	2-50	
129. Chittivalasa		7-25	4-60	
130. Rahimpuram		11-25	6-75	0-50
131. Priya		15-25	10-60	5-00
132. Ramayyavalasa	28-00	4-75	2-50	
133. Nimmada		17-25	11-20	4-00
134. Chinavenkatapuram	10-00	5-25	2-10	
135. Sreejagannadhapuram	18-00	11-75	5-75	0-50
136. Sariatoddapadu		5-25	8-25	
137. Ambeerupeta		5-25	8-30	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
138.	Gathalavalasa		34-00	11-25	5-00		0-50
139.	Yellamanchilli	5-00	36-00	11-25	6-50		0-50
140.	Lakkamdididi	5-00	11-00	11-25	6-50		0-50
141.	Peddabaimidi		1-00	4-75	2-75		0-50
142.	Chinabammidi		66-00	4-75	2-70		
143.	Palthalagam		22-00	16-75	5-00		
144.	Uddandapalem			5-25	1-80		
145.	D. L. Puram	13-00	39-00	38-00	17-50		
146.	Susaram		10-00	12-00	5-00		
147.	Rajapuram		26-00	8-00	1-75		
148.	Gangaram	35-00	78-00	39-60	16-80	1-50	1-50
149.	Kakarapalli			4-00	1-20		
150.	R. H. Puram	18-00	19-00	18-80	6-70	1-00	0-50
151.	Borubhadra	16-00	35-00	29-00	6-25		3-50
152.	Godalam			4-00	1-10		
153.	Koduru	29-00	80-00	26-50	12-50		1-00
154.	Umilada		27-00	9-50	5-50		0-50
155.	S. B. Kothuru		5-00	3-50	1-90		
156.	Boddam	8-00	10-00	14-50	1-90		
157.	Vanavishanapuram			4-25	1-90		
158.	Kollipadu	18-00	40-00	6-00	3-15		0-50
159.	Lakkivalasa	5-00	50-00	4-75	2-00		
160.	Scepuram		90-00	3-25	1-25		
161.	Malagam	16-00	49-00	4-75	2-50		
162.	Udayapuram		13-00	3-25	2-00		
163.	Meghavaram	12-00	31-00	5-75	3-00		0-50
164.	Maruvada		81-00	5-75	3-00		
165.	Belamarapolavalasa	5-00	50-00	16-50	5-00		0-50
166.	Chinadugam			8-15	2-80		

STATEMENT-D

Showing the names of the Retail Dealers that are allotted and issued permits for Sugar in Narasannapeta Taluk.

Sl. No.	Name of Retailer	Place of business
(1)	(2)	(3)
1.	Cooperative Society	Boddavalasa
2.	Cooperative Society	Borigivalasa
3.	Taluka Cooperative Marketing Society	Narasannapeta
4.	Cooperative Society	Ravulavalasa
5.	T. N. Murthy	Narasannapeta
6.	Cooperative Society	Dukalapadu
7.	do	Killam
8.	do	Gopalapenta
9.	D. Neelannaidu	Mabagam
10.	Cooperative Society	Devadi
11.	do	Komarathi
12.	do	Yarabadu
13.	do	Makivalasa
14.	Employees Cooperative Society	Narasannapeta
15.	Sri K. Jagannadham Special Depot	Narasannapeta
16.	V. Kesavarao	Urlam
17.	Ch. Narasimhamurthy	Varahanarasimhapuram
18.	Sarpanch	Gokayyavalasa
19.	Cooperative Society	Balaseema
20.	R. Krishnamma	Lukulam
21.	Cooperative Society	Kollivanipeta
22.	do	Narasingurayudupeta
23.	do	Kambakaya
24.	Yalla Appanna	Ampalam
25.	Cooperative Society	Basivada
26.	do	Chennapuram
27.	do	Telagavalasa
28.	Muddala Musalayya	Kobagam
29.	Cooperative Society	Sundarapuram
30.	do	Nadagam
31.	do	Polaki
32.	do	Urjam
33.	do	Chellayavalasa
34.	do	Santhalaxmipuram

(1)	(2)	(3)
35.	Korikana Apparao	Vodepadu
36.	Cooperative Society	Talasamudram
37.	do	Jonnarn
38.	do	Dola
39.	do	Deerghasi
40.	do	Edulavalasa
41.	do	Kusumpolavalasa
42.	do	Ampalam
43.	do	Gollalavalasa
44.	M. Appalaswami	Allada
45.	I. Krishnamma	Alladapeta
46.	P. Krishnamurthy	Andhavaram
47.	A. Ramamurthy	Chodavaram
48.	Cooperative Society	Paraselli
49.	do	Rellivalasa
50.	do	Lingalavalasa
51.	do	Challavanipeta
52.	President	Jonanki
53.	Cooperative Society	Venkatapuram
54.	do	Jalumuru
55.	do	Simbadripeta
56.	do	Karavanja
57.	B. Vasudevarao	Akkunada
58.	Co-operative Society	Timadam
59.	do	Syrigam
60.	Simma Ramesu	Makivalasa
61.	A. Satyanarayana	Parlam
62.	P. Ramamurthy	Ramayyavalasa
63.	V. Apparao	Pogodu
64.	Moyyi Ramulu	Gotivada
65.	P. Satyanarayana	Tamarapalli
66.	Co-operative Society	Ponnanapeta
67.	do	Gotlapadu
68.	do	Ravipadu
69.	do	Rana
70.	Y. Satyanarayana	Narayanavalasa
71.	Peesa Dandasi	Chinadughm
72.	B. Basavaraju	Tilaru
73.	Co-operative Society	Suryanarayanapuram
74.	do	Darivada

(1)	(2)	(3)
75.	M. Narasimhappadu	Vasudevapuram
76.	Co-operative Society	Kasturipadu
77.	D. Chandrasekhararao	Pattupuram
78.	Co-operative Society .	Neelampeta
79.	do	Akkayyavalasa
80.	do	Regulapadu
81.	do	Petapadu
82.	do	Yethurallapadu
83.	do	Kamalanabhapuram
84.	do	Jadurn
85.	do	Yatlabasivalasa
86.	Sarpanch	Cheedivalasa
87.	Co-operative Society	Chittivalasa
8 .	do	Rahimanpuram
89.	do	Priya
90.	do	Nimmada
91.	Y. Kantarao	Podabammidi
92.	Co operative Society	Pedda Harischandra- puram
93.	do	Jagannadhapuram
94.	do	China Harischandra- puram
95.	do	Banjipadu
96.	T. Venkata Mallesu	Gathalavalasa
97.	M. Narasimhamurthy	Amburupeta
98.	Co-operative Society	Chintavanipeta
99.	K. Sreeramamurthy	R. G. Valasa
100.	N. Kasavayya	Yellamanchili
101.	K. Malleshwararao	Lakkamdiddi
102.	L. S. Co-operative Society	Kotabommidi
103.	K. Vasudevarao	D. L. Puram
104.	Co-operative Society	Gangaram
105.	do	R. H. Puram
106.	do	Borubhadra
107.	Sadhu Veeranna	Koduru
108.	K. Malleshwararao	Umilada
109.	Y. Appalaraju	Kollipadu
110.	Co-operative Society	Pathalagam
111.	Y. Appalaraju	Meghavaram
112.	Co operative Society	Belamara

Wheat wholesalers-cum-Retailers and Retailers in Narasannapeta.

<i>Sl. No.</i>	<i>Name</i>	<i>Place of business.</i>
1.	M/s. T. V. K. Brothers	Narasannapeta
2.	Sri M. Chalapatirao Special Depot Keeper.	Kotabommali
3.	Co-operative Society	Harischandrapuram
4.	Employees Co-operative Society	Narasannapeta
5.	Co-operative Society	Boddavalasa
6.	T. N. Murthy	Narasannapeta
7.	Sri Jagannadham	Narasannapeta
8.	Co-operative Society	Gangaram
9.	do	Runku Hanumantha-puram
10.	V. Kesavarao	Urlam
11.	Co-operative Society	Polalaki
12.	do	Jalumur
13.	do	Nimmada
14.	M. Narasimhappadu	Viswanadhapuram
15.	Co-operative Society	Priya
16.	do	Borubhadra
17.	do	China Harischandra-puram
18.	Y. Appalaraju	Meghavaram
19.	Y. Appalaraju	Polipadu
20.	Kella Visweswararao	Mintada
21.	Co-operative Society	Balivada
22.	V. Vvkuntarao	Banneli
23.	Co-operative Society	Suryanarayanapuram
24.	do	Sanguadu
25.	T. V. Mallesu	Gattalavalasa
26.	N. Kasavayya	Yelamanchili
27.	K. Malleshwararao	Lakkamuddidi
28.	Co-operative Society	Sana
29.	do	Ravipadu
30.	do	Neelampeta
31.	D. Chandrasekhararao	Pattupuram
32.	Co-operative Society	Akkaayyavalasa
33.	S. Vasudevarao	Akkurada
34.	Co-operative Society	Timadam
35.	P. Ramayya	Ramayyavalasa
36.	V. Apparao	Pagodu
37.	Co-operative Society	S. L. Puram
38.	do	Dheergasi
39.	do	Edulavalasa
40.	do	Ampalam
41.	Y. Appanna	Ampalam
42.	C. S. Chennapuram	Chennapuram

Statement showing the names of Retail Dealers that are allotted and issued permits for Rice in Narasannapeta Taluk.

Sl. No.	Name of Retailer	Place of business
()	(2)	(3)
1.	Pydi Apparao	Darivada
2.	K. Malleswararao	Lakkamiddi
3.	Sadhu Veeranna	Koduru
4.	Mojjada Narasinhappadu	Taltaria
5.	T. Subbayyanaidu	Tilaru
6.	N. Kasavayya	Yellamanchili
7.	V. Appalaraju	Lakkivalasa
8.	P. Yerrayya	Ramayyavalasa
9.	Jami Krishna Rao	Jagannadhapuram H. O. R. H. Puram
10.	K. Vasudevarao	D. B. Puram
11.	Simma Simmanna	Chinabammidi
12.	Bora Ramayya	Venkatapuram
13.	Yenni Satyanarayana	Narayanavalasa
14.	Tumula Venkata Mallesam	Gatblavalasa
15.	P. Appalaswamy	Parlam
16.	K. Sreeramamurthy	Rallagodayavalasa
17.	Gembali Jagannadham	Jammu
18.	Sripada Laxmiprasadarao	Goppidipeta, H. O. Koduru
19.	Korada Appanna	Piruvada
20.	Majji Appadu	China Harischandrapuram
21.	Doki Krishnamurthy	Unilada
22.	Ch. Bhaskararao	Jonnarn
23.	M. Apparao	Ravipadu
24.	K. Narasimhulu	Rajapuram
25.	D. Suryanarayana	Susaram
26.	Gembali Tatayya	Tamarapalli
27.	Leveti Chinababu	Takkalipadu
28.	Tumula Daliseti	Yattabasivalasa
29.	Konki Jagannadham	Kondakotbapeta
30.	Kondala Appalaswamy	Srikrishnapuram, H. O. Pathalagam
31.	M. Ramarao Patrudu	Jalurmuru
32.	Voona Apparao	Pagodu
33.	Killi Malleswararao	Boddam
34.	Ptothuru Venkatesam	S. B. Kothuru
35.	Doki Chinaveeranna	Sariaboddapadu
36.	Sarpanch	Kotabommali
37.	Tangudu Ramamurthy & Bros.	Narasannapeta
38.	Sahukari Narayana	R. H. Puram
39.	Jami Parvateesam	R. H. Puram
40.	Moola Adinarayana	Lankamiddi
41.	Cooperative Society	China Harischandrapuram
42.	do	Gunjalova
43.	do	Gangaram

(1)	(2)	(3)
44.	President. Labour Coop. Society	Kotabommali
45.	Cooperative Society	Borubhadra
46.	Sarpanch	Tilaru
47.	Weavers Cooperative Society	Narasannapeta
48.	Cooperative Society	Tilaru
49.	do	Pudi Ramannapeta
50.	do	Udigalapadu
51.	do	Regulapadu
52.	Sarpanch	Lakkivalasa
53.	do	Meghavaram
54.	do	Maruvada
55.	do	wabagam
56.	do	Udayapuram
57.	Cooperative Society	Neelampeta
58.	do	Karagam
59.	do	Harayanavalasa
60.	do	Narsingupalli
61.	do	Ampalam
62.	Weavers Cooperative Society	Pudir mannappeta
63.	Cooperative Society	Kanbakaya
64.	do	Vodepudu
65.	do	Basivada
66.	do	Chavitipeta
67.	do	Petapadu
68.	do	Harischandrapuram
69.	do	Belamara
70.	do	Barjipadu
71.	do	Rakinanpuram
72.	do	Boddavalasa
73.	do	Gatlapadu
74.	Sarpanch	Tottipalli
75.	Cooperative Society	Yethurallapadu
76.	do	Kondalakkivalasa
77.	do	Koona Simhadripeta
78.	do	Suryanarayanapuram
79.	Sarpanch	Duppalapadu
80.	Cooperative Society	Kasturipadu
81.	do	D. L. Puram
82.	Sarpanch	Cheedivalasa
83.	Cooperative Society	Ponnanapeta
84.	do	Nimmada
85.	do	Priya
86.	do	Sariaboddapadu
87.	do	Jaduru
88.	do	Akkayyavalasa
89.	do	Kamalanabhapuram
90.	do	Rana
91.	do	Chellayavalasa
92.	do	Palathalagam
9	s Cooperative Stores	Narasannapeta

SEIZURE OF WHEAT BAGS BY THE VIGILANCE DEPARTMENT

372—

* 1524 (O) Q.—Sarasri G. Sivaiah & C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Vigilance Department of Police has seized 8413 bags of wheat at Bhuvanagiri that was supplied as Free Gift by the Government of America while the said grain was misused for sale purpose, if so, who are the persons involved in the said matter and their full addresses may be given; and

(b) are there any reports from the public that the American supply of free grains is misused by various agencies in the State; if so, what action has been taken in the matter?

A :—

(a) The Vigilance Cell in the Civil Supplies Department seized 8413 bags of Bulgar wheat in wadaparthi, Maryal and Gollagudam villages of Bhongir Taluk in Nalgonda District. This Gift wheat is supplied by the CASA. (Christian Agency for Social Action) which in turn gets gift articles (from the U. S. A.) for free distribution to the needy and the poor. The gift wheat was seized by the Vigilance cell when it was being sold.

The following persons are involved in this seizure :

- (1) Smt. Qamarunnisa Begum. Contact person of the C.A.S.A., resident of Hyderabad.
- (2) Sri Habeeb Bhasa, husband of Smt. Qamarunnisa Begum ;
- (3) Sri Gulam Hussain, agent of Smt. Qamarunnisa Begum residing at wadaparthi village ; and
- (4) Sri M. Satyanarayana, resident of Wadaparthi village :

They were arrested in connection with this seizure.

(b) Reports of a general nature were received by the Vigilance Cell from some members of public that American gift wheat was being misused by some Agencies. Cases against all the persons involved are being pursued vigorously. In this connection, the Vigilance Cell arrested two contact persons of the C. A. S. A. along with eight others and seized in all 10,735 bags of gift wheat.

CHANGES IN JAIL DEPARTMENT

373—

* 103 (6600) Q.—Sri A. Eswara Reddy :—Will the hon. Minister for Law be pleased to state:

(a) whether there is any phased programme to usher radical changes in the Jail Department ;

(b) if so, what are the proposed changes ; and

(c) whether there is any proposal with the Government that people sentenced to serve more than a year will be placed in industry, to work in factories on a trial basis marking a step in the progress of justice from the retributive to the reformatory stage?

A :—

- (a) No, Sir.
- (b) Does not arise.
- (c) No Sir. People sentenced to more than one year are already employed in prison industries.

INDIAN MEDICAL SERVICE

374—

* 1351 Q. - Sri B. Niranjana Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

- (a) whether it is a fact that an Indian Medical Service is going to come into force and if so, when ; and
- (b) whether the State Government has agreed to such pro-

A :—

- (a) The Government of India, Ministry of Home Affairs have issued a notification constituting the Indian Medical and Health Service with effect from 1-2-1969.
- (b) Yes, Sir.

AYURVEDIC INJECTIONS

375—

* 823 (7070) Q.—Sri M. Venkatarami Naidu :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

- (a) whether the Government have sanctioned licence to the Indian Medicine Pharmacy at Vijayawada for manufacturing Ayurvedic injections ;
- (b) whether the above company is manufacturing these injections ;
- (c) whether those injections are being used in the Government Ayurvedic Hospital on an experimental basis ; and
- (d) if not, the reasons therefor ?

A :—

- (a) No, Sir. But it is reported that the Indian Medicine House has a Drug licence No. 46 granted by the Drugs Controller for manufacturing ayurvedic injections.
- (b) Yes, Sir;
- (c) No, Sir.
- (d) The efficacy of these injections is being watched.

HOUSES TO SCHEDULED CASTES

376—

* 698 (6277*) Q.—Sri R. Mahananda:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to State :

- (a) how many houses are built for Scheduled Castes in 1958 to 1960 at Gandevarigudem village in West Godavari district ;
- (b) what is the expenditure incurred for the same ;
- (c) whether they have been occupied by the inhabitants ;

(d) whether it is a fact that all these are demolished due to heavy rains and the breach of Kotha Tank; and

(e) if so, what is the state of affairs?

A :—

(a) sixty six houses were completed and 4 houses were raised upto roof level.

(b) Rs. 48,500.

(c) No Sir,

(d) and (e) Due to unprecedented rains and floods, in 1959 the houses were damaged and became un-inhabitable.

TODDY-TAPPERS SOCIETIES

377—

* 600 Q.—Sri N. Raghava Reddy :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) the number of additional toddy tappers co-operative societies to which toddy shops have been entrusted this year, as per the assurance given by hon. Minister for Prohibition during the discussion on the Excise Bill that toddy shops would be entrusted to the registered toddy tappers co-operative societies ;

(b) if not, the reasons therefor ;

(c) whether steps will be taken to entrust each toddy shop to the registered society of the concerned village atleast in future ; and

(d) whether steps will be taken to see that the tree tax is paid by the toddy tappers to the ryots directly ?

A :—

(a) 116 additional shops were allotted to the toddy Tappers Co-operative Societies.

(b) Does not arise.

(c) We want to do it in a phased programme.

(d) This is not possible because Section 26 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968 and the rules framed thereunder require that the licence should deposit the tree owners rent in Government Treasury for being paid to the owner.

CASES UNDER A. P. PADDY & RICE ORDER

378—

*1172 Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether there are any cases reported under the Andhra Pradesh Paddy and Rice (Declaration and Requisitioning of Stocks) Order, 1966 from Nellore district in 1967-68 ;

(b) what are those cases and who are the persons from whom stocks are seized and the quantity seized ; and

(c) whether any action has been taken against the persons who violated that order ?

A :—

(a) It is presumed that the hon. Member is referring to the crop year 1967-68. If so, the answer is in the affirmative.

(b) and (c) A statement is placed on the table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

*[Vide Answer to Clauses (b) and (c) of L. A. Q. No. 378 (*1172)]*

What are those cases	Who are the persons from whom stocks are seized	Quantity seized (Paddy)	Whether any action has been taken against the persons who violated that order.
(1)	(2)	(3)	(4)
1. Violation of clause 8 of A. P. Paddy and Rice (Declaration and Requisitioning of Stocks) Order, 1966; and conditions 3 (1) and 4 of licence granted under A. P. Foodgrains Dealers' Licensing Order, 1964.	Sri Leburu Ramachandra Reddy, Wholesale Dealer, Yellayapalem, Kovur taluk.	Qtls. Kgs. 250-58	Show cause notice was issued by the Collector, Nellore for confiscation under section 6-A of the Essential Commodities Act, 1955.
2. -do-	Sri Somareddi Chandrasekharareddy, wholesale dealer, Damaramadugu, Kovur taluk.	Puttis-tonnes 8-13	-do-
3. Violation of clause 3 of A. P. Paddy and Rice (Declaration & Requisitioning of Stocks) Order, 1966, and condition 3 (1) of licence granted under A. P. Foodgrains Dealers' Licensing Order, 1964.	Sri Somavarapu Ramireddi Prop., Sanakaravilas Rice Mill, Vidavalur, Kovur taluk.	Puttis-tonnes 11-1	-do-

BUILDING FOR AYURVEDIC DISPENSARY AT GANDAVARAM

382—

* 1349 Q.—Sri A. Madhava Rao:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a valuable building was gifted by the Devasthanam, Gandavaram, Nellore district in June, 1964 to the Government for locating Government Ayurvedic Dispensary and was found that some repairs are required for it which have not been done till now inspite of the Special Officer, Indian Medicine, inspecting it in January, 1965 and consequently the building is deteriorating day by day; and

(b) whether the Government propose to take any speedy steps for its repairs and prevent building from becoming dilapidated; if so, when the action will be taken?

Sri Mohmed Ibrahim Ali Ansari :—

(a) Yes, Sir. Sri Udaya Kaleswara Swamy Devasthanam authorities, Gandavaram, Nellore District handed over a building to the Government in 1964 for location of the Government Ayurvedic Dispensary at Gandavaram, and some repairs are found to be required to the building.

(b) Yes, Sir. The matter is already under correspondence with Executive Engineer (Roads & Buildings), Nellore. The repairs will be executed as expeditiously as possible with the assistance of the Executive Engineer (Roads & Buildings), Nellore.

ILLICIT DISTILLERIES

383—

* 555 (7612) Q.—Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of any representations from the public of Itchapuram and Sompeta taluks, Srikakulam district about illicit distilleries;

(b) if so, the action taken by the Government thereon;

(c) whether it is a fact that the Secretary of Itchapuram block Congress Committee has submitted a representation to the Government on 31-8-1968 about these illicit distilleries; and

(d) if so, the action taken by the Government thereon?

Sri K. Brahmananda Reddi:—

(a) Yes, Sir.

(b) The representations have been referred to subordinate Offices for enquiry and necessary action.

(c) Yes, Sir.

(d) The Deputy Commissioner of Excise and Prohibition, Guntur arranged surprise raids on 12-9-1968, 23-9-1968 and 24-6-1968 in the villages mentioned in the representation and booked three cases. In one of the cases, accused was found, and in the remaining 2 cases no accused was found.

SUPPORT PRICE TO PULSES

384—

* 864 (7300) Q.—Sri A. Madhava Rao:—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether the Government propose to urge the Government of India to fix a minimum support price for all pulses and other cash crops and direct the Food Corporation of India to purchase these commodities whenever the prices of those commodities fall below the minimum support prices ; and

(b) if so, what steps or action has been taken by the State Government in this direction ?

Sr. V. B. Raju :—

(a) There is no such proposal at present in respect of pulses. Regarding cash crops, the Agriculture Department is concerned.

(b) Does not arise.

INCREASE IN RETAIL PRICE OF AKKULLU RICE

385—

* 746 (6572) Q.—Sri T. V. S. Chalapathi Rao :—Will the hon. Minister for Revenue and Civil Supplies be pleased to state :

(a) whether it is not a fact that the retail price of Akkullu rice was increased in Vijayawada Municipal limits from the middle of May, 1968 ;

(b) if so, what are the reasons ;

(c) what are the steps taken by the Government to keep the prices in reasonable limits ;

(d) whether it is not a fact that the yield of paddy in the State in general and Krishna district in particular for the 1967-68 crop year is a bumper one ; and

(e) if so, why the retail price of Akkullu and other varieties of rice is increasing instead of going down ?

Sri V. B. Raju :—

(a) Yes, Sir.

(b) As there is no control on open market price, the millers purchased paddy at a high price and increased the price of rice.

(c) The Collector, Krishna held a conference of the millers and as a result of the discussions, the price of Akkulu rice was kept within a reasonable range from Rs. 0.90 P. to Rs. 1.08 paise per kg. He thereafter kept the situation under watch so that he might order release of stocks from Government godowns, if necessary, to keep down the prices.

(d) Yes, Sir.

(e) Reasons are given in clause (b).

REVISION OF APPLICATION FORM FOR MEDICAL COLLEGES

386—

* 751 (6594) Q.—Sri T. V. S. Chalapathi Rao:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

Motion under Rule 95:

9th March, 1969. 357

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

(a) is it not a fact that the Estimates Committee of the Assembly (1966) which examined the estimate relating to the Teaching Institutions in the State recommended to revise the application form to be used by candidates for admission into the Medical Colleges in the State; and

(b) if so, what action was taken by the Government?

Sri Mohamad Ibrahim Ali Ansari:—(a) Yes, Sir.

(b) The Government have directed that excepting the treasury receipt of Rs. 5 being the registration fee for the application which should be submitted in original, the other documents to accompany the application form may be certified copies before selection and the originals produced at the time of joining colleges.

MOTION UNDER RULE 95

re: FAILURE OF THE GOVERNMENT IN ACHIEVING EMOTIONAL INTEGRATION OF THE STATE

Mr. Speaker:—We resume discussion on the motion under Rule 95.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అధ్యక్షా, నిన్న డిస్కషన్ లో గౌ. సభ్యులు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఒకటి అన్నట్లు రిపోర్టు అయినది—ప్రెస్ లో అది ఆయన అన్నారో లేక ప్రెస్-రిపోర్టు చేసినదీ తెలియదు. ముఖ్యమంత్రి గారు 45 మంది శాసన సభ్యులతో సంతకం పెట్టించుకొన్న పత్రంపై నేనుకూడ సంతకం పెట్టినానని రిపోర్టు అయినది. ఆ విధంగా ఆయన చెప్పినట్లయితే అది సత్యదూరము. లేక ప్రెస్ వారు రిపోర్టు చేస్తే కరెక్టు చేసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—Facts ఉన్నవికదా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మేము చెప్పింది—చీఫ్ మినిస్టర్ గారు మమ్మల నందరినీ ఏదో చేస్తే మేము సమ్మతించామని చెప్పారు. అది అబద్ధం. (interruption) శ్రీ సి. వి. కె. రావు గారు సంతకం చేశారని ఎవరు చెప్పారు? వారు సంతకం చేయలేదు, చేయలేదు, చేయలేదు. అధ్యక్షా, నిన్న నా ఆవేదన చెప్పాను. ఏదో జరిగిపోయింది. ఒక్కొక్కసారి అన్నదమ్ముల మధ్య వివాదం రావడం సహజం; అది సద్దానం సహజం. ఎంత శీఘ్రంగా విరోధం వస్తుందో కలిసేటప్పుడు అంత యిదిగా కలుస్తారు. కనుక జరిగింది మరచిపోయి మనమందరం కలిసి సమున్నత అభివృద్ధి కోసం ప్రయత్నం చేయాలని, అందుకు యీ పద్ధతులు అవలంబిస్తే ఉపయోగంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగును బోధనా భాషగా చేసి అన్ని స్థాయిలలో అధికార భాషగా చేయాలి. తెలంగాణా ఆంధ్ర ప్రాంతాల భావ సమ్మేళిత దీపల్ల ఎక్కువ సాధించబడుతుంది. జనవరి 19—ఒడంబడిక అంగీకరిస్తే సంతోషం. లేకపోతే మరొక డి. ఓ. అయినాసరే యిచ్చి, లేక

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

యింకొక విధంగా అయినా సరే, యిక్కడ ఉండే non-mulkies అర్హత లేకుండా ఉన్నవారందరిని — either they should be absorbed in Andhra area or Telangana area at their choice — వారి యిష్టపూర్వకంగా యిక్కడగాని అక్కడగాని break of service లేకుండా సూపర్ న్యూమరీ పోస్టు సర్పరచడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఉద్యోగాల సీనియారిటీ విషయంలో ఏమైనా జరిగినవి ఉంటే S R C చెప్పిన committee కి వప్పజెప్పి విచారించమంటే మన స్టేట్ లో ఉన్నవారికికూడా మైలెజ్ లో impartial గా చేయడానికి వీలవుతుంది. ఆంధ్ర, తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులందరికీ, సర్వీసు రూల్సు మద్రాసు రూల్సు కాకుండా, ప్రాచీనాదు సర్వీసు రూల్సు అన్వయింపజేసే పద్ధతిలో అమలు జరిపితే లిబరల్ గా ఉంటుంది; వివాదం లేకుండాపోతుంది. పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు యీ స.వ.స. 7 కోట్లు యిచ్చామన్నారు. కనీసం 10 కోట్లయినా యిచ్చి యీ సంవత్సరం ఖర్చు చేసే ప్రయత్నం చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ఆడిటర్ జనరల్ తేల్చిన తెలంగాణా నిధులు అయిదు సంవత్సరాలలో వినియోగించి తెలంగాణా అభివృద్ధికోసం కృషిచేయాలి. మద్యనిషేధం తెలంగాణాలో కూడా అమలుజరిపితే జరపండి. లేకపోతే ఆంధ్రలోకూడా మద్యనిషేధం ఎత్తివేసి మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒకటే పద్ధతి అవలంబించాలి. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మద్యపానం నిషేధించి, తెలంగాణా సరిహద్దులకు వచ్చేటప్పటికి త్రాగుడు జ్ఞాపకం వచ్చి ఇక్కడ బహిరంగంగా త్రాగనిచ్చే ప్రభుత్వ విధానం మంచిది కాదు. రెండు ప్రాంతాలలో ఒకే పద్ధతి ఉండాలి.

పరంగల్ లో Postgraduate కేంద్రాన్ని తెలంగాణా కళాశాలలన్నింటికీ affiliated University గా చేసి కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంగా మార్చాలి. తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్న Teachers emergency training course సంవత్సరం చేసి — యిదివరకు జరిపారు — తెలంగాణా టీచర్సు కొరత తీర్చడానికి training facilities వెంటనే ఏర్పాటు చేసి ఉన్నవారందరికీ అవకాశం కలుగజేసి ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ యివ్వాలి.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఫెడరల్ విశ్వవిద్యాలయంగా చేయాలి. non-mulkies కు దానిలో చదవడానికి కొంత proportion allow చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ నాలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో పరస్పరదామాషా మీద విద్యార్థులను అక్కడకు యిక్కడకు పంపితే emotional integration రావడానికి వీలుంటుంది. భద్రాచలం, మునగాల-వాటి పరిస్థితి అటుయిటు కావండం ఉన్నది. అవి తెలంగాణాలో కలిపితే ఉద్యోగస్థులకు సంబంధించిన Act లో అది కూడా అమలు జరపాలి. లేకపోతే యీ ఉద్యోగాలు అవతలి జిల్లాలకు యిచ్చేట్లా చేయాలి — ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో నడుపబడుతున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో 50% కు తగ్గకుండా ఉద్యోగాలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని వారికి యివ్వాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిశ్రమలో 5 వేల కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టినా, అందులో 60 కోట్లకై నా మనం సరిపాదించలేదు. కనీసం 20 వంతు అయినా పరిశ్రమల కోసం మనందరం పోట్లాడి తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది.

Motion under Rule 95:
re: Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 359

ఆ నాటి నిజాం స్టేటులోని ఆంధ్ర మహాసభ, ముద్రాను రాష్ట్రంలోని ఆంధ్ర మహాసభ ఉద్యమాలు పునరుద్ధరించడం ఏ విధంగా ఆనాడు ఆంధ్రోద్యమమును నడిపినారో, అదే విధంగా యీ నాడు కూడ—విశాలాంధ్ర మహాసభ అని పర్వ డీనా సరో—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సమైక్యతకు సజీవ ఉద్యమం తేవాలి.

ఈ గళ రెండు నెలల దుస్సంఘటనల ఫలితంగా పారిశ్రామిక వేత్తలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి వెనకాడుతున్నారు. అటులయి సహోపరిశ్రమలు—ఆంధ్ర, తెలంగాణకు ఎవరికీ లేకుండా పోతాయి. కనుక జరగన దానికి దిగులు పడనవసరం లేదు. భావసమైక్యతకు అందరం కృషి చేయాలి—పారిశ్రామికలను ఆహ్వానించి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు నెలకొల్ప డానికి ప్రోత్సహించాలి. అది మన రాష్ట్రంలో సిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారా నికి సహాయ పడుతుంది, మరియు భారతదేశంలో అందరి మధ్య అన్యోన్య విశ్వాస ప్రేమాదరాలు పెంచడానికి తోడ్పడుతుంది.

ఆంధ్ర, ఉస్మానియా, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాల విద్యార్థులు— అందరూ కలిసి దేశంలో ఆపరిస్తున్న నిరుద్యోగ సమస్యను ఎదుర్కొనుటకు ఒక ఉద్యమం ప్రారంభించి యీ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా అందరూ కలిసి కృషి చేస్తే యీ జరుగుతున్న అన్యాయాలు తొలగిపోతాయి. విద్యార్థులు, బయట యువజనం—భవిష్యత్తు వారిది కనుక—అందరూ కలిసి సమైక్య ఉద్యమం నడ పాలి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ సోదరులు చీలిపోయారు. అది నాకు సమస్య కాదు. వారిలో సిద్ధాంతభేదాలు ఉన్నప్పటికీ—యీ ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమంలో విశాలాంధ్ర ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించి ఆ రోజు 43-44 లో ఆంధ్ర సగస్కృతి పునరుద్ధరణం ఏ విధంగా నడిపారో—అదే విధంగా నడపాలని కమ్యూనిస్టు సోద రులను కోరుతున్నాను.

“జాతీయదేశ గౌరవం చక్కనదిది
మహాంద్రవండలి భారము శ్లాఘనీయముగ పాలనసేసి
సమాన రాష్ట్రముల్ కూరిమిసేసి తెలుగుంబుడమిన్
దయాసేయనయ్య దీక్షాయుత నాంద్రపుత్ర
జగజ్జన ధగ్గమునన్ దృష్టి నిల్పుచున్—” అని
నా నమస్కృతులతో నేను ముగిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—Now we have still got about 3 1/2 hours left. Chief Minister wants about 1 1/2 hours for his reply and the mover of the motion, I think, may take 20 minutes or half-an-hour. So, two hours. We will have about only 1 1/2 hours time and still as many as 20 to 25 members want to speak. I would like to give an opportunity to every one of them. The only thing is, the moment the bell is rung they must sit down, let not Members misunderstand me. Otherwise, I won't be able to give them as much time as they want, though I would like to give them as much time as they want. But it would not be possible. So far as some Members are concerned, we might give some more time. The moment the bell is rung, I would request them to sit. If Members want more time to

3-0 9th March, 1969

Motion under Rule 95:
re: Failure of the Government in achieving
an optional integration of the State.

speaking, they will certainly get an opportunity during the general discussion. That is the position. Let nobody misunderstand the chair.

Dr. T. S. Murthy :—May I make a submission, Sir. Will it be possible to postpone this reply to-morrow i. e., Chief Minister's reply and the Opposition leader's. Only these two items.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మొదట ఒక రోజు అనుకొన్నాము. అది రెండు రోజులయినది, మూడు రోజులయినది. Still, you are not satisfied with three days.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—ఈ సమస్య యొక్క ప్రాముఖ్యతను బట్టి చూడాలి.

Mr. Speaker :—Even during general discussion you can refer to all those things.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—ఆ రెండు ఐటెమ్స్ లేవటానికీ postpone చేయండి.

Mr. Speaker :— I do not think I can spare any time.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— Mr. Speaker, Sir. May I be permitted to submit that there is no more important and vital issue than the debate that is going on since two days. Originally, you will agree it was decided that we shall devote only one day of so many hours. Mr. Laichanna wanted to increase the hours. That was agreed to. Another day was extended. Now yesterday and to-day also. To-day, there are as many as 20 speakers and rightly Sir, the Chief Minister requires 1½ hours because what guarantee is there that he will be allowed to go uninterruptedly? We have to anticipate many interruptions also add possibly on a vital issue like this.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :— I won't give any chance.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :— But circumstances may develop. Pardon me for saying that. But whatever it is, if a person like me is speaking I have to anticipate some interruptions. So considering all these things, may I be permitted to submit to the hon. Chair that if necessary even Monday should be devoted for this because as I mentioned at the outset there is no more important, more vital question. It is a very crucial question. On this question also if you confide only to the decision made earlier, taken in that context is it proper Sir? Therefore, I beg of the House and the hon. Speaker if necessary to please extend it. Please do not try to allow any member to suppress his feelings because suppression leads to explosion. And explosion is not at all warranted to-day. I beg of you Sir, kindly consider my humble suggestion. Do not take the status I am occupying here but take the magnitude, the importance, the vitality and explosive nature of the issue that is hanging before the House. Please decide.

Sri C. V. K. Rao :— I completely agree with my hon. friend Sri Chalapathi Rao.

tion under Rule 95: 9th March, 1959. 361
 e: Failure of the Government in achieving
 emotional integration of the State.

Mr. Speaker :— Is this the first occasion you are agreeing with him or previously also you have agreed with him ?
 (Laughter).

Sri G. Latchanna :— Issue on its own merit, Sir.

Sri C. V. K. Rao :— As far as the Chief Minister is concerned, he says "I do not give any chance for recurrence of things." Well, once bitten twice shy. Therefore we cannot be led that way. Let us not be led to such a situation as he got the entire House into contempt outside and every member of the Government. I am very sorry that the Government got into contempt and as such we are also responsible. Therefore, kindly consider the suggestion of the hon. Member. Suppression of our expression of thought and feelings and suggestions will not lead to help the conditions. Kindly consider.

Mr. Speaker :— It will amount to oppression also, perhaps.

Sri C. V. K. Rao :— Suppression and oppression are going together.

Mr. Speaker :— Whatever it may be, I will certainly agree with the views of the Members. This is very, very important question concerning the entire future of our State. There are no two opinions about it.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :— గౌరవ సభ్యులు అనేక మంది మోట్టాడాలని చాల అత్యంతగా ఉన్నారు. నయచేసి extend చేయడం అవసరం.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— Extend చేయడం చాల అవసరం.

Mr. Speaker :— Please understand my difficulty. I am here only to carry out and implement the decision of the Business Advisory Committee or the House itself. House wanted three days and we have allotted three days. Now again if the Business Advisory Committee or the House decides I am prepared to implement that decision.

Sri Ch. Rajeswara Rao :— We are prepared for it.

Mr. Speaker :— In that case, the discussion will be going on. We shall have our Business Advisory Committee in another fifteen minutes. We shall decide about it and inform the House. That is all I can say. Because I cannot act arbitrarily. I can only implement the decision of the Business Advisory Committee and the House of-course is at liberty to revise the decision of the Business Advisory Committee. I cannot act arbitrarily myself and say we shall have four days. That won't be proper. We shall do like that.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :— అధ్యక్షా, ఈ రోజున మనలను ఎదుర్కొంటున్నది చాల క్లిష్టమైన సమస్య. ఇది కేవలం ఏ రాజకీయపక్షం వల్లగాని, ఏ రాజకీయ పక్షానికి సంబంధించిన అనుచరులవల్లగాని ఏర్పాటు చేయబడిందని అభిప్రాయపడితే అది సమంజసం కాదని నా అభిప్రాయం. దాదాపు 12 సంవత్సరాలుగా ఏభావ సమైక్యత అయితే మనం సాధించలేకపోయామో అది కేవలం ప్రభుత్వ లోపం అని చెప్పడం కూడా సమంజసం కాదని నా అభిప్రాయం. ఎందుచేతనంటే యీ భావ సమైక్యత ప్రజలలో రావాలి. దానికి అన్ని పజా

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

వారు Conscientious గా deliberate గా ప్రయత్నం చేయాలి. తెలంగాణ ప్రజలలో ఏర్పడ్డ అసంతృప్తి కేవలం సేఫ్ గార్డేస్ అమలు పరిచారా లేదా, రు. 30 కోట్లు 40 కోట్లు, 50 కోట్లు ఖర్చు పెట్ట వలసింది ఖర్చు పెట్టారా లేదా లేక మూడువేలు నాలుగువేలు ముల్కీలకు సంబంధించిన ఉద్యోగాలు యివ్వరు తీసుకున్నారా అనే చిన్న విషయాలమీదనే లేదు. ఇది సర్వే సర్వత్రా అన్నీ విషయాలలో difference of attitude, difference in psychology ఏర్పడి యున్నది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఆంధ్ర ప్రజలు సామ్రాజ్యవాదులుగా గుర్తించబడి యిచ్చటికి తరలివచ్చి నుమ్మల్ని పాలించడానికి వచ్చారు. పరిపాలించే పాలక ల దృష్టితో చూస్తున్నారు అనే అభిప్రాయం కలిగించారు అనుకుంటే— అది పొరపాటున కలిగినా నిజంగా కలిగినా కలగడానికి కారణాలు ఉన్నా. లేకపోయినా కూడ అటువంటి భావం రావడం పొరపాటు. అది కేవలం ఒక్క ప్రభుత్వం వల్లనే వచ్చినదని నేను అనను. అన్ని రంగాలలోకూడా 1956 సంవత్సరం ముందు తరలివచ్చిన ఆంధ్రులకు 1956 కంటే దాదాపు 25, 30 ఏండ్లుగా ముందుగా వచ్చి తెలంగాణ ప్రాంతంలో స్థిరపడి పారిశ్రామికీకరణగా, వ్యవసాయీకరణగా యితర రంగాలలో వర్తమనుగా ఉన్నవారి యొక్క ఏటిట్యూడ్ లోను 1956 సంవత్సరం దరిమిలా వచ్చిన ఆంధ్రుల యొక్క ఏటిట్యూడ్ లోను చాల తేడా యున్నది. నిన్న ఒక మిత్రుడు మాట్లాడుతున్నప్పుడు ప్రశ్న వేస్తే వారు సమాధానం చెప్పారు. నరసింగరావుగారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు యొక్క మాత్రాధీలు లేరా, మహారాష్ట్రులు లేరా, కాయస్థులు లేరా, కన్నడిగులు లేరా, వారందరిమీద లేనటువంటి కార్యకర్తల ఆంధ్రుల మీదనే ఎందుకు రావలసివచ్చినదనే ప్రశ్నకు వారు సమాధానం చెప్పారు. వారందరు వారిలో కలిసిపోయినారు. 1956 కు ముందు వచ్చిన ఆంధ్రులకూడ అలాగే కలిసిపోయినారు. నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఈ రోజు జరుగుతున్నటువంటి ఉద్రేక పూరిత మైన వాతావరణంలోకూడ 1956 ముందు వచ్చిన ఆంధ్రులు తెలంగాణావారు ఏకమై పోయిన కారణంచేత వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలో జరిగిన అల్లరులు ఆ జిల్లాలో తక్కువగా జరిగాయి. సైకిలాజికల్ గా సేము ఆంధ్రులము, వారు తెలంగాణా వారు అని కాకుండా అందరు సమాన స్థాయిలో కలిసినవారమే అనే భావం అప్పుడు వచ్చిన ఆంధ్రులు క్రియేట్ చేశారు కనుక అలా జరిగింది. దరిమిలా వచ్చిన ఆంధ్రులలో అటువంటి దృక్పథం లోపించిన మూలానే దీనికి కారణం అయి ఉంటుందని నేను ఊహిస్తున్నాను. ఇంకో విషయం మనవి చేస్తున్నాను. రక్షణలు ఇంప్లిమెంటు చేసే విషయంలో ప్రభుత్వం చాలా చర్యలు తీసుకుంటూ వచ్చినది. 1968 ఎప్రిల్ లో జి. ఓ. ఇచ్చినది 67, 68, 69 ప్రతి సంవత్సరంకూడ సాఫ్ ముల్కీలు యొక్క ఉద్యోగాలు గురించి జి. ఓ. లు యిన్చ్యూ అవు తూ నచ్చాయి. అది కాకుండా నవంబరు సెషన్ కు ముందే కాబినెటు డెసిషను తీసుకొని ఈ రక్షణలు మరొక సంవత్సరాలు పొడిగించాలనే నిర్ణయం చేశాము. నవంబరు సెషనులో మన అసెంబ్లీలో కూడ ఉపన్యాసాలు చెప్పినప్పుడు సాఫ్ ముల్కీలు ముల్కీ ఉద్యోగంలో ఉన్నవారిని తరలించేప్పుడు తరలించవలసిందే ననే అభిప్రాయాన్ని

అన్ని వర్గాల వారు సూచించారు. 9 సంవత్సరాలు '0 సంవత్సరాలు, 11 సంవత్సరాలు సర్వీసు చేసిన వారిని ఉద్యోగాల నుంచి రిట్రైం చేయకుండా చూడవలసిన వాడ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదని చెప్పారు. ఆ భావాన్ని జనవరి 19వ తారీఖున చేసిన ఆగ్రెమెంటులో నమోదుపరచడం, యిక్కడ నుంచి తీసిన నాన్ ముల్క్స్ ను జేక్ ఇన్ సర్వీస్ లేకుండా యితర చోట్ల ఆప్ జార్ప్ చేయడానికి కూడ వారు అంగీకరించారు. ఇప్పుడు తెలంగాణా వారులలో, తెలంగాణా సోదరులు లేకపోయిన ఈ ప్రమాదమైన సిట్టయేషను మూడు కారణాలుగా వచ్చినదని చెబుతున్నారు. 1. సర్ప్లస్, 2. సర్వీసెస్. సర్వీసెస్ లో రెండు భాగాలు. ఒకటి, ముల్క్ ల యొక్క ఉద్యోగాలను నాన్ ముల్క్ లు తీసుకొనడం రెండవది, ఇంటిగ్రేషన్ ఆఫ్ సర్వీసెస్. సర్ప్లస్ నే రు 30 కోట్లు అని గత అసెంబ్లీలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. రు. 80 కోట్లు కావాలే 40 కోట్లు రు 40 కోట్లు అయినా, 50 కోట్లు అయినా, Highest authority in India, Auditor General of India వారి యొక్క డిక్షను ప్రకారం అమలు జరపడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు యిదివరకే చెప్పారు మళ్ళీ చెప్పారు. అందుకే దానిని గురించి మనం సందేహ పడవలసిన అవసరం లేదు. సర్వీసెస్ ఇంటిగ్రేషన్ లిస్టు తయారు చేయడం కేవలం మంత్రి మంజూరిమీదనే ఆధారపడలేదు. మీ అందరికీ తెలుసు మన బ్యూరోక్రాటిక్ సటప్ ఎంత స్లోగా మూవ్ అవుతుందో మన ప్రభుత్వం నిన్న మొన్న స్వయి చేసిన లిటరేచర్ చూస్తే 1956 లో 1957 లో చేసిన సూచన ఇంటిగ్రేషన్ ప్రిన్సిపల్స్ నుబట్టి 84 డిపార్టుమెంటు ఉంటే 1956 నాటికి 12 డిపార్టుమెంటునే చేశాము అని చూపించాము. అప్పటి నుంచి ఈరోజు వరకు ఏదో ఒక కారణంగా పనక్కర పోతున్నది. కాని తక్కిన 22 డిపార్టుమెంటు ఇంటిగ్రేషన్ అరగలేదు. ఇది త్వరగా జరపడానికి ప్రభుత్వం వారు చేసిన సూచన ప్రకారం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అడ్వయిజరీ బాడి వారే నేరుగా ప్రాదరావాదుపచ్చి ఈ సమస్యలన్నీ పరిష్కరించి ఒక నెల రెండు నెలలలోపల ఇంటిగ్రేషన్ లిస్టు తయారు చేయడానికి కూడ సిద్ధంగా ఉన్నారు, మూడవది, ముల్క్స్ ఉద్యోగాలు నాన్ ముల్క్స్ తీసుకొన్నారని. దానికి ప్లే ఉన్నది. ప్లే ఉన్నప్పటికీ యిప్పుడే గోపాలకృష్ణయ్యగారు కలవచ్చినట్లు ప్రాజెక్టు వారు చెప్పే తీర్పు ఎలా ఉన్నప్పటికీ మనం అమలు పరిచే విషయంలో త్రికరణ శుద్ధిగా అమలు పరుస్తామనే అభిప్రాయాన్ని ప్రజలలో కలిగించడం చాల అవసరం. ఇప్పుడు మూడు పాయింట్లు అని చెబుతున్న ఉద్యోగస్థులలో దాదాపు 2500 మంది టీచర్స్ గా ఉన్నారు. విశ్వందరు జిల్లా పరిషత్ టీచర్స్ గా ఉన్నారు. ఒక జిల్లా పరిషత్ నుంచి యింకో జిల్లా పరిషత్ కు మ్యూచవల్ కన్ సెంటు మీద ట్రాన్స్మిగ్రే చేసుకోడానికి అవకాశం ఉన్నదని జి. బి. చేసినట్లయితే దానికి ప్రాజెక్టులో యిప్పుడున్నటువంటి ప్లే అడ్డం రాదు. అడ్డం పడడానికి వీలులేదు. సూపర్ న్యూమరీ పోస్టు క్రియేట్ చేయడమో లేక యిప్పుడున్న 65 : 1 అని ఉన్న టీచర్ పూబిల్ రేషియోను 45 : 1 అని చేసినట్లయితే యింకా ఎక్కువ పోస్టు క్రియేటు అవుతాయి ఆ పోస్టులోకి తెలంగాణాలో ఉన్న టీచర్స్ ను వారి యొక్క ఓన్ రిక్వెస్ట్ మీద

ట్రాన్స్ఫర్ చేయడానికి సావకాశం ఉన్నప్పుడు ప్రైవేట్ వారు మనలను అడ్డం పెట్టారు ఈ రోజున జనవరి 19 అగ్రిమెంటు మూలంగా నాలుగు వేల మంది ఆంధ్ర ఉద్యోగులు ఆంధ్రకు తరలిపోవడానికి సావకాశం వచ్చినప్పుడు వారందరూ చాల సంతోషించారని చెబుతున్నాను. ఎవరో ప్రైవేట్ లో రిట్ చేసినా, సుప్రీమ్ కోర్టులో రిట్ చేసినా కేవలం ముఫ్తీల్ లో ఉన్న టీచర్స్, ట్రైనిస్టు గుమాస్తాలు చాలా తాళ విడుతున్నారు వారు వచ్చిన సావకాశం పోయింది విచారిస్తున్నారు. వారందరూ రిక్టేట్లు ట్రాన్స్ఫర్ మీద పోవడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారు. 100 కి 90 పాళ్లు సమస్య పరిష్కారం చేసినవాళ్లం అవుతాము. కనుక యిది యునిటియేట్ గా చేసినట్లయితే ప్రైవేట్ లోగాని, సుప్రీమ్ కోర్టుగాని ఏ పీర్సు చెప్పినప్పటికీ తీవ్రంగా కుద్దిగా ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తానని వాగ్దానం ఇచ్చినదో అది చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామనే భావం ప్రజలలో ఏనాడు అయితే నలుగురు తుండో ఆరోజునే ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం యొక్క నడుం విరుగుతుందని మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ వదరీ విగాల పిత్తీ :—(महाराज गंज) अध्यक्ष महोदय । आंध्र प्रदेश में आज यह जो समस्या उत्पन्न हुई है उस पर पारटी की सीमाओं छोड़ कर विचार करना चाहिए । मैं समझता हूँ कि इस परिस्थिति के लिए सब से ज्यादा जिम्मेदार शासक वर्ग है और विशेष रूप से मुख्य मंत्री इस के लिए जिम्मेदार है । हमें यह देखना चाहिए कि यह आन्दोलन किम आधार पर शुरू हुआ । मैं यह समझता हूँ कि जो आर्थिक आश्वासन दिया गया था नौकरियों के बारे में जो बातें कही गई थीं उन पर अमल नहीं हुआ लगातार अमल नहीं हुआ । इसी कारण तेलंगाना को जनता में विद्रोह की भावना आ गई । इस आन्दोलन को पोलिस और लाठी गोली के द्वारा खत्म करने की बात सोचें तो मैं समझता हूँ कि यह मूर्खता होगी । मैं दूसरी बात कहने से पहले यह बात साफ कर देना चाहता हूँ कि मैं पृथक् तेलंगाना के पक्ष में नहीं हूँ । आर्थिक और सामाजिक संघर्ष जो चलता है वह पृथक् तेलंगाना के आन्दोलन को पीछे ढकेलता है । इस लिए पृथक् तेलंगाना की मांग करना इन सब आन्दोलनों को पीछे ढकेलने जैसी चीज हो जाती है । सरकार जिसको एग्जिमेंट कह रही है यह एग्जिमेंट ही नहीं है । १९ जनवरी का स्पष्ट रूप से एक वक्तव्य है । क्योंकि इस में दो चीज हैं । एक तो इस में सरकार की ओर से जो गलतियां हुई हैं वह हैं और दूसरे इन को सुधारने के बारे में हैं । जब यह हमारी या विरोधी दल की गलतियां नहीं हैं बल्कि सरकारी पारटी और मुख्य मंत्री की गलतियां हैं तो यह एग्जिमेंट कैसे हुआ । इस के लिए या तो वही जिम्मेदार है । इस आन्दोलन में जो तीव्रता आती है मैं यह कहना चाहता हूँ कि इस से सब ही राजनीतिक पार्टियों का दीवालिया साबित हो गया है । किसी राजनीतिक दल या किसी व्यक्ति की ओर मेरा इशारा नहीं है कि किसी ने इस को प्रोत्साहन दिया है । यह आन्दोलन स्वयं ही शुरू हुआ । इस के लिए सरकार पूरी तरह जिम्मेदार है । इस में विरोधी पक्ष का कोई हिस्सा नहीं है । और जो तीव्र परिस्थिति पैदा हो गई है उस को पोलिस के द्वारा या लाठी गोली चलाकर रोकना असंभव है । इस के बारे में मुख्य मंत्री और सब ही मंत्रियों को सड़कों पर निकल कर जनता को समझाना होगा कि आप पर जो अन्याय हुआ है उस का परिष्कार

किस तरह किया जा सकता है। लेकिन ऐसा नहीं किया गया। आप लोग यह करलीजिए। लेकिन सदाशिवपेट के जंकर के धून से उन के हाथ रंगे हुए हैं। जितनी गोलियाँ चली हैं और जो अन्याय हुआ है इस के लिए वह जिम्मेदार है, उन की सरकार जिम्मेदार है और राजू साहब जिम्मेदार है। इस आन्दोलन के बारे में सरकार ने सब से बड़ी गलती यह की कि उन्होंने यह सोचा कि इस को पोलिस और प्रशासन तंत्र के द्वारा रोक जा सकता है। लेकिन यह साबित हो गया कि यह असंभव है वह इस को रोक नहीं सके। ३ मार्च को तेलंगाना बन्द की अभूतपूर्व सफलता पर कोई संदेह नहीं कर सकता। यह बालूम हो गया है सरकार की राजतंत्रिक दृष्टि नहीं है, वह जनता की मरजी को समझने में अक्षम रही। सरकारी पार्टी और सब ही पार्टियों के अनेक विधायकों ने इस बात का एलान किया ३ मार्च को तेलंगाना बन्द नहीं होना चाहिए। इस के बावजूद तेलंगाना बन्द हुआ। इसका कारण क्या है। कारण यही कि यह दो चार आदमियों की मरजी से नहीं चल रहा है बल्कि जनता के मन में यह बात आ गई है कोडाड में जो घटना हुई सब को मायूस हो गया कि कुछ जिम्मेदार आदमियों ने इस का आयोजन किया कि तेलंगाना में ऐसी चीज हो रही है तो ऐसी चीज करो। फौज के बारे में मैं यह कहना चाहता हूँ कि कोई नागरिक सरकार जब कानून और व्यवस्था कायम करने में असमर्थ हो जाती है और पोलिस के जरये भी अमन अ कायम नहीं कर सकती तो उस को तत्काल त्याग पत्र दे देना चाहिए, सम्मान पूर्वक त्याग दे देना चाहिए। लेकिन चुंकि नाम के आगे गौरवनीय लगता है इस लिए त्याग पत्र नहीं पेंदेते। लेकिन जब एक भावना पैदा होगई है तो इस को संगीनों और फौज से नहीं कुचला जाता। मैं यह स्पष्ट रूप हेसे चेतावनी देना चाहता हूँ कि कोडाड में जो घटना हुई नागार्जुना सागर में एक आदमी को जो पेट्रोल छिड़क कर जला दिया गया जो भी अमानवीय कार्य हुआ उन सब के बारे में जब तक अदालती जांच हो तब तक जनता के मन में विश्वास कायम होने वाला नहीं है। मैं आप के द्वारा मुख्य मंत्री से एक अपील करना चाहता हूँ। आंध्र प्रदेश की एकता, आंध्र प्रदेश की जनता किसी एक व्यक्ति से बहुत बड़ी है। मुख्य मंत्री शायद बड़े होंगे लेकिन वह जनता के सामने आकर इस तरह का उदाहरण पेश करे और यह मान ले कि इस तरह की निरंतर गलतियाँ होनी आजी हैं, यह कहना कि पहले संजीवरेड्डी साहब थे या कोई और साहब थे इस लिए वह जिम्मेदार है मैं तो ठीक करने आया हूँ ऐसा कहना राजकीय पुरुष का काम नहीं है। यह उस आदमी का काम हो सकता है जो अपने पद से चिपके रहना चाहता है। और उस के लिए कोई न कोई बहाना तलाश करता है। मैं आप के द्वारा उन से फिर यह अपील करना चाहता हूँ कि आंध्र प्रदेश और विशेषकर तेलंगाना की जनता के सामने जाएँ, यह कहे कि हम से यह गलतियाँ हुई हैं उस के लिए हम जिम्मेदार हैं। इस लिए मैं त्याग पत्र देता हूँ, तो यह जनता का विश्वास हासिल करने में बहुत बढ़िया बात होगी। इसी संदर्भ में मैं एक बात कहना चाहता हूँ। क्षण के व्यक्ति बहुत से हुआ करते हैं लेकिन इतिहास के व्यक्ति कम होते हैं। उन को आज यह सु अवसर मिला है कि वे इतिहास के व्यक्ति बने। त्याग पत्र देकर वे क्षण के व्यक्ति नहीं इतिहास के व्यक्ति बन सकते हैं। अब सवाल यह उठता है कि कौनसी काल वद चीज जनता के सामने रखी जा सकती है ताकि जनपता को शांत किया जा

जा सके। मन्त्र से पहले मैं यह कहना चाहता हूँ कि जो पिछड़े हुये इलाके हैं उन सब के लिए जो राष्ट्रीय आय है जो औसत प्रति व्यक्ति आय है जहाँ आंध्र प्रदेश का आय कम है १० फीसद विकास बजेट उन के लिए रखा जाना चाहिए, यह ठोस कदम उठा सकते हैं। नौकरियों के बारे में मैं यह कहना चाहता हूँ। १९ जनवरी के वक्तव्य में यह है कि।

“ All non-domicile persons, who have been appointed either directly by promotion or by transfer to posts reserved under the Andhra Pradesh Public Employment (Requirement as to Residence) Rules, 1959 for domiciles at Telangana Region will be immediately relieved from service.

The posts so rendered vacant will be filled by qualified candidates possessing domicile qualification and in cases where such candidates are not available, the posts shall be left unfilled till qualified domicile candidates become available. Action on the above lines will be taken immediately. All non-domicile employees so relieved shall be provided employment in the Andhra Regions without break in service and by creating supernumerary posts, if necessary ”

इस संबन्ध में एक ठोस काम हो सकता है। अगर हम हाथ पर हाथ रखकर बैठ जायें या सुप्रीम कोर्ट और कानूनी दावपेच में पड़ गये तो यह कोई राजनीतिक बुद्धिमान नहीं होगी। सुपर न्युमेरी पोस्ट खड़े करने या नयी जायदादें निकालने की बात सोचते हैं। मेरी राय यह है कि कानूनी दावपेच में न पड़कर अगर इस तरह का एलान आज ही मुख्य मंत्री महोदय करें कि मान लीजिये सुप्रीम कोर्ट का फैसला इस के विपरीत आ जाता है वैसी अवस्था में वह तेलंगाना के लोगों के लिए नयी जायदादें खंडों की जायेंगी। कानूनी पेच में न पड़कर अगर सरकार ऐसा करती है तो नौकरियों के बारे में सुप्रीम कोर्ट से जो स्टे आर्डर मिला है जो शंका और संदेह पैदा होगया है वह दूर हो सकता है। इस का बहुत जल्द एलान करना चाहिए। इस में तर्क करने की गुंजाइश नहीं है। तीन चार पांच हजार नयी जायेदादें खंडी करने के लिए सोचते हैं तो जनता में विश्वास पैदा करने के लिए यह कानूनी दाव पेच को अलग रखदीजिए। इस का एलान होजाये तो लोगों में संतोष होगा।

दोंगा मूलकी सर्टीफिकेट के बारे में यह स्पष्ट रूप से मुख्य मंत्री को एलान करना चाहिए यह बात जिन लोगों के लिए प्रमाणित होजाएगी उन को तत्काल बरतारफ कर दिया जाएगा। और जिन लोगों ने यह सर्टीफिकेट दिए हैं उन के खिलाफ कानूनी कारवाजी की जायेगी।

पैसे के मामले में चिन्ता और अफसोस की बात है कि १९ जनवरी के वक्तव्य में यह स्पष्ट कहा गया है कि २८ फरवरी तक इसका हिसाब करने के लिए ऑडिटर जनरल या जो भी अधिकारी हैं उन से दरखवास्त की जाएगी। आज ९ मार्च है लेकिन अब तक इस बारे में कोई निर्णय नहीं लिया गया है। इस के कारण संदेह वा वातावरण है। इस बारे में जल्द घोषणा होनी चाहिए कि इस तारीख तक इसका एलान हो जाएगा। पोचमपाड के बारे में तत्काल कोई चीज सामने आ जाए तो बढ़िया बात होगी। इसी तरह निजाम रेलवे के अतिरिक्त घन के बारे में कोई स्पष्टीकरण नहीं हुआ है। तेलुगू भाषा के बारे में मैं बार बार चिल्लाता हूँ। नौकरियों में यह बाधा होती है कि आंध्र के लोग चूंकि अंग्रेजों की गुलामी रहे हैं इसलिए वे अंग्रेजी भाषा में ज्यादा पारंगत हैं। इस लिए तेलुगू की प्रशंसा

भाषा घोषित करने के बारे में कदम उठाया जाये तो अच्छा होगा दूसरी चीज विधुतीकरण या सींचाई के पानी के बारे में कोई ठोस कदम उठाना चाहिए।

अंत में मैं यह स्पष्ट रूप से चेतावनी देना चाहता हूं मैं ने शुरू ही में कहा है कि मैं पृथक तेलंगाना के पक्ष में नहीं हूं। अगर सरकार को भी काल बढ़ और ठोस कार्यक्रम नहीं अपनाएगी तो इस आन्दोलन को रोकने की शक्ति किसी में नहीं होगी।

॥ श्री पी. गोवर्धन रेड्डी :—अध्यक्ष, मैंने सुना है कि गौरव सभ्यलाल माहलदार. लच्छुगारु सुदीर्घ मैन सपनासं चैशारु. एक्वरीबाय गारु सपनासं चैशारु, पेद्वलंता कूडा सपनासां चैशारु. ए शप्पंता प्रभुत्वा निदे अयिनल्लु. तमरु तप्पिंचु. तिरुगुदामुने सद्दे शंत्त सपनासां चैशै यी राप्पुंत्त सप्पेक्कतनु साधिंचडं असप्य मनि चेबुतुन्ना. ना मुक्क सद्दे ममंत्त — यी देशान्नि थाम्प्रायु राप्पुलुगा विधेचि गोप्पु चैरं चैरुमनि नेनु चेबुतुन्ना. देशंत्त थाम सप्पेक्कत कावालंत्त देशंत्त अंदरु थारुत्तुलुगा मेलांत्त यी देशान्नि अद्दिनिप्पेत्त चैन्पेनने राप्पुलुगा विधेचिचलनि वुंटेनु. कानि बरिगिपोलुनदानीनि गुरिंचि यिप्पुदु चिंत्तिंचि लांत्त. तेलंगाणा प्रभलंता वदंत्तुन्ना कूडा बजमार्लात्त सप्रलुगारि नायकत्त गोप्पु तंत्तु तेलंगाणा प्रभलंता कप्पेन्ने चैयडं. 1958 त्त अंत्त प्रदेक्क वदंत्त बरिगिन्ना मन्तरी शगा तेलुनु. अप्पुत्तुंचि यिप्पुत्तवरा बरिगिन्नि मुल्लुंगा पळीत्तै एक मूळ चेप्पुवलिन्नुं. राष कीयंगा मन्तुन्ना सप्पेक्कत साधिंचुत्तुन्ना. राष कीयंगा यिंत्तै गे षनु अयिपोयामु, अफिसरु तेलुत्तै मूत्तुं इन्त्तै गे षनु रात्तै चिप्पुवलिन्नुं. अंत्त प्रदेक्क थाम्प्रायु सपयंत्त तेलंगाणा कुन्नि सैक्कगारु यिप्पुदं बरिगिन्नि. अवि यीनात्तवरा कूडा सप्पुंत्तु अमलु बरगत्तैन्नु विषयं सभ्यलंदरी तेलुनु. प्रभुत्तु, अप्पुत्तु रीदरु कूडा जनवरी 19 व तैदी अग्रीमेन्नु अप्पुत्तु विषयमेननि मन्तरी शगा तेलुनु. इल्लु बरगदानी शप्पुत्त एवरीदि अने विषयं अत्तै चडं चाला मुक्कमैन विषयमनि नेनु नेरे चिप्पुवलिन्नु अन्तरे तै. दीन्त तै अफिसरुत्तै शप्पुत्त वेत्तै चाला थगुं. राष कीयंगा सप्पेक्कत साधिंचुत्तुन्ना कूडा अफिसरुत्तु अत्तै अंत्त अफिसरुत्तु, तेलंगाणा अफिसरुत्तुनि तमत्तै वारिनि शप्पुत्तु थामिंचे विधंगा थामिंचे चैयडं वल्लु यीनादु यी दुरदृष्टकरमैन पळीत्तु वरुत्तु. दीन्तै एक एक्कयिरी कम्पि चैयमनि नेनु प्रभुत्तुन्नि कोरुत्तुन्ना. ए अफिसरुत्तु एव तै एफिसरुत्तु एक्कडेक्कद विधंगा अन्नायं चैशारु, एवरीनि विधंगा किंचवरी चै दृष्टि तै वरुत्तै अन्नु विषयं पळीत्त चडानी अफिसरुत्तु, नापिसरुत्तु, रीत्तै अद्दि वुत्तुत्तु कम्पि वेत्तै थगुं. तप्पुचैन्ने प्रथि अफिसरुत्तुन्ना चरुत्त कूडा थिन्कोवालनि नेनु कोरुत्तुन्ना. गत 12 तंत्तुत्तु मन्तुत्तु वुत्तु, वारंत्तु एमि

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

చేశారు అని చెప్పి, బయటపున్నంత మాత్రాన మా తప్పు ఏమీ లేదు, మేము ఏమీ చేయలేదు అని, ఇప్పుడున్న మంత్రులపైననే బాధ్యత వున్నదనేదానికి నేను అంగీకరించడం లేదు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం చాలా ముట్టంగా ఆలోచించ వలసివుంటుంది. ప్రజలు కూడా బాగా ఆకటంపు చేసుకోవలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాదులో వివిధ భాషలకు, మతాలకు చెందిన వారున్నారు. గత 40-50 సంవత్సరాలనుంచీ ఆంధ్రులకూడా ఇక్కడకు వచ్చి అక్కడక్కడ గ్రామాలలో సెటిల్ అయిపోయారు. వారంతాకూడా మాతో పూర్తిగా కలిసి పోయి సహజీవనం చేస్తున్నారు. అయితే 1958 వ సంవత్సరంనుంచి వచ్చిన వారిపై యీ విధంగా ఇంత తీవ్రమైన అభిప్రాయం కలగడానికి కారణమేమిటని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. దీనికంతటికీకూడా ఆఫీసర్లు అనుసరిస్తున్న విధానమే కారణమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు రాజకీయ పార్టీల వారంతా తాము గొప్ప వ్యక్తులమని, ప్రభుత్వమంతా ఫెయిల్ అయినదని పెద్ద ఆందోళన చేస్తున్నారు. అయితే వారి కార్యకర్తలు గ్రామాలలో చేస్తున్నది ఏమిటి? వారి కార్యకర్తలు ఛావ సమైక్యతకు బదులు యీ ఆంధ్రులు వెళ్ళిపోవాలన్న నినాదాలతో సహకరిస్తున్నారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర నల్ల గొండకు సంబంధించిన మొలర్య, పంచాయితీ సమితుల ప్రశ్నెంటు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ మె. బరులు- అంతా మీటింగులో మాట్లాడటం జరిగింది. కమ్యూనిస్టు మొలర్యలు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారితో ఆంధ్రులు గ్రామాలలో వుండగా పరిస్థితులు బాగువరపు, వీరు వెళ్ళిపోవాలని చెప్పడం జరిగింది. ఇటువంటి విషయాంను మనం కప్పిపుచ్చుకొని ఇబ్బితే లాభంలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:—వారు ఆఫీసర్లుదే బాధ్యత అంటున్నారు. పోచంపాడు రాకపోవడానికికూడా ఆఫీసరులేదేనా బాధ్యత?

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి:—పోచంపాడు ప్రాజెక్టు అయితేనేమి, నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టు అయితేనేమి ఇంప్లీమెంటేషనులో ఆఫీసరుల బాధ్యత వున్నది. ఆఫీసరులు మంత్రులను మిన్స్ట్రీ కేయడంవల్ల కించితదృష్టితో ప్రవర్తించడంవల్ల యీ డెవలప్ మెంట్ చెనుకకుపోవడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత డెవలప్ మెంట్ ఏమీ జరగలేదని అనడానికి నేను సిద్ధంగాలేను కాని అనుకున్నంత డెవలప్ మెంట్ జరగలేదని చెబుతున్నాను. 19 వ తేదీన అగ్రిమెంట్ జరిగిన తరువాత, ఆ అగ్రిమెంట్ను మనం సంపూర్ణంగా అమలుజరపవలసిన బాధ్యత మనందరిపై వా వున్నది; ఒక్క ప్రభుత్వంపైననే లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఏ కమ్యూనిస్టు ఆయినా వికలాంధ్ర కావాలని, వికలాంధ్రను కంటిలో పాపలా చూడాలని ధ్యేయంగా పెట్టుకుంటే ఆంధ్రులు యిక్కడినుంచి వెళ్ళిపోవాలని కమ్యూనిస్టులు కూడా అన్నారుని వారు చెప్పడం సహించరానివిధంగా వుంది. గోవర్ధనరెడ్డిగారు అటువంటి రిమార్కులు చేయ కూడదు. ఇట్లా చెప్పడం బండిని వెనుకకు వ్రేపుడమే అవుతుంది కాబట్టి ఇటు వంటివి చేయకూడదని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈ రోజు మేము చెప్పలేదని అంటే లాభంలేదు. ఆ రోజు శాసనసభ్యులు, పంచాయతీ సమితి సభ్యులు కూర్పున్న మీటింగులోనే ముఖ్యమంత్రిగారిముందు ఒక సభ్యుడు చెప్పడం జరిగింది. ఇదంతా ప్రభుత్వం పైన, యింకొకరిపైన పాపం పడేసిపోతే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యం మంచిది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజు కొంతమంది మిత్రులు దీనిని ఆసరాగా తీసుకుని కాంగ్రెసులో నాయకత్వంలేదు, నాయకత్వం లోపంవల్ల యిది జరిగింది. కాబట్టి కాంగ్రెసుపార్టీదీనికి బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది అని ప్రకటించడం జరిగింది. దీనికి మాత్రం పూర్తిగా సహకరించడానికి సిద్ధంగాలేను. ఈ రోజు సమర్థవంతమైన పరిపాలన ఉంది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ కంచుకోట అయిన ఖమ్మం, నల్లగొండ జిల్లాలలో కాంగ్రెసు దిగ్విజయం సాధించినందుకు గర్విస్తున్నాము. ఈ రోజు తెలంగాణా సేఫ్ గార్డ్స్ ను యింట్లో మెంటు చేయడంలో మన ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తెలంగాణా పట్ల సాఫ్ట్ కార్నర్ కలిగి ఉన్నారు. ఇంట్లో మెంటు చేయడానికి వారే సమర్థులు. వారుపోయిన తరువాత మంచి నాయకత్వం వస్తుందనిగాని సమర్థవంతంగా యింట్లో మెంటుచేస్తారనిగాని చెప్పడానికి ఒప్పుకోనడం లేదు. తెలంగాణా ప్రాంతం నిజాం ప్రభుత్వంలో చాలాకాలం ఉన్నప్పుడల్లా ఉప్పుభాషలో పరిపాలన ఉండేది. ఆంధ్రదేశం యింగ్లీషు వారి పరిపాలనలో కొంతకాలం ఉన్నందువల్ల వారు యింగ్లీషు బాగా నేర్చుకుని ఉన్నారు. ఈ రోజు కొన్ని కొన్ని సర్కిళ్లలో యింగ్లీషులో మాత్రమే పరీక్షలు పెట్టడంవల్ల ప్రైవేటు బాదులో నివసిస్తున్న కొంతమంది విద్యార్థులకు కష్టం కలుగుతున్న విషయం మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు వెంటనే తెలుగు భాషకు స్పెషల్ ఆన్ చేసి తెలుగు భాషలోనే సర్టిఫికేటు పరీక్షలు పెడితే చాలా బాగుంటుంది.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఆ విధముగా చేస్తే యువకులను రోజుపొందినవారవుతారు. ఈ రోజు యింత జరుగుతున్నప్పటికీ మన గవర్న మెంటులో ఉన్న అఫిషియల్స్ ఏ విధముగా రెస్పాన్సిబిలిటీ వహిస్తున్నారనే విషయం ఆశ్చర్యం కలుగజేస్తున్నది. తెలంగాణాలో పనిచేస్తున్న ఆఫీసర్లుగాని ఆంధ్రలో పనిచేస్తున్న ఆఫీసర్లుగాని ఒక విధమైన అకౌంటిని రేకెత్తిస్తూ భావ సమైక్యతకు దోహదం కాకుండా చేస్తున్నవారిని వెంటనే తొలగించాలని ప్రజలలో ఒక విధమైన విశ్వాసాన్ని కలిగించాలని కోరుతున్నాను. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు ఆంధ్ర ఎంపలాయీస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లిన సందర్భంలో సుప్రీంకోర్టు డెసిషన్ తో నిమిత్తంలేకుండా జూనియర్ మోస్ట్ వారిని తొలగించి ఆ విధముగా చేస్తే 19 వతేదీ అగ్రిమెంటును యింట్లో మెంటు చేయడానికి అవకాశంఉంటుంది. ఇంటిగ్రేటెడ్ సీనియారిటీ లిస్టు అమలుపరచాలి. ప్రావీణ్యం కలిగి ఉన్నవారిని యింట్లో మెంటు చేయడానికి సంపూర్ణమయిన సావకాశం కల్పించవలసినదిగా కోరుతూ ముఖ్యమంత్రిగారి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఉండడాన్ని పూర్తిగా సమర్థిస్తూ వారికి దోహదం చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. ఎన్. మూర్తి :— అధ్యక్షా, గత అసెంబ్లీ సమావేశం తరువాత మనం అంతా యిక్కడ నుంచి వెళ్ళేటప్పుడు యిటువంటి ప్రమాదమైన పరిస్థితి వస్తుందని కలలో కూడా అనుకోలేదు. కాని అమాంశంగా మన మీద ఈ సిట్వేషన్ వచ్చి ఈ రోజున మన అందరి మనస్సులను కలవరపరచే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఒక అపొహ ఉంది. అది ఏమిటంటే ఎవరో చేయిస్తే ఈ మూవ్ మెంట్లు వచ్చిందని. ఎవరో చేయించారా లేదా అనే విషయం ప్రక్కన పెడదాం. చేయించి ఉండవచ్చునని ప్రభుత్వానికి తెలిసినదే. కాని ఫెర్లయిల్ సాయిల్ లేక పోతే ఏ అసంతృప్తివాదులు ముందుకు వచ్చి దానిని రేకెత్తించడం అసంభవం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఎండిపోయిన భూమిలో గింజ వేస్తే మొలకెత్తుతుంది. జనరులు ఏర్పడిన తరువాత గింజ వేస్తే మొలకెత్తుతుంది. ప్రజలలో అసంతృప్తి ఉంది. 12 సంవత్సరాల నుంచి కొద్ది కొద్దిగా ఉబుకుతూ పైకి ఎక్కుప్రెషన్ యివ్వలేని పరిస్థితిలో ఉండడంవల్ల దానిని ఏదీ లేదనే పద్ధతిలో వారందరూ ఒక క్రమంలో పడి కొట్టుకుపోవడం వల్ల ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇవ్వాలి పెల్లుబికి పైకి వచ్చింది. ఎవరో చేస్తున్నారన్నారు. ఒక విషయం క్లియర్ గా మళ్ళీ చెప్తున్నాను. ఫెర్లయిల్ సాయిల్ ను ఉపయోగించుకున్నవారు కాంగ్రెసు వారు తప్ప మిగిలినవారు గారని ఘంటా పథంగా చెప్పగలను. పదవీ వ్యామోహంలో పడి కొట్టుకుంటున్న కాంగ్రెసుపార్టీ 20 సంవత్సరాలలో గాంధీ మహాత్ముని పేరు చెప్పడం తప్ప ఒకటి కూడా అమలులోకి తీసుకు రాని పార్టీ వారితో ఉన్న సంకుచితభావాలు స్వార్థాలతో ఎన్ని చెప్పినప్పటికీ వగలు శేఫ్ గార్డులు వారు రాత్రి నెపరేటు తెలిగిడా వాడులుగా తయారై ఈ విధముగా తీసుకు వచ్చిన బాధ్యత కాంగ్రెసు పార్టీదని ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను. ప్రజలలో ఆ విధముగా లేదని అసెంబ్లీలో చెప్పవచ్చుగాని బయటచెప్పడానికి వీలులేదు అని చెబుతున్నాను. పదవులకోసం ప్రాకులాడడం పార్టీలలో ఉండవచ్చు కాదని చెప్పడం లేదు. కాని ఎన్నో సంవత్సరాల తరువాత తెలుగు జాతి కనిన కలలు ఫలించిన సందర్భంలో కట్లోలం చేపి దానిలోకి ప్రజలను ఈడ్చి అనవసరంగా పదవులకోసం వెనకనుంచి ఎగనవద్రోసి తమాషాచూర్ణామని “Mischief thou art able to do what thou like” అనే పద్ధతిలో వెనక కూర్చుని నాటకాలు అడించి చూర్ణాం అనే పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి యివ్వాలి ఉంటారు. పోతారు. మాకు సమస్యలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మాత్రం ఎప్పటికీ నిలబడి శాశ్వతంగా ఉండే ఎంటైటీగా చేయదలచినాము. అటువంటి పరిస్థితులలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని పడగొట్టాలంటే అటువైపు నుంచి 50 మంది ఆపోజిషన్ లో కలిస్తే రాజ్యాంగబద్ధముగానే దింపవచ్చు. కాని ప్రజలను ఎందుకు ఈడ్చడం తప్పుడి మీద అన్న చేయి చేసుకునే పరిస్థితి ఎందుకు క్రియేటు చేయాలి. ఇది చాలా దౌర్భాగ్యమైన విషయం. పదవీ వ్యామోహం ఎంతవరకు దిగజారుతుందో యిది పూర్తిగా సూచిస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. 1980 లో తెనీవా లెటరు సంగతి తమకు తెలిసినదే. నిన్న వాచిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు రిచ్ స్టాగ్ ఫైర్ సంగతి చెప్పారు ఆ సంగతి తెలిసినదే. జనవరి 19 వ తేదీన ఎగ్రిమెంట్లు చేసుకున్న తరువాత మూవ్ మెంట్లు చల్లబడింది. పిల్లలు బడిలోకి వెళ్ళమని వంపి

చాము. వారికి నమ్మకం కలిగింది వెళ్ళారు. కాని సడన్ గా పులిమీద పుట్ట
మాదిరి రాసువరాపు లెటర్ అని ఫేబ్రికేషన్ బయలుదేరినది. వెంటనే మాకు
సంబంధం లేదని ప్లేటుమెంటు యిస్తూనే ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ శ్రీ వెంగళేశ్వర
యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు ఎందుకు సమ్మె ప్రారంభించవలసినవచ్చింది? ఆంధ్ర రక్ష
ణలు ఏమిటి? చేసిన వాగ్దానాన్ని నిలుపుకోమని తెలంగాణావారు అడిగారు కాని
ఎక్స్ప్రెస్ ఏమీ ఆడగలేదే. వాగ్దానం 12 సంవత్సరాల క్రిందట యిచ్చారు.
మళ్ళీ వెట్టారు. ఒక ప్రక్కన చేస్తామని ఒప్పుకుంటూ ఆంధ్ర రక్షణలు అంచే
దీమిటి. వారికి వచ్చిన కష్టం అడుగుతున్నారా వచ్చా? ఎందుకోసం స్ట్రైక్
చేయవలసి వచ్చింది. దుస్సంఘటనల విషయంలో విజయవాడ ప్రెస్ చేసిన
ప్రోహం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు యంతవరకు ఎవరూ చేయలేదు. ఇట్లా జరిగిందని
మొత్తుకుంటూ వ్రాస్తే అది ప్రింట్ చేయరు. ఎవరో చెప్పిన కథలను న్యూస్
ఎడిటర్ ఆఫీసులో కూర్చుని సృష్టించిన కథలు వల్లిమిచేసి రోజు రోజున భావాలు
రెచ్చ గొట్టవలసిన అవసరం ఏమీ వచ్చింది? మాలోటి వారికి ఏమీ వోచిందంటే
ఎవరైతే బూర్జువా తత్వం ఉన్న కాంగ్రెసువారు అటు ఉన్నవారు ఇటు ఉన్న
వారు ఏకమై అల్లకల్లోలం సృష్టించి ప్రభుత్వం పడిపోతే మంత్రి వరపులు వస్తా
యనే ఆశతో చేకారని ప్రజలు చెప్పుకున్నారు.

ఇందులో ఏమీ చాచవలసిన విషయము లేదు. దానిని ఒక విధంగా సృష్టించి
తెలంగాణా నాయకులు చేశారు. మీరు దుర్మార్గులు, దుష్టులు అని రోజూ
పత్రికలలో ప్రచురిస్తూ, ఎవరో కొంత మంది తెలియని దుర్మార్గులు చేసిన పనికి
తెలంగాణా ప్రజలు అందరూ గుండ్రాలు, గుండ్రాలు అని పత్రికలలో చిత్రించి
ఇక్కడ feelings ని రెచ్చగొట్టారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఇవాళ వచ్చినది
కాదు. 2 సంవత్సరాలనుంచి ఆసెంబ్లీలో చెబుతున్నాను. చెవిటివాని ముందు
శంఖం ఊదినట్లు అయినది. నేను ఒక ఆఫీసరుకు చెప్పాను. ఇక్కడున్న మా
candidates కి అన్యాయము జరిగిందని చెబితే ఆయన పెడచెవి న పెట్టారు.
మంత్రిగారికి చెబితే ఆయన జి. ఓ. లను quote చేశారు. అన్యాయము జరిగినదని
చెప్పినప్పుడు G. O's. quote చేస్తే ఏమీ అర్థము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—అధ్యక్షా,.....

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి:—ఇదే వచ్చినది ఖర్చు. నేను చెప్పే విష
యాలు వివరమని కోరుచున్నాను. ఇటువంటి interruptions వల్లనే ప్రజలు
రెచ్చిపోతున్నారు. ఉన్న సంగతి చెబితే వారు తయారుగా లేరు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—విజయవాడ ప్రెస్ ఈ అల్లర్లకు కారణమనే
అభిప్రాయాన్ని మూర్తిగారు వ్యక్తము చేస్తున్నారు. అసలు విజయవాడ ప్రెస్
ఆంధ్ర ప్రాంతానికి చాల అన్యాయము చేసినది అని తెలంగాణా ప్రాంతములో
జరిగిన activities వున్నది వున్నట్లు బహిరంగపరచకుండా అన్యాయము చేసినది
అనే అభిప్రాయము ఆంధ్ర ప్రాంతములో వున్నది అధ్యక్షా.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి:—ఇది ఇవాళ బయలుదేరినది కాదు. 2
సంవత్సరాలనుంచి మేము చెబుతున్నాము. ఉద్బించుకోలేదు. మంత్రి

గారికి చెబితే వినిపించుకోలేదు. జి. ఓ. లు చూపించి మమ్మలను అడ్డు పెట్టారు. ఏమీ అడ్డు పెట్టకపోతే ఏమీ చేస్తారు. ఏదో ఒక మొహమాటము కోసం ఆఫీసరును ఉపయోగించుకోవడానికి తెలిఫోను చేస్తే ఆయన ఈ ఒక్కటి చేసి ఆయన ఇంకొక 15 పనులు చేసుకొన్నారు. సెప్టెంబరు నెలలోనే Service organisations పైకి వచ్చినవి. Services లో జరిగిన అన్యాయాల వల్లనే ప్రజలలో ఈ విధమైన భావము మొదట్లో రేకెత్తినది services అంటే ఏదో ఒక వ్యక్తి ఇక్కడ పనిచేస్తున్నారని కాదు. ఆ వ్యక్తికి భార్య, తల్లి, శండ్రి పిల్లలు వున్నారు. అన్నదమ్ములున్నారు, వారిచుట్టూ neighbours వున్నారు. ఒకరి సగ్గరనుంచి ఒకరికి అన్నిచోత్రములా ప్రాకిపోయి తెలంగాణా అంతా ఈ అన్యాయాలగురించి ఆందోళనవచ్చినది ఇదొక్కటే కాదు ఇదేమి దుదదృష్టమో 12 సంవత్సరాలై రాష్ట్రమువస్తే ఒక్కసారి సమానమైన రృప్తితో చూడలేరా? నాకు తెలుసు. Services వారు చెప్పనక్కరలేదు. అహంభావం, Superciliousness; arrogance. ఏరికి ఒక neglect కూడ పెట్టడంచేత కాదే అంటే మనస్సులో కాద కల్గదా? ఎంత ముందుకుంది లోపల. ఉండి, ఉండి ఒక్క నాడు బయటకు పొంగితే ఏమిటి, ఈ రోజున వీరు ఇలాచేస్తున్నారు అనుకొంటే 12 సంవత్సరాలనుంచి వీరు చేసినదానికి చేస్తున్నారు. ఇవాళ వీరు దుర్మార్గులు అంటే 12 సంవత్సరాలుగా చేసిన దుర్మార్గముయొక్క ఫలలిముగానే జరుగుతోంది. ఇవాళ వీరు దుర్మార్గులు అవలేదు. డిన్నర్ అడుగునన్నారు. ఆకలి గొన్నవారిమీద రాయిచేసి కొట్టి ఎందుకు నన్ను తిరిగి కొట్టావు అంటే అర్థమేమిటి? ఇటువంటి పరిస్థితి రావడానికి అధికారులే నూటికి 90 పాళ్లు కారకులు అని చెబుతున్నాను వారిష్టమువచ్చినట్లు ఆఫీసులలో చేశారు. 12 సంవత్సరాలైనా integrated seniority lists తయారుచేయకుండా ఎందుకు ఆలస్యము చేశారు? తయారుచేసిన list అప్పు అని P.W.D Department కి ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి reply వస్తే రోజూ ఒక explanation. ఇండియా గవర్నమెంటుకు పంపడము. తిరిగిరావడము, మరల పంపడమువల్ల ఎంత ఆలస్యమైనదో తమకు తెలుసు. ఈ విధంగా వారిని అనవసరముగా రెచ్చగొట్టి ఈ పరిస్థితులు తీసుకువచ్చారు. అందుచేత ఈ రోజున చేస్తామన్నప్పటికీ ప్రజలకు నమ్మకముపోయింది. 12 సంవత్సరాలనుంచి చేయనిది ఈ రోజున ఏమీ చేస్తారు? ఒకవేళ ముఖ్యమంత్రిగారికి చేయాలని వున్నప్పటికీ ఆఫీసర్లు చేయనిస్తారా? Integrated list తయారు చేయడానికి ఎందుకు ఇంత ఆలస్యము చేశారు? ఇండియా గవర్నమెంటు యిచ్చిన directions ని కూడ ఎందుకు flout చేశారు? మైకోథ్యు తీర్పును flout చేసినదాని వల్ల బాధ కలుగుతున్నది. దీనిని ఏమీ చేయమంటారు అని correspondence ఎందుకు పెట్టారు? ఇవన్నీ Services Committee లో మేము చెప్పినప్పటికీ ఒక్కటి జరగలేదు. Services సంవత్సర పరిస్థితి కొంత తగ్గుతుంది. దానిని neglect చేసినప్పటికీ control చేయలేదు. వారికి వున్న పలుకుబడి ఉపయోగించి ఆఫీసులలోగాని, బయటగాని సమసిపోకుండా చేస్తారు. ప్రజలలో భావాలు రేకెత్తినది ప్రజల భావాలను పట్టిగారు చెప్పినట్లు ఒక రోజు, రెండు

Motion under Rule 95:
re: Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1949. 373

రోజులు పోలీసును తెచ్చి అణచివేసినప్పటికీ మునుపాడు అణచగలిగిన శక్తి వారికి లేదు. భావాలను వీగు తుడిచిపెట్టలేదు. భావన మైక్రోక కావాలి. భాషలు ఒకటి అయినప్పటికీ భావాలు వేరు అని ఒక పిల్లవాడు చెప్పాడు. ఆ మీటింగులో నేను పున్నాను. మాది నైజాము భావము, వారిది మద్రాసు భావము అన్నారు. దుఃఖము కలిగినది. తెలుగుచారమంతా కలిసి వుండాలనే భావముతో తెలుగుదేశాన్ని form చేసుకొన్నాము. మద్రాసు భావము, నైజాము భావము రెంటిని తుడిచిపెట్టి ఒక తెలుగుభావాన్ని create చేసుకోవడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినది. ఒక తెలుగు పెర్సనాలిటీని create చేసుకోవడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు చేసుకొంటే వారివి ఆ భావాలు, వీరివి ఈ భావాలు అనుకొంటే ఎప్పటికీ ఈ అరువుతెచ్చుకొనే భావాలేనా? మనకు భావము లేదా? పూర్తిగా వ్యక్తిత్వము లేని మనుష్యులమయ్యామా? దాని కోసము పెట్టుకొన్నదానిని అమలు జరగకుండా వుండడానికి ఎన్ని ప్రయత్నాలు జరగాలో అన్ని ప్రయత్నాలు జరిగినవి. ఇంత అల్లకల్లోలము జరుగుతూవుంటే ఒక్క మంత్రి బజారుకు రాలేదు. Cloistered homes లో కూర్చొని police help పెట్టుకొని 15 రోజులు అయిన తరువాత నెమ్మదిగా బజారుకువచ్చి శాంతి, శాంతి అంటే యిది బూటకములాగ ప్రజలకు కన్పించడములేదా? నేను వారి మిత్రుణ్ణి అందరికీ తెలుసు. నా ఎవయములో మా అప్పజిషన్ మెంబర్లు చాల అనుమాన పడతారు. అయినప్పటికీ వారి మిత్రుడుగా చెబుతున్నాను. ఒక పెద్దమనిషి వరంగల్లు వచ్చి ఒక గంటసేపు అక్కడ కూర్చుని, cannon to the right of them, cannon to the left of them, caunon infront of them. ఇటు, అటు, అన్నివైపుల పెద్ద బ్రహ్మాండమైన పోలీసువారిని పెట్టుకొని partnership, interest వున్న ఒకే ఒక దుకాణమువద్ద కారులో కూర్చొని పలకరించి చెల్లీపోయి వేను అక్కడ శాంతి ఏర్పాటుదేశాను అని డక్కన్ క్రానికల్ లో 1½ కాలమ్స్ స్టేటుమెంటు ఇస్తే వరంగల్లులోని ప్రజలు ఎట్లా నమ్ముతారు? What guts has this gentleman got to do this. (Cries: Tell the name) I am not prepared to give the name of the Minister.

గౌరవ సభ్యులు : — చేరు చెప్పండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : — Portfolio అయినా చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : — లచ్చన్నగారూ, నారు చెప్పవలసివుంటే చాల మంది పేర్లు చెప్పవలసివస్తుంది. కాబట్టి ఏమీ చెప్పకుండా వుంటే మంచిది.

శ్రీ టి. యస్. మూర్తి : — గాంధీజీ శతజయంతి ఉత్సవాలు అంటూ ప్లాటుఫారమ్మీద నుంచి గాంధీగారి సిద్ధాంతాలను బోధిస్తూ, వున్న connections ని చెప్పగల ధైర్యములేక ఇక్కడకువచ్చి పేదరులో 1½ కాలమ్స్ స్టేటు మెంటు ఇవ్వడము. I have wiped out the tears of all those weeping Andhras. Mr. Speaker, Sir, it is these Hiagoes that are responsible for all these things; these people are helping them to commit atrocities. I am constrained to say: 'Oh, pity of it'. It is on account of

these that these have come అహో! ఏమి గొప్పననను. అన్ని నైపులా
పోలీసులను పెట్టుకొని లక్కడ ఒక అరగంట నేపు వుండి

Mr. Speaker :—You are not enacting Othello here ?

Dr. T. S. Murthi :—Unfortunately, I am driven to a position
of enacting a drama; because they are enacting a drama, I have to
tell them in dramatic terms.

Sri V. B. Raju :—It includes Congress people and ex Congress
people.

Dr. T. S. Murthi :—I am not talking of the present Ministers;
I am talking of ex-Ministers also who were responsible for these things
in Telangana. ఇట్లా emotion వస్తుందనే ప్రాసి పెట్టుకొన్నాను కాని సమస్య
అటువంటిది. చేసిన బూతుకము అటువంటిది. ఆడుతున్న నాటకము
అటువంటిది. మీరు డ్రామా అంటున్నారు. అందుకే గట్టిగా ఇక్కడ
చెప్పవలసివచ్చింది. చెప్పినందుకు తమింపమంటున్నాను. మొదట చెప్పినది
చెబుతున్నాను. కాంగ్రెసు పార్టీవారి పదవీ వ్యామోహము. ఇందులో
ఏమాత్రము సందేహములేదు. Services dissatisfaction. అందులోవున్న
fertile soil ని పీనుకొని ఈ విధంగా చేశారు. నాకు ఎవరో చెప్పడం ఎందుకు?
కాంగ్రెసులోవున్న పెద్దలే ఒకరు చెప్పారు. మా పార్టీయే దేశానికి ఈ
mischiefs వుండదు అని చెప్పారు. నేను ఇవాళ చెప్పినదికాదు. Ex-Congress
అన్నారే. ఈ చౌర్యాగ్యమంతా చూసే కాంగ్రెసు పార్టీని వదలి పెట్టవలసి
వచ్చినది. అందుకేత పదో ex-congress అన్నంత మాత్రాన లాభములేదు.
Ex-Congress ఎందుకు అయ్యాడు అని ఆలోచించే పరిస్థితిలేదు. ఒకటి
మాత్రం నేను చెబుతున్నాను. సెవరేటు తెలంగాణా. సెవరేటు తెలంగాణా
అంటారెందుకు? ఇందులోఉన్న బ్రహ్మాండమేమిటి? You must do some
thing which can immediately create confidence in the people.
అవి తీసేయాలి. నిన్న రావాడ సత్యనారాయణగారన్నారు. సెవరేటు
తెలంగాణా అంటే సెవరేటు బడ్జెట్ అని అన్నారు. అది నిజంగా మంచి
విషయం. కొన్నాళ్ళు అదిపెట్టి నమ్మకం కలిగించండి. సెవరేటు బడ్జెటు
పెట్టండి. రిజిస్టర్ కమిటీతో కన్సల్టేషన్ పెట్టండి. ఒక బోర్డు సెప్ టిమైండ్.
ఏదో డిల్లీదాలియంగుతోటి అక్కడక్కడా స్టేషన్ వేస్తే పోయేదికాదు.
శ్రీ వావిలాలగారు అనేక సజషన్లు చేశారు. వాటిలో ఒక ఉస్మానియా
యూనివర్సిటీ విషయంలోనప్ప మిగతా వాటితో నేను ఏకవిస్తున్నాను.
అవన్నీ ఆలోచించి చేయాలి ఏమిచేసినా సర్వినెస్ను కృత్రిమరచాలి. గంటి
గ్రేటర్ లిస్టు తయారుచేయాలి, అవసరమైతే సెవరేటు బడ్జెటు పెట్టాలి.
ఆ విధమైన ఒక పాక్ ట్రీటుమెంటుచేసి తగిన పరిస్థితులు క్రికేటు చేయాలి. పోతే
ఏదో ఇక్కడ మీర్చుని ఏదో ఉన్నరు. సప్పరు చేసుకుంటే పరిపాదని వచ్చి
చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. లక్ష్మీకాంతరావు (ఇందుర్తి) :—అధ్యక్షా, గతకొద్ది మాసాలుగా
మన రాష్ట్రములో జరిగే విషయాలు చూస్తే బాధగా ఉంది. కొన్ని అమానుష

Motion under Rule 95:
re: Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 375

దుష్పరితాలుకూడా జరిగాయి. అటువంటివి ఎక్కడ జరిగినా వాటిని నిర్మూలించ
వలసినదే. తరువాత బాధపడిన వారికి మన సానుభూతి ప్రకటించవలసిన
అవసరమంది. ముఖ్యంగా గత రెండు మూడు మాసాలనుంచి ఇటువంటి
అల్లర్లు ఎందుకు వచ్చాయనేది ఆలోచిస్తే ఒక విషయం మనకు తెలుస్తుంది.
అది ప్రభుత్వం గాని ఇతర పార్టీ పెద్దలందరూ కూడా 19వ తేదీన అన్ని
విషయాలు ఆలోచించి ఒక అగ్రిమెంటు చేశారు. అందులోనే వారు స్పష్టంగా
చెప్పారు. తెలంగాణాకు పెద్దమనుష్యుల ఒప్పందం ద్వారా కల్పించిన
అవకాశాలలో కొన్ని lapses జరిగాయని తెలియచేశారు. లాప్ సెస్
జరిగాయని ఒప్పాటున్న తరువాత వాటిని సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తామని
చెప్పినపుడు మరల ఎవరు ఎందుకు చేశారు అనే దానిలోకి పోవడం అప్రస్తుతమని
నేను భావిస్తున్నాను. అయితే ఒక అపోహ కూడా ఇక్కడ ఉన్నది. వన్నెందు
సంవత్సరాలుగా రిజిస్టర్ కమిటీ పని చేస్తున్నది గదా, రిజిస్టర్ కమిటీవారు
తమకివ్వబడిన సేఫ్ గార్డులు ఎందుకు అమలులో పెట్టలేకపోయారనే అపోహ
ఉంది. దానిని గురించి ఒక మాటచెప్పాలి. ఏమంటే రిజిస్టర్ కమిటీవారు
ఎప్పటికప్పుడు జరిగే విషయాలు చర్చించి ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు పంపిస్తూనే
ఉన్నారు. రిజిస్టర్ కమిటీవారి బాధ్యత ప్రభుత్వం చేసే పనులు సుపర్ వయిజు
చేయడం. ఎడ్వైజు చేయడమే గాని లాప్ సెస్ ఇంప్లిమెంటు చేసే పరిస్థితి
రిజిస్టర్ కమిటీకి లేదు. కాబట్టి వారు చేయవలసినది వారు చేస్తూనే ఉన్నారు.
19వ తేదీ అగ్రిమెంటులో చెప్పినట్లుగా ఆ విలువ ఆ రిపోర్టుకు ఇవ్వాలి. వాటిని
ఆచరణలో పెట్టనందువలన యీ అల్లర్లు, యీ 19వ తేదీ అగ్రిమెంటు
చేయడం జరిగింది. ఇంతకాలంనుంచి, మన జనరల్ ప్రైనాన్సు పోజిషను కొంచెం
బాగుండడం వలన ఇంత అసంతృప్తి రాలేదు. కాని గత రెండు మూడు
సంవత్సరములనుంచి మన ప్రైనాన్సియల్ పోజిషను బాగుండనందువలన
ఎక్కువ అసంతృప్తి కలిగింది. అందువలన యీ విషయం ఇంత ఉద్రేకంగా
ముందుకు తేబడింది.

ఒక విషయం యీ సందర్భంలో మనవి చేస్తాను. యీ రోజు సెషనేటు
తెలంగాణాకావాలనడం మనం వింటున్నాం. దానికి ఏదో ఒక కన్విక్షన్తో
వారంటున్నారనే విషయం నేను అంగీకరించను. అయితే ఇది అవసరమైనాకు
దారిపిస్తుంది. వన్నెందు సంవత్సరాల తరబడి మనకివ్వబడిన సేఫ్ గార్డు
పూర్తిగా అమలు చేయబడలేదు. కనుక ఇది ఒకచే మనలకు గత్యంతరం,
ఏకైక మార్గమనే నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి
మనం సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ బాగుండాలంటే
యీ తెలంగాణాలో సర్ప్లస్ ఫండ్లు ఉపయోగంలోగాని, సర్విసెస్ విషయంలో
గాని, ఇంటిగ్రేషన్ విషయంలోగాని, కామన్ గ్రేడేషన్ సివియారిటీ లిస్టు
తయారుచేయడం విషయంలోగాని ఒక మార్గం ఆలోచించాలి. సర్ప్లస్
గురించి ఇదివరకే ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఎ. జి. గారిని పిలిపించారు. వారు
లెక్కలు పరిశీలిస్తున్నారు. అందులో 1959 లో ఉన్న పద్దులు ద్వారా ఆ
సర్ప్లస్ నిర్ణయించి వచ్చే నాలుగయిదు సంవత్సరాలలో అవిసంపూర్ణంగా

తెలంగాణ అభివృద్ధికి ఖర్చు చేసే ప్రయత్నం జరగాలి. రెండవది ఈ ఇంటిగ్రేటెడ్ గ్రెడేషను లిస్టులో జరిగే అవకతవకలు నిర్మూలించడానికి ఒక నిష్పాక్షిక మయిన జడ్జిని నియమించి వాటిని నిశాచింతానికి ప్రయత్నం చేస్తే వారికి విశ్వాసం కలుగుతుంది ఇప్పుడు ప్రభుత్వం సెంట్రల్ అడ్వైజరీ కమిటీని పిలిపించి విచారణ చేస్తామని చెప్పడం జరుగుతోంది. నేను విన్నదేమంటే యీ ఇంటిగ్రేషను ఇక్కడ ఆమలు చేయలేదనే. కనుక ఒక ప్రాజెక్టు న్యాయమూర్తిని పిలిపించి యీ విషయం ఆలోచిస్తే ఇది పరిష్కారమవుతుంది.

ఇవాళ ముఖ్యంగా ఆంధ్రలో అయితేనేమి, తెలంగాణలో అయితేనేమి ఈ విశాలాంధ్ర అభివృద్ధి చెందాలని చెబుతున్నాను. విశాలాంధ్ర అభివృద్ధి అవాలంటే ఒకరిమీదొకరు నిందారోపణచేయడం, రంభాస్వేషణ చేయడంనల్ల సరిపోదు. మనంకూడ ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించి ప్రభుత్వం తలపెట్టే కార్యక్రమాలు అమలుచేయడానికి చేయూతనివ్వాలి. యీ సంవత్సరంలో సర్వీసు పరసనలకు ఒక ఏపీలు చేయాలి. విశాలాంధ్రనేది ఒక రాజకీయపార్టీలమగాని ఇతరులకు కాని కాదు. ఇది అందరికీ సంబంధించిన విషయం కాబట్టి వారు కూడా చీటికి మాటికి పేరే విషయాలు ఆలోచించకుండా అందరూ ప్రభుత్వంతో సహకరించి వారి వారి సమస్యలు పరిష్కరించ కోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :— అధ్యక్షా, ఈరోజు మనం ఆంధ్రజాతి అనుకొంటూ, తెలుగువారము అని చెప్పుకొంటూ మన రాష్ట్రంలో మనలో మనమే అపోహలు పెట్టుకొని ఒకరిపై ఒకరు దురభిప్రాయంతో ఉంటూ మన రాష్ట్రంలో అల్లరులు చెలరేగాయంటే ఆంధ్రజాతి మొత్తంగా సిగ్గు పడాలి, మరొక విధంగా అలోచన చేయడానికి వీలులేదు. ఆంధ్రజాతి అని చెప్పుకొంటూ ఒకేభాష మాట్లాడేవారము, ఒకే సంస్కృతికి చెందినవారము, మనలోమనం పోట్లాడుకొంటూంటే మిగతా రాష్ట్రాలవారికి ఎటువంటి అభిప్రాయం కలుగుతుందో ఆలోచించండి, అది గర్వించదగిందికాదు. ఆంధ్రపూరులుగా మనమే సిగ్గుపడాలి. మానవులు తప్పులు చేయవచ్చు. అది సహజం. చేసినంతమాత్రాన దబ్బలాడుకోవాలని లేదు. సరిదిద్దుకొని ముందుకు పోవుటలో జాతిపరుల పున్నది గాని ఉన్నతస్థులు పెద్దవి చేసి జాతి వాళనం అనడానికి దోహదం చేసినదిగా ప్రవర్తించకూడదు. బ్రిటిష్ వారు భారతదేశాన్ని రెండు మూడు వంతుల సంపన్నతలు పరిపాలించారు. అప్పుడు మనం అంతా కోరుకొన్నది-విదేశ పరిపాలన నుంచి స్వతంత్రులం కావాలని. అదే విధంగా భారతీయులం స్వతంత్రులమయ్యాము. తరువాత తెలుగు భాష మాట్లాడేవారంతా ఒకే రాష్ట్రంగా ఏర్పడి ఒకేపరిపాలన క్రిందకు రావాలని కోరుకున్నాము. ఆ కోరిక నమసరించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. అంతేగాని ఒకప్రాంతం మీద మరొకప్రాంతంవారు అధికారం చేద్దామనికాదు. ఒక ప్రాంతాన్ని అన్యాయం చేసి మరొక ప్రాంతం నిరస్తంకంగా ఉండే పోవాలని కాదు. ఇక్కడ వాతావరణం దూర్తి రాజకీయపరమైన దారికి అన్యాయం జరిగిందని చెబుతున్నారు. తెలంగాణావారు పెద్దల ఉప్పడం అమలు జరపడం లేనిని చెబుతున్నారు. ఇక మేము ఉభయ గోదావరి ప్రాంతమున

వచ్చిన వారము అన్యాయం చేసినామనేభావం కలుగుతోందేమోననిపిస్తోంది. ఒకరు ఒకప్రాంతమీద పెత్తనం చేస్తున్నారనేభావం కలిగించడం తప్పు. అనేకమంది అంద్రప్రాంతంనుంచి తెలంగాణకు వ్యవసాయానికి రావచ్చు. వ్యాపారానికి రావచ్చు. తెలంగాణా అభివృద్ధి కావాలంటే ఫ్యాక్టరీస్ పెట్టాలి, దానికి డబ్బు కావాలి; Capitalists వచ్చి డబ్బు పెట్టాలి. ఆ విధంగా Capital పెట్టి అభివృద్ధి చేయుటకు యితర ప్రాంతాలనుంచి వస్తున్నప్పుడు వారంతా వచ్చి అన్యాయం చేస్తున్నారని, సొత్తు తీసుకుపోతున్నారనే భావనవస్తే అది భావ్యం కాదు. వ్యవసాయంలోకూడ అక్కడ బ్రతక లేక రెండేకరాబుడి ధర పక్కన ఉంటే, అమ్మకొని ఇక్కడ 10 ఎకరాలు కొనుక్కొని భూమిని అభివృద్ధిచేసి, ప్రక్క త్రైతుకూడ యీవిధంగా వ్యవసాయం చేయాలనిచెప్పి ఆ విధంగా భూమి యొక్క విలువ పెరగానికి కూడ తోడ్పడారు. ఈ రోజున ఒక చరాక్ష తోట ఒక ఎకరం అయితారు వందలు పెట్టుకొని 20; 30 వేలు పెట్టుబడిపెట్టి అభివృద్ధి చేసినప్పుడు అటువంటివారికి వెళ్లి పొమ్మంటే ఏమవుతారు? మైదరాబాదు పట్టణం పరిశ్రమలలో ఉత్పాదకవారు కూడ ఉన్నారు. అందరూ దీనికి అభివృద్ధి చేశారు. ఎవరైనా ప్రాముఖ్య గలవారు పూనుకొని అభివృద్ధి చేస్తే ఏ ప్రాంతమైనా అభివృద్ధి చెందుతుందిగాని “నన్నుముట్టుకోకు నామాల కాకి” అన్నట్లు కూర్చుంటే ప్రయోజనంలేదు. మనకు స్వతంత్రం వచ్చిన 20 సంవత్సరాల తర్వాతకూడ ఆంధ్రప్రాంతంయొక్క అభివృద్ధి జరిగిందా అంటే జరగలేదు. కాటన్ మహాశయని పుణ్యమా అంటూ ఆ నదులకు ఆనకట్టలు కట్టితే అక్కడ వ్యవసాయం అభివృద్ధి అయిందిగాని యీ ప్రభుత్వం వచ్చి ఏమీ చేయలేదని. అక్కడ రైతాంగం, ప్రజలు చెబుతున్నారు. అక్కడ కూడ ఏమీ జరగలేదు. గోదావరి మీద బేరేజ్ కట్టేశామని యంతవరకు ఏమీ చేయలేదు. కాబట్టి యిక్కడ డబ్బు అక్కడకు తీసుకువెళ్ళి ఏమీ చేయలేదు.....

(Bell was rung)

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— అధ్యక్షా! నేను యిందాక మనవి చేసినట్లు చాల అసాధారణమే కాదు, విపాదకరమే కాదు. మన భవిష్యత్వం ఏమిటో కూడ తెలియక భయపడేటట్లు దురదృష్టకరమైన స్థితిలో మనం యీ రోజున యిరుక్కొన్నాము. అందువల్ల మనం విజ్ఞతగా వ్యవహరించవలసిన బాధ్యత అందరి మీద ఉన్నది. ఆ పరిస్థితిలో యిప్పుడు యదాన్తమైన స్థితిని, వాస్తవ స్థితిని అర్థం చేసుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తేనే వాటికి సరైన రేషనల్ పరిష్కార మార్గాలు కనుక్కొనుటకు అవకాశం ఉంటుంది. అలా కాకుండా, వాస్తవ విషయాలు తెలుసుకోకుండా రాజకీయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొనో, వ్యక్తిగత అసంతృప్తు దృష్టిలో పెట్టుకొనో యింకొక కారణంచేతనో, యింకొక కారణంచేతనో మన పరిస్థితులు చక్కజేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే దానిఫలితం ఏ విధంగా ఉంటుందో పెరుగా మనవిచేయ నక్కరలేదు. H. G. Wells గారు యితరల చెప్పారు. ఇప్పుడున్న present generation లో నైఖాలజీకి, స్టానియూట్రీకి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యిచ్చాడు. రేపు చంద్రమండలం వెళ్ళితే అక్కడ ఎట్లు ఉంటుందో తెలియదుగాని యీ భూమండలంలోచూస్తే నైఖాలజీకి

1c : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

H. G. Wells ప్రాధాన్యత యిచ్చును. అందువల్ల సైకిలాజిక్ గా అసలు మనం సరైన పరిస్థితిలో ఉన్నామా, లేదా, అనేది పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇక్కడ మెంటరుగా కాకుండా Medical Practitioner గా భావించుకుంటూ psychological ప్రిస్టిలో చూస్తే, యితవదుకు పాస్టీలోగాని బయటగాని, పేషర్స్ లోగాని, యిక్కడ ఉపన్యాసాలు వింటుంటేగాని తెలుస్తున్నది. తెలంగాణావారు వెనుకబడినవారు, బలహీనులు, జాగ్రత్తగా చూడాలని, ఆంధ్రులు చాలా advanced people అని, నాగరికత కలవారని చెబుతున్నారు. అయితే చరిత్ర ఒక్కసారి జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి. ఎవరూ superiority complex తో ఉన్నా పొరపాటే, inferiority complex అయినా పొరపాటే. అందువల్ల తెలంగాణా, ఆంధ్ర వివక్షతలేకుండా యీ 9 జిల్లాలలో ఉన్న ఆంధ్ర సోదరుల పరిస్థితి ఎలా ఉన్నది, ఆ 11 జిల్లాలలో ఉన్న ఆంధ్ర సోదరుల పరిస్థితి ఎలా ఉన్నది, ఆ 11 జిల్లాలలోనైనా వేర్వేరు ప్రాంతాలలో ఉన్నవారి పరిస్థితి ఎలా ఉన్నది పరిశీలించాలి. సర్ సర్జర్ కాటన్ పుట్టమంటూ దశవర్షంకో తులతూగుతున్నామనకొంటున్న కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలలో — అక్కడ ఆంధ్రుల పరిస్థితి ఎట్లా ఉన్నది పరిశీలించడానికి ప్రయత్నిస్తే యీ సమస్యలు గాని, పనుకు గాని, దేశానికిగాని న్యాయం చేసినచారం అపుతామని అభిప్రాయపడుతూ ప్రప్రథమంలో నా ఉపన్యాసానికి యిది పీఠికగా మనవి చేస్తున్నాను. పోతనామాత్యుడు ఎవరు? ఆయన తెలంగాణా భాగవతం వ్రాసినాడా, ఆంధ్ర భాగవతం వ్రాసినాడా అంటే ఆయన శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతం వ్రాసినాడు. ఆ మహనీయుడు జన్మించినది వరంగల్ తెలంగాణాలోని పోతన వంశీయులు inferior people అనుకుంటే పోతనగారికి అపచారం చేసినట్లు అవుతుందాలేదా? గణపతిదేవరాజు ఎక్కడివాడు? ఇవాళ విశాలాంధ్ర అని మనం అనుకొంటున్నాము—కీ. కేశవకాళేశ్వరరావుగారి విశాలాంధ్ర మహాసభను పెట్టిన 800 సంవత్సరాల క్రితం గణపతిదేవుడు కాకతీయుడు విశాలాంధ్రను స్థాపించాడు. దానికి కాకతీయ మహారాజ్యమని చెప్పలేదు; కాకతీయ ఆంధ్రఅని చెప్పలేదు. విశాలాంధ్రఅని పేరుపెట్టాడు. వారికి వారసులమైన మనం ప్రప్రథమంగా సై కాలజీ చూస్తే superiority, inferiority అనే complex తో ప్రారంభమయితే యీ సమస్యను పరిష్కరించలేము. ఇవాళ రాజకీయాలు ప్రాధాన్యంగా ఉన్నవి. మా నాయకుడు ఎట్లాంటివారు అంటే—చాలా అనుభవశాలి, మంచిమేధావి. ప్రతిపక్షాలను చిత్తకొట్టించడంలో అంటచేసినదీయి. అందుకనే సి. వి. కె. రావు గారు గోలపెట్టుతున్నారు—బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తెచ్చినమత్తుతో పడిపోయారని, ఎవరవడి పోయారన్నారు? ఎవరూపడిపోయారనలేదు. వారు పోసిన ఎత్తుకు దిగ్గుమచెంది పడిపోతే పడిపోవచ్చును. అందువల్ల సేనుమనవిచేసేది—ఒకప్పుడు ఒక పద్ధతిగా వ్యవహరించుటకు వచ్చినది అందులో ఉన్న మయ్యే పరిస్థితికి రాజకీయాల్లో స్పృహలు ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నించేస్తే అధిస్థాయమా? విశాలాంధ్రకి చిత్తుకాకుండా ఉంటూనే దోపాడంచేస్తుందా? Right Communist Party వారి సమస్య రంగేలు 19 వ జనవరి దానికి పట్టుబడి ఉంటాము. చాల చరిత్ర ప్రసిద్ధమైంది

చేశాముఅని కామ్రెడ్ దాసరి నాగభూషణంగారు బ్రహ్మాండమైనటువంటి ఉపన్యాసం చేశారు. నాచెవులు గుయ్యమన్నాయి. ఎవరూ ఆవిధంగాచెప్పలేదు.

శ్రీ సి.పె.ఎ. చాకేర్వరరావు :—మేము అది చరిత్ర ప్రసిద్ధమని చెప్పలేదు.

డా॥ టి.వి.యస్. చలపతిరావు :—రైట్ కమ్యూనిస్టులు 19వ తేదీ ఒడంబడికకు కట్టుబడిఉంటాము అన్నారు. సంతోషమే. అభివృద్ధినియులు కూడ. మరి, అవిశ్వాస తీర్మానం ఎందుకు? 19వ తేదీ జనవరి—వరకు మీకు విశ్వాసం ఉన్నది. దానితర్వాత కూడ మీకు విశ్వాసం ఉన్నది. మరి మార్చి 7వ తారీఖుకు అవిశ్వాసం ఎట్లా రోయింది? అంత నిలకడలేని విశ్వాసాన్ని విశ్వాసంగా ఎట్లా మనం గుర్తించటానికి న్యాయం అవుతుంది? తెప్ కమ్యూనిస్టు వారు వారి ప్రకారం వారు చెప్పారు. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మాత్రం విశ్వరూపదర్శనం చూపించారని నా అభిప్రాయం. నేను ఎగ్జిజిరేషన్ లేకుండా చెబుతున్నాను—వారు కొన్ని అభిప్రాయాలు చెబుతున్నప్పుడు నా కళ్ళు తడిసి నేను బొటబొట ఏడ్చాను. నా ప్రక్కన ఉన్న సోదరులు మాత్రం నన్ను గుర్తించారు. మేము అంత ఆవేగపరులం కావచ్చును. దానికి మేము ఏమి చేస్తాము. అది ఆంధ్ర కేసరి యొక్క పుణ్యము. ఆంధ్ర కేసరి యొక్క బిడ్డ. దానికి మేము ఏమి సిగ్గుపడవలసిన పనిలేదు. ఇక్కడ ప్రతిపక్షం, స్వపక్షం అన్నది లేదు. ఇక్కడ ఉన్నది ఒకటే పక్షము. అది విశాలాంధ్ర సమగ్రతను ఎట్లా కాపాడటం అన్నది. అవసరమైతే చచ్చిపోయినా సరే దానిని కాపాడితేనే యీ విశాలాంధ్ర దక్కుతుంది. రానున్న చరిత్రకారులు భాగవతం రచించిన పోతానామాత్యుని గురించి వ్రాసినట్లు కాకతీయ గణపతి గురించి వ్రాసినట్లు మనలను గురించి కూడ వ్రాయటానికి ఆవకాశం కలుగుతుంది. అటువంటి స్వర్ణఆధ్యాయాన్ని రాసన్న చరిత్రకారుడికి మనం—యీ సభ—ఇవ్వ వలసిన అవసరం ఉన్నదా? లేదా? లేక—మన రాజకీయ స్వప్రయోజనాలకు—ఎక్కడ వచ్చినా సరే—దీనిని గురించి మనం ఊగులాడటమా? ఇందాక చెప్పిన వారంతా ఏమి చెప్పారు? తప్పు అంతా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి గవర్నమెంట్ డి కాంగ్రెస్ డి అన్నారు. ఎందుకని? సర్వీసెస్ కు న్యాయం చేయలేదు; మా మిగుళ్ళను మీరు గోవిందా చేశారు; మాకు చదువు రాదు అన్నారు; ఇంగ్లీషు రాదు అన్నారు—ఇది ఏమి న్యాయం? మీ కంట్రాక్టర్లు వచ్చారు—అన్నారు. ఇక—మీ—మా—ఏమిటండి? మీ—మా—అని అనటమే తప్పు అని నేను మనః చేస్తున్నాను. ఇది నా అభిప్రాయం కాదు. అది హెచ్. జి. వేల్స్ గారియొక్క అభిప్రాయం. మీ—మా—అన్నది మర్చిపోండి. ఎవరైనా దొంగ కంట్రాక్టర్లు వస్తే—తెలంగాణా నుండి వచ్చినా పట్టుకోండి; ఆంధ్ర నుండి వచ్చినా పట్టుకోండి. అసలు—యీ తెలంగాణా—ఆంధ్ర విభేదాలు పోవాలంటే—పోతనామాత్యుని మనం జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని దీనికి విశాలాంధ్ర అని నామకరణం చేస్తేనే ఇది పోతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఇన్ని రోజులుగా వస్తున్నది మనం కాస్త కాస్త మార్పుచేయాలి. వైకి మనం ఎన్ని చెప్పినప్పటికీ ఒకేపారిగ మార్పు రాదు. అసలు ప్రమాదమంతా ఎందుకు వచ్చింది? లోపల ఒకటి

చెప్పటం— బయట ఒకటి చేయటం. ఇది న్యాయమా? ఎవరి అంగరాష్ట్ర మీద వారు చేతులు వేసుకొని పరీక్ష చేసుకోమనండి. ఈ ట్రయిసెన్ వచ్చినప్పుటి నుండి గాని— గత ఒక సంవత్సరం నుండి కాని— ఎవరి ధర్మాన్ని వారు నిర్లహిస్తున్నట్లు ఎవరి గుండె మీద వారు చేయి వేసుకొని చెప్పమనండి. బ్రహ్మానంద రెడ్డి గారు తప్పు చేశారు అన్నారు. అధ్యక్షా! డా. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ఎలాంటి మేధావో తమకు తెలుసు. 1989 లో వారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ను అధ్యక్షులు అయినారు. మా మునిసిపాలిటీలో ఒక తగాదా వచ్చింది. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంట్ గా వారి దగ్గరకు వెళ్ళాము. వారు ఏమి చెప్పారు? “నేను తప్పు చేశాను అంటావేమిటి? బ్రహ్మదేవుడే తప్పు చేశాడు” అన్నాడు. బ్రహ్మదేవుడే తప్పుచేస్తే— ఇక బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు తప్పు చేశారు అనటంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది? తప్పు చేయటం మానవ స్వభావం. మహాత్మాగాంధీగారు తప్పు చేసినట్లు ఒప్పుకోలేరా? “To err is human. I have committed a Himalian blunder” అన్నాడు. అందుకనే ఆయన మహాత్ముడు అయినాడు. అది పోతే మనం మహాత్ములు కాకపోవచ్చును. మనం చేసిన తప్పులు ఒప్పుకోవలసివచ్చును. అది వేరే సంగతి. పట్టాభిగారు అప్పుడు ఏమి చెప్పారంటే— “బ్రహ్మదేవుడు మనలను అందరినీ మనుష్యులను చేశాడు. ఆ ముండా కొడుకు రెండు కళ్ళు కుడికన్ను, ఎడమ కన్ను అని పెట్టాడు. రైలు ఇంజన్ కు పెట్టినట్లు ఒక కన్ను ముందర, ఒక కన్ను వెనకాల పెడితే ఎంత బాగుంటుంది? ఒక కన్ను ముందు చూసుకొనేది, ఒక కన్ను వెనకాల చూసుకొనేది. బుద్ధిగో వి. వి. వి. పై వారివల్ల తయారుకాబడిన మనం తప్పుచేస్తున్నామంటావేమిటి?” అన్నాడు. అది యదార్థమేనా? బ్రహ్మదేవుడు తప్పు చేశాడంటే— యీ రోజున రెండు కళ్ళు నైట్ లైట్ నైట్ పెట్టకుండా ఒక ప్రక్కనే పెడితే ఎంత బాగుంటుంది? అప్పుడు గారు తమ శిర్మానంలో ఏమి చెప్పారు? “This House expresses its strong resentment at the signal failure of the State Government in achieving the emotional integration” అన్నారు. అది యదార్థమా? ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ ఎ ఫీల్ చేయటంలో ఎక్కడా పొరపాటు జరగలేదని నేను ఆశ్చర్యపోవడం తన్నాను. ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ మొదట సాధించబడిన వారు ఎవరి? ప్రభుత్వము, రెండవవారు ప్రజలు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన పైట్ మిట్ లో ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ కొరకు ప్రభుత్వం చేస్తున్నది చెప్పారు. In fact, to promote regional harmony and emotional integration, the Government have treated the Regional Committee as the mouth-piece of the people of Telangana and every recommendation made by it, whether within the scope of the Presidential Order or not, and whether specific or general, has been given most careful consideration and generally accepted. This is not my opinion but this part of the White Paper issued by the Govt. of Andhra Pradesh in the year 1961. ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ కొరకు ప్రభుత్వం చేయవలసినది అంతా చేశారు. ప్రజలలో ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ విషయం వచ్చినప్పుడు— ఇక్కడి పిల్లలను అక్కడివారు వచ్చి పెళ్ళి చేసుకొంటున్నారు. పిల్లలు కూడ పుడుతున్నారు. బాబో— సెపరేట్ చేయవద్దని— ప్రైవేట్ కు వెళ్ళి చెప్పారు. ఇటీవల జరిగిన

ఒక ఉదంతం నాకు తెలుసు. దిశంబరులో ఇక్కడ కోదాడ దగ్గర ఒకరి అమ్మాయిని పెనావారలో ఒకరి అబ్బాయికి ఇస్తామని కూడ ఆఫర్ చేశారు. అంతా వచ్చి చూసుకొన్నారు. వచ్చింది. ఇంక లగ్నాలు పెట్టుకొనే సమయానికి యీ రుండు పెరిగిపోయింది. ఈ పరిస్థితి వచ్చేటప్పటికి ఆ కుర్రవాడు అన్నాడు— బాబూ— రేపు యీ పిల్లను చేసుకొని తెలంగాణాకు వెడితే ఏ కోదాడ దగ్గరో సన్ను భజన పోయ్యి; నేనా పిల్లను చేసుకోను—అన్నాడు. కనుక ప్రజలలో ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ వచ్చిందా? లేదా? వచ్చింది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఇంటిగ్రేషన్ వచ్చిందా? లేదా? వచ్చింది. మేకటరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు— ఆఖరి భారతదేశంలోనే ఆంగ్లప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి నాయకత్వం క్రింద ఒక విశ్వస్థానాన్ని ఆలంకరించింది—అన్నాడు. అది అక్షరాల నిజమే. ఆ వచ్చినదానికి యీ మచ్చ ఎందుకు వచ్చింది? మూర్తిగారు ఏదో కొంత చెప్పారు. సగం చెప్పలేదు. అంతా చెబితే అసలు బయటపడేది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఇమోషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ వచ్చింది. ఫిజికల్ ఇంటిగ్రేషన్ వచ్చింది. అయితే ఏమిచాలేదు? ఈ విషయం చెప్పే సాహిస్తున్నందుకు మన్నించండి. దురదృష్టవశాత్తు పొలిటిల్ ఇంటిగ్రేషన్, గ్రూప్ ఇంటిగ్రేషన్ మాత్రం చాలేదు. అందువల్లనే మనం యీ నాడు యీ దుస్థితిలోనికి వచ్చామని అభిప్రాయపడుతున్నాను. నేను డయాగ్నోస్టిక్ డాక్టర్ నుండి, డాక్టర్ కదా అని నా వైత్యం అంతా యీ హాస్పిటల్లో నేను పెడుతున్నానని నన్ను ఎవరూ మిస్టేక్ చేయవద్దు. మన ఫ్యాక్ట్స్ బట్టి పోవాలి. ఆంధ్రప్రభవారు వేసింది ఒకరు చూసి, విశాలాంధ్రవారు వేసింది ఒకరు చూసి, ఆంధ్రభూమి వేసింది ఒకరు చూసి మనం పోతే మనం తలక్రిందులు అవటం తప్పదు. మనం ఆలోచించి చాలానుండి, నెహ్రూగారి కాలంనుండి కో—ఎగ్జిస్టెన్స్ గురించి చెబుతున్నాము. ప్రపంచానికి, యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు మనం ఎలుగుతామి చెబుతున్నాము? కోల్డ్ వార్ వద్దు; మనమందరం రౌండ్ ది టేబుల్ కూర్చుని సమస్త విషయాలు సామరస్యవాతావరణంలో మనం చర్చించుకొని పరిష్కారం చేసుకొందాము. అని—హిమాలయపర్వతం నుండి ఎలుగెత్తి చాటు తున్నాము. ఇక్కడ స్వత విషయం వచ్చేటప్పటికి ఏమి చేస్తున్నాము? ఆ ధోరణి లేదు. ఒకరినొకరు నిందించుకొంటున్నాము. అది న్యాయమా? అట్లా అయితే మనం గొల్లొస్తానం శేరళామా? సర్వీసెస్ లో అన్యాయం జరిగింది అన్నారు. జరిగితే జరిగి ఉండవచ్చును. ఇంత పెద్ద విశాలరాష్ట్రం— ఏ పరిస్థితిలో మనం ఒకటి అయినా మో ఆలోచించుకోండి. దీనికి కారణ భూతులైన ఫజలాల్ మిషన్ వారు ఏమి చెప్పారో చూడండి. వారు దీనిని అంగీకరించారు. మైదరా బాద్ లో బుల్లల రామకృష్ణారావుగారి నాయకత్వాన కొందరు వెళ్లి వారికి మెమోరాండం ఇచ్చారు. కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారి నాయకత్వాన కొందరు వెళ్లి, కాళేశ్వరరావుగారి నాయకత్వాన కొందరు వెళ్లి మెమోరాండం ఇచ్చారు. కర్నూలునుండి గోపాలరెడ్డిగారి నాయకత్వం క్రింద కొందరు మెమోరాండం ఇచ్చారు. అసలు యీ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు అనేది మన జాతివిత్—ఎవరి శక్తివంతం ఉన్నదో అవకాశ మనం చేసుకొంటున్నామో—ఆ మహాస్మృదు మనలను కన్ను తెరిచింది. మనమంతా ఆంగ్లేయనాగరికతలో మునిగిపోయి కొట్టుకు

పోతున్న సమయంలో మహాత్ముడు సాత్ ఆఫ్రికానుండి ఇక్కడకు వచ్చి ఏమి చెప్పారు? ఒకరిమీద ఒక అభిప్రాయంతో, ఒకరిమీద ఇంకో అభిప్రాయంతో ఇప్పటివరకే అప్పుడు ఆయన చెప్పలేదు. ఎక్కడి జబ్బు ఉంటే అక్కడ మందు వేయాలి అన్నాడు. మొదట యీ దేశ పునర్నిర్మాణానికి మొదట భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కావాలి అని ఆయన అన్నారు. ఈ నాడు దానికి వ్యతిరేకించే పెద్దలందరూ గాంధీగారికింటే గొప్పవారా? భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు కావాలని కోరితేనే—ఆ నాడు కాంగ్రెస్ మహాసంస్థ అంతా కూడా భాషాప్రయుక్త జేస్ మీద పునర్నిర్మాణం అయింది. అంత చరిత్ర ఉన్న దానిని ఇవాళ ఎవడో ఎల్. డి. సి. కి ఇంగ్లీషు రాదు అన్నాడు; ఇంకొక అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్ సూపర్ వైజర్ గా డిప్రెమోట్ చేయబడ్డాడట; ఓ పది రూపాయలు యీ శేబులోనుండి ఆ శేబులో వేశారట— అందుచేత జాతిపిత మహాత్ముడు ఇచ్చిన యీ ప్రవాదాన్ని-భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలను-దీనిని ఇవాళ తప్పు అని చెప్పే సాహసం ఎవరికి ఉన్నదో చెప్పండి. అట్లా సాహసం అది న్యాయం అవుతుందా? ఫజలాల్ కిమీషన్-ఫజలాల్ న్యాయంగా చక్కగా చెప్పారు. ఆయన సుప్రీమ్ కోర్టు జడ్జి చేశారనుకొంటాను. జడ్జిగారు జేల్డ్స్ గా న్యాయంగా చెప్పాలి. వారు న్యాయంగా చక్కగా చెప్పారు. “తెలంగాణా ప్రాంతం వాళ్లు నిద్రలేచే రోజు ఉండండి. రిజిల్తో జనరల్ ఎలక్షన్ వస్తున్నది. అంతవరకు మీది మీరు చూసుకోండి. మీ డబ్బు నిలవ ఎంతో తెలుస్తుంది. ఇదే కల్చర్ ఉండి, ఇదే భాష మాట్లాడేవారితో కలవటం మీకు ఇష్టమైతే రిజి ఎలక్షన్స్ అయిన తర్వాత—మీ హాపుస్ లో టు నర్త్ మెజారిటీ వోటు చేస్తే అప్పుడు వెళ్లి కలవండి అన్నారు. మహా మేధావి, కీర్తి శేషులు కాంగ్రెస్ చరిత్ర రచయిత అయిన పట్టాభిసేతరామయ్యగారు ఏమి చెప్పారు? దానిని బలపర్చారు. తొందరపడకండి అన్నారు. కాశీశ్వరరావుగారు ఆయన దగ్గరకు పరుగెత్తుకు వెళ్లి “ఏమిటయ్యా-నేను విశాలాంధ్ర మహాసభ అధ్యక్షుడుగా నేను అక్కడకు వెళ్లి అందరినీ కూడదీసుకొని వస్తుంటే నీవు యీ విధంగా చెప్పావు” అని అడిగితే—వారు అన్నారు;—“నేను చెప్పింది నిజమే, కొంచెం మీరు దూరదృష్టితో ఆలోచించండి; చారిత్రకం వారు వచ్చి కలవటం అంటూ జరిగితే ఒక ఎత్తు. మనంతట మనం వారిని రండిబాబో—అని పిలవటం మరొక ఎత్తు; నా ఉద్దేశ్యం అట్లా ఉంది;” అని చెప్పారు. ఇవాళ ఏమి జరుగుతున్నది? అందువల్ల అప్పుడు జంటల్ మెన్ ఎగ్రిమెంట్ అన్నది చేసుకోవలసివచ్చింది. సైమ్ లేకపోతే నేను శుభాకాంక్షలను వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, అనేకమంది మిత్రులు మాట్లాడిన తరువాత నాకు కలుగుతున్నటువంటి అభిప్రాయం ఏమంటే—కాశీశ్వరరావుగారు జంటివల కాంలో కాలే దురదృష్టకరమైన ఘటనలు కొన్ని జరిగినప్పటికీ, ఆంధ్రదేశం అంతటినీ కలచివేసినటువంటి సంఘటనలు కొన్ని జరిగినప్పటికీ మొత్తంమైన ఎన్నో శాస్త్రాలు చేసి కష్టాలు పడి నిర్మించుకొన్నటువంటి ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏక క్షిణికా ముక్కలు చేయలేదని నా ప్రగాఢమైన విశ్వాసం. నా తెలంగాణా మిత్రులకు, సోదరులకు నేను మానసికంగా దలచుకొన్నది ఏమిటంటే—ఎవరో కొంతమంది ఆఫీసర్స్ అని అంటున్నారు. అట్లాంటిది పట్టిన ఉండ

వచ్చునుగాక. కాని ఆంధ్ర ప్రజానీకంలో మాకు అర్థం అయినంతవరకు ఆ మూల
నుంచి ఈ మూలవరకు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి సోదరులు ఏ ఒక్కరు
కూడ తెలంగాణాకు అన్యాయం జరగాలని చెప్పినవారు ఏ ఒక్కరై నా ఉన్నారా
అని నేను అడుగుతున్నాను. మీకు జరిగిన అన్యాయాలు మాకు సరిగా తెలియవు
యితవరకు. వైట్ పేపర్ ఏదో ఒకటి పెట్టి ఆలోగట్టా మా ఎదుట పెట్టినా
కొంత బాగుండను. అది తెలియకపోవడం మూలంగా మొత్తంపైన ఆంధ్ర
ప్రజలలో జరిగిన సంఘటనలను అర్థం చేసుకోలేక విభ్రాంతి చెందిన పరిస్థితులు
నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి గ్రామంలో ఎందుకు ఈ గొడవ, ఏమిటి.
మనం ఏమీ తప్పు చేశాము. ఏమీ జరిగింది అనే చెబుతున్నారు. విశాఖపట్టణం
జిల్లాలో ఉన్న కొంతమంది కార్మికులు గోదావరి ఖనిలో పనిచేస్తున్నటువంటివారు
అక్కడనుంచి వచ్చేవారు. నేను వారిని అడిగాను. తెలంగాణా కార్మికులకు ఏమీ
తగాదా వచ్చినది అని అడిగితే మాకు వారికి తగాదా లేదు. స్టూడెంట్స్
డిమాన్డ్స్ షేప్ జరిగింది. ఫైరింగ్ జరిగింది. ఎవరో కొంతమంది రెచ్చగొట్టారు.
మొత్తంపైన మమ్మల్ని పంపించారు. వాళ్ళకు తెలంగాణా వర్కర్స్ కు ఏమీ
తగాదా లేదు అని చెప్పడం మాకు సంతోషం కలిగించింది. ఎవరో స్వార్థపరులు
తమకు ఉన్న అసంతృప్తిని పనియోగించుకొని జరిగినటువంటి పొరపాట్లను
పనియోగించుకొని అమ స్వార్థకోసం, వ్యక్తిపదవులకోసం, ముఠా కొట్లాటల
కోసము చేస్తున్నటువంటిది తప్పు సామాన్యమైన ప్రజలలో. తెలంగాణా
ప్రజానీకంలో, ఆంధ్ర ప్రజానీకంలో ఏర్పాటుధోరణులు లేవు. వాటిని కొంతమంది
తమయొక్క స్వార్థ దృష్టితో రెచ్చగొడుతున్నారు అని నాయొక్క భావం.
ఈ సందర్భంలో వారి మనస్సులలో ఉన్నటువంటి పొరపాటు దృక్పథాన్ని కరెక్ట్
చేస్తూనే వారికి జరిగిన అన్యాయాలను, వారిలో ఉన్న అపోహలను తొలగించ
వలసిన అవసరం ఉన్నది. మొత్తం అసెంబ్లీలో ఇంతమంది సభ్యులు మాట్లాడినా
ఒకరిద్దరు మాత్రమే కమ్యూనిస్టుపార్టీయే దీనికి కారణం అని చెప్పారు. కాని
దానికి ఎక్కువ విలువ ఇవ్వదలచుకోలేదు. మహామేధావి టి. వి. ఎస్. చలపతి
రావుగారు నాకు ముందు మాట్లాడారు. వారు చాల గొప్పవారు కావడంవల్ల
బెజవాడలో అయితే ప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా విమర్శించి మాట్లాడగలరు. ఇక్కడికి
వచ్చినతరువాత వారిని వదలివేసి మామీద అంత గట్టిగానే మాట్లాడగలరు. వారికి
ఉన్న చతురతగురించి నేను యిప్పుడు ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు. (Interruption)
టి. వి. ఎస్. చలపతిరావుగారు క్రొత్తవారు కాదు. దానినిగురించి ఎక్కువ పోతే
కష్టం. వేనే చిట్కు తెచ్చుకొన్నవాడిని అవుతాను. వారి మనస్సులలో ఉన్న
అపోహలను తొలగించవలసిన అవసరం ఉన్నది. వారికి న్యాయంగా సేఫ్ గార్డ్స్
అనేవి 12 ఏళ్లనుంచి అమలు జరగకపోవడం చాల పొరపాటు అని మొదటినుంచి
కమ్యూనిస్టుపార్టీ చెబుతూ ఉన్నది. అసలు విశాలాంధ్ర కావాలనే గౌరవం మొట్ట
మొదట కమ్యూనిస్టుపార్టీకే దక్కింది. పుచ్చలపల్లి సుందరయ్యగారు మొట్టమొదట
విశాలాంధ్రలో ప్రజా ఉద్యమం అనే పుస్తకం వ్రాయడమే కాకుండా
తెలంగాణాలో పూర్వం టిరనీకి వ్యతిరేకంగా పోట్లాడటంతోపాటు విశాలాంధ్ర
కావాలని వ్యతిరేకకోసం చేసిన పోరాటాన్ని ఎవరూకూడ మరచిపోలేదు.

ఆ తరువాత కూడా మొన్న జరిగినటుంటి ఘటనలో కూడా అమెరికాదరికి తెలుసు. చాల గిల్లంతు జరుగుతుంటే ఉద్దేశ్యంతో, సరైన వాతావరణం వస్తుంటే ఉద్దేశ్యంతో ఒడంబడిక చేసుకొన్నాడు. అంతే కాదు, ఆంధ్ర ప్రాంతము లో అక్కడక్కడ తెలంగాణా ఆఫీసర్స్ ఉన్నారు. వాగందరివైన మా స్టూడెంట్స్ వచ్చిపడదామని ప్రయత్నం చేస్తే వాళ్ళందరిని వారించి మీకు ఇది చేస్తే పొరపాటు, ఎవరైనా పొరపాటుచేస్తే రెండు పొరపాట్లు ఒక రైట్ అవపు అని మేము వాగందరిని వారించి రిస్ట్రైయిన్ తో మొదటినుంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ పీకరణకోసం ఒకవైపునుంచి సమగ్రతకోసం వేరొకవైపునుంచి తెలంగాణా సేఫ్ గార్డ్స్ అమలు అరపాలనే దృష్టితోనే మేము చెబుతూ వచ్చాముగాని యింకోవిధంగా చెప్పలేదు. అని తమకు సేను వేరే మనవి చేయవసరంలేదు. అయితే యీ అనుమానాలు పోగొట్టుడానికి ఏమి చేయాలి అని అనుకోన్నప్పుడు, అన్నిటికన్న ప్రధానమైన విషయం—వారికి కావలసిన ఆర్థికాభివృద్ధిని తీసుకురావడానికి అనేకమంది మిత్రులు చెప్పినట్లుగా. ఒకవైపు పోరంపాడు ప్రాంతాన్ని పిడయమే కాదు; కాకతీయ యూనివర్సిటీ ప్రారంభించాలనే సమస్యే కాదు. సీనియారిటీ, స్వీనిస్కు సంబంధించినంతవరకు సుప్రీమ్ కోర్టు ఏమి చెప్పినప్పటికీ, ఒక వేళ వట్టిక ఎట్టయి మెంట్ ఆర్డరు తప్పు అని కొట్టివేసినప్పటికీ కొన్ని పోస్ట్ ప్రయింట్ చేసి, కేవలం తెలంగాణాలోనే కాదు, రెండువైపులా కొన్ని క్రొత్త పోస్ట్ ప్రయింట్ చేసి, ఉన్న వారిని సర్ది, అటువైపువారిని యిటువైపు, ఇటువైపువారిని అటువైపు ఉండే వర్గతీలో మనం ఇంటిగ్రేటింగ్ రక్షించగలమాగాని అంకోమార్గం లేదు అని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు, అసలు ఈ గందరగోళం అంతా మాకు పూర్తిగా తెలియడంలేదు. ఎంతో ఆన్ థా యాలు జరిగివాయో వాటన్నిటిని గురించి ప్రభుత్వం సాఫ్ట్ మెనంజ్ త్వరలో వైట్ పేపర్ ప్రకటించి ఆన్ థా యాలు ఏమిటో, ఏమి చేయాలో యివన్నీ తీసుకువచ్చే పెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రగడ కోలయ్య గారు మనకు డబ్బు ఎక్కడి యున్నది, ఏమి చేయగలము. కాబట్టి రిక్రైమెంట్ చేసేయండి అని చెప్పగలిగారు. ఆ సూచనతో మేము పీకరణించలేము. మీకు డబ్బు లేకపోయేమాట అయితే మేము మార్గం చెపుతున్నాము. అనేకసార్లు చెప్పాము ఈ రోజు చెబుతున్నాము. మల్లీ మల్లీ చెప్పవలసి వస్తుంది. ప్రొహిబిషన్ రద్దు చేయకపోతే యిచ్చాళ ఉన్న అరాజకాన్ని అపు చేయలేకపోవడమే కాదు, మనకు, అక్కడ డబ్బు లాభపోవడమే కాదు, ఆంధ్ర దేశం మొత్తానికి వచ్చే రెవెన్యూస్ చాలకపోవడమే కాదు. ప్రొహిబిషన్ ఒక భాగంలో ఉండి, ఒక భాగంలో లేపోవడమే ఉండి పారిటీస్ అన్నిటికీ ప్రధాన కారణం. కాబట్టి తక్షణం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో రద్దు చేయాలని మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇంతకంటే ఎక్కువ అవసరం కలిగినటుంటి సమయం యింకొకటి అసన్నం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మీ సిద్ధాంతాలు ఏవో ఉన్నాయని అనుకుంటూ ఉంటే ఏమి ఉపయోగం లేదు, తక్షణం ప్రొహిబిషన్ రద్దు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సమస్యతోనే తెలంగాణా అభివృద్ధి అంతా పరిష్కారం అయిపోతుందని గతంలో ఇంజా లెస్ సెన్ అన్నీ పోశాయి అని మా మటుకు మేము అనుకొనడం లేదు.

ప్రధానంగా ఈ 20 ఏండ్ల కాలంలో కాంగ్రెసు దుష్పరిపాలన యొక్క ఫలితమే యిది అని మనం చెప్తున్నాము. ఈ రీజన్ ల్ ఇంజాలెన్ సెస్ రాష్ట్రానికి రాష్ట్రానికి పార్లమెంటు ప్రాంతానికి ప్రాంతానికి మధ్య అనేకమైన తప్పుడు ఆర్థిక విధానాలను, అర్థిక సూత్రాలను అమలు జరపడం మూలంగా జరిగింది. ప్రతి రాష్ట్రంలో కొన్ని పెడ పర్వాలను పాలు పోసి పెంచి ఇవ్వాలి అవి కాటు చేస్తున్నప్పుడు మేము ఏమి చేయము అనే నిస్సహాయ స్థితిలో ఉంటే ఏమి లాభము? తొంజాయిలో జరిగింది ఏమిటి? తెలంగాణా మిత్రులను అడుగు పెట్టాము. నాలుగువేల మంది సమస్య అలా ఉంచండి. దీనితో తెలంగాణాలో ఉన్న సిబ్బందిగ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా, అంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న సిబ్బందిగ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా అని అడుగుతున్నాము. విశాఖ పట్టణంలో మేము కూడా అదే విధంగా బాధ పడుతున్నాము. మాకు అక్కడ ఉద్యోగాలు ఎంతవరకు లేదు. ప్రతి రోజు ప్రతి ఏం. ఎల్. ఎ. చుట్టూ వంద ప్రోగ్రెసువున్నారు. ఏదో ఒక ఉద్యోగం యిప్పించండి. యింజనీరు క్లీర మంచి చవరానివరకు. కాబట్టి ఈ కకమైన పరిస్థితిని పరిష్కారం చేయడానికి మార్గం ఏమిటి? ఇవ్వాలి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన దాని దుష్ఫలితాలను, రీజన్ లు ఇంజాలెన్ సెస్ పీటన్నిటి మూలంగా యిది జరుగుతోంది ఇప్పుడు పరిష్కారం లేదని మనం చెప్తున్నాము. కేవలం పద్ధతిలో సెమిటిగా చూడాలంటే ఏదో పరిష్కారం చేసుకుందామనే అనే పద్ధతిలో కాకుండా ప్రజాస్వామ్యంలో వచ్చిన tremendous urge ని గుర్తించి త్వరత్వరగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ తెలపు తీసుకుంటున్నాము.

Sri C. V. K. Rao: Sir, On the Floor of this House, at the outset, let me express my profound sorrow at the suffering and agony of the Telugu people in the recent months in the State for no fault of theirs. ఈ నాడు ప్రభుత్వం Facts about Telangana అందజేసింది. తెలంగాణా సంబంధించిన విషయాలన్నీ యందులో పొందుపరచబడినవి. ఇదంతా బాగానే వున్నది. అయితే, అనుకుంటున్నాం ఏమిటి? ఇక్కడ ఒక ప్రభుత్వం వున్నదనా బాగానే యిక్కడ వున్నటువంటి ప్రభుత్వము, ప్రతిపక్షంలో వున్నటువంటి సభ్యులము మేము అంతా కలిసి, ఒక బాధ్యత వహిస్తున్నాము అనే విషయాన్ని తలచి వుండాలి యీ పత్రం అచ్చు వేసినది ప్రభుత్వం. అయితే, యీ బాధ్యత ప్రతిపక్షంలో వున్నటువంటివారు అందరూ కలిసి, ప్రభుత్వం కలిసి, ఒక ప్రభుత్వమును ఒక రాజ్యము, ఆర్థిక, సాంఘిక సమస్యను నాలుగు కోట్ల ఆంధ్ర ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యను పరిష్కరించాలనుకున్నట్లయితే యిటువంటి దుష్ఫలితములు మూర్ఖాన్ని ఎందుకు అవకంఠించవలసి వచ్చిందని అడుగుతున్నాము. ఇది గుర్తు పరిష్కారాలుగా యీ పరిపాలనా విధానములో వున్నటువంటి అప్రమేయ, మూర్ఖులు యివన్నీ కూడా చెబుతూ పరిపాలనా అంతా కూడా దుష్ఫలితములు వున్నదని విమర్శిస్తూనే వున్నాం. ఒక్కటైనా చెవినిపెట్టినదా యీ ప్రభుత్వం? పోనీ ఈ పార్టీలో వారు చేసిన విమర్శలైనా వట్టింపు వున్నా? యీ ప్రభుత్వం అది నేను అడుగుతున్నాను. ఏమీ సరకు చేయలేదు.

ఆ కారణంచేత రాష్ట్రంలోని నాలుగు కోట్ల ప్రజానీకంలో యీ నాడు యీ చిచ్చు రేగినది. ఈ నాడు ఆంధ్రలో వున్నటువంటి కార్మికులుగాని, రైతులుగాని, పేద ప్రజలుగాని, మేధావులుగాని, నిజాయితీ గలిగినవారు, తెలంగాణాలో వున్నటువంటి కార్మికులుగాని, రైతులుగాని, పేద ప్రజలుగాని, మేధావులుగాని, నిజాయితీగలిగినవారు ఏమి అంటున్నారు? వారుకోరేది—జీవితం సుఖవంతంగా వుండాలని; వారు సత్పరిపాలన వుండాలని కోరుతున్నారు. తెలంగాణాలో వున్న కార్మికుడు, మద్యతరగతి తమ జీవితం బాగుండాలని కోరుతున్నాడు; ఆంధ్రలో వున్నటువంటి కార్మికుడు, మద్యతరగతి తమ జీవితం బాగుండాలని కోరుతున్నాడు. అడ్డువచ్చేది ఏదీ? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఏదీ అయితే దుష్టవిధానమో అది అడ్డువస్తున్నది. ఈ నాడు యీ దేశాన్ని పాలిస్తున్న పాలకవర్గం వీరు యీ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించడం లేదు. వీరు వహించే ప్రాతినిధ్యం అంతా కూడా పెద్ద ఖాస్వాములకు, కోటిశత్రులకు, వారియొక్క ప్రాతినిధ్యం మూలానై యింటువంటి అవాంఛనీయ పరిస్థితి ఏర్పడనప్పటి, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతిపక్షం ప్రజానీకానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. వారిమాట ఏదయినా వినడం అంటూ వుండా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ పాలకవర్గం వారి మాట ఏప్పుడూ వినలేదు. దురదృష్టమేమంటే బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి చాతుర్యమేమిటో నాకు తెలియడం లేదు. ఈ శాసనసభలో నా స్థానమేమిటో కూడా నాకు తెలియడం లేదు. ప్రజల యొక్క ప్రతినిధులముగా, 280 మంది శాసన సభ్యులము యొక్క డక్టు వచ్చి ప్రజల యొక్క హక్కును వినిపించడానికి వున్నామా; లేకపోయినట్లు అయితే.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు గట్టి ప్రయత్నం చేశారా వారిని అర్థం చేసుకోవడానికి?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా, మీరు కూడా నాతో సహాకరించలేదు; యితక, యివాళ ఆయనను ఎట్లా అర్థం చేసుకుంటాము? ఆయనకు తన పదవి మినహాయించి యింకొక విషయంలేదు. అదే దురదృష్టకరమైన విషయం. ఇవాళ పదవివుండవచ్చు. రేపు పోవచ్చు; తనపదవి, తన సహచరులు ఆ రోజుకు పబ్లిం గడుపుకునే మార్గం మినహాయించి యింకొకటి ఆయనకు పట్టదు. ప్రజలు ఏవిధంగావున్నా ఆయనకు లెక్కలేదు. తన అనుచరబృందాన్ని తయారు చేసుకోవడం, తద్వారా వ్యవహారం సాగిద్దామనే ధోరణి మూలంగానే యీనాడు ప్రజానీకం యింతటి కష్టాలలో పడిపోయారు, ఇటువంటి పరిస్థితులలో వారు శాసనసభను వెంటనే పిలిచి సమాలోచన జరపలేదు సరిగదా, కాను ముందుకు వచ్చి యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించలేదు సరిగదా. యింత జరిగినతరువాత, యింత శర్రుబరిగినతరువాత, దానికి ఈ మనీషూసి మార్చేదు కాయ చేసే ధోరణి యింకా అవలంబిస్తున్నారు. ఆసలు సమస్యను అర్థం చేసుకోలేదు. కాబట్టి నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని ఒకటి కోరుతున్నాను—ప్రాహెలివన్ ను రద్దుచేయండి. జ్యూడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరపమని నేను కోరుతున్నాను.—యప్పుడు జరిగిన నష్టాల విషయంలో స్టీల్ కేసులో హక్కు

చారితోసహా యిప్పుడు తీరు పెట్టినవారినందరినీ కూడా విడుదలచేయమని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రలోను, తెలంగాణాలోను వున్న నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలించమని కోరుతున్నాను. శాసనసభ సమావేశాన్ని కూడా కొన్నిసార్లు కాపవట్టించినా, కొన్నిసార్లు రాయలసీమలో కూడా పెట్టమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :— అధ్యక్షా, అల్లర్లు జరిగే సమయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు మొదలు అనేకమంది వీటి వెనుక అదృశ్య హస్తాలు వున్నవని ప్రకటిస్తూవచ్చారు. ఆ అదృశ్యహస్తాలు ఎవరో, ఏమిటో శాసనసభసమావేశానికి వెళ్లినప్పుడయినా తెలుసుకుందామనే ఆదుర్దా నాకు వుండినది. కాని, తీరా యిక్కడకువచ్చినతరువాత చూస్తే చారెవరో బయట పెడడం లేదు. చారెవరో ఎవరూ బయటకు చెప్పడం లేదు. జరిగించేదో జరిగింది. నా దృష్టిలో యీ అదృశ్యహస్తాలు అందరికీ కనబడే హస్తాలేనని. 1950 ఒడంబడికలో సంతకాలు చేసిన పెద్దమనుషులుగాని, తరువాత ముఖ్య మంత్రిలుగా వుండిన పెద్దమనుషులుగాని, ప్రాంతీయసంఘంలో వున్న పెద్దలయితేనేమి యీనాడు సంతకం చేసిన పెద్దమనుషులైతేనేమి—వీరే ఆ అదృశ్య హస్తాలు, వీరే కారకులని చెప్పకతప్పదు. చాలా బాధగా వుంది. అయితే అంతా కూడా దీనితో మాకేమీ సంబంధం లేదు, సంబంధం లేదు అని తెలుసుకున్నాము. అసలు విషయానికివస్తే—తెలంగాణా రక్షణలు అమలు జరపవలసినదే; కాని, ఆంధ్రులకు కూడా రక్షణలు అవసరంలేదా అని నేను అడుగుతున్నాను, తెలంగాణాకు ఒడంబడిక ప్రకారంగా ఏర్పాటుచేయండి; దానిని కాదనడం లేదు. అయితే ఆంధ్రులు బ్రతకడానికి కూడా అవకాశం లేదా? అని అడుగుతున్నాను. ప్రైడరాబాద్ సిటీలో పనులు చేసుకోవడానికి ధోవతి కట్టుకుని నడకడానికి అవకాశం లేదా అని అడుగుతున్నాను. నేను మద్రాసు వెళ్లాను, బెంగళూరు వెళ్లాను, ఢిల్లీ వెళ్లాను—ధోవతితోనే, ఎక్కడా ఎవరూ ఏమీ అనలేదు. ప్రైడరాబాదు రోడ్లమీద వెడుతుంటే మాత్రం పంచెతీసి అగ్గిపుల్లి పెట్టండి అని శాసనసభకు వచ్చిన వారి విషయంలో యిటువంటి సంఘటనలు జరుగుతూవుంటే దీనినేమి అర్థం చేసుకోవాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. జరిగించేదో జరిగిపోయింది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను—‘తప్పు మీ ఒక్కరిదే కాదు. అందరూ కూడా చేస్తూవచ్చాను, మొదటి నుండి. అయితే మీరు ఏమీ జరగదులెమ్మని నిర్లక్ష్యంతో వున్నారు. మీరు ధైర్యం వహించండి; తెలంగాణా ప్రాంతం అంతా పర్యటించండి. ఈనాడు శాసనసభలో ఎవరు ఏమి చెప్పినా వాటిని వాస్తవాలను నమ్మకండి; ప్రతివారూ లోపల. తెలంగాణా కావాలని కోరుతున్నారు; తెలంగాణా పేన కూడా ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నట్లుగా వుంది. పేపర్సులో గూడండి, నిన్న. యీ దినం ఏమీ జరుగుతున్నదో. వాస్తవంగా తెలంగాణా ప్రజల అభిప్రాయమేమిటో తెలుసుకోండి. మొన్న గుమ్మడిదల సుబ్బారావు గారు ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఒక వ్యాసం వ్రాశారు. సాకు ఆ విషయం యంతకు ముందు తెలియదు. విశాలాంధ్ర ఏర్పాటుకు ఆనాడు కొందరు పెద్దలు యితరేకంబారు. ఈనాడు కూడా వ్యతిరేకిస్తున్నవారు ఆ పెద్దలే. కాబట్టి,

వారికి యిష్టం లేనప్పుడు బలవంతంగా, వత్తిడితో బక్కతి సాధించమనిన అవసరం ఏమిటంటే అది నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. పోదా... మీరు కూడా రంగా ప్రత్యేకంగా పన్నెండు జిల్లాలతో ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోలేమా? వారికి యిష్టంలేదు. మన నిర్భయ శక్తి విధంగా జరిగింది. ఇలాంటి ముదాసులు, బాగుచేశాము. వాళ్లు వెళ్ళిపోయారు. వచ్చేశాము. ఇక్కడ పెరిస్టెన్ అదే. వెళ్ళిపోదాం, ఎక్కడో ఒకచోట ఏర్పాటు చేసుకుందాము. పదకొండు, పన్నెండు జిల్లాలతో ఒక రాష్ట్రం అని అందాము. తప్పులేదు. రెండు రాష్ట్రాలు వుండవచ్చు. ఒక భాష అయినప్పటికీ, హిందీకి మూడు నాలుగు రాష్ట్రాలు లేవా? ఒకే భాష మాట్లాడేవారు ఒక రాష్ట్రంలోనే వుండాలనే ఒకవంతుం దేవుని ఆంధ్ర తెలంగాణాభివేదం చాలా దూరం వెళ్ళినది. ఉద్యోగాలలో ఇ. ఎ. ఎస్ ఆఫీసర్లునుండి క్రింద పూర్వోచార్య పున్నాయి యీ భాషలు, పోతే, బిజినెస్ మెన్ లో కూడా వున్నవి. ఆంధ్రులువచ్చి మా బిజినెస్ పడగొట్టారని, తుదకు వర్కర్సులో కూడా ఇది వ్యాపించినది. The very fact that there was firing in Srisailem in Kothagudem, and in Singareni Collieries is itself proof that there were serious differences among workers, రైతులలో కూడా భేదాలు ఏర్పడిపోయాయి. ఆంధ్ర రైతులు వెళ్ళిపోవాలని తెలంగాణా పోషకులు అడుగుతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో...

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయిన వెలుగు రాష్ట్రాలు చాలా త్వరలోనే మళ్ళా తిరిగి వచ్చి అంతా పని చేసుకుంటున్నారు. ఇంట్లో నారందరిలో తీవ్రమైన భేదాభిప్రాయాలున్నాయనడం నాస్తవం కానని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు చెప్పేదేమంటే వాస్తవంగా ప్రకాశి ఎందుం తెలుసు కుంటే మంచిదని చెబుతున్నారు. That is what he is driving at, if I understood him correctly. తెలంగాణా ప్రజాసామాన్యంలో ఏమిటంటే అభిప్రాయం వుందో తెలుసుకొని దానికి అనుగుణంగా మనం నడిచుకుంటే మంచి దని వారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య :—రైతుల పొగాకు బారెన్సు ఉగ్రులపట్టే పరకు వచ్చిందంటే దుష్టశక్తులు వుంటే వుండవచ్చు కాని యిది వంటి భేదభావాలు ఏర్పడిపోయాయి. వా పయోజనవర్గం ప్రజలు నన్ను ఒకటి ప్రశ్నించగలగి అడిగారు. ఈ అల్లరులు ఉపగ్రహుడు ఉపమాత్రం స్పష్టమైంది. ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు వారివారి అధ్యులు, వారి కుటుంబాలు రక్షణ దిద్దించు కున్నారు కాని ఇతరుల రక్షణ విషయం పట్టించుకోలేదేనేమో ప్రజలలో ఏర్పడింది. దీనిని గురించే వారు అడగమన్నారు. ఇంకా మీరు నైవా అటువంటి భావాలకు అవకాశం యివ్వకుండా అందరికీ రక్షణ ఏర్పాటు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. పరాంకుళం (ఉమకూరు) :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడి 12 సంవత్సరాలు అయినతరువాత యీనాడు ఆంధ్రులమైన మనంక అహింసను,

అపోహలుపడి, అవమానాలుపడి, ఒకరి నొకరు ద్వేషించుకొనే పరిస్థితికి రావడానికి ముఖ్య కారణం విషయంలో నాకు ఒక అభిప్రాయం వుంది. సోదరులు అనేక మంది అనేక అభిప్రాయాలు తెలియజేశారు. దేశంలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడినప్పుడు ఒక రాష్ట్రములోని కొంత భాగానికి ప్రత్యేక రక్షణలని, పెద్ద మనుషుల ఒప్పందమని ఎక్కడా మిగతా రాష్ట్రాలలో లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో అటువంటిది ఆనాడు పెద్దలైనవాగు ఏర్పాటు చేయడంవల్లనే యీ దుప్పలితాలు వచ్చి. ఇన్ని సంవత్సరాలు కలిసివున్న తరువాత, యీనాడు ఆంధ్రుడని ఆంధ్రుడే విభేదంతో ద్వేషించే దుస్థితి వచ్చిందని నాకు అనుమానం. పెద్ద మనుషుల ఒప్పందమనేది ఏ ఏండ్లకే కాలదోషం పట్టవలసింది, కాని వదేండ్లు ఆయిన తరువాత యిప్పటికైనా రక్షణలు రద్దు చేయాలని, అందరం ఒకే రాష్ట్రవాసులమని, ఆంధ్రులమని ఇక మీదటనైనా మనం ప్రవర్తిస్తే తప్ప యీ విభేదాలకు అంతం వుండదని తమ ద్వారా సభవారికి మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న నవంబరు సమావేశములో గవర్నరుగారు రక్షణల విషయం చెప్పే వరకూ అసలు రక్షణలు పొడిగించడమనేది వున్నది, తెలంగాణా మిగులు నిధులు వున్నాయని యీ రెండేళ్ళుధ్యలో మా దృష్టికి రాలేదు. ప్రతికలద్యారా కూడా తీరి నుంచి ఇప్పటివరకూ తెలంగాణాకు అన్యాయం జరుగుతోందనే విషయం మేము ఎవ్వరమూ తెలుసుకోలేదు. ఒక్క తెలంగాణాయే కాదు, రాష్ట్రమంతటాకూడా యీ ప్రభుత్వ విధానాలవలన వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయలేకపోవడం జరిగింది. సరిపాలనలో వున్నవారు ప్రాంతీయమైన అభిమానంతో, వ్యక్తిగతమైన అభిమానాలతో పనులు చేయడంవల్ల యీ రాష్ట్ర అభివృద్ధి కుంటుపడిందని నా అభిప్రాయం. ఆయితే, ఇప్పుడు చేయవలసిన కర్తవ్యం ఏమిటి? ఈ రక్షణలకు కాలదోషం పట్టిందని నేను అంటే తెలంగాణా సభ్యులేకాక పెద్దలంతా కూడా నన్ను చెర్రివానినిగా చూస్తున్నట్లు వున్నది. కాని, యీ రక్షణలు పనికిరావని మన ప్రైవేట్ కే కాక ఉన్నతమైన సుప్రీం కోర్టు కూడా ఇది భారత రాజ్యాంగ చట్టానికి విరుద్ధంగా వుంది అంటే యీ 12 ఏండ్లు కూడ రాజ్యాంగ చట్టానికి విరుద్ధంగానే యీ రక్షణలు అమలు జరిపామనే విషయం పెద్దలైన మీరంతా గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సుప్రీం కోర్టువారు యికా యీ విషయమై నిర్ణయం యివ్వలేదు. నే ఆర్డరు కన్ఫరం చేశాను, కాని 17 వ తేదీన విచారణ జరుగుమందనుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. వరాంకుళం :— ప్రజల ఆస్థులకు రక్షణ కల్పించలేకపోయారు ముఖ్యమంత్రిగారు. మేము మూడవ తేదీన యీ సమావేశానికి వచ్చేటప్పుడు యీ విషయాలు తప్పకుండా చర్చకు వస్తాయి, పెద్దలంతా యీ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కరిస్తారో చూద్దాము అనుకున్నాము. కాని ఇక్కడకు వచ్చేటప్పటికి ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్స్ నుంచి ఒక్కొక్క నాయకుడు ఐదేసి కార్లలోను, మూడేసి కార్లలోను శాసనసభ్యులను తీసుకొని ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్లడం జరుగుతోంది. ఇది ఎందుకు, తెలంగాణా-ఆంధ్ర విభేదాల పరిష్కారం కోసం మాత్రం కాదు. ఇదే సమయంలో మంత్రివర్గ విస్తరణ జరుగుతుందని

నాకు 5 కార్గతో బలం వుందని, నాకు మూడు కార్గతో బలం వుందని చూపించి, యీ విధంగా ఆలోచనలు చేయడం జరుగుతోంది. తెలంగాణం బాలిష్ నమ్మకం కలిగించడం కోసం, మిగతా ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా కూడా స్వచ్ఛందంగా ముఖ్యమంత్రి గారు-తమ ముఖ్యమంత్రి పదవి బలిదానం చేసి, తెలంగాణం వారికి అప్పజెప్పి, వారిచే మేము పరిపాలించబడడానికి సిద్ధంగా వున్నామని చెప్పి, యీ విధంగా వారిలో నమ్మకం కలిపించి ఆంధ్రరాష్ట్ర ద్వారా కాపాడాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను.

(శ్రీ పుడిపూడి ప్రభాకరరావు (జమతాపురం) :—అధ్యక్షా, క్రితం శాసన సభా సమావేశం పై ముకు లేని విపాకర పరిస్థితులు ఒకసారి పెట్టుబుకాయగాలే దీని వెనుకాల ఏవో కొన్ని అదృశ్య శక్తులు వున్నాయనుకోడానికి ఏ విధమైన అనుమానమూ కనుపించదు. ప్రెస్టేజిడ్ పొలిటిషియన్లు వున్నారనేది నిగ్గు వారమైన ఆంశం, ఇది అందరూ ఒప్పుకుంటారు. సభ్యులు వదే వదే ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చారు. ప్రతి శాసనసభా సమావేశానికి విస్తరాలు వేయడం, ప్రచారం చేయించడం, తీవ్రత-యడం-యీ విధంగా చేయడం వల్ల ఏదో ఒక రోజున ఎక్స్ప్లోజ్ అవుతుందని ఫోర్ కాస్ట్ చేశారు. ప్రతి శాసన సభా సమావేశానికి కాబినెట్ ఎక్స్ పాన్షన్స్ అనడం, తరువాత లేదనడం వల్ల రెజిస్ట్రేటర్లు ప్రెస్టేజ్ అయి కుర్రవాళ్ళను అండగా తీసుకుని బ్రహ్మాండమైన ఉద్యమంగా తీసుకువచ్చి డిస్ హార్మనీ క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. అసెంబ్లీ యిమెంటు వుండడంవల్ల, యంగ్ స్టర్స్ లో ఉద్యోగాలు వస్తాయనే గారంటి లేకపోవడంవల్ల వారిలో చాలా నిరుత్సాహం బయలు దేరింది. ఆంధ్రదేశం నుంచి వచ్చిన రైతులు ఇక్కడ భూములు కొని ఫెర్టిలిజర్ సాయిల్స్ గా చేసి ఎక్కువగా సంపాదించుకుంటున్నారనే హ్యూమన్ జలసిస్ ఏర్పడినాయనడం కూడా నిర్దిష్టాంశం. ఇక ఎకనామిక్ డెవలప్ మెంటు కావాలంటే బుచ్చి రాయుడుగారు చెప్పినట్లు మన రాష్ట్రలో ఎంటర్ ప్రెయిజింగ్ స్పిరిట్ వుండాలి. డబ్బు వున్నవారు ఎక్కువగా ఇండస్ట్రిస్ స్థాపించితేనే అభివృద్ధి చెందటానికి అవకాశం వుంటుంది కాని లేకపోతే వుండదు. ఆంధ్రులు వచ్చి మిల్లులు పెట్టు కున్నా, సినిమాలు పెట్టుకున్నా అది వారి తప్పుకాదు. ఫండమెంటల్ రైట్స్ ఉపయోగించుకొని దేశంలో ఏ మూలకు వెళ్లి అయినా తనకు నచ్చిన వృత్తి అవలంబించడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఆంధ్ర రైతులు ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేస్తున్నారన్న ఫీలింగు డెవలప్ కావడం దురదృష్టకరమైన విషయం. ముఖ్యమంత్రి గారు యీ విషయాలన్నీ ఆలోచించి తగు పరిష్కారం చేయడానికి అవకాశం వుంది. పెద్దలైనవారు—కాంగ్రెసు వారయితేనేమి, ప్రతిపక్షాల వారయితే నేమి ప్రతివారుకూడా దీనికి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారే కారకులు అంటున్నారు, అయితే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఎంతవరకు కారకులు? ఇది ఒక్క బ్రహ్మానందరెడ్డి చేసిన తప్పు కాదుకదా. గతం నుంచి క్యూములేటివ్ గా వస్తున్నది. అప్పటినుంచీ-ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు వున్నారు, యీ 12 సంవత్సరములు నుంచి వున్న తెలంగాణా మంత్రులు, రిజనల్ కమిటీ చైర్మనులు వీరంతా ఏమీ చేశారు? వీరంతా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చి, ప్రభుత్వం చేయకపోతే గవర్నరు

దృష్టికి తేవచ్చు. ఎవ్వరూ కూడా ఇందులో ఏ విధంగానూ వారి డ్యూటీస్ ఆనెస్ట్ గా డిస్పార్జి చేసినట్లు కనిపించదు. జనవరి 19 వ తేదీన జరిగిన అగ్రి మెంటులో ప్రభుత్వ పక్షంవారు, ప్రతిపక్షంవారు సంతకాలు పెట్టారు. అప్పుడు ఆనెస్ట్ ఓపీనియనుతో ఆ సంతకాలు పెట్టడం జరిగింది. ప్రతిపక్షనాయకులు శ్రీ లచ్చన్నగారు ఇది చెల్లనేరదు అంటున్నారు. ఇది మంచి రిజల్టు తీసుకువస్తుందని అభిప్రాయపడ్డాము, అది తేలేదు కాబట్టి యీనాడు ఆ అగ్రిమెంటుచెల్లదు అంటున్నాడు. వారి పార్టీ శక్రటరీ అయిన పురుషోత్తమరావుగారు సెపరేటు తెలంగాణా కావాలని నిన్న సెపరేటు తెలంగాణా మ్యాప్ ను ఆవిష్కరణ చేశారు. అచ్చన్న గారు విశాలాంధ్ర కావాలంటున్నారు. ఒక ప్రక్కన వారి పార్టీ శక్రటరీ సెపరేటు తెలంగాణా కావాలంటారు. ఈ విధంగా పొలిటిషియన్లు చేస్తుంటే పొలిటిషియన్లును నమ్మాలో లేదో తెలియడం లేదు. కాంగ్రెసు వారిని గాని ప్రతిపక్షాల వారినిగాని రాజకీయ వేత్తలు దూరంగా ఉండండి, మేము చేస్తామని యిమ్యూచ్యూర్ బ్రెయిన్స్ అయినప్పటికీ మెయ్యూర్ గా స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. తెలంగాణాకు ప్రత్యేక హక్కులు కాకుండా ఆంధ్రకు ప్రత్యేక హక్కులు కావలసిన దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆంధ్రుల ప్రొవర్బిస్ తెలంగాణాలో లడలాది ప్రావర్తి నాశనం చేశారు. ఆ నష్టాన్ని ఎసెస్ చేయించి వారికి జరిగిన విధముగా నష్టాన్ని భర్తీ చేయించాలని ఆంధ్రుల వక్తైక కోరిక. విచార్యుల కోరిక ఏమిటంటే ఉస్మానియా యూనివర్సిటీని మెట్రోపాలిటన్ యూనివర్సిటీగా చేసి అక్కడ అందరికీ అడ్మిషను మెరిట్ బేసిస్ మీద ఉండేట్లు చూడాలి, ఎమోషనల్ యింటిగ్రేషన్ కావాలని అంటాము గాని అది స్లోగన్ గానే మిగిలి పోయింది గాని ఆదరణలో కనిపించడం లేదు. జనవరి 19 వ తేదీని జరిగిన అగ్రిమెంటును తప్పకుండా అమలు జరపవలసినదే. స్టే యివ్వడం జరిగింది. చెల్లనేరదని అన్ కాన్ స్టిట్యూషనల్ అని తీర్పు యిచ్చినట్లయితే గవర్నమెంటు ప్రత్యేక జి. ఓ. యిచ్చి యిక్కడ ఉండే నాన్ ముల్కీలను తెలంగాణాలో యిష్ట పడని వారిని ఆంధ్రకు వెళ్ళడానికి వీలుగా ప్రత్యేక ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఆర్ సత్యనారాయణరాజు (నర్సాపూర్) :—అధ్యక్షా, గత రెండు మూడు మాసాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వివిధ ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా తెలంగాణాలో జరిగిన సంఘటనలు, ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రజల మధ్య ఒకరికొకరు దూషించుకోవడం, సంఘర్షణ పడడం, విషాదకర సంఘటనలు నిజంగా ఆంధ్రజాతి యావత్తుకూడా నిజాయితీకలిగిన ప్రతి ఒక్కరూ కూడా సిగ్గుపడవలసిన విషయాలు. అయితే అసలు దీనికి కారణం ఏమిటి అనుకున్నప్పుడు 20 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు పాలకులు అధికారంలో ఉండడం ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ 13 సంవత్సరాలకాలం పాటు భూస్వాములు, బూద్ధువా వర్గాల ప్రతినిధులు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు నాయకులు అధికారంలో ఉండడం వారు 1958 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పుడు తెలంగాణా కాంగ్రెసు నాయకులు, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులు, భాగస్వాములయితో వంటి ఒక ఉష్ణందం జరిగింది. ఆ ఉష్ణందాన్ని

తు. చ. తప్పకుండా అమలు జరపకుండా ఉన్న విషయాలు తెలుసును. ఇవన్నీ నిర్లక్ష్యం చేస్తున్న రాష్ట్ర కాంగ్రెసు నాయకత్వం, ఉభయ ప్రాంతాలలో ఉన్న ఎవరైనప్పటికీ వీరంతా కూడా వాస్తవంగా రక్షణలను అమలు జరపటానికి బదులు ప్రక్కకు నెట్టి ఆంధ్రదేశంలో అభివృద్ధి అవుతున్న ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలను నాశనం చేయడం కాంగ్రెసు నాయకులకు క్రొత్త కాదు. అలివాటు వస్తున్నది. చేసిన వాగ్దానాలను ఎంతవరకు అమలు జరుపుతున్నారని చూస్తే వాగ్దానాలు చేయడంలో అందరి కంటే ముందు వుంటారు. కాని వాగ్దానాలను భంగం చేయడంలో కూడా వారికి వారే సాటి. మొట్టమొదట దున్నేవారికే భూమినిస్తామన్నారు. గరిష్ట పరిమితి పెడతామన్నారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలు యిస్తామన్నారు, కౌలుదారులకు రక్షణ కల్పిస్తామన్నారు. సంక్షేమ రాజ్యం ఏర్పాటు చేస్తాం అన్నారు. ఈ విధముగా అనేక వాగ్దానాలు చేశారు. ఈ వాగ్దానాలలో ప్రతి అక్షరానికి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తీరని ద్రోహం చేసినది. 12 సంవత్సరాల కాలంలో వాగ్దానాలను అమలు జరపలేదు. మంత్రి పదవులను పెంచుకొనడంలో నిమగ్నం అయినది. ఈ మధ్యకాలంలో తెలంగాణాలో జరుగుతున్న ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలను ప్రజల పోరాటాలను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి గుండాయిజం అమలుపరచడానికి నిమగ్నమయినారని తెలుసును. ఈ దృష్ట్యా పరిశీలన జరిపినప్పుడు ఈ రెండు మూడు మాసాలలో జరిగినది అర్థం చేసుకోవచ్చు. దీని వెనుక ఎటువంటి శక్తులు ఉన్నాయో అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. యావత్తు బాధ్యత రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకత్వం, ఉభయ ప్రాంతాల కాంగ్రెసు నాయకులు, మంత్రులు ప్రధాన బాధ్యత వహించవలసి ఉంది ఇక్కడ ప్రాంతీయ తత్వంలో కాంగ్రెసు నాయకులు కాంగ్రెసు మంత్రులు రెచ్చకొట్టే ఉపన్యాసాలు చేస్తుంటే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కాంగ్రెసు మంత్రులు రెచ్చకొట్టే ఉపన్యాసాలు చేశారు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నర్సాపురం ప్రాంతంలో ఒక మంత్రి బహిరంగంగా ఉపన్యాసం యిచ్చారు. తెలంగాణాలో ఆంధ్రుల మీద జరిగిన దౌర్జన్యాల నుండి రక్షణ లేదని చెబుతూ నష్టపరిహారం తెలంగాణా నిధులనుంచి ఇవ్వాలని స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. మరొకచోట మరొక రూపంలో రెచ్చగొట్టారు. తెలంగాణాలో తెలంగాణా పోలీసులు ఆంధ్రులకు రక్షణ కల్పించడంలేదు కాబట్టి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న పోలీసులను పంపించి ఆంధ్రులకు రక్షణకల్పించాలని రెచ్చగొట్టారు. ఆ విధముగా వారు ఉపన్యాసాలు చేస్తుంటే తెలంగాణాలో ఉన్న మంత్రులు కాంగ్రెసు నాయకులు విద్యార్థులను రెచ్చగొడుతూ ఉన్న విషయాలు తెలిసినవే. ఆ సంవత్సరంలో ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు మూడు ప్రకటనలు చేశారు. తెలంగాణాలో ఉన్న సంఘవిద్రోహకర శక్తులను అదుపులో పెడతామని చెప్పారు. ఆ పేరుతో వెనకాల ఉన్న వారిని ఎందుకు బట్టబయలు చేయరు అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రులమీద మారణహోమం జరుగుతూఉంటే అటువంటి శక్తులను ఎందుకు బయలు పెట్టరు? పోలీసులు పది మంది విద్యార్థులను తుపాకిపాలు చేశారు. సంఘ విద్రోహ శక్తులతో చేతులుకలిపినవారు కాంగ్రెసు నాయకులు

re : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

మాజీ మంత్రిలు అనే విషయం ప్రతి ఒక్కరికి ఆంధ్రలో నాలుగు కోట్ల జనాభాకి తెలుసును. వారిని బయటకు లాగి వారిమీద గతినమైన చర్యలు ఎందుకు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. నిజంగా మనలో మన మాట చెబుతున్నాను. ఈ సంఘటన వెనుక ఏ ప్రతిపక్షమో ఉంటే ఈ రకంగా ఉండి ఉండేది కాదు. మొట్టమొదట వాయకులను అరెస్టు చేయడం మూత్రమే కాదు. అనేక రకాలుగా దెబ్బతీయడానికి ముందడుగు వేయడంతో వెనుకాడరు. ఈ ఉద్యమంలో కాంగ్రెసు భూస్వాములు, పెట్టుబడిదారులు, ముఠాలు, మాజీ మంత్రులు ఉన్నారు కాబట్టి యిలా జరిగింది, దీనివెనుక ఉన్నవారిని బయటకులాగి తీయడం ద్వారానే ఆంధ్ర జాతికి మేలు జరుగుతుంది తప్ప మరొకటి కాదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో జనవరి 18-19 తేదీలలో అఖిలపక్ష సమావేశంలో జరిగిన ఒప్పందంలో 4,500 ఆంధ్ర ఉద్యోగులను ఆంధ్ర ప్రాంతానికి తరలించాలని నిర్ణయం వెనుక దుష్ట సాంప్రదాయం, దుష్ట సూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఆ సూత్రం ఒకే రాష్ట్రంలో ఒక ప్రాంతంలో మరొక ప్రాంతంవారు ఉద్యోగాలు చేయకూడవనే దుష్ట సూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా తెలంగాణా వ్యతిరేక భావాలను ఆంధ్రలో రెచ్చకొట్టడానికి అవకాశం యిచ్చింది తప్ప మరొకటి కాదని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. తెలంగాణాలో ఆంధ్రులకు రక్షణ లేకుండా పోయినది. నిన్ను, మొన్న కొందరు ఆంధ్రులు ఇక్కడకు వచ్చారు. నష్టానికి గురి అయిన కుటుంబాలున్నవి. ధనికులా, పేదలా అనే సమస్యకాదు. పేదవారువున్నారు. దొర్లనాలకు గురి అయిన కుటుంబాలకు తక్షణమే నష్ట పరిచారము ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వముమీద వున్నది. తప్పని సరిగా ఇచ్చిపారాలి. ఆ రకముగా ఇవ్వాలని కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపున డిమాండు చేస్తున్నాను. ఈ సంఘటనలు విచారణ చేయడము కోసము judicial enquiry ని చేయవలసిన అవసరము వున్నది. ప్రాంతీయ అసమానతలను పోగొట్టడముకోరకు. మధ్యపాననిక్షేధము తొలగించి అభివృద్ధి పనులుచేయుటవల్ల సాధ్యము. అఖిలపక్ష ఒప్పందము నిర్ణయాలు అమలు జరుగుతాయా అనే గ్యారంటీ ప్రజలలో ఎక్కడా కన్పించదు. ఇది కాంగ్రెసు రాజ్యము కూల ద్రోయడము ద్వారాతప్ప మరొక పరిష్కారమార్గము లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వున్న ప్రజాస్వామిక వాదులందరూ, కార్మికులు, రైతులు ఆ ఒప్పందము నిర్ణయాలు అమలుచేయడానికి ప్రభుత్వముమీద వత్తిడి చేయడము ద్వారానే సాధ్యము తప్ప అంతవరకు సాధ్యముకాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యమ్. వీరగాఢవరావు :—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో జరిగిన దురాగతాల గురించి ప్రభుత్వము తన బాధ్యతను నిర్వర్తించలేని కారణమువల్ల law and order ని maintain చేయలేని కారణము వల్ల ప్రజలు పడిన కష్టనష్టాలను గురించి చెప్పదలచు కొన్నాను. విశాలాంధ్ర ఏర్పడే సమయములో తెలంగాణా వెనుక పడివున్నదనే అభిప్రాయముతో ప్రత్యేక రక్షణలతో ఒక ఒప్పందమును చేసుకొన్నారు. ఈ రోజున ప్రభుత్వ జనసంబంధకాఖ ప్రకటించిన

రిపోర్టు చూస్తే తెలంగాణ ప్రాంతములో ఏవిధముగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాధించినది కూడ ఋజువు అవుతుంది. తెలంగాణ నిధులు ప్రత్యేకించి తెలంగాణాకు ఉపయోగించాలనే నినాదాలు ప్రభుత్వము గమనించాలనే రణముతో తెలంగాణాలో వున్న పెద్దలు తెలంగాణాలో వున్న ఆంధ్రప్రజలకు ఎనలేని అపకారము చేశారు అని చెప్పక తప్పదు. Telangana safeguards అని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వున్నప్పుడు తెలంగాణాలో నివసిస్తున్న మైనారిటీగా వున్న ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకమైన safeguards ఏర్పాటు చేయడము ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఈ బాధ్యతను నిర్వహించలేని పరిస్థితులలో విశాలాంధ్ర అనడమువల్ల ప్రయోజనము లేదు. వివిధరకాల ప్రజలు, వ్యాపారస్తులు ఆయా జిల్లాకలెక్టర్లకు వారికి జరిగిన అన్యాయాలను గురించి, నష్టము గురించి రిపోర్టు యిచ్చుకొన్నారు. రిపోర్టు యిచ్చి 1½ నెలలయినా ఒహారంగ విచారణ జరుపుతున్నాము, రండి అని ఏకకర్కరినీ పిలువ లేదు. అక్కడున్న జనానికి ధైర్యము చెప్పి వారి ఆస్థులను కాపాడుకోవలసినదని ప్రత్యేక రక్షణలు ఏర్పాటు చేస్తామని హామీలను ప్రభుత్వము ప్రకటించి వుండలేదు. ఆంధ్రులపై ప్రత్యేక రక్షణలు లేనపుడు విశాలాంధ్ర slogan చెప్పడములో ఎంత వరకు ఉపయోగము వుంటుందో ఆలోచించాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ విడిపోవాలనే భావము ఏ ఒక్కరికి లేదు. కాని ఇక్కడున్న మైనారిటీ వర్గాలకు రక్షణయిచ్చే పూచీ ప్రభుత్వము మీదవున్నది. మాత్రా కొండకు గురియైన సంఘటనలపైన, నష్టాలకు గురియైన సందర్భాలలోను వెంటనే judicial enquiry జరిపించి టెలుతెలంగాణ మిగులనిధులనుంచో ఆంధ్రనిధులనుంచో ఏదోరూపములో ఎంత నష్టం వచ్చినదో valuation కట్టించి ఆ నష్టానికి పరిహారం ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము పైనవున్నది. వెంటనే ఆ నష్టపరిహారము ఇప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాము. ఉద్యోగుల సమస్యపై తీవ్రమైన ఆందోళన జరిగి, కోర్టుకు వెళ్ళడము, అఖిలపక్ష ఒప్పందము ఉల్లంఘించడం జరిగింది. ఉద్యోగుల సమస్య ఒక పీఠంగా ఆలోచించి పరిష్కరించడానికి పిలుస్తూనే మో అనుకుంటాను. ఉద్యోగులలో ఆర్థిక స్తోమతు కలవారు చాల చోట్లవున్నారు. ఆర్థిక స్తోమతుగల ఉద్యోగుల list తయారుచేయండి. ఇతరత్రా వ్యాపారాలు చేసుకోవలసినది అని నచ్చచెప్పి banks ద్వారా ఋణాలు ఇప్పించాలని, పెట్టుబడి పెట్టుకోలేది వారు ఎవరైతే వున్నారో వారికి ఉద్యోగాలు ఇస్తే ఇంత ఆందోళన, బెడదవుండదు. నిదానమైన కార్యక్రమము ఆలోచించి ఎవరికి ఉద్యోగము యివ్వాలి, ఎవరికి ప్రభుత్వ కంట్రాక్టులు ఇవ్వాలి అనేది నిర్ణయము చేసి కడు జాగ్రత్తగా పరిపాలనను ముందుకు తీసుకొని వెళ్ళక పోతే దేశములో విప్లవము రావడము ఎంతోదూరములో లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, 1956 నవంబరులో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడక పూర్వము కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, తెలంగాణము మిశ్రమముతో హైదరాబాదు రాష్ట్రము వుండేది. అప్పుడు ఈ అభిప్రాయాలు ఏమీరాలేదు. అప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రితప్ప మిగతావారందరూ తెలుగుమాట్లాడే వారుకాదు. బిందూ గారూ, ఎక్కోట్ గారు, దిగంబరరావు గారు వివిధ భాషలకు సంబంధించిన వారు ఈ రాష్ట్రమును పరిపాలిస్తున్న సందర్భములో ఇలాంటి సంఘటనలు

ఎన్నడూ ఒకరగలేదు. 1956లో States reorganisation జరిగిన సందర్భములో మహారాష్ట్రతో వివర, గుజరాతుతో సారాస్థ్ర, ఆంధ్రతో తెలంగాణా కలిపి భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు రాబట్టిన అయిన సందర్భములో క్లిష్టమైన పరిస్థితులు తీసుకువచ్చినారు. అప్రాయభేదాలకు తావు ఏర్పడినది మహారాష్ట్ర, మైసూరుకు ధ్య సరిహద్దు తగాదా, తెండు గ్రామాలు అటువుంటే ఏమిటి? ఇటువుంటే ఏమిటి? కృష్ణానదీ జలాల dispute వచ్చినది, ఆనాడు మైద్రాబాదు రాష్ట్రములోనే నాగార్జున సాగర్ కి, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు పునాదులు వేయడం జరిగింది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు అని చెప్పి ఒప్పము లేక పోయినా తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని ఆంధ్రప్రాంతముతో కలిపి ప్రత్యేక రక్షణలు కల్పించారు. ఆ safeguards అమలుజరగని సందర్భములో ఈ అలజడికి కారణమైనది. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల నినాదముపై వేరే వచ్చినదో దానివల్లనే ఇది అంతా జరిగిందని చెప్పక తప్పదు. ఈనాడు దేశములో పెరుగుతున్న ప్రాంతీయభిమానాలను దృష్టియందు పెట్టుకొంటే ఇది మబ్బుతునకలాగ కనిపిస్తుంది. భాషారాష్ట్రాలు విభజించడంవల్లనే ఇదంతా జరుగుతుందని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులయిన శ్రీ నిజలింగప్పగారు అన్నారు. అది వాస్తవమే, యీ విషయం వచ్చేందు సందర్భరములకు పూర్వం జనసంఘం కూడ అనడం జరిగింది. పోతే యీ సందర్భంలో ఒకే భాష మాట్లాడే వారు వామినేటు చేస్తున్నారనే భావన వచ్చేందు సందర్భరముల తరువాత తెలంగాణా ప్రజలకు కలుగడం చాలా విచారనరమయిన విషయం. ఆ భావం రావడానికి కారణాలు ఆనాడు ఒకే భాష మాట్లాడడం మనకి ఇష్టంలేని కారణాన ఇవన్నీ రావడం తటస్థించింది. ప్రతివిషయంలోనూ ఇంటిగ్రేటెడ్ నీడియారిటీ విషయంలోనూ, కాంట్రాక్టర్లు విషయంలోనూ కూడా భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నవి. తెలంగాణా వారికి తెండరు దొరకదు. ఆంధ్ర వారి కయితే పది గాఢము ఎక్కువైచ్చి ఇంజనీరులు తమ స్వంత లాభాలకు చేస్తున్నారు. అందులో ఆంధ్ర—తెలంగాణా అనే ఫీలింగుతో కాక పోయినా కేవలం డబ్బు వస్తుందనే ఉద్దేశంతోటి యీ పది కాతం వారికి ఇంక్రిజ్ ఇస్తున్నారు. తెలంగాణా వారికి తేంకా నుంచి డీలరుషిప్ ఇస్తారు. ఆంధ్ర వారికి మద్రాసు నుంచి ఇస్తారు. మద్రాసు నుంచి రోడ్ మూవ్ మెంటు ఉంది. బాంబే నుంచి రోడ్ మూవ్ మెంటు లేదు. అదే పరిస్థితిలో వరంగల్ లో ఉన్న ఆంధ్రులకు—లిస్టు మేము శ్రీ తిమ్మా రెడ్డిగారికిచ్చాము—మద్రాసు నుంచి డీలరు షిప్పు ఇచ్చాడు. తెలంగాణా వారికి వ్వడంలేదు. ఇటువంటి భేదభావం వల్ల ఇటువంటి నినాదాలు వస్తున్నవని మనవి చేస్తున్నాను. యీ 19వ తేదీ ఒప్పందంవల్ల కాంగ్రెసు నాయకులు చేసిన అన్యాయాలకు మేము గురి కావలసి వస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ చర్చిల్లాని వాంఛించే మాకు అక్కడికి పోయిన తరువాత ప్రజలు ప్రతి పక్షాలపై నిందారోపణ చేస్తున్నారు. యీ తెలంగాణాలో జరిగిన అల్లరులకు కేవలం ఆంధ్ర నాయకులే ముఖ్య కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే రావువ రావుగారు స్టేటు మోటిస్తే అది ఖండించినవారు లేకపోగా దానికి నిప్పు మీద నెయ్యి పోసినట్లుగా యీ నాయకులు స్టేట్ మెంటు ఇవ్వడం, కాకాని వెంకట

Subject: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

రత్నంగారివ్వగానే, ఇక్కడి తెలంగాణా కాంగ్రెసువారు వారి మీద మీరు ఇదంతా చేయడం వల్లనే దీక్షంతా మూలకారణమని మనవి చేస్తున్నాను. 24 వ తేదీక సమ్మె జరగకపోతే తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఈవిధంగా అలజడి జరిగేది కాదు ప్రతి పక్షాలు కూడా కొంత మంది విజయవాడలో యీ నాయకులచేత బింగిలు తీయించారని పేపర్లలో చదవడం జరిగింది. యీ సంఘటనకన్నీటికి కారణం వారే నని చెప్పక ఎప్పుడు. వాటన్నింటికీ పరిష్కారం మార్గం ఏమంటే యీ నినాదం మనమందరం వ్యతిరేకించాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు డేర్ స్టెప్ కంటే సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఉండినా ఉండకపోయినా తీసుకుంటే బాగుంటుంది. తెలంగాణా అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా డబ్బు వచ్చినా రాకపోయినా ఇదిగో యీ పక్షికోట్లు రూపాయలు దీనికి ఖర్చుచేస్తున్నాము. డబ్బు ఎక్కడ నుంచి వచ్చిందంటే మా ఇష్టంవచ్చిన దగ్గరనుంచి వస్తుందంటున్నారు. యీ మద్యపాన నిషేధం తీసెయ్యబోతున్నాము, దానికి వచ్చేడబ్బు తెలంగాణా అభివృద్ధికి ఖర్చు చేస్తాం అనే ఒక కాంక్రీట్ సాల్యూషన్ ప్రజలముందు చెబితే వారికి విశ్వాసం కలిగే అవకాశముంది. ఆంధ్ర విద్యార్థులకు కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులపై వారి అభిప్రాయంపడింది. మనం కేంద్రంతో ఒక ఒప్పందం చేసుకుని ఇక్కడ ఒక విశ్వవిద్యాలయం స్థాపిస్తే ఇక్కడ ఆంధ్ర విద్యార్థులకు అవకాశం కలిగిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. బ్రహ్మానందంరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో గత రెండు మాసాలుగా జరిగిన విషయాలు ఈ శాసన సభ చర్చించాలి. శాసన సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలు వ్యక్త పరచాలనే భావం ప్రభుత్వానికి కూడ ఉంది. యీ సమావేశంలో గత మూడు రోజులుగా ఈ చర్చ జరుగుతున్నది. యీ చర్చలో పాల్గొన్న స్నేహితులు అనేక భావాలను వెల్లడించారు. ఈ ప్రాజెక్ట్ ఇంటి గ్రేషనుకు ఓది దోహదం చేస్తుందో అనే వాటిని గురించి కూడా వారి వారి అభిప్రాయాలు వెల్లడించారు. నేరేవుకు ఒక్కొక్క ఉపన్యాసాన్ని దానిలోని మెరిట్, డిమెరిట్స్, సత్యం, అసత్యం. నేరారోపణ మొదలయిన వాటిలోకి పోయి వాగ్వాదం కొరకే, ఆ పాయింట్సు మీట్ అవడానికో నేను ప్రయత్నం చేయదలచలేదు. అసలు నేను ఉపన్యాసం మొదలు పెట్టేముందు యీ రెండు నెలలుగా జరుగుతున్న వాటివల్ల ప్రాణాలు పోయిన, ఆఘలు నష్టం పడిన, కష్టాలకు గురయిన వారందరికీ మా సానుభూతి మరందరి తరపున మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఇది ఎందుకు వచ్చింది అనే దాంట్లోకి చాల మంది స్నేహితులు పోయినారు. రాజకీయ కారణాలు కావచ్చు, స్వప్రయోజనాల వల్ల కావచ్చు. కాని ఏదయితే చెప్పారో దాంట్లో సత్యం ఉండనివ్వండి, అసత్యం ఉండనివ్వండి. అదంటుంచి మనం ఏమి చేయాలి అనేదానిపై మనం అందరము కూడ ఉంటే బాగుంటుందనే విశ్వాసం నాకు ఉంది. అధ్యక్షా, నేషనల్ ఇంటి గ్రేషన్ లేకపోతే స్టేట్స్ లో ఉండే పలుప్రాంతాలు ఇంటిగ్రేషన్ కేవలం ఒక పార్టీ అనేవారు. ఒక కాంగ్రెస్ మంత్రి వర్గం అనేవారు. మహారాష్ట్రంలో ఆదేశంలో ఉన్న అనేక రాజకీయ పార్టీలయితేనేమి, వారికి అనుచరులుగా ఉన్న ప్రజా సమూహం అయితే నేమి, దానికి దోహదం చేసిన అవసరం మనం ఎరుగనిది

Motion under Rule 95 :
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March 1969, 357

కాదు. మనకి ముఖ్యంగా మనం ఒకరిపై ఒకరు చెప్పుకోడానికి అవకాశమున్న పుట్టికి ముఖ్యంగా అసలు ఒక ఎకనమిక్ స్ట్రాగ్గేషను అనే మనం గుర్తులో ఉంచుకోవాలి, ఇది ఎట్లా జరిగిందో కూడ నేనివ్వగకు చెప్పినాను. 1965-66 లో సుమారు 104-105 కోట్లు ప్రణాళిక క్రింద ఖర్చు చేసిన రాష్ట్రం 66-67 కి 95 కోట్లు రూపాయలకు దిగింది. 1967-68 కి 69 కోట్లుకు దిగింది. 1968-69 కి 78-71 కోట్లుకు పైగా దిగిందని వనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఒక రాష్ట్రం పెట్టుబడి పెట్టవలసిన దాకట్లో సుమారు 80-90 కోట్లు పెట్టుబడి ఎప్పుడయితే ఆరుగుతుందో దానివల్ల కొత్తగా ఉద్యోగాలు కల్పించే పరిస్థితి లేకపోగా ఉన్న ఉద్యోగాలకే కొంతవరకు భంగం ఏర్పడిన సంగతి మీకు తెలియనిది కాదు. దానితోపాటుగా ఒక డెలబరేట్ గా కాంకాట్ అనండి. లేకపోతే డెలబరేట్ గా గూమర్స్ అనండి. ప్రాంతాలలో కలుగజేసారో అది బహుండమైన దుష్ప్రతిభలకు దారి తీసిందని నేను వనవిచేస్తున్నాను. అదేమాదిరి నిన్న వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. ప్రెస్ స్నేహితులు కూడ యిటువంటి సందర్భాలలో ఎంతో జాగ్రత్తగా ఎంతో restraint పెట్టుకొనిఉండవలసినటువంటిది — నే నే మీ వారిపైన దురుద్దేశాలు ఆపాదించుటలేను, కాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల అనుకోండి, యింకోకదాని వల్ల అనుకోండి. — దానివల్ల కూడ దేశంలో ఒకవిధమైనటువంటి ఉద్దేశాలను చెచ్చగొట్టడానికి కారణమైనదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఏదో దురుద్దేశంతో చేశారని అనుకోను. పరిస్థితుల ప్రభావం కావచ్చును. నిజమైన పరిస్థితులు గ్రహించుకొనినిలకడగా దానికి రిపోర్టుచేసే వ్యవధిలేకపోవచ్చును — ఏమైనా కారణం, ముఖ్యంగా దోహదంచేసినదే భావం యావత్తాఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా! మొట్టమొదట 1956 సం॥లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినందర్పంలో ఒక అగ్రిమెంటు-పెద్దలు అప్పుడు ఆరాష్ట్రంలో ఉండనీ, యిక్కడ ఉండనీ — చేసుకొన్నారో దానిని కేవలం safeguards అనే దృష్టితో కాకుండా మొత్తం పైన పేర్కొనే ఒక proper emotional integration కు ప్రజలలో mental attitude create చేయాలో దానికి దోహదకారిగా అభిప్రాయపడినారు. కొన్ని సన్నివేశాన్ని కానివ్వండి, అనుమానాలు కానివ్వండి, భయం కానివ్వండి — ఏదైనా కారణం కావచ్చును — మనం యీ మాదిరి ఏర్పాటు చేస్తే యీ అనుమానాలు తొలగించుకొనడానికి అవకాశం కలుగుతుందని, మంచిగా మనసులు కలవడానికిగాని, emotional integration కావడానికిగాని, యిది దోహదం చేస్తుందనే అభిప్రాయంతో, సదుద్దేశంతో చేసిందేగాని దానికి ఏదో పరిస్థితులలో చేశారనే తృణీకారభావం పెట్టుకొంటే పొరపాటు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. వారు అది ఉద్దేశించినప్పుడు ఆంధ్ర, తెలంగాణ వేరువేరుగా ఉండాలనే భావంతో చేయలేదు. Proper గా emotional గా integrate కావాలంటే కొన్ని అనుమానాలు పోవాలి. కొన్ని భయాలు పోవాలి అని ఏర్పాటు చేసుకొని అవి తు.చ. తప్పకుండా నిర్వహించజేయాలనే ఉద్దేశంతో వారు చేశారు. నేను ముఖ్యంగా గౌ. సభ్యులందరికీ మనవి చేసేది —

re : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

మనం ఏ squabbles గాని, legal squabbles గాని, యింకొక విధంగాగాని అర్థం తీసుకుంటే యిది ఏ spirit లో వచ్చాయో ఏమాదిరి ప్రానుకొన్నారో, ఏ మాదిరి మళ్ళీ యీ కానన సభలో ముఖ్యమైన అన్ని పార్టీలు reiterate చేశారో దానిని thorough letter and spirit implement చేశారో అది చూడాలి. ప్రభుత్వంగాని, దేశంలో ప్రజలుగాని వప్పు తొని తీరాల్సి మనవి చేస్తున్నాను. దానిద్వారా లోపాలు ఉంటే సరిదిద్దుకోవాలి. ఆవిగాక యీ safeguards — ఏ రక్షణలైతే యిచ్చారో అవి ఉంటున్నాయో తనిఖీ చేసి ఏమాత్రం ఉల్లంఘన ఉండకూడదు అనే భావంతో స్పష్టమౌతుంది. అవకాశంలేకుండా చేసుకొంటున్నప్పుడు మంచి వాతావరణం ఏర్పడుతుంది కప్పు ఏవేవో అర్థాలు తీసో, అపార్థాలు తీసో అది భగ్నం చేయడానికి ఎవరో కొందరు ప్రయత్నం చేస్తున్నారనే భావం ఉంటే అది ప్రమాదకరమైన విషయమని స్పష్టంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది కేవలం కాంగ్రెసు పార్టీ సమస్య కాదు; కేవలం ప్రభుత్వం సమస్య కాదు. ఈ integration అనేది — ప్రజాస్వామికంలో ఎవరైనా ప్రజా విశ్వాసం సంపాదించుకొనేటటువంటివారు ప్రభుత్వం చేయడానికి సర్వహక్కులు ఉన్నవి. మన దేశంలో కూడ వలు రాష్ట్రాలలో చూస్తున్నాము. ఇది కాంగ్రెసు పరిపాలన అనేది కాదు; రేపు ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా — కమ్యూనిస్టు రానివ్వండి, స్వతంత్ర పార్టీ రానివ్వండి, SSP రానివ్వండి, PSP రానివ్వండి, రిపబ్లికన్ పార్టీ రానివ్వండి — ఏ పార్టీ వచ్చినా — ప్రజల విశ్వాసాన్ని సంపాదించుకొన్న పార్టీ ప్రభుత్వ స్థానానికి వచ్చి వప్పుడు అప్పుడు మైనారిటీ సర్గంలో ఉన్న యితర పార్టీలు ఏదైనప్పటికీ అన్ని కలిసి national integration కు, state integration కు దోహదం చేయవలసిన బాధ్యత అప్పటికీ యిప్పటికీ ఉంటుందనే మాట నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను —

(శ్రీ సి. వి. రె. రావు: — ప్రస్తుతం ఎవరికి ఈ బాధ్యత?

Sri K. Brahmananda Reddy:— Please sit down మనం ఏదైనా అవాల్ పడోన్ చేసుకోవచ్చును. అనేక సందర్భాలున్నవి. ఒక పార్టీని మరొక పార్టీ తప్పు పట్టవచ్చును. విమర్శ చేయవచ్చును. బాధ్యతలు తొలిగిపోవాలని ఎవరికీలేదు. భవిష్యత్తుగా మనవిచేస్తున్నాను — కాంగ్రెసు పార్టీకో, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికో దీనిలో బాధ్యత లేదని, తప్పించుకొని దీనిని తీసుకు వెళ్ళి ఎవరి నెత్తినో పెట్టాలని చూస్తున్నారని మీరు అనుకుంటే పొరపాటు. కాంగ్రెసు పార్టీకి, రూలింగు పార్టీకి తప్పుక బాధ్యత ఉన్నది. అది నిర్వివాదాంశము. ఈ సమస్యను పార్టీ విషయాలకు పార్టీ ప్రయోజనాలకు అతీతంగా సూడవలసియుంటుంది. ఆ విధంగా చూచినప్పుడే సామాన్య ప్రజలలో, దేశ ప్రజలలో విశ్వాసాన్ని నెలకొల్పి కలం తప్ప యింకొక విధంగా అయితే పొరపాటు చేసినవారం అవుతామని మనవిచేస్తున్నాను. National integration గాని, National unity గాని, State integration గాని, స్టేటులో వలుప్రాంతాలలో యూనిటీగాని కలికాలం ఉంటుంది. ప్రభుత్వాలు వస్తాయి పోతాయి. పార్టీలు అధికారంలోకి వస్తాయి, పోతాయి. కాని యీ integration అనేది ఏ పార్టీ ప్రభుత్వం చేసినా

Motion under Rule 95 :
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 99

కలకాలంగా ఉండవలసిన విషయం. ఆదృష్టంతో, అదృష్టితో మనం
చూడవలసిన అవసరం ఉన్నది; ప్రజలు చూసేట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది.
దానికి కావలసిన నాయకత్వం రాజకీయ పార్టీల తరపున అందరూ యివ్వవలసిన
అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా! 18 వ తేదీన అయితే నేమి, 19 వ తేదీన
అయితే నేమి-ఎప్పుడైతే అహోనం వంపినామో అప్పుడు దయతో, సద్బుద్ధితో,
త్రికరణకుద్ధితో అందరూ పార్టీ నాయకులు హాజరయినారు. చెడగొట్టదామనే
ఉద్దేశం ఎవరికీ ఉన్నదని నేను ఏ మాత్రం అనుకోలేదు. అప్పుడు యీ
రాష్ట్ర సమగ్రత గురించి రాష్ట్రంలో ఏదైనా పొరపాట్లన్నట్లు అనుమానాలువచ్చే
తీర్చవలసిన బాధ్యత ఉన్నదనే దృష్టితో అందరూ నాయకులు సహకరించాలనే
దానికి గర్వపడుతున్నానని మనవిచేస్తున్నాను. వేరే దృష్టాంతో వచ్చారని,
తప్పు పట్టాలని వచ్చారని safeguards యొక్క spirit, letter కు గాని భంగం
చేయాలనే ఉద్దేశంతో వచ్చారని నేను ఏ మాత్రం అనుకోలేదు. రాష్ట్రంలో
అన్ని పార్టీలు-కాంగ్రెసు పార్టీ యేకాదు, స్వతంత్ర పార్టీ యేకాదు, Democra-
tic front యే కాదు, Communists Right and Left యే కాదు, ఆఖరికి
నాగిరెడ్డిగారు చివరి రోజుల్లో లేకపోయినప్పటికీ పొరుగుూడ పోల్గొన్నారు;
రిపబ్లికన్ పార్టీ తరపున ఈశ్వరిబాయిగారు మొవటి రోజున పోల్గొన్నారు,
రెండో రోజున వేరే పని ఉన్నప్పటికీ S.S.P. జనసంఘం, ఇన్స్ట్రూమెంట్ మిన్స్ట్రీ
యీ రాష్ట్రంలో అన్ని పార్టీలవారు మన integration మన యూనిటీ కాపాడు
కోవాలని కలిశారు. దానిలోకూడ ఏమైనా పొరపాట్లు చేసిన మాట లేదు.
తెలంగాణ ప్రాంతంవారు అధికంగా హక్కులు కావాలని కోరారు; ఒకరు
యివ్వలేదు ఈ 12 సంవత్సరాలనుంచి నడుస్తున్న కార్యక్రమం ఏదైతే
ఇంప్లిమెంట్ చేస్తూనస్తున్నారో దానిలో deficiencies ఎక్కడైనా కనబడితే
అవి rectify చేసి అనుమానాలు తొలగించి మళ్ళీ అనుమానాలు లేకుండా
యివ్వకుండా చేయాలని అది పునరుద్ధాటించడానికి ఆ సమావేశం ఏర్పడింది.
దానికి దోహదం చేయబడింది తప్ప యింకొకటి కాదు. దానిని గురించి శాసన
సభలో ఎవరైనా సరే, బేరలో ఎవరైనా సరే, దాని నుంచి వెనక్కుటి అరనే
సంకోచం ఎవరి మృత్యు లో ను, ఎవరి మనస్సు లలో ను
పెట్టుకొనుటకు వీలు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కొంతమంది
స్నేహితులు — సుపీరియారిటీ ఇన్ ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్స్ అన్నారు.
నేను చాలా చింతపడుతున్నాను. ఎక్కడ సుపీరియారిటీ? ఎక్కడ ఇన్ ఫీరి
యారిటీ? అట్టి భావం కొందరు అధికారులుగాని, ఇతరులుగాని కలిగించి
ఉన్నట్లుయితే చాలా ద్రోహం చేసినటువంటివారు అవుతారని, నేను ఖచ్చితంగా
మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో ఉన్న ముఖ్యమంత్రికే సుపీరియారిటీ
లేదు. భారతదేశంలో ఉన్నటువంటి ప్రధానమంత్రికే సుపీరియారిటీ లేదు.
సుపీరియారిటీ అన్న క్వశ్చన్-ఎవరైనా ఒకరు, ఒక ఉద్యోగో, ఇంకొకడో
అహంభావంవల్లనో ఇంకొక కారణంవల్లనో అంటే-మనం అందరి ప్రజలలో

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

భావం ఉన్నదని అనుకోవటం పొరపాటు అవుతుంది. మనం ఒక అవచారం చేసినట్లు అవుతుంది. అది ఏదైనా ఉంటే, దానిని ఖండించవలసినదే తప్ప— There is no question of superiority or inferiority. There is no superior class or inferior class. In every part of the country including our own State there are efficient people, there are not very efficient people. There are good people, there are bad people in society, in services, everywhere. It is a question of the entire country. మొన్న లచ్చన్నగారు మనవిచేసినారు. ఆంధ్రదేశంలో రాయలసీమ జిల్లాలకు సీడెడ్ జిల్లాలని పేరు. Ceded districts were ceded by the Nizam to the British. Even in Guntur and the Central areas, they were also part of the Nizam. Even Srikakulam from where our friend Sri Latchanna comes, it is not Srikakulam. It is Chicacole. అసలు ఇంగ్లీషువారు బ్రిటిషువారు పరిపాలన చేసేటప్పుడు దానికి శ్రీకాకుళం అని పేరు లేదు. దానికి చికాకోల్ అని పేరు. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత— ఏ చరిత్రను బట్టి నాకు తెలియదుగాని—దానిని శ్రీకాకుళంగా మార్చారు, మార్చవచ్చును. చరిత్ర ఒకటేమాదిరిగా ఉండదు. దేశంలో ఉన్నటువంటి పలుప్రాంతాలు అనేక విధాలుగా, అనేక రూపాలలో, అనేక భాగాలుగా బ్రిటిష్ వారి క్రిందకు వచ్చినవి. నైజాం క్రిందకు వచ్చాయి. పెద్దపెద్ద హై సెస్ ట్ క్రిందకు వచ్చాయి. అనేక రూపాలుగా. చిన్నాభిన్నంగా చరిత్రకారణంగా అయిపోయింది. అంత మాత్రమున మనం ఇంకోవిధంగా భావించకూడదు. ఒకరు వేరని, ఇంకొకరు వేరని అనుకోకూడదు. పోతనామాత్యుడు బమ్మెరలో పుట్టినారని ఇప్పుడే చలవతిరావుగారు అన్నారు. నిజమే; అనుకొంటున్నాము. నాకు ఎవరో చెబితే— యీ సంవత్సరం తప్పకుండా ఏ ఇబ్బందులు ఉన్నా, ఏ కారణాలు ఉన్నా, పోతనామాత్యుని పేరుతోనైనా— బమ్మెరకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చి, అక్కడ బమ్మెర పోతనామాత్యుని గుర్తుగా ఒక చక్కని భవనాన్ని కూడ కట్టించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం ఉన్నది. అసలు నాకు ఇంకొక భావం ఉన్నది. బమ్మెర పోతన, తిక్కన సోమయాజి నన్నయకట్టు ఇటువంటి పెద్దలు మహాభారతం, భాగవతం సృష్టించి యీ జాతీని బ్రహ్మాండేసి— కన్యాకుమారి నుండి ఛార్మిర్ వరకు ఒక బ్రహ్మతను— యూనిటీ ఇన్ డైవర్సిటీని— క్రియేట్ చేసినటువంటి వీరిని మనం మర్చిపోకుండా ఉండటానికి చేయాలని అనుకొంటున్నాను. అసలు వారు ఎప్పుడూ అమరులే అనుకోండి. వారిని ప్రజలు మర్చిపోయేవిషయంకాదు. కాని, మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి కొన్ని ప్రాజెక్టులకు నన్నయపేరు, తిక్కన సోమయాజి పేరు, పోతన పేరు పెట్టుకోవాలనే భావంకూడ ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇది మనకు కావలసినటువంటి విషయము. ఈ మాదిరిగా ముందు నడిచిపోవాలి తప్ప ఇంకొకటికాదు. అట్లా చేయకపోతే మనం ఒకరికొకరు ద్రోహం చేసుకొనేటటువంటి వారం అవటమేకాదు; యావత్తు భారతదేశానికే అది ముప్పు చాటిల్లే ప్రమాదం ఉంది. మనం ఏమాత్రం— ఎవరైనా సరే పరోక్షంగా గాని, ప్రత్యక్షంగాగాని ఏమీ చేసినప్పటికీ ఏమీ మనస్సులో భార ఉన్నప్పటికీ, ఏమీ కొరికలు ఉన్నప్పటికీ, ఏమీ కొరత ఉన్నప్పటికీకూడ యీ విషయంలో ఏ ఒక్కరూ కూడ ఏదైనా చేసినట్లయితే మనకే కాదు. మనబిడ్డలకే కాదు; మన సంపత్తికే కాదు; దేశ భావనకైనా

దేశం యొక్క ఇంటిగ్రిటీకి దేశం యొక్క సెక్యూరిటీకి భంగం చేసినవారం అవుతాము అనే భావము మనం మనసారా పెట్టుకొని ప్రవర్తించవలసి ఉంటుందని నేను గౌరవసభ్యులందరికి వినమపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఇది వరకే సేఫ్ గార్డు విషయం చెప్పాను. సేఫ్ గార్డులో కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ఉన్నవి. అవి పెద్ద బ్రహ్మాండమైన విశేషాలని నేను కూడ అనుకోవలసివచ్చింది. ఇప్పుడు సెంట్రల్ ప్రాజెక్టులు ఉన్నవి అనుకోండి. సెంట్రల్ ప్రాజెక్టులు ఏ రాష్ట్రంలో స్థాపిస్తారో ఆ రాష్ట్రంలో కనీసం నూటికి 80 భాగాలు ఆ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజలకు ఎంప్లాయిమెంట్ దక్కాలని నేషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ కౌన్సిల్ లో తీర్మానం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఏదో సెవరేట్ ఇజాన్ని ఎంకరేజ్ చేయటం కాదు. సహజంగా ఒక ప్రాంతంలో ఒక ప్రాజెక్టు వచ్చినప్పుడు అక్కడి ప్రాంతీయులు "నేను ఆ చిన్న ఉద్యోగం చేసుకొంటాను" అని చెప్పటంలో ఏమీ పొరపాటు లేదు. అందులో తప్పులేదు. అది మనం కోరుతున్నాముకూడ. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు ఇతర ప్రభుత్వాల వారు 90 పర్సెంటు ఉండాలని వారు తీర్మానంచేసి నాకు పంపించినారు. నన్ను కూడ ఇక్కడ లీడర్స్ ఆఫ్ ది పొలిటికల్ పార్టీస్ ను కనుక్కొని, వారుకూడ ఓకీభావం తెలుపుతున్నారో లేదో కనుక్కొని వ్రాయమని అన్నారు. దానినిగురించి మీరు చెప్పవలసిన పనిలేదు. మీ భావం నాకు తెలుసు. అయినప్పటికీ నేను కనుక్కోలేదనే అపోహ లేకుండా మిమ్మల్ని కనుక్కొని దానిని సమర్థించటానికి నేను సంసిద్ధంగా ఉన్నాను. ఏదో చిన్న చిన్న ఉద్యోగాలు ఆ ప్రాంతీయులకు దొరకాలి అనటంలో తప్పు ఏమిటని అంటున్నాను. తప్పు ఉండదు. తప్పు ఉండకూడదు. ఏదైనా సర్వెస్ సెస్ యీ ప్రాంతంలో ఉత్పన్నమైన డబ్బు (ఎవరిదో తీసుకువచ్చి పెట్టటం కాదు) యీ ప్రాంతంలో వచ్చిన డబ్బును యీ ప్రాంతం యొక్క అభివృద్ధికే మనం కొన్ని సంవత్సరాల కాలంపాటైనా ఖర్చు పెట్టాలి అనే మాటలో ఏమీ పొరపాటు లేదు. తప్పు లేదు. ఈ విధంగా మనకు ముఖ్యమైన విషయాలపైన ఏకాభిప్రాయం ఉన్నప్పుడు ఎన్ని అవాంతరాలు వచ్చినప్పటికీ, ఎన్ని ఇబ్బందులు వచ్చినప్పటికీ, వాటిని అతిక్రమించటానికి మనం ప్రయత్నం చేసి, అతిక్రమించి, సదుద్దేశ్యంగా నెరవేర్చే పద్ధతిన యీ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతుందని నేను గట్టిగా మీ అందరికీ విశ్వాసం కలిగేటట్లు మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్స్ పెండిచర్ ఉంది. ఇది వరకే కొంత వరకు సమాచారం అందజేసినారు. నేను ఒకటే మాట మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు తెలంగాణా ప్రాంతంనుండి వచ్చినా, ఆంధ్ర ప్రాంతంనుండి వచ్చినా నాకు చాలా సంతోషము ఆ మాట చాలా ఖచ్చితంగా చెప్పినారు. తెలంగాణాయొక్క డెవలప్ మెంట్ కుంటువడింది. అనికాని, తక్కువ పెట్టారు అనిగాని అనే మాటకు అవకాశం లేదు. నేను ఖచ్చితంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు నేను కొన్ని స్టేట్ మెంట్స్ కూడ ఇస్తాను. ఆ పుస్తకంలో కొన్ని ఇచ్చారు అనుకోండి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—12 సంవత్సరాలు ఏమి చేశారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — ఆ పుస్తకంలో కొన్ని ఇచ్చారు. అనుకోండి ఆ డిటెయిల్స్ లోకి నేను పోవలసిన పనిలేదు. మీరు ప్లాన్ ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ చూడండి, ఇతరతా ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ చూడండి. చూసినట్లయితే కోటాకు ఎక్కువగా ఉన్నది తప్ప తక్కువగా లేదు. ఇందులో ఇంకొక వాదన వస్తున్నది. ఇప్పుడు ఒక గౌ. సభ్యురాలు లేచి వారు వచ్చి రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ 12 సంవత్సరాల నుండి ఎందుకు జరగలేదు. అంటున్నారు. నేను ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోగాని, మూడవ ప్రణాళిక తర్వాత వచ్చిన మూడు సంవత్సరాలలో కూడ సుమారు 22 కోట్ల రు. లు స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ పర్క్యూకు ఖర్చుపెట్టిన సంగతి తమకు తెలుసు. అయితే ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టకూడదా? అంటే ఖర్చుపెట్టకూడదు అని నేను అనటంలేదు. ఎక్కువ పెట్టి ఉండవలసినదే. నేను కాదనటంలేదు, ఎక్కువ పెట్టి ఉన్నట్లయితే ఆ సర్వెస్ నేనుకూడ ఖర్చుపెట్టి ఉన్నట్లయితే బహుశా ఇవాళ ఇటువంటి చర్చకుగాని, ఇటువంటి సమాధానాలకుగాని అవకాశం ఉండేది కాదేమో. ఏదో 12 సంవత్సరాల తర్వాత ఇవాళ మేల్కొని ఏదో దీనిని సరిదిద్దటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు అనే భావం సరైనది కాదని నేను గట్టగా మనవి చేస్తున్నాను. సెకండ్ ప్లాన్ యొక్క సర్వెస్ నేన్ ఎంత ఉన్నాయో ఆ లెక్కలు పారపాటు కావచ్చు యింకొకటి కావచ్చు. ఆ విషయానికి తరువాత వస్తాను. ఏమి ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వము దానిని స్పెషల్ పర్క్యూ క్రింద స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ క్రింద 22 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టిందని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వెస్ నేన్ యింకో విధంగా యింకో ప్రాంతానికి వాడాలనే ఉద్దేశ్యం కాదు. మనకు ఆర్థిక చిక్కులవల్ల కావచ్చు, యింకో చిక్కులవల్ల కావచ్చు. ఏ సర్వెస్ నేన్ అయితే మనకు తెలితాయో ఆ సర్వెస్ నేన్ ఖచ్చితంగా not later than 5 years అని అగ్రిమెంట్ లో చెప్పిఉన్నది, from 69-70, in five years. I am saying here not later than five years, it may be three years, it may be four years according to our circumstances. ఒక జ్యూక్ వర్డ్ పరియాను డెవలప్ చేసుకోవాలని అనుకొన్నప్పుడు అది తెలంగాణా అని యింకొక ప్రాంతమని చూడగలగవలసి లేదు. జ్యూక్ వర్డ్ పరియా ఎక్కడ ఉన్నప్పటికీ దానికి స్పెషల్ గా ట్రీట్ మెంట్ యివ్వవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. మీకు తెలియవలసినట్లు విషయం కాదు. జ్యూక్ వర్డ్ పరియాన్ యొక్క డెవలప్ మెంట్ విషయం నేను మొట్టమొదట రెయిజ్ చేసినాను. ఇంకొకరు రెయిజ్ చేసినది కాదు. నేను రెయిజ్ చేసినానని గర్వపడుతున్నాను. అనేక రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రులను సమావేశపరిచాను. కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క దృష్టికి తీసుకవచ్చినాను. అప్పుడు నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ముసాయిదా తయారైనప్పుడు 40 కోట్ల రూపాయలు దానికి కేటాయించినారు, యావద్భారత దేశానికి. మాకు కన్ పీనర్ గా ఉన్నటువంటి చీఫ్ మినిస్టరు నాయక్ గారితో సంప్రదించి భారత దేశంలో జ్యూక్ వర్డ్ పరియాన్ అనేకం ఉన్నాయి. ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు కరువుకు గురి అవుతున్న ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. వీటికి

re : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

రు. 40 కోట్లు అంటే యిది ఎక్కడి విషయం అని మళ్ళీ ప్లానింగ్ కమిషన్ ను, ప్రధాన మంత్రిగారిని కూడ మూవ్ చేసిన సంగతి మీకు తెలుసు. నాలుగవ పంచవగ ప్రణాళిక ముసాయిదా తయారవుతున్నప్పుడు నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిల్ లో యిది చర్చకు వచ్చినది. ఏవో సెంట్రల్ ప్రాజెక్ట్స్ పెట్టినంత మాత్రాననే, బాతెన్స్ డెవలప్ మెంట్ రాదు సెంట్రల్ ప్రాజెక్ట్స్ పెట్టవలసిన బాధ్యత ఉండడంతోపాటు, రాష్ట్ర ప్రణాళికలలో విద్యుచ్ఛక్తి, నీటి పారుదల లేక చిన్న చిన్న ఇంధన స్త్రీ యల్ ప్రాజెక్ట్స్ పెట్టి ఎంప్లాయిమెంట్ పాలెస్ పియల్ క్రియేట్ చేయడంలో ఏరాష్ట్రాలు అయితే యిదివరకు డెబ్బతిన్నాయో ఏ

రాష్ట్రంలో అయితే సెంట్రల్ సెక్టార్ యొక్క ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ లో ఎక్కువభాగాని సంపాదించుకున్నాయో, అనేక కారణాలవల్ల, వాటిని మీరు స్టేట్ ప్లాన్ లోనే కొంతవరకు తీర్చిపెట్టే తప్ప యిది సాధ్యమయ్యే పని కాదని గట్టిగా మనవి చేయడం జరిగింది. దానిపైన రు. 3,150 కోట్లలో 10% రేజీం మొత్తం వైన దాదాపు 310 కోట్ల రూపాయలు బాక్ వర్డ్ ఫీరియాస్ డెవలప్ మెంట్ కు ఈ ప్రణాళికలో కేటాయించడం జరిగిందని నేను మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఇది మనం గర్వపడవలసిన విషయం. అయితే అది సరిపోతుందని నేను అనడం లేదు. పరైన బాక్ వర్డ్ ఫీరియాగాని రేజీలో ఉన్న బాక్ వర్డ్ ఫీరియాస్ యొక్క డెవలప్ మెంట్ గాని—It is not one day's matter. Development is a continuous process. As quickly as possible, either in one plan or two plans we must see that the backward areas, wherever they may be come to certain standards. నాలుగవ ప్రణాళిక తుది నిర్ణయం అయినప్పుడు, అది 500 ఉంటుందా 600 కోట్లు ఉంటుందా అని నేను యిప్పుడు మనవి చేయలేనుగాని మన యొక్క ముసాయిదాలో 58 కోట్ల రూపాయలని పెట్టుకొన్నాము. I am not talking of Telangana surpluses. Surpluses are apart. It is a right due to them and it must be spent. In addition I am saying that the backward areas in the State should be developed. కనీసం 40, 45 కోట్ల రూపాయల వరకు రావచ్చునని నాకు ఆశ వున్నది. అది ఉన్నప్పుడు బాక్ వర్డ్ ఫీరియాస్ యొక్క డెవలప్ మెంట్ కు తెలంగాణా ప్రాంతమేగాని యింకో ప్రాంతమే గాని దానిని ఎట్లా ఖర్చు పెట్టాలనేది సమగ్రంగా ఆలోచించాలి. అది కూడా మీరు వనరులలో పెట్టుకోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంప్లిమెంటేషన్ విషయంలో కూడా మనం 19 వ శాతీకున సమావేశం అయినప్పుడు ఒక నిర్దిష్టమయిన కార్యక్రమం అనుకొన్నాము. Every six months అని అనుకొన్నట్లు వున్నది. Six months కాకపోతే four months అనుకోవచ్చు. మనకు ఏమి యిబ్బంది ఉన్న విషయం కాదు. అప్పుడు six months అనుకొన్నారు. సేవ్ గార్డ్స్ అమలు చేసినవి ఏవి; ఏమి చేయలేదు, ఆ సమయంలో అనుకోన్నటువంటి మొత్తాలుగాని యింకోకటిగాని ఎట్లా దానిని పరిపూర్తి చేయాలనే ఎవాల్యూయేషన్ కూడ మనం అనుకున్నాము. సెంట్రల్ ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ ఉన్నది. ఆ పుస్తకంలో యిచ్చాము. తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఏదో

చేశామని చెప్పడం లేదు. ఇది ఒక స్టేట్ కాపిటల్. అయినందువల్ల—
all roads lead to Rome అన్నట్లుగా ఏ స్టేట్ లో అయినా కాపిటల్ ఉన్నా
సరే—మద్రాసు కావచ్చు, బొంబాయి కావచ్చు, కలకత్తా కావచ్చు, మైదరా
బాదు కావచ్చు, ఏ ప్రాంతం అయినప్పటికీ, Naturally the investment will
have to be more and will continue to be more, obvious. అందుకని
నేను మీకు యిదివరకే యిచ్చినాను. మనకు అసలే సెంట్రల్ సెక్టార్ ఇన్ వెస్ట్
మెంట్ చాల తక్కువ అని అనేకసార్లు ఈ కావన సభలో చర్చించుకున్నాము.
సెంట్రల్ సెక్టార్ ఇన్ వెస్ట్ మెంటులో మనకు చాల తక్కువే వచ్చినవి. సెకండ్
ప్లాన్ లో రు. 4 కోట్లు, 5 కోట్లు వచ్చినది. మొత్తం వైన మూడవ ప్రణాళికలోనే
కొంతవరకు మనకు, యిక్కడ నాలుగు రానివ్వండి, విశాఖపట్టణంలో డ్రై డాక్
రానివ్వండి, ప్లేట్స్ అండ్ వెనెల్స్ ప్రాజెక్ట్స్ రానివ్వండి, మూడవ ప్రణాళిక
మంచే, నేను ఈ ఫిగర్స్ యిచ్చాను. Out of 84 crores and odd is invested
including Singareni Collieries and Rs. 42 crores and odd is invested
in Vishakhapatnam. కొంతమంది స్నేహితులు అనవచ్చు. గుంటూరువాళ్ళో,
రాయలసీమవాళ్ళో మా ఊళ్ళో ఏమీ జరిగిందని అనవచ్చు; కొన్ని ఫోకల్
పాయింట్స్ ఉంటాయి, బొంబాయి రాష్ట్రానికి పొండి, గుజరాత్ రాష్ట్రానికి
పొండి, యింకే రాష్ట్రానికైనా పొండి, బొంబాయి పోయినట్లయితే
Half of the wealth is concentrated in and around Bombay. You can
see plainly. కాబట్టి ప్రతి రాష్ట్రానికి కొన్ని ఫోకల్ పాయింట్స్ ఉంటాయి.
ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి గుంటూరుకు పెద్ద ప్రాజెక్టు రాలేదని అంటే
నేను సమాధానం చెప్పలేను. ఇంకొక మంత్రిగారు యింకొక జిల్లా
నుంచి వచ్చి మా జిల్లా మీ రాలేదంటే చెప్పలేము. మన రాష్ట్రం
యొక్క ఆదృష్టమా అంటూ మినిరల్ వెల్త్ కాదు, కోస్టల్ రైస్
కాదు. నీటి వనరులు చెప్పాల్సిన పనిలేదు. అన్ని వనరులు ఉన్నాయి.
The coastal area of Andhra, the mineral wealth of Telangana area
whether it is at Khammam or Ramagundam, whatever the place may
be. . . . And it is recently detected Sir, that between the rivers Krishna
and Godavari there is oil and I have written to the Prime
Minister also that they must be explored immediately. You send the
necessary rigs for exploring the oil. It is the greatest wealth if it is
found feasible. ఈ విధంగా ఇండస్ట్రియల్ ఇన్ వెస్ట్ మెంటులో మేము
చెప్పినటువంటి కొన్ని ఫోకల్ పాయింట్స్ ఉన్నాయి మైదరాబాదు కావచ్చు
కొత్తగూడెం కావచ్చు. రామగుండం ప్రాంతం కావచ్చు, కె. సి. కేసాల్ ప్రాంతం
కావచ్చు. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతం కావచ్చు, ఏ ప్రాంతం అయినా సరే
ఆ ప్రాంతానికి కొన్ని వనరులు ఉన్నాయి, కొన్ని వనరులు ఉన్నాయి కాబట్టి
కొంత సౌభ్యం ఉన్నది కాబట్టి సూతసంగా వచ్చేయిండస్ట్రియల్ మాగ్నెటైస్
పెద్దవారు అనండి, చిన్నవారు అనండి, కొన్ని సౌకర్యాలకు అలవాట్లు అయినారు
కాబట్టి వాటి పరిస్థితులదృష్ట్యా వారు ఆ ప్రాంతాలకు పోయి స్థాపించుకోవడం
జరిగింది. అందుకని దయచేసి మీరు ఆదృష్టితో కూడ చూడవలసిందని మనవి
చేస్తున్నాను. సర్ప్లస్ విషయం, ఏదో సంసారం పక్షంగా, ప్రభుత్వానికి

అయితే ఏమి, రీజనల్ కమిటీకి అయితే ఏమి జరుగుతున్నటువంటిది చానిలో తప్పేమీ లేదు. అట్లా జరగవలసిందే. ఇందాక చలవతిరావుగారు ఏదోచదివి వినిపించినట్లు రీజనల్ కమిటీ శాసనసభయొక్క భాగం అని అనుకొన్నారు గాని ప్రత్యేకమైన సంస్థ అని అనుకోలేదు. ఆమోదిరిగానే ప్రవర్తిస్తూ వచ్చారు. అసలు ఆ స్టేట్ మెంట్ యిచ్చినదికూడ బహుళః సంజీవయ్యగారు చీఫ్ మినిస్టరుగా ఉన్న కాలంలో అనుకొంటాను. 1961. Fortunately, or unfortunately I was the Finance Minister then అందుకని ఈ సర్వేయన్ లోకూడ కొంత అనుమానాలు ప్రబలంగా ఉన్నప్పుడు యివి మూపైన పెట్టుకోవడం ప్రమాదం అనినేను భావించాను. రెండు ఎక్కువైనా రెండు తక్కువైనా దేశానికి ప్రమాదం లేదుగాని భావాలకు ప్రమాదం, విఘాతం కలుగుతుందని నాకు భయం ఏర్పడలేదు. అందుచేత నేను చెప్పినాను, an Independent institution under the Constitution, the Comptroller and Auditor General of India. He is not dependent upon the Ministry, let us note. The Comptroller and Auditor General of India is an independent institution under the Constitution. Therefore, we have requested him to go from 1956 onwards up to 31-3-1968. మీరు చూడండి; మీరు తెలుపండి; ఎంత వున్నప్పటికీ ఫర్వాలేదు. ఎన్ని వున్నప్పటికీ మనం ఒక ఖచ్చితమైన కమిటీ మెంట్ చేసుకుందాము. ఎంత వున్నప్పటికీ, ఏమి వున్నప్పటికీ—తెలంగాణా స్నేహితులు కోరినవిధంగా కావచ్చు; ఇంకోవిధంగా కావచ్చు, ఏమైనప్పటికీ, దానిని అమలుచేయడానికి మనం నిర్ణయించుకున్నాం; పోచంపాడుకు రి.5 క్రోర్స్ మనం అదనంగా ఖర్చుపెట్టాలని. ఇతరత్రా డిటేయిల్స్ వున్నాయి—రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్, జెడ్.పి. రోడ్స్ గాని, వాటర్ సప్లయ్ విషయంగాని, లేకపోతే హైస్కూలు, యికర స్కూలు బిల్డింగ్స్ వగైరా విషయాలకు సంబంధించిన వివరాలు కూడా నావద్ద వున్నాయి. వాటికి సంబంధించి రీజనల్ కమిటీ స్నేహితులు కూర్చుని వాటిలో మార్పులు చేసుకోవాలనుకుంటే లక్షణంగా మార్పులు చేసుకోవచ్చు; దానిలో తప్పేమీ లేదు. అందుకు సర్వాధికారాలూ వున్నాయి. ఒకచోట కొంచెం ఎక్కువ, ఒకచోట కొంచెం తక్కువ ఆ సర్దుబాట్లు చేసుకోవచ్చు—ప్రభుత్వంతో సంప్రదించవచ్చు. ఇంక ఆడిటర్ జనరల్ రిపోర్టు యీ శాసనసభ సమావేశం అయిపోయేటప్పటికి, మేము యీ సమావేశానికి సమర్పించడానికి అవకాశం వుంటుందేమోనని ప్రయత్నించేదాము. రీజనల్ కమిటీ అధ్యక్షులైతేనేమి, అనేక విధాలుగా వారికి వున్న అనుమానాలు మిత్రులు వ్రాయడంతో దానికి ఎప్పటికప్పుడు కామినెట్ సమాధానం యిచ్చుకుంటూ పోయినది కాబట్టి—నేను అనుకుంటున్నాను—12 సాంఘికత్రం మనం యిక్కడ మీట్ అయితే 12వ తారీఖున గాని, లేకపోతే 13వ తారీఖునగాని నేను యీ శాసనసభకు సమర్పించే అవకాశం దొరుకుతుందని నేను ఖచ్చితంగా మనవిజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇక, ఉద్యోగాల విషయంలో, కోర్టులో వున్నది కాబట్టి నేను ఎక్కువగా మాట్లాడడం లేదు; అందులోనూ శాసనసభ వేదిక కాబట్టి, ఏమి వున్నప్పటికీ, నేను ఒక మాట, యిదివరకు చెప్పించే నేను మీకు మనవిజేస్తాను.

ఎన్నయితే ముక్తిస్థాన రావలసిన ఉద్యోగాలు, డొమినియన్ పర్సన్స్ కు రావలసిన ఉద్యోగాలు వున్నాయో, ఆ ఉద్యోగాలు ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వం కల్పించి, ఏర్పాటుచేయటానికి ఏ మాత్రం కూడా వెనుకాడదని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తాను. ఆ విధంగా చేసేటప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వున్నటువంటి ఉద్యోగులకు అన్యాయం చేస్తామనేది ఎక్కడా లేదు. ఇక్కడ వున్న స్నేహితులకు రక్షణ ఇచ్చి, వారికి ఉద్యోగాలు కల్పించేదానిలో ఎవరికి ప్రెజ్ ఇన్ సర్వైస్ లేకుండా, ఎవరికి ఉద్యోగభంగం లేకుండా చేస్తామని అప్పుడే చెప్పడం జరిగింది. ఒకరికి మేలు చేస్తే ఇంకొకరికి అన్యాయం జరుగుతుందనే భావం పెట్టుకోవడం న్యాయంకాదు. వారికి న్యాయం చేయవచ్చు. వీరికి న్యాయంచేయవచ్చు అందరూ కలుసుకుని చేసుకునే విషయమేకప్పు. ఎందులో ఆశ్చర్యం చెప్పి విషయమేమీ లేదని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, నిజానికి, సుప్రీంకోర్టుకు సంబంధించినంతవరకు, నాకు చెప్పిన విషయం, పదవ తారీఖుకే దీనిపై విచారణ జరగవలసివుండినది. ఇందులో, కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా వచ్చి, మేముకూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంయొక్క వాదనను సమర్థించవలసిన అవసరమున్నది, మాకు ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడా యిటువంటి సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నవి కాబట్టి, మేముకూడా ఎప్పీయరెన్స్ ఎంటర్ చేయడానికి, మాకుకూడా కొంత ప్రైము యివ్వండి. మా అటార్నీ జనరల్ నో, సొలిసిటర్ జనరల్ నో, ఎవరినో పెట్టుకుని రాష్ట్ర వాదనను బలపరచడానికి మేము సిద్ధంగా వుండటానికి వ్యవధికావలయుననడంచలన 17వ తేదీవరకు యివ్వడం జరిగింది. లేకపోతే, బహుశా, 10వ తారీఖున విచారణ మొదలుపెట్టి, ఏ అయిదారు రోజుల్లోనే ఇడ్జిమెంటు యిచ్చేవరిస్థితి వుండినది. అధ్యక్షా, యింకొక విషయం. ఇక్కడ అనేకసార్లు అనేక వాదనలు వస్తూనే వున్నవి....

శ్రీ బదరీ విశాల్ పిత్తి :- १९ जनवरी के वक्तव्य में जो दूसरे पोस्टस क्रियेट कानें का हैं उस के बारे में भी कुछ स्पष्टीकरण कर दीजिए।

Sri K. Brahmananda Reddy :—My submission to the House is that it is the duty of the Government to see that the Mulkies who are entitled for jobs are provided with the jobs and at the same time we do not want to create any difficulties for those who will be either transferred or whatever action be taken. It is not a proper time for me to go into the merits of the matter as it is sub-judice. It is not wise on the part of the House to go into the merits or otherwise of that matter. ఉపాధ్యాయుల ప్రెయినింగ్ ఫెసిలిటీస్ విషయములో, యిక్కడేమిటి, అక్కడేమిటి సెకెండరీ గ్రేడ్ ప్రెయిన్ టీచర్లువరకు ఎక్కడా యిబ్బంది ఏమీలేదు. బహుశా యిక్కడా, అక్కడా పుష్కలంగానేవున్నారు. దానికేమీ యిబ్బందిలేదు. కాని, బి. ఇడి. కి సైన్సుకుగాని, లాంగ్వేజ్ కుగాని, హిందీకిగాని, తెలుగుకుగాని, పదయినప్పటికీ, దానిలో యిక్కడ చాలా డిఫిసియెన్సీ వున్నది. అక్కడకూడా కొన్ని సెక్షన్స్ లో డిఫిసియెన్సీ వున్నది. దానికొరకు ఎడ్యుకేషన్ మినిస్టర్ గారు చెప్పేవుంటారు — యీ ప్రాంతంలో, ముఖ్యంగా హైదరాబాదులోను, వరంగల్ లోను రెండు ప్రెయినింగ్ కాలేజెస్

: Failure of the Government in achieving
reemotional integration of the State.

పున్నవి—వాటి ఇన్‌చేక్ బహుళం రెండు వందలు అక్కడ, ఇక్కడ రెండువందలు యిక్కడ పున్నవి. బహుళా నాటి యిన్‌చేక్ పెంచాలని మినిస్టరుగారికి వుందనుకుంటాను. దానితోబాటుగా, ఆడిషనల్ గా, రెండు ట్రైనింగ్ కాలేజెస్ Two Training Colleges for training these B. Eds in the Telangana area are going to be started. They must be started from first of May atleast by 15th May. By that time the Minister must be able to provide necessary facilities. It is a responsibility fixed on the Minister. They must be started. If he fails (laughter)

Sri K. Brahmananda Reddy:—I will certainly start, Sir. ఇంకొక విషయంకూడ మనవిచేస్తాను. పోచంపాడు విషయమై నిన్న వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు చెప్పినప్పుడు నాకు చాల సంతోషం కలిగినది. 'పో చం పా డు Pochampad Project is not a question of Telangana or Andhra. As far as Nagarjunasagar Project; who are responsible for that Nagarjunasagar Project? నేను మ ద్రాసు శాసనసభలో సభ్యుడిగా వున్నాను; నాకు తెలుసు. అక్కడ శాసన సభ్యుడిగా వున్నటువంటి రోజుల్లోకూడా కృష్ణ పెన్నార్ విషయం వచ్చిందేగాని, నందికొండ నాగార్జున సాగరు అని వచ్చిందేగాని.... ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత, యిక్కడ ప్రైడరాబాదు ప్రభుత్వం—యింజినీర్లు అయితేనేమి, ప్రజలు అయితేనేమి, రాజకీయ పార్టీలయొక్క నాయకులై తేనేమి, సామూహికంగా ఒక బ్రహ్మాండమైన ఉద్యమాన్ని లేవదీయడంవలన నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు వచ్చిందనుకుంటున్నామేగాని; తేకపోతే గుంటూరువాడో, మిర్యాలగూడావాడో సెనెనందువలన వచ్చిందనుకోవడంలేదు. ఎన్ని చిక్కులు వచ్చాయి? ఎన్ని యిబ్బందులు వచ్చాయి? ఎన్ని అవరోధాలు వచ్చాయి? అప్పుడు లచ్చన్నగారు మినిస్టర్... అదృష్టవశాత్తూ, అది తరువాత వారు పోగొట్టుకున్నారు, అది వేరే విషయం. ప్రభుత్వాన్నికూడా కూకటివేళ్ళతో లేవదీసే ప్రజా ఉద్యమం రావడంవలన నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు వచ్చింది. ఇది ఏ ఒక్కరి ఆస్తికాదు. ఇది ఆంధ్ర దేశపు ప్రాజెక్టుకాదు, భారతదేశపు ప్రాజెక్టు అని చెప్పినా తప్పేమీలేదు. అలాగే పోచంపాడు ప్రాజెక్టు స్టార్టచేసేటప్పుడు ఎన్ని అవరోధాలు వచ్చాయో మీకు తెలుసు. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్ని ఆక్షేపణలతో తీసుకువచ్చింది. వాళ్ళు కట్టుకోరు, మానలను కట్టుకోనివ్వరు. ఎన్ని ఆక్షేపణలువచ్చాయో ఆ పేపర్సుచూస్తే మీకు తెలుస్తుంది. ఈ ప్రాంతములో మనకు గోదావరిలోనిఎన్ని నీళ్ళు దక్కులాయో అన్నినీళ్ళూ మనం వాడుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. 5 లక్షలు అని మనం అనుకోవలసిన పనిలేదు. 5 లక్షలు అనుకోనక్కరలేదు, పది లక్షలు కావచ్చు. పదకొండు లక్షలు కావచ్చు. ఇప్పుడు థ్రిఫ్ ఇంజనీరు శ్రీనివాసరావు గారినికూడా పిలిపించి అడిగాను. వారు ప్రయత్నం చేస్తూనే వున్నారు. ఇటీవరకు... మానేరువైన అక్విడెక్టుకాదు, రిజర్వాయరు నిర్మాణంచేసి పోచంపాడు వాటర్ గాని, మానేరు రివర్ లోపున్న వాటర్ గాని ఉపయోగించుకొని వరంగల్ దాకా తీసుకువెళ్లవలసిన ప్రయత్నం వుందని చెప్పారు, చాలా సంతోషమైన మాట. అదిమాత్రం తు.చ. తప్పకుండా జరిగేటట్లు చూచుకోవలసి వుంటుంది. పది

అంతలో ఇంకా ఎక్కువగానో అక్కడ వచ్చి, నాగార్జునసాగర్ క్రింద పుష్కలంగా పండించడానికి అవకాశం వచ్చి, నిజాంసాగరు స్కీము కొంచెం ఎత్తుచేద్దామనుకుంటున్నది కొద్దిగోజులలోనే అమలుచేసి, సోమశిలగాని, వంశధారగాని— ఏదైనా గాని వచ్చి గర్వ కారణంగా భారతదేశంలోని సామాన్యమైన అనేక రాష్ట్రాలు ఆంధ్రరాష్ట్రంపైన ఆధారపడే పరిస్థితి. ఆ భాగ్యం యీ దేశానికి కలగాలని మనమంతా కూడా కోరుకుంటున్నాము. గర్వంగా ఎవరికో యిస్తున్నామనేమాట కాదు, తరుగుచోట్లకు సహాయపడాలనే సంతోషం యీ రాష్ట్రానికి, రాష్ట్ర ప్రజలకూ కలగాలని కోరుకుంటున్నాము. అది జరిగి తీరాలి, జరుగుతుందికూడా. కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టులు వున్నాయి. అసలు కొంపదీసినదాంట్లో సగం యిది. మనరాష్ట్రంలో ఎవరు ఏ ప్రాంతంనుంచి వచ్చి ప్రభుత్వంక్రింద ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పటికీ....each of them is entitled for equal consideration and equal treatment whether he is Telangana or Andhra or who has come from outside the State. So long as a man is a servant under this Government, he is entitled to equal treatment and equal consideration. There is no doubt about it. I therefore, let us not spoil our hearts on all these things. ఎక్కడైతే అన్యాయం జరుగుతోందో, జరిగిందని అనేకమంది స్నేహితులు చెప్పారో— ఇప్పుడు నేను ఆ డిటెయిల్స్ లోకి పోవడంలేదు కాదీ జనవరి 19వ తేదీ ఆకార్డ్ ప్రకారం జరగదని ఎవరికైనా అనుమానం వుంటే అసహారపాటనికూడా నేను మనవిచేస్తాను. సమాన దృష్టితో ఆందరినీ చూడవలసి? ప్రభుత్వంకాని. ప్రభుత్వ సిబ్బందికాని— అసలు అనుమానాలకు ఎందుకు తావిచ్చాలి? ప్రభుత్వం ఇట్లా చేసింది, ఆంధ్రకున్యాయం చేసింది. లేకపోతే తెలంగాణకు అన్యాయం చేసింది, లేకపోతే తెలంగాణకు న్యాయం చేసి ఇంకొకరికి అన్యాయం చేసింది అనేది అసలు ఎందుకు కలగాలి? నాదగ్గర ఫిగర్స్ వున్నాయి. 18,800 వైచిల్లర హాస్ గెజిటెడ్ ఉద్యోగులు వుంటే వారిలో కేవలం 575 మందికి తప్ప మిగతా వారికి లిస్టులు పబ్లిష్ అయినాయి. 65 లో 12వేల వైచిల్లర అయినాయి, 67 లో మూడువేల వైచిల్లర జరిగినాయి. గెజిటెడ్ ఉద్యోగస్థులు 9,558 మంది ఎందరో వున్నారు. 2,001 మందికి రీఫ్ ఇంటిగ్రేషన్ జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిటులోకూడా పబ్లిష్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా 1485 చాదాపుగా వుంది, యింకా సెటిల్ కాకుండా, మా మంత్రవర్గములో ఒక చిన్న కమిటీ పెట్టి చూడ వలసిందని చెప్పాను. తరువాత మా పార్టీలో వచ్చిన అభిప్రాయాల దృష్ట్యా కాని, అవ్యూహా, యీ విషయంపై మీతో కూడా నేను మాట్లాడాను. అప్పుడు మీరు సలహా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం ఇందులో ఇరుక్కివలసిన అవసరం ఏమిటి, అపోహలకు దారితీసే పద్ధతిన ఎందుకు వుండాలి అని తమరు సలహా ఇచ్చారు.

Let us leave it to the Central Advisory Committee. U.P.S.C. Chairman is Chairman of that Committee. A retired Judge of High Court is a Member. At present he is Mr. P. N. Saprú. And the Secretary to the Ministry of Law, Government of India, is a Member of that Committee. రిప్రజెంటేషన్ నుకుంటాము, పంపుతాము ఇక్కడకు వచ్చి వారంరోజులో, పదిరోజులో వుండి సర్వీసెస్ అసోసియేషన్ గాని, ఎఫ్ కెడ్

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

ఇండివిడ్యువల్స్ గాని వచ్చినప్పుడు ఇంటర్వ్యూస్ యిచ్చి, వారి రిప్రజెంటేషన్సు, సాధక బాధకాలు విని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు సిఫార్సు చేస్తే వారు దాని ప్రకారం ఉత్తరువులు చేస్తారు. అయితే, సెటిల్ అయిన నాటిని అమలుజరపడం లేదనే వాదన కూడా వచ్చింది. దానికి ప్రత్యేకంగా ఇండియా గవర్నమెంటు నుంచి ఒక సీనియర్ ఆఫీసరు వచ్చి ఇక్కడ కూర్చుని ప్రోవర్ ఇంప్లిమెంటేషను ఉత్తరువులు యివ్వడమా, ఏమి చేయడమా అనే సంగతి కూడా వుంది. నేను హోమ్ మినిష్టరు గారితో మాట్లాడాను, చిఫ్ సెక్రటరీ గారు అక్కడ వున్న జాయింటు సెక్రటరీతో కాబోలు మాట్లాడారు. వారు దయతో అంగీకరించినందుకు చాలా సంతోషం. ఈ ఇరుకులోంచి, యీ సస్పెషనులోంచి బయటపడాలి. ఏదో ఒకరికి అన్యాయం ఒకరికి న్యాయం అనే భావం యీ రాష్ట్రంలో యీ ఒక్క విషయంలోనే కాదు, ఎవ్వరికీ ఏ విషయంలోనూ ముందురోజులలో కూడా వుండడం అంతమంచి విషయం కాదు. అవమానాలు ఉత్పన్నం కాకుండా లక్షణంగా హైవర్ కమిటీ వుంది— ఇంతకంటే పెద్ద కమిటీ ఇంకొకటి వుండదు. అది కూడా చెప్పాము. 20 వ తేదీ నిర్ణయించాము. రిప్రజెంటేషన్సు యివ్వమన్నాము. రాజేశ్వరరావుగారు సెన్స్ ఆఫ్ అర్జెన్సీ లేదు అంటున్నారు. సెన్స్ ఆఫ్ అర్జెన్సీ యీజ్ గ్రేటర్ అంటున్నాను నేను. ఇంక కొంతమంది వాదన చేశారు—అసలు సెన్స్ ఆఫ్ అర్జెన్సీ వల్లనే కొంత ఇరుకులోకి వచ్చామని వాదన చేస్తున్నారు. 19 వ తేదీన అగ్రిమెంటు అయిన వెంటనే 20 వ తేదీనే గవర్నమెంటు ఆర్డరు యిస్యూ చేశారు. అందులో వరడింగు పొరపాటు వుండవచ్చు. యింకొకటి వుండవచ్చు అన్నారు. ఇది సెన్స్ ఆఫ్ అర్జెన్సీ కాదా? ఇంకా మందకొడిగా వున్నారంటే నాకు అర్థం కావడంలేదు.

There is every sense of urgency. We appreciate the position. We understand the position. We do not want to create any suspicion. We do not want to increase suspicion. We want to do things as quickly and as expeditiously as the Government can. లచ్చన్న గారికి నేను నిన్ననే సమాధానం చెప్పాను. నిజంగా లచ్చన్న గారితో వాగ్వాదం పెట్టుకుంటే ఇప్పుడు తెలదు కాని ఒకటి మట్టుకు చెప్పదలచుకున్నాను. తెలంగాణా, ఆంధ్ర అని నేను రెండు స్వర్ణము అసోసియేషనులు పెట్టాను అన్నారు ఆయన. అంటే పరిస్థితులు తెలిసి అన్నాడా, తెలియక అన్నాడా లేకపోతే యింకా ఏమైనా ఉద్దేశం వున్నదా? ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటికి యిక్కడ హైదరాబాద్ నాన్ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు అసోసియేషను వున్నది. 1954 లో లచ్చన్న గారి ప్రభుత్వమే—అక్కడ ఆంధ్ర నాన్ గెజిటెడ్ ఆఫీసర్లు అసోసియేషను వుంది. అవి అప్పటినుంచి వున్నాయి. అందులో పాపం ఏమైనా వుంటే లచ్చన్న గారిది తప్ప నాది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. రీజినల్ గా ఇటువంటి అసోసియేషనులు వుండటం కూడా ప్రమాదం. ఇప్పుడు చాలా అసోసియేషనులు వున్నాయి. టీచర్స్ అసోసియేషను, డెప్యూటీ కలెక్టర్లు అసోసియేషను—ఏ కేటగిరీకి ఆ కేటగిరీ ఒక అసోసియేషను, రైట్ ఆఫ్

410 9th March, 1969.

Motion under Rule 95 :

re : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

అసోసియేషను వుంది. Right of association is fortunately or unfortunately guaranteed under the Constitution. If four people joint together for an Association not only the Chief Minister but the Speaker also cannot do anything. ఈ అసోసియేషనులు నిజంగా వారి సర్వీసు కండిషన్లు చూచుకుంటే మంచిదే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నీఫ్ సెక్రటరీగారు కూడా వచ్చారా రంగంలోకి....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అందరం—వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారితో సహా. భద్రాచలం ఇదివరకు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో భాగం. మునగాల కృష్ణాజిల్లాలో భాగం, ఇప్పుడు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్స్ కోసం—ఎక్కడ కాకినాడ, ఎక్కడ భద్రాచలం, ఎక్కడ గోదావరినది, ఇదంతా యిబ్బందిగా వుందని ఖమ్మంజిల్లాలో పాపులేషనుకూడా తక్కువగా వుందని భద్రాచలమును ఖమ్మంజిల్లాకు కలిపాము. మునగాల తీసుకువచ్చి నల్లగొండలో యాడ్ చేశాము.—ఫర్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్స్ నాట్ ఫర్ ఎనీ అదర్ రీజన్—దానివల్ల, పాపం ఏమయిపోతున్నది ఇన్ని సంవత్సరాలుగా అక్కడ పిల్లలను కాలేజీలోనూ, మెడికల్ కాలేజీలోనూ, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలోనూ చేర్చుకోవాలంటే అక్కడికిపోతే మీది ఖమ్మంజిల్లా అంటారు, అక్కడికిపోతే ఎస్. ఆర్. సి. ఆక్ట్ ప్రకారం భద్రాచలం ముల్కీ కాదంటారు. వారి వని ఉభయభ్రమత్యంలా ఉంది. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా అన్యాయం చేశామనే భావం మునగాలలో కూడా ఉంది. కేబినెట్ మీటింగులో అనుకూల రీజయనల్ కమిటీకి పంపుతాము. మీరు తీర్మానం చేయండి, ఖమ్మంలో ఉంచమంటారా, ఏమంటారు, ఎడ్యుకేషనల్ ఫెసిలిటీస్ విషయంగాని ఎంప్లాయిమెంటు విషయంగాని ఏమి చేయాలి, మీ యిష్టం ఎట్లాచేసిన పదివేలు. అయితే ఎక్కడో ఒకచోట కల్పించాలి. ఖమ్మంజిల్లాలో భాగంగా భావించినా సరే లేక తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో భాగంగా భావించినా సరే ఏదో ఒకటి చేయాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ విషయం రీజయనల్ కమిటీ వారు నిర్ణయం చేసినప్పటికీ యాక్ట్ను అమెండు చేయాలి. ఆ విషయం జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి. లేకపోతే లీగల్ చిక్కులు వస్తాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అభిప్రాయం తెలుసుకున్న తరువాత ఏ శంఖంలోపోస్తే తీర్థం అవుతుందో అట్లా చేయవచ్చును. మనం కొంచెం విశాలంగా ఆలోచించాలి. ఆంధ్ర ప్రాంతం కానీయండి, తెలంగాణా ప్రాంతం కానీయండి ఆంధ్రలో బ్యాక్ వార్డ్ రీజయన్స్ అనుకోండి ఎంతవరకు అయితే మనం సెంట్రల్ నెక్టార్ యిన్వెస్టుమెంటుతోపాటు యితర యిన్వెస్ట్మెంటును కూడా ఆకర్షించలేమో అంతవరకు ఈ దుస్థితి కంటిన్యూ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరైనా కానీయండి యిన్వెస్ట్మెంట్ పెట్టి అక్కడ యెంప్లాయిమెంట్ పొందుతున్నట్లైతే డ్రైటు చేసి వెళ్తే డ్రైటు చేసేదానికి

Motion under Rule 95 :
re: Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 411

మనం దోహదం చేయాలని ఖచ్చితంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇది కేవలం కొన్ని కోట్ల రూపాయల విషయమే కాదు. 5 పేలు గాని 10 పేలు గాని ఉద్యోగుల విషయమే కాదు. ఇప్పుడు అనేకంగా మన విద్యాసంస్థలను ఏర్పరచినందువల్ల దేశం మొత్తంమీద అనేకమంది విద్యార్థులు మంచివయస్సులోనే గ్రాడ్యుయేట్స్ కావడం, ఇంజనీర్లు కావడం జరిగింది. ఏమయినా సరే దేశం మొత్తంమీద అనెంప్లాయిమెంటు సమస్య సాల్వేజేనే పరిస్థితి దేశానికిలేదు, మనకు లేదు. దానికి లోబడి అంతవరకు క్రియేట్ చేయకపోతే అది చాలా ప్రమాదకరం. నిజంగా మనకు కొద్ది మాసాలక్రితం రాష్ట్రంలో ఉన్న క్లయిమెంటు ఏదయినా యిండస్ట్రియల్ యిన్వెస్ట్మెంటు కావాలని కొన్ని కోట్ల రూపాయలు యిన్వెస్ట్మెంటు కావాలంటే పొలిటికల్ స్టేబిలిటీ దేశంలో ఉన్న వాతావరణం కూడా దానికి ఎక్కువ కారణం అని మనం మరచిపోరాదు. నేను కలకత్తా వెళ్ళాను. బొంబాయి కూడా పోతున్నాను. అనేకమంది యిక్కడకు వచ్చి వందల కోట్ల రూపాయలు యిన్వెస్టు చేయడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నారనుకుంటాను. ముందు రోజులలో. ఈ సంవత్సరం కొంతవరకు తేలుతుంది. ముందు సంవత్సరాలలో తేలుతుంది. దీనిని ఏ విధముగానైనా అడ్డుపడి యింకో వాతావరణాన్ని సృష్టించకుని ఎటువంటి యిన్వెస్ట్మెంటు తేకుండా చేసుకుంటే అంతకంటే ఘోరమైన ప్రమాదం రాష్ట్రానికి ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు మన ప్రణాళిక ఎంత ఉంటుందో మహారాష్ట్రకు పోతే మహారాష్ట్ర ప్రణాళిక మన దానికి ఒకటిన్నర రెట్లు ఉంటుంది. వారి రాష్ట్ర వనరులు కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చే డబ్బు ఎక్కువ ఉంటుంది మన ప్రణాళిక కుదించబడినది. మన రిసోర్సెస్ తక్కువగా వున్నాయి. రిసోర్సెస్ ఎట్లా ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి? మన రాష్ట్రం మొత్తంమీద ప్రైవేటరైజేషన్. విశాఖపట్నంలో బ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయనుకుంటున్నాం, కాని ఒక బొంబాయి సిటీలో వచ్చే సేల్సు టాక్సు అంతకూడా లేదు. ఇక్కడ రెండున్నర కోట్లు. మూడు కోట్లు వస్తుంటే అక్కడ 20 కోట్లు, 15 కోట్లు, 25 కోట్లు వస్తుంది. మదరాసులో 14 కోట్లు వస్తుంది. వనరులు ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి? రిసోర్సెస్ ఎక్కడ నుంచి వస్తాయి. భూమిపైన ఆధారపడతాం అంటే ఎప్పుడయినా పొరపాటున కాస్త ఏదయినా వేయాలన్నా లిచ్చున్నగారు ఉద్యమాలు అంటారు. మన అగ్రికల్చరు సెక్టారులో వచ్చే ఉత్పత్తే కాదు. అక్కడ వచ్చే సర్వెన్స్ ను టాక్సు రూపంగా కాని ఇంకొక రూపంగాగాని దానిని ఇన్వెస్టుమెంటు ఫర్ ప్రొడక్టివ్ పర్పసెస్ ఎట్లా వచ్చేది అని ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంటుంది. After all, it is investment that is wanted, whether it is through tax revenue or through other ways of investment; it is investment that is more necessary. అందుకని రాష్ట్ర రిసోర్సెస్ పెరగాలన్నా యింకా ఖచ్చితంగా గంతులు వేసినట్లు పెరగాలన్నప్పుడు బడ్జెటుల ప్రతిపాదనలు చూస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు 200 కోట్లు ఉంటే వచ్చే సంవత్సరం 210 కోట్లు తరువాత 220 కోట్లు వుంటున్నది. మహారాష్ట్ర సంగతి చూడండి. ఈ సంవత్సరం 200 కోట్లు అయితే వచ్చే సంవత్సరం 250 కోట్లు పై సంవత్సరం 300 కోట్లు ఈ

విధముగా గంతులు వేసుకుంటూ రిపోర్ట్స్ వుంటాయి. ప్రణాళికలు ఎక్కువ వేసుకొనడానికి యింకా ప్రజాశ్రేయస్సు కార్యక్రమాలు ఎక్కువ వేసుకొనడానికి అవకాశం దొరుకుతుంది. కేవలం సెంట్రలు పెట్టారు వట్ల ఆధారపడి వేరే తెచ్చుకొనే శక్తి లేకపోతే కేవలం దానిపైననే ఆధారపడి రాష్ట్ర అభివృద్ధి జరుగుతుందంటే అది సరియైనది కాదు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:— మద్యపాన నిషేధాన్ని రద్దు చేయకూడదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— అందుకని ఆ ధ్యక్షా! ఈ క్లయిమేటును యింఫ్రావ్ చేయాలి. From whichever quarter it may come, investment must take place and only by investment we can produce wealth and create the necessary resources for the State to push through not only the present programmes, but additional programmes also. నేను యిప్పుడు నరసింగరావుగారికి సమాధానం చెప్పనలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. ఇదివరకు స్నేహితులు చెప్పినారు. ఏదయినా సరే రాష్ట్రం యొక్క రిపోర్ట్స్ పెరగాలి. దానితో పకీభవిస్తున్నాను. ఎట్లా పెరగాలనేది ఆలోచిద్దాము. మీ అభిప్రాయంతో పకీభవించేవారు చాలమంది వున్నారు. లేరని అనడం లేదు. బహుశా నేను కూడా పకీభవిస్తున్నానేమో.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— చేతులు కాలిన తరువాత....

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మీరు చెప్పిన తరువాత ఒప్పుకోకపోతే నేను యిక్కడ ఉండగలనా? రిపోర్ట్స్ పెంచుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఫెర్టిలైజరు ప్రాజెక్టు సంగతి నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. We are fighting for a Central coal-based project at Kothagudem and I am hoping that that project in the Central sector, in the public sector, to use our coal is a vital necessity; I am very hopeful that we will get it. This fertilizers business at Visakhapatnam is a private affair; it is not ours; though it is located in our State, we are not investing anything; probably by way of tax or some such gesture— whatever it may be, we may put a little or not, that is a different matter. ఎంత సేపటికీ స్నేహితులు లచ్చన్న గారు, భద్రాద్రివిశాల్ పిత్తీగారు చెబుతూ ఉంటారు. రాజీనామా పెట్టాలని. నేను బచ్చితంగా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. I am not a man who will try to escape responsibility. I want to tell you plainly; I want to discharge my responsibility, my duty and inspire that confidence in all sections of the people in this State, whether they be in Telangana or others. To go away from a job just because some X, Y, Z does it or say it, is to flee from responsibility which it is not in my nature to do.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— సర్వీసెస్ గురించి చెప్పారు. సెంట్రలు సర్వీసెస్ కమీషను ఉన్నదని చెప్పారు.

Mr. Speaker :—Yes, Sir.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Thank you by addressing me as 'Sir' though I do not deserve it.... It is an obligation under Cl. 5 of Section 11 of the S. R. C. Act. అది చేయనందువల్ల చాలమంది చచ్చి

Motion under Rule : 95
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 418

పోయారు. వారికి ఏమి చేయాలి? వారి కాలాకు మైనర్సు సక్సెసర్సుకి సహాయం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ప్రస్తుతం బ్రతికి ఉన్నవారి సం గతి చూస్తున్నాం.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు మమ్ములను ఎంతకాలం ఏడిపించడమవుతున్నారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారి ఉపన్యాసంలో తెలంగాణా అల్లరుల సందర్భంలో నష్టపోయినవారికి ఏ విధముగా పరిహారం చెల్లిస్తారో వివరాలు చెప్పలేదు. దయచేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారి మోషన్ అయితే రిప్లయి యిస్తే దానిమీద సందేహాలు అడిగితే బాగుంటుంది. This is a motion by Mr. Latchanna and others. The Chief Minister made a statement. That is all.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, తమరు చెప్పినట్లు ఈ motion ప్రతి పక్షాలదే. ప్రతిపక్షమువారు తెచ్చిన motion పైన సందేహాలు వుంటే ప్రతి పక్షము తరపున మేము సమాధానము చెప్పవలసినదే. అధికార పక్షముయొక్క విఫలత, దానిపైన అసంతృప్తిగా తెచ్చిన motion అని తెలుసు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు వివరాలు తెలుసుకోవాలని అడిగిన విషయము తప్ప మరొకటి కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడు చెబుతూ నన్ను రాజీనామా ఇవ్వాలని అడుగు తున్నారు. గోల పెడుతున్నారు. గోల పెట్టుకోండి. కాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఏర్పడిన సమస్యలు ఎవరెవరివల్ల వచ్చినా, వాటిని పరిష్కరించుకోవలసిన బాధ్యతను విస్మరించినట్లు అవుతుంది. విరికితనము అవుతుంది. ఏ పరిస్థితులోను రాజీనామా ఇవ్వడానికి వీలులేదు నా శక్తి కొలది పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాను అనే భావాన్ని వారు వ్యక్తిము చేశారు. సంతోషము గౌరవమైనదే. తనయొక్క బాధ్యతారహిత చర్యలు ఈ జరిగిన అరాచకానికి భావము చక్కగా ఇమిడ్చారు. అది పచ్చి అబద్ధము శుద్ధ తప్పు. నిజాన్ని మళ్ళీ పరచలేదు. వారు రాజీనామా ఇవ్వాలని మేము అడిగినంత మాత్రాన వారు ఇవ్వరని మాకు తెలుసు. లోకానికి తెలుసు. "మీరు అడిగితే ఇస్తానా? మా పార్టీ సంగతి నేను చూసుకుంటాను" అంటే చూచుకోమనండి. వారందరూ పాపము పంచుకొంటాము అంటే మాకు యిబ్బందిలేదు చాల చమత్కృతిగా భావగర్భితముగా ఎవరెవరో చేసిన తప్పులవల్ల వచ్చిన ఈ ప్రమాదాన్ని పరిష్కరించవలసిన బాధ్యత నామీద ఉన్నది. దానిని విస్మరించడానికి వీలులేదు కాబట్టి

నేను రాజీనామా ఇవ్వను అని criminal lawyer గా తనకువున్న అనుభవముతో సమాధానము చెప్పారు. ఇది ప్రజలు నమ్మరని మనవి చేస్తున్నాను. కొంత కాలము గోపాల రెడ్డిగారు జర్జిక మంత్రిగా వుండవచ్చు, మరికొంత కాలము చెన్నా రెడ్డిగారు వుండవచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన నాటినుంచి వారిచేతుల్లోనేవున్నది. వారి పార్టీకి ఎంతవరకు అవకాశము వుంటుందో అంతవరకు ఆ తాళంచెవి వారిదే కదా. నిధుల తరలింపులో వారికి సంబంధము లేదని చెప్పగలరా? ఇంత కాలము జరిగిన తరలింపులు తప్పు, అది మోసము అని ఒప్పుకొన్నప్పుడు ఆ మోసమునకు బాధ్యులు వారు అవుతారుకదా! 12 సంవత్సరాలుగా మోసానికి అలవాటుపడినవారు నీతికి నిజాయితీకి వస్తారని ఎవరు నమ్ముతారు? చక్కగా చమత్కృతిగా చెప్పారే కాని యదార్థము కాదని మొదలు ఖండించ దలచు కొన్నాను. Sense of urgency గురించి ఒక మాట చెప్పారు. Emergency క్రింద మారింది అన్నారు జనవరి 19 వ తేదీనాడు. అంతకుముందు వారి దృష్టికి తెచ్చిన విషయాలను వారేమైనా గుర్తించారా? వారి పార్టీలో పడుతున్న గోలను బయటపెట్టారా? అంతకుముందు జరిగిన urgency కి ఏమి సమాధానము చెప్పగలరు? ఒక్క బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిదే తప్పు అని కాదు. వారిని రాజీనామా ఇవ్వాలని అడిగిన కారణము ఈరోజున ముఖ్యమంత్రిగా వారు అధికారములో వున్నారు. ఇంతవరకు వస్తున్న ప్రభుత్వాల నుంచి చెడ్డలకు తాము బాధ్యులని శలవిచ్చారు. దీనిలో వుండికుండ బాధ్యుడే, గత 18 సంవత్సరాల పారిపాలనలో జరిగిన లోపాలకు, పరిణామాలకు ఆపార్టీ పేరుతో ఎవరు అధికారంలో ఉంటే వారు మొదటి ముద్దాయి. మొదటి నేరము వారిది అవుతుంది. 302 సెక్షను పెట్టకపోయినా provocation section వారి మీద పెట్టక తప్పదు అని మనవి చేస్తున్నాను. 19 వ తేదీన emergency వచ్చినదని గుర్తించినందువల్ల నే ముమ్ములను విలిచారు. Emergency వుందని feel అయినారు, వారి బాధ్యతను వారు నిర్వర్తించలేదని ఋజువు చేయడానికి వాదన కావాలని అంటారా? మిలిటరీని పిలవడము చాలదూ? ఇంకొక వాదన కావాలా? ఇంకొకరు చెప్పాలా? వారు. వారి మంత్రివర్గము సామాన్య ప్రజల ప్రాణాలకు, ధనానికి రక్షణ ఇవ్వలేని దుస్థితి కల్గినదని చెప్పడానికి మరొక కారణము కావాలా? అది చాలదు! 18 సంవత్సరాల పరిపాలన ఫలితమువల్ల ఈనాడు పాపమును పంచుకొంటున్నాము. దోషం ఒకరు చేస్తే దుర్మార్గము మరొకరి మీదనా? నాకు కొంతమంది మహజర్లు వంపించారు. ఖని నుంచి ఒక కార్మికులు వ్రాసిన ఉత్తరం చదవుతాను. బట్టి సన్యాసి, ఫిషర్ మన్, నాకు 19 వ తేదీన ఉత్తరము వ్రాశారు. మా జిల్లావారు. “నేను 30 సంవత్సరాల నుంచి ఖనిలో పనిచేస్తున్నాను. 19 వ తేదీ అర్ధరాత్రి మా ఇళ్ల మీద దాడి జరిగినది. వాడావుడిగా రైలు ఎక్కి భార్యా బిడ్డలతో బెజవాడ చేరి ఇంటికి చేరాను. నా కొడుకు కన్పించడములేదు. పోలీసులకు చెప్పి వెతికి పెట్టించండి అని దీనముగా ఉత్తరము వ్రాశారు. ఈ పాపానికి ఎవరిది పూచి. వారిది. వారి ప్రభుత్వానికి కాదని అంటారా? చక్కగా, భావగర్భితముగా

Motion under Rule 95:
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 415

అందరూ మాట్లాడవచ్చు. దొంగతనము చేసినవారు చేసినట్లు ఒప్పుకొన్నవారు
వున్నారా? మాటలు ఎంతో చక్కగా చెప్పవచ్చు. ఈ రోజున జరిగిన చర్యలకు
ఎవరు బాధ్యులు అనేది ఆలోచించవలసిన అవసరంవున్నది. తమన సీతారామాంజ
నేయులు కంపెనీ నుంచి వారికి ఎంత నష్టము వచ్చినదీ ఉత్తరమువచ్చినది.
1 లక్షా 50 వేలు, 70 వేలు, 40, వేలు ఒకటి. ప్రసాద్ కంపెనీ నుంచి ఇంకొక
ఉత్తరము వచ్చినది. కోంతమంది ఉద్యోగులు వ్రాస్తున్నారు. ఈ సమస్యకు
పరిష్కార మార్గము ఏమిటి? రూ. 800 లు కాదు రూ. 3,000 లు ఇచ్చినా
మాకు రక్షణ ఏది అని ఉత్తరాలు వస్తున్నవి. చక్కగా గంటన్నరపేపు మాట్లా
డారు. ఈ రోజునవున్న పరిస్థితి ఏమిటి? దానికి ప్రభుత్వము తీసుకొంటున్న
చర్య ఏమిటో చెప్పలేదే. Operation successful but patient died. వారు
చేస్తున్నపని ఏమిటి? ఆంధ్రలోవున్న తెలంగాణా వారికిగాని, తెలంగాణాలో
వున్న ఆంధ్రులకుగాని విభేదాలు, వై మెడ్యూలు పెరగలేదు. తగిలినవి అని
వారు ప్రశాంతంగా వున్నారా? నిన్నజరిగిన సదస్సు ఏమిటి? ఎన్ని వేలమందిలో
జరిగింది? ఎవరెవరు ఉపన్యాసాలు యిచ్చారు? వారికి రాత్రికే C.I.D. report
వచ్చివుంటుంది. ప్రశాంతత వచ్చినది అంటారా? వచ్చిందని గుండెమీద చేయి
వేసుకొని చెప్పగలరా? రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ ఎందుకు ఉపన్యాసము చేయ
లేదో అర్థము కాలేదు. అచ్యుతరెడ్డిగారి వంటి పెద్దవారు, బాధ్యతగల వ్యక్తి
వారికి మాట్లాడటానికి అవకాశములేదని రామనాథము గారితో చెప్పారు.
స్పీకర్ గారు పిలిస్తే అసెంబ్లీలో కన్వించలేదు, రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ ఈ
చర్యలలో పాల్గొనక పోవడానికి కారణమేమిటి అని అడుగు తున్నాను.
మిగతా మంత్రులు ఎందుకు రాలేదు? ఎనమందుగురు మంత్రులు ఒక స్టేటు
మెంటు బాపూజీగారు ఒక స్టేట్ మెంటు పత్రికలలో వచ్చిన తరువాత శాసన
సభలో ఒక మాట చెప్పుకోడానికి నోచుకోలేదా? ఎందుకు మాట్లాడరాదని
అడుగుతున్నాను. ఇది దాగుడు మూతలా, తమాషానా, ఏకాంక చాటుకమా?
నాటకమాడే రోజులు పోయినాయి. రాయలసీమ సదస్సుకు తిమ్మా రెడ్డిగారు
అధ్యక్షత వహిస్తే మాకు ఘోరాలు జరగలేదని మరొక ప్రక్కను అన్నారు.
మా రాజన్నగారుకూడా వెళ్లారు. కోడల్ల మహాసభకు అత్తగారు ఎందుకు
అధ్యక్షత అని అడిగారట. ఇదంతా ఏమిటి తమాషానా? ప్రజల జీవితంతో
ప్రాణాలతో, ఆస్థలతో, వారి దైనందన జీవితంతో చెలగాటమా? ఇది శాదని
చెప్పగలరా? చచ్చిపోయినవారి గురించి ఆలోచించరు, ఎందుకు ఆలోచిస్తారు?
సానుభూతి తీర్మానాలు మాత్రం నాలుగు చెట్టెస్తారు కాని వారికి నష్టపరిహారం
ఇచ్చే బాధ్యత మీకు లేదా? ఎంత తేలిగ్గా కొట్టి పారేశారండీ? నష్టపోయిన
వారికి నష్టపరిహారం ఇచ్చే బాధ్యత మీకు లేదా? విజయవాడలో టూడా ఒక
నిజాము స్టేటు మీట్ దుకాణం దోచుకున్నట్లు నేను విన్నాను. నేను వినని
మాటలు నేను చెప్పదలచుకోలేదు. కరవత్రాలు ప్రకటించారు, తిరుపతి
వెడుతూంటే ఒక తహశీలుదారును ఆయన భార్యను ఊవరంజేసి అరాచకం
చేశారట. యీ అపోహలు పోగొట్టి సమస్యలు పరిష్కారం చేయగలరా అని
అడుగుతున్నాను. అందులో రాజకీయ కారణాలున్నాయి. జబ్బు నయం

కావాలంటే బయటకు ఉన్న తలనొప్పి, బయటకు ఉన్న కురుపో పోవడానికి మందు వేయడం కాకుండా తలనొప్పి కురుపు రావడానికి కారణాలు పరిశీలించి అవి రాకుండా మందు వేయాలిగాని పైపైన పూతలు వేస్తే ఇది నిలవదని మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సిద్ధాంతాలమీద, వాటి నినాదాలపై విశ్వాసం ఉంటే ఆంధ్రులమధ్య తెలంగాణావారి మధ్య అనేక అపోహలు అనేక ప్రచారాలు జరుగుతున్నాయి. నిజాయితీగా ఒక కరపత్రం ఎందుకు మీరు వేయరు? ఇదికూడా మేము సలహా చెప్పాలా? ఆ మాత్రం ఇంగిత జ్ఞానం మీకు ఉండనక్కరలేదా? ప్రెస్ లో తప్పుడు వార్త వస్తే ఖండించడానికి ఎందుకు ప్రయత్నించలేదు? మీకు ఇంత మెషనరీ ఉన్నదే, సంవత్సరానికి మూడు కోట్లు ఖాతాచేస్తున్న మిషనరీ మీకు లేదా? మీరు వెంటనే ఖండించలేరా? తప్పుడు వార్తలు ప్రసారం చేసే పత్రికలయినా గౌరవించనక్కరలేదు. నేను ఒప్పుకుంటాను ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? అత్యమైన వార్త పత్రికలో వస్తే మీరు ఎందుకు ఖండించలేదు? అందులకేదా ఈశ్వరీబాయిగారు అన్నది. పదిహేను రోజులవరకు ఎవరూ ఇంటినుంచి బయలుదేరలేదే, మీరు ఎందుకు సరయిన కార్యత వహించలేదు? అధ్యక్షా ఇప్పుడే చెప్పారు ఆంధ్రలోవున్న ఉద్యోగికి ఒక్కరికైనా సర్వీసెస్ కి గాని, బ్రతుకుకుగాని భంగంరావని. బ్రహ్మాండమైన ఉపన్యాసమంది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిస్తే బ్రహ్మాండంగా ఉండదా? 19 వ తేదీ తరువాత ఎంతమంది టెంపరరీ వారికి ఊస్టింగు ఆర్డరులు ఇవ్వలేదో గుండెలమీద చెయ్యివేసుకు మీరు చెప్పగలరా? వీరందరికీ అడ్డుమెంటు చేయడానికి నిర్ణయాలు ఒకమందిరి. ఉపన్యాసాలు ఒకమందిరి. చెప్పేవి శ్రీరంగసీతులు, దూరేవి గుడిసెలు అనిచెబుతారే ఆ రకంగా అలవాటు అయింది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: — అధ్యక్షా, మాకు సిగ్గేస్తున్నది. వారు చెప్పినారు కదా మాకు ఇంగితజ్ఞానంలేదని, నేను దేముడిని ఆహార పరమాత్మా లెచ్చున్నగారి కిచ్చిన ఆ జ్ఞానము, ఆ ప్రవర్తన మాకివ్వవద్దురా అని అంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — చాలసంతోషమంది. మీరు కలనిచ్చారు. లచ్చన్న ఇప్పుడు మంత్రిగా ఉండేవారు, పోగొట్టుకున్నాడని, ఇదొక అలవాటయి పోయింది. ఉగ్రపాలతో వచ్చింది. ప్రతిపక్షాలమధ్య మీకు ఉద్యమాలు వస్తే పరిష్కరించడం చాతచాక ఒక్కొక్క మంత్రి ఒక్కొక్క గ్రూపుకట్టడం. పభ్యులమధ్య మీ ప్రచారాలు సాగలేవని చెప్పగలరా? చమత్కృతి, నా ఇంగిత జ్ఞానం మీరు కోరుకున్నారాదు,

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: — వద్దు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న: — మీకు యీజన్మకీకాదు, మూడు జన్మలు తవచ్చు చేసినా నా ఇంగిత జ్ఞానం మీకురాదు.

Motion under Rule 95 :
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 417

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — నాకేకాదు, ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న పనునిపికి కూడావద్దు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : — వద్దని మీ ఉద్దేశం. అందుకు నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. కాని నేను మూడుజన్మలు త పన్ను చేసి నా మీజ్ఞానం వాకువద్దు. చాలు మూడున్నరకోట్లు అనుభవించింది, నాలుగున్నరకోట్లు అనుభవించింది. అందువలన మీ బ్రహ్మాండమైన జ్ఞానం ఎవరికివద్దు. నా ఇంగితజ్ఞానం మీకు పనికిరానందు వలననే నేను మీ ప్రక్కనలేను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : — మీరు నా ప్రక్కనా ఉండవద్దు. నేను మీ ప్రక్కనా ఉండవద్దు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : — అందరికీ కాలం ఒకసారే వస్తుంది. అందరంకలిసి అమూల్యమైన జాగా ప్రక్కకి వెడతాము తప్పదు. యానీతులు చెప్పేవారిని చాలామందిని చూశాను. యధార్థాన్ని మభ్యపెట్టి లాభంలేదు. ఈరోజు నృపదయాల్లో విభేదాలు పాతుకుపోయాయి. నామాటవినడానికి ఇష్టంకాక చల్లగా దాటుతున్నారు. చూడండి ఆ పెద్దమనిషి, ఎంతతప్పు. ఆ స ర స త. ఆ సాంప్రదాయము, ఆ కా ప న స భా మర్యాద ఎంత పెద్దమనిషో చూడండి. అందువల్ల మనం యధార్థాన్ని గుర్తించి మాట్లాడాలని మనవిచేస్తున్నాను. న్యాయాన్ని గుర్తించుకొని మాట్లాడాలని మనవిచేస్తున్నాను. 19 వ తేదీ స్టేట్ మెంట్ గురించి మా మిత్రుడు కె ప్రభాకరరావుగారు ఒక వాఖ్యానం చేశారు. అసలు వారు రాజకీయాలలోకి రావటము కొత్త. పాత వారికే నేను చెప్పింది అర్థం కాకపోతే ఇక వారికి ఏమి అర్థం అవుతుంది ? నాకు అర్థమే కాలేదు ; నాకు అర్థం కాదు; నాకు వద్దు—అని ఇప్పుడే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు అన్నారుకదా. వారు “నేను అర్థం చేసుకోను” అని చెబుతున్నారు. అటువంటప్పుడు కె. ప్రభాకరరావుగారికి ఎంతవరకు అర్థం అవుతుంది ? 19 వ తేదీ ఒప్పందం గురించి— అధ్యక్షా! నా వల్ల తప్పు ఉంటే దిద్దండి. నేను క్షమాపణ కోరేవానికి సిద్ధము. 19 వ తేదీ ప్రకటన అయిన మరు తరువాత.....

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరుచూరు) : — సభా సాంప్రదాయం లేదని, మర్యాద లేదని, అది లేదని, ఇది లేదని అనటం బాగాలేదు. అవి రికార్డ్ నుండి ఎక్స్ పంక్షన్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) : — అధ్యక్షా, అవి అన్ పార్లమెంటరీ వర్డ్స్. అవి రికార్డ్ నుండి తీసివేయాలి, అంతకంటే అన్ పార్లమెంటరీ వర్డ్స్ ఇంకొకటి లేవు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : — దయచేసి వినండి. కె. ప్రభాకరరావుగారికి అనుభవం లేదని వారు అన్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : — నా మోషన్ కి సమాధానం ఇస్తుంటే, నా సమాధానమును ఇంటరప్ట్ చేస్తున్నటువంటి సభానాయకులు, నా సమాధానం విన

టానికి మినుగెత్తి లేచి వెళ్లటము అమర్యాద కాదా? ఇదే సభామర్యాదా?—
అని ఆనటము జేసబా? నాకు తెలియదు; ఈ శాసన సభా పాండిత్యం నేను
ఇంకా నేర్చుకోలేదు. అందులో ఏమీ అసభ్యత లేదు. లేచి వెళ్లపోవటం అసభ్యత
అని మరొకసారి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మధ్యలో లేచి వెళ్లపోవటం అసభ్యత
అని మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. 19 వ తేదీ స్టేటుమెంట్ తర్వాత మరుసటి
రోజు ఇక్కడ రౌల్డ్ న్య కాండ ప్రారంభమయింది. 19 వ తేదీ స్టేటుమెంట్
యొక్క పరిణామము—అంతవరకు ప్రశాంతంగా ఉన్న అంధ్రదేశములో ఆసం
తృప్తి వచ్చి ఉద్యమాలు, స్ట్రైక్స్ ప్రారంభమయినవి. ఎవరైనా ఒక మనిషి
—తాను చేసినటువంటి చర్యలవల్ల—బాంధవలసిన న్యాయం పొందకపోగా మరి
కొంత అన్యాయం, ఆరాచకం వచ్చినపుడు యీ స్టేటుమెంట్ యొక్క ఎగ్రిమెంట్
రద్దు అయిపోయిందని చెప్పటం తప్పు అని ఆయన అనుకొంటున్నాడు, కప్పిపుచ్చు
కోవటమే న్యాయం అనుకొంటున్నాడు. ఆయనతో నేను ఏకీభవించను. అంత
కంటే నేను ఏమీ చెప్పలేను,

ఒక గౌ. సభ్యుడు :— ఒక సంతకం పెడితే, ఆ సంతకానికి శాంక్టిటీ
ఉంటుందని నమ్మేటటువంటి యంగర్ జనరేషన్ లో ఉన్న నేను—నేను పెట్టిన
సంతకానికి మరునాడే విలువ లేదని అనుకొనేటటువంటి ధైర్యం, నాకు మాత్రం
లేదు. మేము ఇంకా ఆ టిక్ సిగ్నల్ పొలిటిషియన్స్ కాలేదు. మేము పెట్టిన
సంతకానికి శాంక్టిటీ లేదని నమ్మేటటువంటి టిక్ సిగ్నల్ పొలిటిషియన్స్ కాము
మేము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— నేను పొరపాటు పడలేదు. మీరు అనవసరంగా ఊరికే
అనుకొంటే లాభం లేదు. నేను సంతకం నమ్మి పెట్టాను;—దానితో ప్రశాంతత
వస్తుందని; శాంతి ఏర్పడుతుందని; విభేదాలు సమసిపోతాయని భావించి. ఆ
సంతకం—ఆ ఎగ్రిమెంట్ ఒక రౌల్డ్ న్యానికి ఒక ఆంగోళనకు దారితీసింది. ఇది
కట్టుమానుకొని కప్పిపుచ్చుకొంటే లాభం లేదని నేను మనస్ఫూర్తిగా నమ్ముతు
న్నాను. శాంతి ఏర్పడుతుందని నేను మనస్ఫూర్తిగా నమ్మి సంతకం పెట్టాను.
కాని ఆ సంతకంవల్ల అశాంతికి దారితీసిందని నమ్ముతున్నాను. ఈ రోజు ఎగ్రి
మెంట్ ఎక్కడ ఉన్నది? లీగల్ గా వచ్చిన తగాదాలవల్ల ఎగ్రిమెంట్ అమలు
కాలేదనే మాట వదలిపెట్టండి. ఈ ఎగ్రిమెంట్ ఎవరైనా ప్రజలు అంగీక
రించారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ ఎగ్రిమెంట్ ను ప్రజలు అంగీకరించారని
మనం చెప్పగలమా? ఇక్కడ సంతకాలు పెట్టటం, అక్కడకు వెళ్లి సరసాలాడటం,
ఉద్రేకాలు రెచ్చగొట్టడం జరగటం లేదంటారా?

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— మీరు ఒక ఎగ్రిమెంట్ మీద సంతకం చేశారు.
తర్వాత ఆవుట్ బ్రేక్ వచ్చింది అన్నారు. వారు ఏ ప్రజల దగ్గర అయినా,
యీ శాసనసభ వల్ల మేము చేయవలసిన వచ్చిందని, ఇది సబబుఅయిన ఎగ్రిమెంట్
అని వచ్చుచెప్పటానికి ప్రయత్నం చేశారా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— బెజవాడ, కాకినాడ, ఏలూరు, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి
ప్రాంతం మాచర్ల, గురజాల మొదలైన ప్రాంతాలలో ఎన్నో మీటింగ్ లలో

re : Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.

మనవిచేసుకొన్నాను. ఎందుకు సంతకం పెట్టానో, సంతకం పెట్టినందువల్ల ఎటువంటి పరిణామాలు వచ్చాయో, ఆ సంతకాలు పెట్టిన ఎగ్రిమెంటుకు ఎందు వల్ల విలువలేకుండా పోయిందో నేను అన్ని మీటింగులలో మాట్లాడివచ్చాను. అసలు సంతకం వల్ల అరాచకం వచ్చింది అని నేను నమ్ముతుంటే డిఫెండు చేయ మంటారేమిటి? ఆ సంతకం వల్ల అరాచకం వచ్చిందన్నది- తప్పి, ఒప్పో మీరు పీకీభవించకపోవచ్చును. ఆ 19 వ తేదీ ఎగ్రిమెంట్‌యే ఉద్రేకాన్ని రెచ్చగొట్టింది అని నేను నమ్ముతున్నాను. నా అభిప్రాయంతో మీరు పీకీభవించకపోవచ్చును. అట్లా నమ్ముతున్నవాడు అది మంచిదని ఎందుకు మాట్లాడలేదంటే— ఎట్లా? ప్రభాకరరావుగారు మరొకటి అన్నారు. మీ పార్టీలో లీడరు ఒకలాగా, సెక్రటరీ ఒకలాగా అంటున్నారుఅని అన్నారు. వారి పార్టీలో వారు ఎలా అంటు న్నారో రోజు చూస్తున్నారు కదా. అది అయినా వారికి ఆర్థం కావద్దా? మేము ఇది ఒక పార్టీ జేసిన్ మీద పెట్టామని మీరు అనుకొంటే పొరపాటు— స్వేచ్ఛగా ఎవరి అభిప్రాయం వారు చెప్పనివ్వండి. నేను అందుకే ఎవరి అభిప్రాయం వారు స్వేచ్ఛగా చెప్పకోలానికి వీలుగా ఉండాలనే నేను విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం ఉండకూడదని నిర్ణయానికి వచ్చాను. అందరూ స్వేచ్ఛగా ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు చెప్పకోవచ్చును. అందుకు నాకు ఏమీ అభ్యంతరంలేదు. వారు చెప్పిందేదో బ్రహ్మాండం అని కాదు. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరిగితే, ప్రత్యేక తెలంగాణా అడగటం తప్ప— అని వారు అంటున్నారు. 19 వ తేదీ ఎగ్రిమెంటు మీద ఆయన కూక సంతకం పెట్టినవాడే. ఈ అకౌంటికి ప్రతిపక్షానికి బాధ్యత లేదా అని అడుగుతున్నారు. ఇప్పుడు ఏమైతే అన్యాయాలు జరిగాయని అంటున్నారో వాటన్నింటికీ ప్రతిపక్షానికి ఎలాంటి బాధ్యత వున్నది? మేము ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వానికి ఎరుకపర్చటం బాధ్యతా? మేము ఎప్పటికప్పుడు— జరిగిన అన్యాయాన్ని తప్పు తప్పు అని ఎరుకపరుస్తున్నదే. పోచంపాడు నిధులు తరలించటం తప్పని మేము వ్యతిరేకించలేదా? మేము ప్రతిఘటించ లేదా? కట్ మోషన్స్ పెట్టి, డివిజన్ కోరి. మేము వాటిని వ్యతిరేకించటం లేదా? మేము వ్యతిరేకించి, డివిజన్ అడిగినపుడు ప్రభుత్వాన్ని బలపర్చినవారు ఇప్పుడు— మీకు మాత్రం బాధ్యత లేదా అని అడుగుతున్నారు. సభానాయకుని ముఖ్యమంత్రిగారిని రాజీనామా ఇవ్వాలంటున్నారా— ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడ రాజీనామా ఇవ్వనక్కరలేదా? అని అంటున్నారు. ప్రతిపక్ష నాయకత్వానికి. నా శాసనసభ్యత్వానికి రాజీనామా ఇచ్చేస్తే తృప్తికరంగా ఉంటుందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే, ఇప్పుడు నేను దానికి తయారు. అది కాదు ఇక్కడ సమస్య. ముఖ్యమంత్రిగా ప్రహ్లాదం రెడ్డిగారిని గురించి కాదు నేను మాట్లాడేది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగా వారితో నేను మాట్లాడు తున్నాను. ఇక్కడ వ్యక్తిత్వానికి సంబంధంలేదు. మంత్రివర్గం చేసిన తప్పులకు ముఖ్యమంత్రిది ప్రధానమైన బాధ్యత. ఇంతమంది మంత్రుల రాజీనామాలు అడిగారని పేపర్స్‌లో వ్రాస్తే — అడగలేదని, వారు ఖండించలేదుకదా. ఇంత మందిని రాజీనామా అడిగేబదులు వారు ఒక్కరే రాజీనామా ఇస్తే అందరూ రాజీనామా ఇచ్చినట్లే కదా. ఆ పార్టీవారే తిరిగి ఇంకొకరిని ఎన్నుకొంటే అది

సరిగా, గొప్పగా వుండేది. ఎంత ప్రతిష్టవచ్చేది; దానివల్ల ఎంతవిలువవచ్చేది— అని నేను అనుకుంటున్నాను. నా ఇంగిత జ్ఞానం అంత స్వల్పమైనది. నా ఇంగిత జ్ఞానం చాలా సంకుచితమైనది. అందువల్ల నేను అలా అంటున్నాను. వారిది బ్రహ్మాండమైన జ్ఞానం కాబట్టి అది తప్పు అని వారు అనుకుంటున్నారు. ఈ సందర్భంలో ప్రతివజానికి బాధ్యత వుంది అంటే— అది న్యాయమైన అభిప్రాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు నిజంగా ఎవరిది యీ బాధ్యత? రిజిస్టర్ కమిటీ సభ్యులు- పెద్దలు ఒకటి అంటున్నారు. “ప్రతి సంవత్సరం మేము రిపోర్టు ఇచ్చాము; ప్రతివజాలు చదివి ఎందుకు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రాలేదు” అన్నారు. రిజిస్టర్ కమిటీ రిపోర్టులు ప్రతి సంవత్సరం వున్నవి. దానితో సీరియస్ మేటర్స్ వుంటే కానన సభలో చర్చించటం మన సభ సాంప్రదాయం. కాని ఒక ప్రధానమైన అన్యాయం, ద్రోహం జరిగిన సమస్య వుంటే, టేబిల్ మీద కాగితం పెట్టేసి ఊరుకోవటం— అది బాధ్యత? దానిమీద చర్చ తీసుకురావాలి. దానిమీద విమర్శ తీసుకురావాలి. ఈ 12 సంవత్సరాలు— ప్రతి సంవత్సరం రిపోర్టు ఇవ్వటంతోటి తమ బాధ్యత తీరిపోయిందని చెప్పి— ఇప్పుడు ఆంధ్రులు ద్రోహం చేశారు, ఇప్పుడు ఆంధ్రులు దుర్మార్గం చేశారు, అందుచేత వారిని కొట్టండి, వీరిని కొట్టండి అని అంటే ఎట్లా? మొన్న ఒకటి జరిగింది, 7వ తేదీ మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు ఒక కారును ఒక కారు ఓవర్ టేక్ చేస్తే— ఆ ఓవర్ టేక్ చేసిన కారు తెలంగాణా కారుట. ఆ కారును మళ్ళీ యీ కారు ఓవర్ టేక్ చేస్తే ఓవర్ టేక్ చేయబడిన కారువారు మళ్ళీ కోవంగా ముందుకు వచ్చి— ఇక్కడకు 16 మైళ్ళ దూరంలో ఒక ఊరి దగ్గర ఆ కారును అడ్డంగా ఆపి, కారు వగులగొట్ట కుండా అందులో వున్న డ్రైవింగర్ ను కీనర్ ను వెళ్ళు మర్దనచేసి వంపించారట. పోలీసు ఎంక్వయిరీలో వున్నది. ఈ ఫీలింగ్స్ ఏ కారణం వల్ల వచ్చింది అన్నది— ఆ కారణాలు పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది పోయింది అనుకుంటే లాభం లేదు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి చాటుమాటు ప్రచారాలు మానండి. మీతో మేము పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాము. మీతో సహకరించటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. చాటుమాటుగా వారిని పిల్చి వీరిని, వీరిని పిల్చి వారిని గురించి మాట్లాడటం, కాదు. ఎవరెవరైతే యీ ఆందోళనలో పాత్రలు నిర్వహిస్తున్నారో వాళ్ళందరిని పిలవండి. మేము చాటుమాటున చేస్తున్నాము; మేము నిర్వహిస్తున్నాము అంటారా? మాది రుజువు చేయండి. ఏ శిక్ష చేసినా మేము భరించటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఏ పనిష్ మెంటు ఇచ్చినా మేము భరించటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. అసలు యీ అసంత్వప్తి రాజకీయ కారణాల వల్ల వచ్చింది అంటారా? అసలు యీ ఉద్యమానికి కారణం ఏమిటి? నిరుద్యోగం, రాజకీయ దుస్థితి అని అంటున్నారు. నిజమే. అది కాదని ఎవరూ చెప్పలేదు. కడుపుమంట కాలుసున్న ప్రజలకు— ఇదిగో యీ 100 కోట్ల రూ.లు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు గుంటూరు ఎత్తుకొని పోయారు. గుంటూరు వంపించారు; విశాఖవట్నం వంపించారు అంటే వారి కడుపు మందుమంది. ఈ నిరుద్యోగం ఆర్థిక దుస్థితి ఒక్క ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోనే

వున్నదా? ఒక్క తెలంగాణలోనే వున్నదా? ఇప్పుడు మూడువంచవర్ష ప్రణాళికల పుణ్యమా అంటు భారతదేశం మొత్తం మీద వున్నదికదా. ఈ విషయంలో ఢిల్లీలో ప్రదర్శనలు జరిగాయి. కలకత్తాలో ప్రదర్శనలు అయినవి. అందులో మనది ఒక భాగమే. అయితే ఇక్కడ వున్న కడుపులో మంటను రెచ్చగొట్టటం జరిగింది. ఆ రెచ్చగొట్టిన రాజకీయ శక్తులు ఎవరు? లేదా దానికి కారకులు ఎవరు? అది లోకానికి యధార్థం తెలియజేస్తేనే ఆపోహలు పోతాయని నామనవి. అందువల్లనే మేము ప్రైవేట్ కమిటీని కోరుతున్నాము. మేము ప్రైవేట్ కమిటీని కోరి - ఎవరినినో దోషులుగా చిత్రించాలని కాదు. అసలు యీ ఉద్యమాలు, యీ ప్రచారం ఇంకా జరుగుతున్నది అధ్యక్షా. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే దీనికి సంబంధించి ఒక వైట్ పేపర్ ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. అయితే ఎక్కడెక్కడ ఎటువంటి సంఘటనలు ఎవరివల్ల జరిగినవి అని నేను అడగను. మీరు చెప్పనక్కరలేదు. అసలు జరిగిన సంఘటనలు ఏమిటి? అందువల్ల నష్టపోయింది ఏమిటి? యీ విషయాలు చెప్పండి. ప్రచారాలు కట్టిపెట్టండి. ఒక ప్రయత్నం మనం అధికారరీత్యా చేయాలి కదా. ఇంకా ప్రచారాలు జరుగుతున్నవి. దురదృష్టవశాత్తు దానిని అరికట్టే ప్రయత్నం లేదు. యధార్థంగా గత ఆందోళనలో ఏమి సంఘటనలు జరిగాయి? వాటివల్ల ఎంత నష్టం జరిగింది, ఆ సంఘటనల యొక్క స్వరూపం, ఉన్నటువంటి యధార్థాన్ని గవర్నమెంట్ అధికారరీత్యా ప్రకటించడం చాలా అవసరమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు వెంటనే యీ ప్రాంతంలోగాని, ఆ ప్రాంతంలోగాని ఆపోహలు విద్యేహాలు పెరిగిపోయిన ప్రాంతంలోని మైనార్టీ ప్రజల రక్షణకు వెంటనే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఇప్పుడు 45 కోట్లు మనకు రావచ్చును అంటున్నారు. బాక్ వర్డ్ ఫీరియా డెవలప్ మెంట్ కు సంబంధించి నాలుగవ ప్రణాళికలో రావచ్చునని గంభీరంగా చెప్పారు. చాలా ఆశ కలుగుతున్నది. అయితే నాది ఒకటే సందేహము. మనం బ్రతికివుండగా నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక చూస్తామా? అని నా సందేహము. 4 వ పంచవర్ష ప్రణాళిక వ్రాత మొదలుపెట్టి 5 సంవత్సరములు అయినది. 4 వ సంవత్సరం నడుస్తున్నది. ఇంకా పూర్తి కాలేదు. మనం బ్రతికివుండగా పూర్తి అవుతుందనే నమ్మకం నాకు లేదు. అందుచేత మీరు ఏదైనా చేయదలిస్తే నాలుగవ ప్రణాళిక పేరుపెట్టి దానిమీద ఊతపెట్టి మాట్లాడవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు వచ్చే సంవత్సరం ఎంత ఇవ్వగలరో తేల్చండి. దేనిలోనుంచి ఇవ్వగలరో తేల్చండి. ఆరకంగా చెప్పండిగాని ఏదో నాలుగవ ప్రణాళిక వస్తుంది అంటే 4 సంవత్సరాలనుండి వస్తూనేవుంది. ఈ మధ్యన చంద్రమండలం ప్రయాణం చేసినదో ఏమో తెలియదు. ప్రొహిబిషన్ రద్దుగురించి తప్పకుండా ఆలోచించండి. ఆ విషయంలో మీతో పీకే వించవచ్చునేమోనని అంటున్నారు. కాని, మనకందరికీ తెలిసినదే. సంతకాలు పెట్టమని కాంగ్రెస్ పార్టీ మిత్రులు అందరికీ చెప్పారు. సంతకాలు 184, 148 అయినవి. కాని అమలులోకి తీసుకురాలేకుండా ఉన్నాము. ఏదైనా వస్తే చాటవేసే అలవాటు మన ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాబట్టి చాటవేసే అలవాటు ప్రకారం-దానిని అమలులో పెట్టితే మొదాగ్గిగారికి కోపం వస్తుందేమో

మనకు రావలసినది ఇవ్వరేమోనని అనుకోన్నారేమో. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి యీ విషయంలో వేరే అభిప్రాయం ఉన్నదని తేనుగాని, ప్రజలుగాని అనుకోవటం లేదు. వారికి ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేయాలనే ఉద్దేశం ఉండకూడదు. సంతకాలు పెట్టించికూడ వెనకడుగు వేశారనే అసంతృప్తి తప్ప మరొకటి కాదు. చేయదలచుకొన్న పని వెంటనే చేయాలి. చేస్తేనే దాని తాలూకు ఫలితం పొందగలుగుతాము. రిజర్వు తేల్చే విషయంలో కేంద్రంనుంచి ఆఫీసర్ ను తెచ్చారు. వారు వచ్చి లెక్కలు వ్రాసి వెళ్లారు అన్నారు. వారి తీర్పు ఫైనల్ గా ఉంటుంది అన్న భావం ముఖ్యమంత్రిగారికి, మిగతా మంత్రులకు, కాంగ్రెస్ పార్టీవారికి ఉన్నదో లేదో తెలియదుకాని, ఇదికూడ రాబోయే ఆందోళనకు ఒక సమర్థగా పరిణమిస్తుందని వేను ముందుగా ముఖ్యమంత్రిగారిని హెచ్చరిస్తున్నాను. వారి తీర్పుయే ఒక సమర్థ; మరొక ఆందోళనను రెచ్చగొట్టటానికి. మీరు ముందే దూరదృష్టితో ఆలోచించి ఆ పెద్దమనిషిని మధ్య కూర్చోబెట్టి గవర్నమెంట్ పక్షంగా, రిజిస్ట్రార్ కమిటీపక్షంగా అంతకాదు ఇంత అని వాదనలు చేస్తున్నవారిని ఆ ప్రతినిధులను అక్కడ పెట్టి వ్రాసినట్లయితే తగాదా లేకుండా ఉండేది. ఇప్పుడు వారి తీర్పుకు ఎవరు లైండింగ్? లైండింగ్ అవుతారని చెప్పగలరా? ఆయన తప్పు వ్రాశారు; మేము అంగీకరించము, మాకు ఏ లెక్కలు చూపించకుండా, ఆయనచేత చెడుగా వ్రాయించారు అని అంటారు. అనరని మీకు ఏమైనా అనుమానం ఉన్నదా? అందుచేత చేసేపని ఖచ్చితంగా స్పష్టంగా సకాలంలో చేస్తే కొత్త సమస్యలు ఉత్పన్నం కావు. చీటిగురించి తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఇంగితజ్ఞానం అన్నారు. అనేకమంది జాబితా తయారుచేసి ఉన్నాను. 19వ తేదీ మేముతా సంతకం పెట్టినతర్వాత ఆంధ్రలో పెంపరరీవారిని ఊస్ట్ చేసే ఆర్డర్ జారీ అయినది. అవి ఆమలుకాకుండా చూడవలసిన న్యాయం ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఊష్టులుమాత్రం కావు. They have been relieved and they were asked to report before the Government Am I right? Please make it clear. It concerns thousands of people. If they are ousted there will be break of service.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆధ్యక్షులవారు చెప్పింది వాస్తవము. తమరు చెప్పినట్లుగా ఒక జి. ఓ. వెళ్ళింది. జిల్లా లెవెల్ లో ఊస్టింగ్స్ జరిగాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ విషయం క్లియర్ గా తెలుసుకొంటాను. ఊస్ట్ చేస్తే—

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—పెంపరరీవారికి సర్వీసు లేదు. పెంపరరీవారికి—జిల్లా లెవెల్ లో జరిగింది. ఇది రహస్యంగా వీళ్లు సలహా ఇచ్చారా? లేదా? అన్నది ఆ దేవునికే తెలియాలి. కానీ—జిల్లా లెవెల్ లో ఊస్టింగ్స్ జరిగాయని మాత్రం వేను మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరేమి అంటారు?

Sri K. Brahmananda Reddy :—I will find out.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నాకు కొన్ని ఉత్తరాలు వచ్చి ఉన్నవి ఈ దౌర్జన్యాలు అర్థమై జరిగినతర్వాత హతాత్తుగా ప్రాణాలు అరచెలిలో పెట్టుకొని పారిపోయిన

వారికి నష్టపరిహారం ఇవ్వటం న్యాయమని మేమందరం అభిప్రాయపడుతున్నాము. అది ప్రజలందరియొక్క అభిప్రాయం. ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందో తెలియదుగాని— ఆ వెళ్లిపోయినవారికి—పోయిన కాలానికి జీతాలు ఇవ్వకుండా కట్ చేశారని వార్త. అమ్మ పెట్టదు; అడుక్కు తిననివ్వదు అనే సామెతమూదిరిగా ఉంది. దయచేసి ఇదిమాత్రం మీరు పరిశీలన చేయాలి. నాదగ్గర కొన్ని ఉత్తరాలు ఉన్నవి. వాటిని చీఫ్ మినిస్టర్ గారికి పంపిస్తాను. వాటికి సంబంధించి నష్టపరిహారం ఇవ్వటం న్యాయం. దాని విషయంలో కేబినెట్ వారు ఏమి నిర్ణయిస్తారో తెలియదు. దీని విషయం గురించి కొంత జాగ్రత్త పడవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీవారికి ఒక విజ్ఞప్తి చేయదలచుకొన్నాను. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీవారు యీ శాసనసభలో మాట్లాడకపోవటం న్యాయం కాదు. వారు యీ 10, 12 పండ్లవరకు—ఖజానా అంతా ఖాళీ అయిపోయిన తర్వాతనే ఆందోళన చేద్దామనే ఉద్దేశపడి ఊరుకొన్నారేమో తెలియదుగాని, ఖజానా ఖాళీ అయినతర్వాత ఆందోళన ప్రారంభించారు. ఏమైనా యీ రోజున తెలంగాణాలో అనేకమంది విద్యార్థులు, మధ్యతరగతి నిరుద్యోగ ప్రజలు, యువకులు, సామాన్య ప్రజలు తమకు అన్యాయం జరిగిందనే అసంతృప్తితో అనేకరకాలైన ఆందోళనలో ఉన్నారు. మీరు తెరచాటునుండి బయటకు వచ్చి వారికి ఒక నాయకత్వం సరైనది ఇవ్వాలని నా మనవి. సరైన నాయకత్వం ఇవ్వండి. ప్రక్కన ఉండటం ఎందుకు? ఆ ఆందోళనను నేను ఏమీ నిందించటంలేదు. ఆ ఆందోళనకు కారణాలు లేవని నేను అనటంలేదు. దానికి సరైన నాయకత్వం ఉంటే—స్పష్టంగా ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు చెప్పుకోవచ్చునుకదా. ఒకరిది తెలంగాణా హక్కుల సంఘం అయితే, మరొకరిది తెలంగాణా స్థాపన సంఘం అయితే, ఇంకొకరిది తెలంగాణా సాధన సారధ్యసంఘం అయితే—ఇది ఎట్లా అవుతుంది? అధికార పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఏకైక నాయకత్వం వహించిన బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిష్కారం చేయటానికి శాంతిని స్థాపించటానికి ఏ చర్యలు తీసుకొన్నా—దానికి మేము సహకరిస్తామని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇప్పుడు లచ్చన్నగారు చెప్పారు. ఉద్యోగులు ఏ ప్రాంతంఅయినా భయంవల్లగాని, వేరే కారణాలవల్లగాని వెళ్లిపోతే— It won't constitute break of service. వారికి ఆ పీరియడ్ కు కాలరీ పోదని కూడ మనవి చేస్తున్నాను. Compensation question does not arise but the Government will see how best the Government can do.

శ్రీ తె. చొక్కారావు (కరీమ్ నగర్) :—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు శ్రీ గౌతు లచ్చన్నగారు రీజినల్ కమిటీ అధ్యక్షులు మాట్లాడలేదని చెప్పారు. అచ్యుతరెడ్డిగారు పేరు యిచ్చారు. పిలిచినప్పుడు వారు లేనంత మాత్రాన ఏమో అపోహలకు కారణమైవచ్చునంటి పరిస్థితిని కల్పించారు. తెలంగాణాలో జరుగుతున్నటువంటి ఆందోళనకు నాయకత్వం రీజినల్ కమిటీ వారు సహించాలి అనేదికూడ చెప్పారు. రీజినల్ కమిటీ ఏర్పడ్డప్పటినుంచి

అధ్యక్షుడేకాదు, మొత్తం సభ్యులు నిర్వహిస్తున్న శాస్త్రాధ్యక్షుల ప్రతిపక్షనాయకులు లచ్చన్నగారికి ఎన్నో పర్యాయములు కలిసి మనవి చేయడం జరిగింది. ఈ సమావేశంలోకూడ తెలంగాణా సభ్యులు ఎందరో తమ అభిప్రాయాన్ని తెలిపినారు. ఒకవేళ రీజనల్ కమిటీ అధ్యక్షుడు అభిప్రాయం తెలపాలని మీకు ఉద్దేశ్యం ఉంటే మొదలు తెలిపినట్లు ఉంటే నేను తప్పకుండా మాట్లాడే వాడిని. మాట్లాడనంత మాత్రాన అపోహలకు కారణం కలిగించడం ఎంత మాత్రం సమంజసం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఆందోళన కలిగి నప్పటినుంచి రీజనల్ కమిటీ అధ్యక్షునిగా నేను ఒక్కడినేకాదు. తెలంగాణాలో ఉన్న శాసన సభ్యులందరూ, అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన వారు శక్తి వంచన లేకుండా శాంతికోరకు ఎంత కృషి చేయాలనో, హృదయావేదనతో ఎంత పాటు పడవలెనో అంత పాటు పడుతున్నారు. అందులో ఏమాత్రం శంకించ వలసిన అవసరం లేదు. ప్రత్యేక తెలంగాణా అనే నినాదానికి శాసనసభ్యుల మద్దతు ఏ మాత్రం లేదు అనేది, నిన్న తెలంగాణా సదస్సులో ఒక్క గౌరవ సభ్యుడుతప్ప మిగిలినవారు ఎవరూ పాల్గొనలేదని స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. ఈ సందర్భంలో నేను ఎక్కువ సమయం తీసుకొనడం సమంజసంకాదు. పూజ్యులు శ్రీ లచ్చన్నగారితో నేను మనవి చేసేది—ఈ రోజు శాసనసభలో తెలంగాణా శాసనసభ్యులుగా లేము. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ్యులుగా ఉన్నాము. ఏ ప్రవర్తన ఏది వ్యవహరించితా, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ్యులుగా మేము వ్యవహరిస్తున్నాము. ఈనాడు తెలంగాణా ప్రజలలో కలిగిన అసంతృప్తిని తొలగించేవరకు ఒక్క తెలంగాణా శాసనసభ్యులదే శాస్త్రాధ్యక్ష ఆసేటటువంటిది ఉండకూడదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ్యులందరిపైన ఉన్నదని, ముఖ్యంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు అయిన గౌతు లచ్చన్నగారిపైన ఎక్కువగా ఉన్నదని వేరే యితర ప్రతిపక్ష సభ్యులనుకూడ నాయకులతోపాటు కలిసి ఎన్నో పర్యాయములు మనవి చేసుకొన్నాను. ఇది ఒక పార్టీ సమస్యగా కాకుండా అందరూ కృషి చేసి, దీని శాంతికోరకు కృషి చేయాలని మనవిచేస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—వారు మాట్లాడలేదు కాబట్టి అపోహ కలిగి, చాలనే ఉద్దేశ్యం నాకు ఉండి చేశాననే భావం ఉంటే తమించాలి. నాకు ఆ ఉద్దేశ్యం లేదు. కాని వారు ఈ మాత్రం అయినా రాకుండా ఉంటే తప్పకుండా లోకం చేత నిందకు ముమ్మాటికి మొదటి ముద్దాయిగా, గురి అయి ఉండురని నా సమ్మతం కొలది నేను ఈ మాట చెప్పాను తప్ప మరొక ఉద్దేశ్యం కాదు. శాస్త్రాధ్యక్ష ప్రతిపక్షమునది అని చెప్పడంలో ఒకమాట. అధికారపక్షం ప్రతిపక్షం సభిపోలు వింటూ న్యాయమైన పని చేస్తూఉంటే అన్ని శాస్త్రాధ్యక్షులు ప్రతిపక్షం వహించడానికి సిద్ధంగా ఉంటుంది గాని మేము చెప్పినది, యిష్టం లేనిది కొట్టేసి శాస్త్రాధ్యక్ష మీది అని పార్టీలోఉండి ఆ మాటలు చెప్పడం తప్పు అని మనవి చేస్తున్నాను.

Motion under Rule 95 :
re : Failure of the Government in achieving
emotional integration of the State.

9th March, 1969. 425

క్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :—ఎంతమంది ప్రావర్టిస్ లాస్ అయిపోయే వారందరికీ కాంపెన్ సేషన్ యివ్వాలని అచ్యుత్ గారు చెప్పారు. ఇక్కడ కూడ పోలీస్ ఫైరింగ్ లో చాలమంది పిల్లలు చచ్చిపోయారు. వాళ్ళపైన ఆధార పడినటువంటి పేరెంట్స్ కు కూడా కాంపెన్ సేషన్ యివ్వాలని వారు యిక్కడ వాగ్దానం చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Irrespective of what had happened, how it had happened, it is not a question of compensation. There is no question of compensation. How we can assist them, we will think.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఏ విధంగా సహాయం చేయవలెనో ఆ విషయాన్ని గురించి ఆలోచన చేస్తారు.

The question is :

“This House expresses its strong resentment at the signal failure of the State Government in achieving the emotional integration of the State and to anticipate the deep rooted feelings of the people of Andhra Pradesh for the removal of imbalances and for the implementation of the safeguards guaranteed to Telangana, to prevent the recent unfortunate disturbances by timely and boldly offering a satisfactory solution to the problems as also at the utter failure of the State Government to protect the security to person and properties of the innocent people who were affected by the recent disturbances. The Government has once again proved its failure to rule the State.

“This House expresses its deep sympathy to the bereaved families and other victims and urges upon the Government to compensate the losses.”

The motion was negatived.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Monday the 10th day of March 1969.

4

5

INDEX TO
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

Volume I, Books 1 to 4.

(3RD MARCH, 1969 TO 9th MARCH 1969).

TABLE OF CONTENTS

<i>3rd March, 1969.</i>	PAGES.
Reference to health of Speaker 1
Members Bworn 1
Point of Order :	
<i>re</i> : Change in the date of the presentation of the Budget	1
Presentation of the Annual Financial Statement (Budget) for 1968-69. (Vote on Account)	.. 19
Announcement :	
<i>re</i> : Request of Sri K. Butchirayudu to sit as an Independent Member 24
Business of the House 24
Announcement :	
<i>re</i> : Decisions of the Business Advisory Committee	26
Appendix 27
<i>7th March 1969.</i>	
Oral Answers to Questions 37
Written Answers to Questions 100
Announcement 112
Motion of No-confidence against the Council of Ministers	112
Condolence Motion :	
<i>re</i> : The demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras—Adopted 113
Business of the House 126
Privilege Motion :	
<i>re</i> : Presentation of Budget in the Legislative Council earlier than Assembly—(Postponed to 19th March, 1969)	; 129
J. 444—1	

Calling Attention to a matter of urgent Public Importance:

re: Atrocities committed in Kanigiri taluk, Nellore district 180
--	--------

Government Motions:

re: Election of Members to:	
(1) Committee on Public Accounts 182
(2) Committee on Privileges 182
(3) Committee on Estimates 182

Motion under Rule 95:

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State. (Not concluded)	.. 183
--	--------

8th March, 1969

Oral Answers to Questions 175
Written Answers to Questions 218

Calling Attention to a matter of urgent Public Importance:

re: Fire accident in Avulamada village, Darsi taluk, Nellore district 241
Business of the House 242

Papers laid on the Table:

Third Report of the A. P. Vigilance Commission	.. 246
--	--------

Point of Information:

re: Naming Dr. K. L. Rao, as Agent of Andhra by Mysore State 246
--	--------

Motion under Rule 95:

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State. (Discussion not concluded) 247
---	--------

9th March, 1969:

Oral Answers to Questions 301
Written Answers to Questions 324

Motion under Rule 95:

re: Failure of the Government in achieving emotional integration of the State. (Negatived)	.. 357
--	--------

INDEX.

'A.'

Announcement re :

Decisions of the Business Advisory Committee	.. 26
Annual Financial Statement (Budget) 1968-69	.. 19-24

'B.'

BRAHMANANDA REDDY, Sri K.

Annual Financial Statement (Budget) 1968-69	.. 19-24
Calling Attention to matter of urgent public importance, re :	
Atrocities committed in Kanigiri taluk, Nellore district 131
Condolence Motion, re :	
Demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras 118-116
Motion under Rule 95, re :	
Failure of the Government in achieving emotional integration of the State.	186, 298 396,-412' 417, 418, 428, 425
Papers laid on the Table 246
Point of information, re :	
Naming Dr. K. L. Rao, as Agent of Andhra by Mysore State 247
Point of Order, re :	
Change in the date of presentation of the Budget	.. 16
Reference to the health of Speaker	.. 1
Business of the House 24, 126

BUTCHI RAIDU, Sri K.

Motion under Rule 95, re :	
Failure of the Government in achieving emotional integration of the State 185, 261, 376-377

'C.'

Calling Attention to matters of urgent public importance, re :

Atrocities committed in Kanigiri taluk, Nellore District 130-32

CHALAPATHI RAO, Sri T.V.S.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of the Government in achieving emotional integration of the State .. 139-41, 292, 98, 274, 282-360, 377-82, 412

Q. re :

Revision of Application Form for Medical Colleges .. 356-57

Seminar on Public Libraries 196-97

Increase in retail price of Akkullu rice 856

CHOKKA RAO, Sri J.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of the Government in achieving emotional integration of the State 428-24

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras 118-26

'D.'

DEPUTY SPEAKER, Mr.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State 169, 170, 262, 282, 299

'E.'

HARWARA REDDY, Sri A.—

Q. re :

Allotment of Scooters 89-96

Change in Jail Department 351-52

Site for Airstrip at Tirupathi 319, 320

ESHWARI BAI, Smt. J.—

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras 120

Motion under Rule 95, re :

Failure of the Government in achieving emotional
integration of the State 278-82

Q. re :

Financial Assistance to Films 61-68

‘G.’

GOPALAKRISHNAYYA, Sri VAVILALA—

Business of the House 25

Condolence Motion re :

Demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras 121

Motion under Rule 95, re :

Failure of the Government in achieving emotional
integration in the State 186, 187,
292, 293-99
and 357

Point of information, re :

Naming of Dr. K.L. Rao, as Agent of Andhra by
Mysore State 246-47

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of the Budget .. 1-2

Q. re :

Agreement on Machkund Project 78-88

Collection of loan instalments by Nalgonda Central
Co-operative Bank 206-07

Cultural Mission to Malaysia 174-81

Properties of Raghunadha Swamy Temple .. 207-09

Rural Power Co-operative Project 216-18

GOVERDHAN REDDY, Sri P.—**Motion under Rule 95, re :**

Failure of the Government in bringing emotional integration in the State	367-69
--	--------

Government Motion, re :**Election of Members to :**

(1) Committee on Estimates .. .	182
(2) Committee on Privileges .. .	182
(3) Committee on Public Accounts .. .	182

GOVINDA RAO, Sri K.—**Motion under Rule 95 re :**

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	382-385
--	---------

GUNNAYYA, Sri. P.—**Condolence Motion, re :**

Demise of Sri Annadurai, Ex-Chief Minister of Madras	124
--	-----

Q. re :

Illicit Distilleries	355
Land Mortgage Bank in Srikakulam district .. .	394-95

‘J.’

JANGA REDDY, Sri P.—**Motion under Rule 95, re :**

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	394-396
--	---------

Q. re :

Stainless Steel Industry	101-05
----------------------------------	--------

‘K.’

KESHAV RAO, Sri V.C.—**Motion under Rule 95, re :**

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	137
--	-----

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget .. 8-9

KONDA LAXMAN BAPUJI, Sri—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State .. 254

KOTIAH, Sri P.—

Condolence Motion re :

Demise of Sri Annadurai .. 128

‘L.’

LATCHANNA, Sri G.—

Business of the House .. 25

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai .. 116-17

Motions under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State .. 184, 187-89,
141-54, 170-
73, 249-361,
418-24,

Point of Information re :

Naming of Dr. K. L. Rao, as Agent of Andhra by Mysore State .. 247

Point of Order, re :

Change in the date of the presentation of Budget .. 2,4,11,14-17

Privilege Motion, re :

Presentation of Budget in Legislative Council, earlier than Assembly .. 129

Reference to the Health of Speaker.. 1

LAXMA REDDY, Sri T.—

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget .. 18

LAXMIKANT RAO, Sri B.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State .. 374-76

'M'

MADHAVA RAO, Sri A.—

Condolence Motion re :

Demise of Sri Annadurai 119

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration of the State 135, 276-31

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget .. 4-7

Q. re :

Age limit for retirement of Vice-Chancellors ... 181

Building for Ayurvedic Dispensary at Gandavaram. 355

Evaluation of working of Zilla Development Boards. 40-49

Expansion of District Development Council .. 37

Pay Scales of Medical Officers of Rural Dispensaries 323

Relaxation of age-limit to women for admission to educational institutions 194

Support price to pulses 356

MAHANANDA, Sri R.—

Privilege Motion re :

Presentation of Budget in Council earlier than Assembly 180

Q. re :

Cases under A. P. Paddy & Rice Order .. 353

Central Bank in the State 198

Electricity Supply 110

English Medium Convents 218

Houses to Scheduled Castes 352

Investment in Consumer Co-operative Societies .. 218

Loan to Co-operative Societies 219

Loss of Special Blasting Gellitine 110

Schemes for Handloom 197

Textile Township at Ramagundam 76

Unauthorised occupation of Lanka Lands .. 318

Works at N. S. Project under famine relief .. 18

MALLA REDDY, Sri. J.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration of the State	289-92
---	--------

MALLIKARJUNA, Sri Ch.—

Q. re :

Tribal Panchayats	188
Members sworn in	1
Motion of no-confidence against Council of Ministers.	112-13

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration of the State	133-73, 247-99, 337-425.
---	--------------------------

MUNISWAMY, Sri K.—

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai	124
---------------------------------	-----

Q. re :

Age limit for Harijan and Girijan for P.S.C. ..	99
Auction of Anjaneya Temple land, Sullurpeth ..	240

MURTEY, Dr. T. S.

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai	118
---------------------------------	-----

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration of State	271-72, 370-74
---	----------------

Q. re :

Acquisition of land by Warangal Municipality ..	77
Allotment of rice to Srikakulam district ..	333

'N.'

NAGESHWARA RAO, Sri. T.—

Q. re :

Untouchability offences	826
-------------------------	----	----	----	-----

NAGIREDDY, Sri T.—

Business of the House	126-28
-----------------------	----	----	----	--------

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional inte- gration of the State	286-89, 290, 292
--	----	----	---------------------

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget	..	3, 5, 9, 10, 15, 16
--	----	------------------------

NAIDU, Sri M. VENKATARAMI—

Q. re :

Ayurvedic Injections	852
----------------------	----	----	----	-----

NARASIMHA RAO, Sri P.—

Point of Order, re :

Change in the date in presentation of Budget	..	9, 10, 15
--	----	-----------

NARASIMHA REDDY, Sri B.—

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai	118
-------------------------	----	----	-----

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional inte- gration in the State	135
--	----	----	-----

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget	..	17
--	----	----

Q. re :

Protected water supply to Suryapeth	..	96
-------------------------------------	----	----

NARAYANA REDDY, Sri B.—

Motion under rule 95 re :

Failure of Government in achieving emotional integration of the State	250, 254
---	-------	----------

NARSINGARAO, Sri P.—

Motion under rule 95. re :

Failure of Government in achieving emotional integration of the State	272, 74
---	-------	---------

NIRANJAN RAO, Sri B. —

Q. re :

Indian Medical Services	352
-------------------------	-------	-----

Manufacture of floating cranes	100
--------------------------------	-------	-----

'P.'

Papers laid on the Table	246
--------------------------	-------	-----

(Third Report of the A.P. Vigilance Commission)

PARANKUSHAM, Sri M

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	388-90
---	-------	--------

PITTI, Sri BADRIVISHAL—

Condolence Motion re :

Demise of Sri Annadurai	119
-------------------------	-------	-----

Motion of no-confidence against Council of Ministers		112-13
--	--	--------

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	364-67
--	-------	--------

Point of Order, re:

Change in date of presentation of Budget	..	7, 12, 13
--	----	-----------

Q. re :

Applications recommended to G. O. I. for new industries	68
Donation by Lions Club	105

Point of information, re :

Naming of Dr. K. L. Rao as Agent of Andhra by Mysore State	246-47
--	--------

Point of Order, re :

Change in the date of Presentation of Budget ..	1-19
---	------

PRABANKUSHAN RAO, Sir K.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	361-64,390-91
--	---------------

Privilege Motion re :

Presentation of budget in Council earlier than in Assembly ..	129-80
---	--------

PUNNAREDDY, Sri A—

Q. re :

American Wheat	821
----------------------	-----

PURUSHOTHAM RAO, Sri T.—

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	259-63
---	--------

Q. re:

Inclusion of land of Madhira taluk under Left Canal of Nagarjunasagar Project	188
---	-----

Questions and Answers :

Acquisition of land by Warangal Municipality for Housing Colony	77
Activities of Village Cells	820-821
Advisory Committee under A. P. Urban Areas (Surcharge on Property Tax) Act	107-110

Age limit for retirement of Vice-Chancellors ..	181
Age limit for Harijans & Girijans for appearing for P.S.C	99-100
Agreement on Machkund Project ..	78- 83
Allotment of rice, etc., to Srikakulam District ..	338-351
Allotment of Scooters	89- 96
American Wheat	321-323
Applications recommended to Government of India for new Industries	63- 76
Atrocities by Saloor Police	83- 85
Auction of Anjaneya Temple land, Sullurpeth ..	240-246
Ayurvedic Injections	352
Building for Ayurvedic Dispensary at Gannavaram ..	355
Cases under A. P. Paddy & Rice Order ..	353-354
Central Banks in the State	198-204
Change in Jail Department ..	351-352
Collection of loan instalment by Nalgonda Co-operative Central Bank	206-207
Conference to discuss drought in the State ..	301-317
Cultural Mission of Malayasia ..	175-181
Detection of cases by Anti-Corruption Department ..	85-89
District Food Budgets	332-333
Donations by Lions Club	105
Electricity Supply	110-112
English Medium Convents ..	218
Evaluation of working of Zilla Development Boards ..	40-49
Expansion of District Development Councils ..	37-40
Financial Assistance to Films ..	61-63
Financial Position of Municipalities ..	77-78

Funds to Sankhavaram Panchayat Samithi by Agriculture Refinance Corporation	210-211
Governing Body of Rangaraya Medical College ..	325-326
Guntur City Consumers Co-operative Society ..	211-216
Hindi Teachers in Upper Primary Schools ..	219
Houses to Scheduled Castes	352-353
Illicit Distilleries	355
Inclusion of lands of Madhira Taluk under Left Canal of Nagarjunasagar Project	183-188
Increase in retail price of Akkullu rice ..	356
Indian Medical Services	352
Investment by T.T.D. in Co-operative Banks ..	193
Investment in Consumer Co-operative Societies ..	218-219
Jail Reforms	324-325
Land Mortgage Banks in Srikakulam District ..	394-395
Land under Tungabhadra Project Low Level Canal ..	181-188
Loans to Co-operative Societies	219-261
Loans to Weavers Societies	106-107
Loss of Special Blasting Geletine	110
Manufacture of floating cranes	100-101
Mismanagement in Annavaram Devasthanam ..	192-193
Mobile Libraries	194-198
Pay Scales of Medical Officers of Rural Dispensaries ..	323-325
Pay Scales of Supervisors working in Ceramic Factories ..	100
Properties of Raghunanda Swami Temple	207-209
Protected Water Supply Scheme to Suryapeth Municipality	96-97
Relaxation of age-limit to women for admission to educational institutions	192-95
Revision of application form for Medical Colleges ..	356-57

Rural power Co-operative Project	216-18
Schemes for Handlooms	107
Seizure of wheat bags by Vigilance Department	351
Seminar on Public Libraries	196-97
Site for Airstrip at Tirupathi	819-20
Special qualifying test for temporary employees ..	106
Stainless Steel Industry	101-05
Strengthening of District Administration ..	49-61
Support price to pulses	356
Tappers Society in Telangana	380-92
Textile Township at Ramagundam	76-77
Toddy Tappers Societies	353
Unauthorised occupation of Lanka lands ..	317-319
Untouchability offences	326-30
Works at N. S. Project under famine relief ..	188-192

‘R.’

RAGHAVAREDDY, Sri N.—

Q. re :

Detection of cases by Anti-Corruption Department, .. 85

Toddy Tappers Societies 353

RAJESWAR RAO, Sri Ch.,

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai 117-18

Motion of no confidence ag. inst Council of Ministers 112-13

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional inte-
gration in the State! 154, 158-67

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget .. 9, 11, 17

RAO, Sri C.V.K.—

Business of the House 127-28

Condolence Motion, re :

Demise of Sri Annadurai 120

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State 133, 254, 260, 279, 292, 299, 357, 800, 385-387, 113-123.

Point of Information re :

Naming of Dr. K.L. Rao, as Agent of Andhra by Mysore State 247

Point of Order, re :

Change in the date of presentation of Budget .. 3, 4, 8, 12, 13, 17, 19

Privilege Motion re :

Presentation of Budget in the Council earlier than Assembly 120

Q. re :

Activities of Village Cells 320

Advisory Committee under A.P. Urban Areas (Surcharge of Property Tax) Act 107

Conference to discuss drought in the State .. 301 17

District Food Budgets 382 383

Excise Arrears 177 78

Financial position of Municipalities .. 77

Funds to Sankhavaram Panchayat Samithi by Agriculture Refinance Corporation .. 210

Governing Body of Rangaraya Medical College .. 325

Mismanagement in Annavaram Devasthanam .. 192

Strengthening of District Administration	..	49
Reference to the Health of Speaker	..	1

RATNASABHAPATHI, Sri B.—

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	..	170-71, 249
---	----	-------------

'S.'

SATYANARAYANARAJU, Sri P.O.—

Q. re:

Investment by T.T.D. in Co-operative Banks	..	193
Jail Reforms	..	324
Mobile Libraries	..	197
Special qualifying test for temporary employees	..	106

SATYANARAYANA RAJU, Sri R.—

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government achieving emotional integration in the state	..	391-393
--	----	---------

SATYANARAYANA, Sri T.—

Q. re:

Tappers Societies in Telangana	..	330-32
--------------------------------	----	--------

SIVIAH, Sri G.—

Condolence Motion, re:

Demise of Sri Annadurai	..	121
-------------------------	----	-----

Q. re:

Atrocities by sare Police..	..	83
Seizure of wheat bags by Tigilance Department	..	351

SPEAKEC, MR.

Announcement. re:

Decisions of the Business Advisory Committee	..	26
Request of Sri Butchiraidu to sit as Independent Member	..	24

Condolence Motion, re

Demise of Sri Annaduari 125

Government Motion, re:

Election of Members of Committees on, Privileges,
Estimates and Public Accounts 132

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional inte-
gration of the State 133-37, 171-
73, 247, 264,
357, 359, 361

SUBBALAH, Sri P.—

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional inte-
gration in the State 136, 368

Point of Order, re:

Change of the date of presentation of Budget ..5, 6

SULTAN SALAHUDDIN OWAISI, Sri—

Condolence Motion re:

Demise of Sri Annadurai 192

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional inte-
gration in the State 284-86

'T'

THEMMAYYA, Sri T.G.L.—

Q. re:

Land under Tungabhadra Project Low Level Canal ..181

'V'.

VASUDEVA RAO, Sri A.—

Motion under Rule 95, re:

Failure of Government in achieving emotional inte-
gration in the State 255-59

WEERA[†] RAGHAVA RAO, Sri M.—

Motion under Rule 95 re:

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	393-94
--	-------	--------

VEEMAYYA Sri S.—

Q. re :

Pay Scales of Supervisors working in Ceramic Industries	100
--	-------	-----

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	385-88
---	-------	--------

VENKANNA, Sri G.C.—

Motion under Rule 65, re :

Failure of Government in bringing emotional integration in the State	282-84
---	-------	--------

VENKAT NARAYANA, Sri M.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	169, 247-49
--	-------	-------------

VENKATESHAM, Sri D.—

Q. re :

Hindi Teachers in Upper primary Schools	..	219
Loans to Weavers Societies	106

VENKATREDDY, Sri G.—

Motion under Rule 95, re :

Failure of Government in achieving emotional integration in the State	264-267
--	-------	---------

Q. re :

Guntur City Consumers Co-operative Society	..	211-216
--	----	---------

VENKATREDDY, Sri P.—

Calling Attention re :

Atrocities committed in Kanigiri Taluk, Nellore district	130-131
---	-------	---------

SPECIAL QUALIFYING TEST FOR TEMPORARY EMPLOYEES

229 —

* 1526 (K) Q.— P. O. Satynarayana Raju :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a qualifying test of Group-IV Standard for the regularisation of temporary clerks working in Government was conducted ;

(b) if so, when was it conducted ;

(c) whether such examination was also conducted to Group-II B Standard to absorb temporary employees working in the Secretariat ; and

(d) if not whether steps would be taken to conduct the examination to absorb the temporary employees working in the Secretariat?

A.—

(a) Yes, Sir,

(b) The examination was conducted on 22nd May, 1968.

(c) Though no qualifying test of Group-II-B Standard was conducted, the temporary clerks and typists working in the Department of Secretariat were also allowed to appear for the Special qualifying Test of Group-IV Standard held on 22-5-1968 with a view to absorbing them in Government service regularly.

(d) In view of the answer to clause (c) above, this does not arise.

LOANS TO WEAVERS SOCIETIES

331 —

* 315 (5618) Q.— Sri P. Venkatesam :— Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) what are the amounts of loans given by the Co-operative Central Bank, Ananthapur to the Weavers Co-operative Societies in Ananthapur district during 1967-68 and upto June 1968 ;

(b) how much amount is reimbursed by the Reserve Bank of India, Hyderabad, during the above period ;

(c) whether the hon. Minister is aware that the Reserve Bank is very stiff in sanctioning loans to the Weavers' Societies ; and

(d) If so, what are the steps taken by the Minister to provide loans to the Weavers Co-operative Societies liberally, through Reserve Bank ?

A.—

(a) No loans were given by the Co-operative Central Bank, Ananthapur to Weavers Co-operative Societies in the District during the period in question.